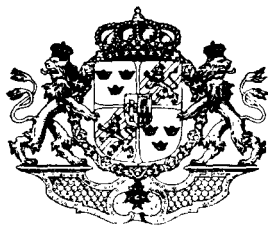

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

ALLMÄN
HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

ÅR

1928

AV

KUNGL. MEDICINALSTYRELSEN

STOCKHOLM 1930

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

293152

INLEDNING

TILL

Allmän hälso- och sjukvård / Socialstyrelsen. – Stockholm, 1913-1982. - (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1911-1979.

1911-1967 utgiven av Kungl. Medicinalstyrelsen.

1911-1950 med innehållsförteckning på franska. 1913-1950 med fransk parallelltitel: Hygiène et service sanitaire en Suède. 1951-1979 med innehållsförteckning och parallelltitel på engelska: 1951-1956: Public health and sick care in Sweden ; 1957-1979: Public health in Sweden . 1960-1979 även med sammanfattning på engelska.

Föregångare:

Bidrag till Sveriges officiella statistik. K, Hälso- och sjukvården. 1, Sundhetskolegii underdåniga berättelse för år ... – Stockholm : Norstedt, 1864-1912. - Sundhetskolegium ersattes 1879 av Medicinalstyrelsen. Täckningsår: 1861-1910 = Ny följd 1-50.

Sinnessjukvården i riket /Kungl. Medicinalstyrelsen. – Stockholm, 1913-1939. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1911-1939.

Efterföljare:

Hälsan i Sverige: hälsostatistisk årsbok / Statistiska centralbyrån. – Stockholm : 1988–1992. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1987/88-1991/92.

Det civila veterinärväsendet / av Kungl. Veterinärstyrelsen. – Stockholm, 1918-1951. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1916-1949.

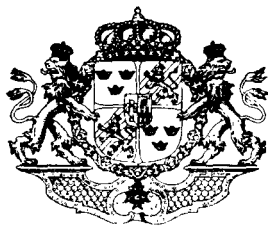
Översiktspublikation:

Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller : utöver i del I och del II publicerade t.o.m. år 1950 / Statistiska centralbyrån. – Stockholm, 1960

Allmän hälso- och sjukvård. År 1928. – (Sveriges officiella statistik).
Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB) 2011.

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

ALLMÄN
HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

ÅR

1928

AV

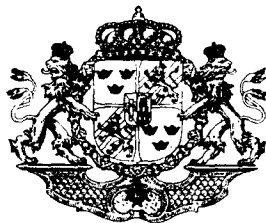
KUNGL. MEDICINALSTYRELSEN

STOCKHOLM 1930

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

293152

STATISTIQUE OFFICIELLE DE LA SUÈDE

HYGIÈNE
ET SERVICE SANITAIRE
EN
SUÈDE
EN
1928

PAR
LE CONSEIL SUPÉRIEUR
DE L'ADMINISTRATION MÉDICALE DE L'ÉTAT

STOCKHOLM 1930
KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER
293152

Innehållsförteckning.

[Medievalstil (1, 2, 3 . . .) betecknar, att uppgifterna endast äro approximativa.]

A. Textavdelning med texttabeller.

I. Medicinalstyrelsen och dess verksamhet	Sid. 3
1. Medicinalstyrelsens organisation	3
2. Medicinalstyrelsens personal	3
3. Mål och expeditioner.	3
Tab. A. Översikt av inkomna mål och utgående expeditioner å de olika byråerna	4
4. Utgivna Meddelanden från Medicinalstyrelsen	4
5. Utgivna kungörelser och cirkulär av mera allmänt intresse	4
6. Instruktioner	5
7. Av medicinalstyrelsen disponerade medel	5
Statens bakteriologiska laboratorium.	5
Statens rättskemiska laboratorium	9
Statens farmaceutiska laboratorium	11
II. Allmänna hälso- och sjukvården i riket	13
1. Tjänsteläkare för hälso- och sjukvård (utom sjukhusen).	13
2. Allmänna hälsovården	14
A. Om hälsovårdsanordningar och hälsovårdsförhållanden	14
B. Skyddskoppypningen	18
Tab. B. Skyddskoppypningen i riket	18
> C. Redogörelse från medicinalstyrelsens vaccinkontor	19
C. Karantänsväsendet	19
D. Tuberkulosdispensärer	19
Tab. D. Under året nytillkomna dispensärer	20
> E: 1. De statsunderstödda dispensärernas inkomster	20
> E: 2. De statsunderstödda dispensärernas utgifter	21
E. Svenska nationalföreningen mot tuberkulos	22
Tab. F. Översikt av de statsunderstödda dispensärernas verksamhet	22
F. Förgörande av ohyra och andra insekter	23
3. Sjukvården utom sjukhusen	24
A. Dödligheten i rikets städer	24
B. Viktigare sjukdomars förekomst	25
C. Smittsamma könsjukdomar	27
D. Sptälska	29
Tab. G. Översikt av antalet spetälska i riket	29
E. Sjukdomsförhållandena i fängelserna	29
F. Ämbetsresor	29
G. Hälsobrunnar, badinrättningar och andra dylika kuranstalter	29
H. Barnmorskeväsendet	30
I. Hälso- och sjukvårdspersonal	30
Tab. H. Sammandrag av barnmorskornas dagböcker	31
Tab. I. Sjuksköterskor å reglerade tjänster	33
K. Sjukgymnastiska institut	33

4. Sjukvården vid civila sjukvårdsinrättningar	Sid. 33
A. Sjukvårdsbyggnader	» 33
B. Omsättningen å de civila sjukhusen m. m.	» 36
Tab. K. Omsättningen å civila sjukvårdsanstalter	» 38
L. Å barnbördshusen intagna efter ålder, civilstånd m. m.	» 40
M. Å barnbördshusen födda barn	» 41
N. Antal å barnbördshusen avlidna barn	» 41
C. Kostnader för sjukhusvård	» 43
D. Skador och förgiftningar	» 43
Tab. O. Översikt av utgifter och inkomster vid civila sjukvårdsanstalter	» 44
5. Sjukvården av civila å garnisonssjukhusen	» 46
III. Rättsmedicinen	» 49
A. Rättsmedicin i egentlig bemärkelse	» 49
B. Rättspsykiatri	» 50
IV. Apoteksväsendet	» 51

B. Tabellbilagor.

Tab. 1 a. Läkare och civila läkarebefattningar med tjänstårsrätt	Sid. 53
» 1 b. Barnmorskor och sjuksköterskor	» 54
» 1 c. Tandläkare, sjukgymnaster och apotekspersonal	» 55
» 2. Av vederbörande läkare verkställda ämbetsresor för farsoters och smittsamma sjukdomars hämmande m. m.	» 56
» 3. Sammanställning av hälsovårdsnämndernas uppg. om dödsorsakerna i rikets städer	» 57
» 4. Sammanställning av hälsovårdsnämndernas uppgifter om antalet döda i rikets städer med fördelning efter ålder och kön	» 66
» 5. Översikt av dödsorsakerna i rikets städer enligt hälsovårdsnämndernas uppg.	» 70
» 6. Några av de viktigaste dödsorsakerna i rikets städer månadsvis enligt hälsovårdsnämndernas uppgifter	» 72
» 7. Infektionssjukdomar med anmälningsplikt	» 72
» 8. Andra infektionssjukdomar (utan anmälningsplikt)	» 76
» 9 a. Fall av smittsam könssjukdom efter boningsort	» 77
» 9 b. Fall av smittsam könssjukdom efter ålder och kön	» 77
» 9 c. Fall av smittsam könssjukdom efter smittningsort	» 78
» 10. Sjuksängar, intagna, döda, underhållsdagar m. m. vid lasarett	» 79
» 11. Lasarettens inkomster	» 82
» 12. Lasarettens utgifter	» 85
» 13. Sammanställning av uppgifterna från sjukstugorna angående sjuksängar, intagna, döda och underhållsdagar samt inkomster och utgifter	» 90
» 14. Sammanställning av uppgifterna från epidemisjukhusen angående sjuksängar, intagna, döda och underhållsdagar samt inkomster och utgifter	» 93
» 15. Platsantal, beläggning, avlidna, underhållsdagar, väntetid, kurtid m. m. vid vårdanstalterna för tuberkulossjuka	» 100
» 16. Inkomster vid vårdanstalter för tuberkulossjuka	» 102
» 17. Utgifter vid vårdanstalter för tuberkulossjuka	» 104
» 18. Enskilda sjukhus och sjukhem, barnsjukhus m. fl. sjukvårdsanstalter ang. antalet sjuksängar, intagna, döda, underhållsdagar samt inkomster och utgifter	» 106
» 19. Vårdanstalter för kroniskt sjuka ang. antalet sjuksängar, intagna, döda, vård-dagar samt inkomster och utgifter	» 110
» 20 a. Översikt över å lasarett och sjukstugor intagna fall av skador och förgiftningar med hänsyn till skadans natur och påföljd	» 114
» 20 b. Översikt över å lasarett och sjukstugor intagna fall av skador och förgiftningar, fördelade efter skadans tillkomstsätt och påföljd	» 115

Table des matières.

[Les chiffres en types spéciaux (1, 2, 3 ...) ne sont qu'approximatifs.]

A. Rapport avec quelques tableaux de statistique insérés dans le texte.	
I. Conseil supérieur de l'Administration médicale de l'État, expédition, etc.	3
Tabl. A. Résumé des affaires portées devant le Conseil supérieur de l'Administration médicale ainsi que les affaires y expédiées	4
Laboratoire bactériologique de l'État	5
Laboratoire de chimie légale de l'État	9
Laboratoire pharmaceutique de l'État	11
II. Hygiène générale et assistance médicale	13
1. Médecins à fonctions publiques (en dehors des hôpitaux)	13
2. Hygiène générale	14
A. Dispositions prises pour l'hygiène dans les villes, bourgs, etc.	14
B. Vaccination	18
Tabl. B. Vaccination dans le pays	18
C. Vaccin délivré du dépôt central	19
C. Quarantaine	19
D. Dispensaires pour les tuberculeux	19
Tabl. D. Dispensaires établis pendant l'année	20
E: 1. Recettes des dispensaires	20
E: 2. Dépenses des dispensaires	21
E. Ligue nationale suédoise contre la tuberculose	22
Tabl. F. Activité des dispensaires	22
F. Désinsection	23
3. Assistance médicale en dehors des hôpitaux	24
A. Mortalité dans les villes du pays	24
B. Les maladies les plus importantes	25
C. Maladies vénériennes	27
D. Léprosit��	29
Tabl. G. Relevé des cas de la l��prosit�� dans le pays	29
E. Assistance médicale des prisons	29
F. Voyages des médecins publics pour épidémies et maladies infectieuses, etc.	29
G. Eaux minérales, stations balnéaires, etc.	29
H. Sages-femmes	30
I. Personnel pour les affaires d'hygiène et de santé	30
Tabl. H. Résumé des rapports des sages-femmes (par département)	31
Tabl. I. Infirmières (places réglées)	33
K. Instituts de gymnastique	33
4. Assistance médicale aux malades des hôpitaux civils	33
A. Constructions	33
B. Mouvement des hôpitaux civils	36
Tabl. K. Relevé du mouvement des hôpitaux civils	38
L. Femmes entrées aux maternités d'après l'âge, l'état civil, etc.	40
M. Nombre des enfants nés aux maternités	41
N. Nombre des enfants décédés aux maternités	41
C. Dépenses des hôpitaux, etc.	43
D. Cas de lésions corporelles et d'empoisonnements	43
Tabl. O. Relevé des dépenses et des recettes des hôpitaux civils	44
5. Assistance médicale aux malades civils des hôpitaux de garnison	46

III. Médecine légale	Pag. 49
A. Médecine légale proprement dite	49
B. Psychiatrie judiciaire	50
IV. Service pharmaceutique	51

B. Tableaux annexés

Tabl. 1 a. Médecins et emplois des médecins civils ayant le droit de compter les années de service	53
<i>Col. 1. I. Villes, bourgs, etc. II. Campagne. Col. 2—7. Nombre des médecins légitimés. Col. 2. Médecins civils ayant le droit de compter les années de service. Col. 3. Avec une clientèle privée. Col. 4. Non praticiens. Col. 5. Hommes. Col. 6. Femmes. Col. 7. Total. Col. 8—18. Nombre des emplois des médecins civils ayant ledit droit. Col. 8. Médecins départementaux. Col. 9. Médecins cantonaux (ordinaires et extraordinaires). Col. 10. Médecins de ville et de districts urbains. Col. 11. Médecins de bourgs, etc. Col. 12. Aux hôpitaux antituberculeux. Col. 13. Aux hôpitaux pour autres maladies corporelles. Col. 14. Aux hôpitaux d'aliénés. Col. 15. Médecins de prisons. Col. 16. Médecins du personnel du chemins-de-fer. Col. 17. Professeurs à la faculté de médecine. Col. 18. Autres emplois.</i>	
• 1 b. Sages-femmes et gardes-malades	54
<i>Col. 1. Voir Tabl. 1, col. 1. Col. 2—5. Sages-femmes de district, autres engagées par les communes ou aux maternités, privées. Col. 6—9. Gardes-malades, engagées par les conseils départementaux ou par les communes, celles de dispensaires, privées.</i>	
• 1 c. Dentistes, exerçants de gymnastique médicale, personnel de pharmacie . . .	55
<i>Col. 1. Voir Tabl. 1, col. 1. Col. 2, 3. Dentistes (h. et f.). Col. 4, 5. Exerçants de gymnastique médicale, pratiquant. Col. 6—14. Personnel de pharmacie: propriétaires de pharmacie, loueurs de pharmacie, autres chefs, autres pharmaciens légitimés, étudiants en pharmacie, élèves, total (h., f. et somme).</i>	
• 2 Voyages d'office des médecins publics pour épidémies et maladies infect. etc. .	56
<i>Col. 1. Départements. Col. 2—17. Voyages par suite de Scarlatine, Diphtherie, Variole, Fièvre typhoïde, Dysenterie, Poliomyélite, Méningite épidémique, Encéphalite léthargique, Maladies mentales, Autres maladies, Vaccination, Hygiène, Receptions, Examens médico-légaux, Autres, Totaux.</i>	
• 3. Relevé des rapports des commissions municipales de santé concernant les causes de décès dans les villes	57
<i>Col. 1. Départements, villes. Col. 2. Morbi primæ conceptionis. Col. 3. Marasmus senilis. Col. 4. Septicæmia puerperalis. Col. 5. Alii morbi e graviditate et partu. Col. 6. Septicæmia, Pyosepticæmia. Col. 7. Erysipelas. Col. 8. Variola. Col. 9. Morbilli. Col. 10. Scarlatina. Col. 11. Diphtheria. Col. 12. Pertussis. Col. 13. Influenza epidemica. Col. 14. Typhus exanthematicus. Col. 15. Febris typhoides, Paratyphus. Col. 16. Dysenteria. Col. 17. Cholera asiatica. Col. 17¹/₂. Encephalitis lethargica. Col. 18. Poliomyelitis anterior ac. Col. 19. Meningitis cerebrospinalis ac. Col. 20. Tetanus. Col. 21. Tuberculosis pulmonum. Col. 22. Tuberculosis organ. aliorum. Col. 23. Lepa. Col. 24. Syphilis hereditaria. Col. 25. Syphilis acquisita. Col. 26. Febris intermittens. Col. 27. Aliæ infectiones. Col. 28. Morbi sanguinis. Col. 29. Alcoholismus chr. Col. 30. Aliæ intoxicationes chronicae. Col. 31. Diabetes mellitus. Col. 32. Aliæ cachexiæ, etc. Col. 33. Hæmorrhagia cerebri et meningum, Emollitio cerebri. Col. 34. Alii systematis nervosi morbi. Col. 35. Morbi mentis. Col. 36. Endocarditis chr. Vitium organicum cordis. Myocarditis chr. Cardiosclerosis. Col. 37. Alii organorum circulationis morbi. Col. 38. Bronchitis ac. et chr. Col. 39. Pneumonia ac. Col. 40. Alii organorum respirationis morbi. Col. 41. Gastroenteritis ac. Col. 42. Gastroenteritis chr. Col. 43. Appendicitis. Col. 44. Ileus, Hernia intestinalis. Col. 45. Alii organorum digestionis morbi. Col. 46. Morbi organorum uropoëticorum et generationis. Col. 47. Morbi articulationum et ossium. Col. 48. Carcinoma. Col. 49. Tumores alii. Col. 50. Casus mortiferi. Col. 51. Suicidium. Col. 52. Homicidium. Col. 53. Aliæ morbi causæ. Col. 54. Totaux.</i>	

Tabl. 4. Relevé des rapports des commissions municipales de santé sur le nombre des décédés dans les villes, avec répartition de l'âge et du sexe	Pag. 66
<i>Col. 1. Départements, villes. Col. 2—11. Hommes. Col. 12—21. Femmes. Col. 22. H. et f. Col. 2 et 12. Au-dessous de 1 an. Col. 9, 19. Au-dessus de 60 ans. Col. 10, 20. Ages inconnus.</i>	
• 5. Relevé des causes de décès dans les villes d'après lesdits rapports	70
<i>Col. 1. Causes de décès, voir Tabl. 3. Col. 2—22. Voir Tabl. 4.</i>	
• 6. Relevé de quelques-unes des principales causes de décès dans les villes, réparties par mois, d'après les rapports desdites commissions	72
<i>Causes de décès, voir Tabl. 3.</i>	
• 7. Maladies infectieuses, rapportées par tous les médecins, par mois et département	72
<i>Col. 1. Maladies dans les départements (villes). a. Scarlatina; b. Variola; c. Diphtheria; d. Febris typhoides et paratyphus; e. Dysenteria; f. Poliomyelitis anterior ac; g. Malaria (Febris intermittens); h. Meningitis cerebrospinalis ac; i. Encephalitis lethargica; k. Febris undulans.</i>	
• 8. Maladies infectieuses, rapportées par les médecins de service, par mois et dé- partement	76
<i>Col. 1. Maladies: Septicæmia puerperalis, Morbilli, Parotitis epidemica, Pertussis, Influenza epidemica, Pneumonia acuta et pleuritis, Gastritis et enteritis acuta, Conjunctivitis trachomatosa.</i>	
• 9a. Cas des maladies vénériennes d'après le domicile	77
<i>Col. 1. Départements, (grandes) villes. — M. = Hommes, Kv. = Femmes.</i>	
• 9b. Relevé des maladies vénériennes avec répartition de l'âge et du sexe	77
<i>Col. 1. Maladies. Syphilis (de toute espèce): hommes, femmes. Col. 2. Totaux. Col. 3. Au-dessous de 1 an. Col. 12. Au-dessus de 60 ans. Col. 13. Inconnu.</i>	
• 9c. Cas des maladies vénériennes d'après le lieu d'infection	78
<i>Col. 1. Départements, (grandes) villes; st = villes, ld = campagne. — M = Hommes, Kv. = Femmes.</i>	
• 10. Lits ordinaires, entrés, décédés, jours d'entretien, etc. aux hôpitaux	79
<i>Col. 1. Départements (villes), hôpitaux. Col. 2. Lits ordinaires le 31 déc. Col. 3, 4. Entrés, décédés. Col. 5. Jours d'entretien de tous les soignés. Col. 6. Moyennes des soignés par jour. Col. 7, 8. Maximum, minimum des malades soignés quelque jour. Col. 9. Séjour moyen des soignés.</i>	
• 11. Recettes des hôpitaux (indiqués dans Tabl. 10)	82
<i>Col. 1. Départements (villes), hôpitaux. Col. 2—9. Recettes, en couronnes. Col. 2. Totaux. Col. 3. Contributions des malades. Col. 4. Allocations par les conseils départementaux. Col. 5. Idem par les communes. Col. 6. Idem par l'État. Col. 7. Indemnités faites par l'État pour les étrangers, par d'autres départements ou communes, par l'assurance générale des pensions, etc. Col. 8. Revenu des fondations. Col. 9. Autres.</i>	
• 12. Dépenses des hôpitaux (indiqués dans Tabl. 10)	85
<i>Col. 1. Départements (villes), hôpitaux. Col. 2—15. Dépenses, en couronnes. Col. 2. Totaux. Col. 3. Salaires et pensions. Col. 4. Aide extraordinaire. Col. 5. Médicaments. Col. 6. Articles de pansement. Col. 7. Eaux minérales, vins, glace, préparations alimentaires, etc. Col. 8. Instruments, appareils et fournitures. Col. 9. Vêtements, inventaires et fournitures. Col. 10. Alimentation des malades et du personnel. Col. 11. Chauffage, éclairage et fournitures. Col. 12. Blanchissage, nettoyage et fournitures. Col. 13. Fournitures, non comprises ci-dessus. Col. 14. Entretien des immeubles. Col. 15. Constructions et reconstructions.</i>	
• 13. Relevé des rapports des infirmeries concernant les lits ordinaires, les entrés, les décédés et les jours d'entretien, ainsi que les recettes et les dépenses	90
<i>Col. 1. Départements, infirmeries. Col. 2—8. Voir Tabl. 10, col. 2—7 et 9. Col. 9—12. Recettes, en couronnes. Col. 9. Totaux. Col. 10. Contributions des malades. Col. 11. Allocations des conseils départemen-</i>	

taux. *Col. 12.* Allocations des communes. *Col. 13—15.* Dépenses, en couronnes. *Col. 13.* Totaux. *Col. 14.* Alimentation des malades et du personnel. *Col. 15.* Constructions et reconstructions.

Tabl. 14.	Relevé des rapports des hôpitaux épidémiques sur les lits ordinaires, les entrés, les décédés et les jours d'entretien, ainsi que les recettes et les dépenses	Pag. 93
	<i>Col. 1.</i> Départements, hôpitaux épidémiques. <i>Col. 2—7.</i> Voir Tabl. 10, col. 2—5, 7 et 9. <i>Col. 8, 9.</i> Voir Tabl. 13, col. 9 et 10. <i>Col. 10.</i> Allocation par l'État. <i>Col. 11—14.</i> Voir Tabl. 13, col. 11—13 et 15.	
• 15.	Nombre des lits, fréquentation, temps d'expectation et celui de curation, jours d'entretien, etc. aux sanatoriums	100
	<i>Col. 1.</i> Etablissements antituberculeux. I. Sanatoriums de la Fondation jubilaire de sa Majesté le roi Oscar II. II. Sanatoriums des conseils départementaux, des communes etc. III. Sanatoriums privés. <i>Col. 2.</i> Lits ordinaires le 31 déc. <i>Col. 3—6.</i> Entrés (h. f.). <i>Col. 7, 8.</i> Décédés. (h. f.). <i>Col. 9.</i> Jours d'entretien. <i>Col. 10.</i> Moyennes des soignés. <i>Col. 11, 12.</i> Max., min. des soignés, survenu quelque jour de l'année. <i>Col. 13—15.</i> Temps d'attente (jours) max., min., moyenne (h. f.). <i>Col. 16—21.</i> Temps de curation (jours) des patients sortis, max., min., moyennes (h. f.).	
• 16.	Recettes des établissements antituberculeux	102
	<i>Col. 1.</i> Voir Tabl. 15. <i>Col. 2—9.</i> Voir Tabl. 11, col. 2—9.	
• 17.	Dépenses des établissements antituberculeux	104
	<i>Col. 1.</i> Voir Tabl. 15. <i>Col. 2—15.</i> Voir Tabl. 12, col. 2—15.	
• 18.	Hôpitaux privés, maisons privées de santé et autres établissements hospitaliers concernant les lits ordinaires, les entrés, les décédés et les jours d'entretien ainsi que les recettes et les dépenses, etc.	106
	<i>Col. 1.</i> A. Hôpitaux privés et maisons privées de santé. B. Etablissements pour enfants malades. C. Refuge provisoire des malades. D. Etablissements pour les estropiés. E. Maisons de convalescence. F. Hôpitaux annexés à des hospices. G. Maternités. H. Asyle pour personnes affectées de la lèpre. <i>Col. 2—10.</i> Voir Tabl. 13, col. 2—10. <i>Col. 11.</i> Revenu des fondations, dons, etc. <i>Col. 12—15.</i> Voir Tabl. 13, col. 12—15.	
• 19.	Hospices pour les maladies chroniques concernant les lits ordinaires, les entrés, les décédés et les jours d'entretien, ainsi que les recettes et les dépenses	110
	<i>Col. 1.</i> Départements, hospices. <i>Col. 2—6.</i> Voir Tabl. 10, col. 2—6. <i>Col. 8, 9, 11—14.</i> Voir Tabl. 13, col. 9—13 et 15. <i>Col. 10.</i> Allocation par l'État.	
• 20a.	Cas de lésions corporelles et d'empoisonnements, admis aux hôpitaux et aux infirmeries, repartis d'après la nature et les suites de l'accident	114
	<i>Col. 1.</i> Nature de l'accident. <i>Col. 2—4.</i> Entrés pendant l'année, h., f., totaux. <i>Col. 5—7.</i> Suite de l'accident: Mort, Mal qui en résulte, Guérison.	
• 20b.	Cas de lésions corporelles et d'empoisonnements, admis aux hôpitaux et aux infirmeries, repartis d'après l'origine et les suites de l'accident	115
	<i>Col. 1.</i> Origine de l'accident. <i>Col. 2—7.</i> Voir Tabl. 21a.	

Till

Herr Statsrådet och Chefen för Kungl. Socialdepartementet.

Medicinalstyrelsen får härmed jämlikt 13 § i den för styrelsen gällande instruktionen överlämna berättelse angående hälso- och sjukvården i riket för år 1928.

Berättelsen innefattar särskilda redogörelser för

- I. Medicinalstyrelsen och dess verksamhet.
 - Statens bakteriologiska laboratorium.
 - Statens rättskemiska laboratorium.
 - Statens farmaceutiska laboratorium.
- II. Allmänna hälso- och sjukvården i riket.
 - 1. Tjänsteläkare för hälso- och sjukvård (utom sjukhusen).
 - 2. Allmänna hälsovården.
 - 3. Sjukvården utom sjukhusen.
 - 4. Sjukvården å civila sjukvårdsinrättningar.
- III. Rättsmedicinen.
- IV. Apoteksväsendet.

Beträffande sinnessjukvården och veterinärväsendet får styrelsen hänvisa till särskilda av styrelsen avgivna berättelser.

NILS HELLSTRÖM.

F. v. DARDEL.

Erik Eriksson.

Stockholm den 29 november 1929.

I. Medicinalstyrelsen och dess verksamhet.

1. Medicinalstyrelsens organisation.

I den av Kungl. Maj:t den 1 juni 1928 för medicinalstyrelsen fastställda staten hava bland annat följande ändringar vidtagits med avseende å personalen i styrelsen:

En notarietjänst å kameralbyrån har indragits.

Byråveterinären, ombudsmannen och en notarie hava upptagits å övergångsstat.

Befattningen såsom medicinalrådsassistent å hälsovårdsbyrån har omändrats till en läkaramanuens tjänst.

Genom Kungl. kungörelsen angående granskning av rapporter och räkningar m. m. i anledning av vissa av läkare och veterinärer verkställda förrättningar den 22 juni 1928 har föreskrivits bland annat, att hos medicinalstyrelsen förut utförd granskning och verkställd utbetalning av ersättning för dylika räkningar, med undantag av räkningar å undersökningar, som företagits på grund av lagen angående åtgärder mot utbredning av könssjukdomar, skall fr. o. m. den 1 juli 1928 verkställas av vederbörande länsstyrelser.

2. Medicinalstyrelsens personal.

I brev den 10 februari 1928 har Kungl. Maj:t beviljat medicinalrådet och byråchefen, medicine doktorn G. Kjerrulf nådigt avsked och i brev den 22 juni 1928 förordnat länsveterinären i Älvsborgs län Nils Teodor Frykholm att fr. o. m. den 1 juli samma år vara medicinalråd och byråchef i styrelsen.

Sedan Kungl. Maj:t genom brev den 22 juni 1928 beviljat generaldirektören och chefen för medicinalstyrelsen, medicine doktorn Carl Bertil Buhre nådigt avsked fr. o. m. den 30 juni 1928, har Kungl. Maj:t förordnat överläkaren vid Norrköpings lasarett, medicine doktorn Nils Enoch Hellström att fr. o. m. den 1 juli samma år vara generaldirektör och chef för medicinalstyrelsen.

3. Mål och expeditioner.

Antalet under år 1928 *inkomna ärenden* uppgick till 19 070, vartill komma *för godkännande insända räkningar* 12 553 och *anmälningar, rapporter m. m.*

Tab. A. Översikt av inkomna mål och utgående expeditioner å de olika byråerna under år 1928.

	Medi- cinal- byrån	Hospi- tals- byrån	Hälsö- vårds- byrån	Allm. byrån Lasa- retts- avd.	Apo- teks- avd.	Veteri- när- byrån	Kameral- byrån	Summa
<i>Inkomna mål.</i>								
Kungl. brev och ämbetsskrivelser . . .	200	95	144	126	82	157	75	879
Kungl. remisser	105	44	96	54	22	143	38	502
Övriga ärenden	2 447	1 675	538	1 657	2 384	3 922	5 066	17 689
Summa	2 752	1 814	778	1 837	2 488	4 222	5 179	19 070
Anmälningar m. m.	681	510	1 646	1 028	868	1 833	673	7 239
Räkningar	—	¹ 1 077	¹ 5 060	—	5 984	¹ 998	² 6 569	³ 12 553
Summa	3 433	2 431	7 484	2 865	9 340	7 053	12 421	38 862
<i>Utgående skrivelser.</i>								
Underdåniga utlåtanden och skrivelser .	267	106	127	166	102	163	102	1 033
Övriga skrivelser	6 672	4 097	1 193	4 044	3 363	8 821	1 617	29 805
Summa	6 939	4 203	1 320	4 210	3 465	8 984	1 719	30 838

¹ Redovisas jämväl å kameralbyrån. — ² Härav redovisas 107 å hospitalsbyrån, 5 060 å hälsovårdsbyrån och 998 å veterinärbyrån. Å dessa byråer underkastas nämligen ifrågavarande räkningar jämte därtill hörande rapporter granskning ur läkarteknisk, respektive veterinärteknisk synpunkt, innan de slutligen granskas och godkännas å kameralbyrån. — ³ Därvid har reduktion gjorts för sammanlagt 6 165 (jfr not 1 och 2).

7 239. Sammanlagda antalet mål uppgick alltså till 38 862 och antalet *utgående skrivelser* till 30 838. För fördelningen å de olika byråerna redogöres i Tab. A.

4. Utgivna Meddelanden från Medicinalstyrelsen.

Rättspsykiatriska utlåtanden, avgivna år 1928.

Berättelse över resa för psykiatriska studier, avgiven av dåvarande hospitalsläkaren Peder Björck.

5. Utgivna kungörelser och cirkulär av mera allmänt intresse.

- Jan. 9 angående animal vaccin mot smittkoppor samt ympning med sådant ympämne.
- Mars 19 angående ändring av styrelsens cirk. den 17 maj 1921 till samtliga läkare i riket ang. provtagning för bakteriologisk och serologisk undersökning av diagnostiserandet av pest, kolera m. fl. smittsamma sjukdomar.
- Maj 19 angående överinseendet av statsunderstödda hem för kroniskt sjuka.
- » 31 angående ifrågasatt utgående av statsbidrag till uppförande eller inrättande av hem för kroniskt sjuka jämväl till de anstalter, som av landstingen för ändamålet uppförts eller inrättats under åren 1919—1926.

- Sept. 9 angående anmälning av inom riket inträffade fall av denguefeber.
» 12 angående åtgärder vid fall av undulantfeber.

6. Instruktioner.

Inga instruktioner hava under året utfärdats.

7. Av medicinalstyrelsen disponerade medel.

Styrelsens *tillgångar* för budgetåret 1928/29 uppgingo till 36 822 313 kr., därav reservationer från föregående budgetår 1 179 854 kr., anvisade medel 24 669 977 kr. samt inkomster 10 972 482 kr. *Disponerade medel* uppgingo till 36 537 556, varav *utgifter* under året 35 098 806 kr. samt reservationer till nästa budgetår 1 438 750 kr. Behållningarna å andra anslag än reservationsanslag hava uppgått till 1 026 823 kr. samt merutgifter å förslagsanslag till 1 439 738 kr. Av inkomsterna utgjorde 10 646 023 kr. patientavgifter och ersättning för befattningshavares naturaförmåner vid hospitalen. Av utgifterna gingo 19 677 866 kr. till hospitalens drift, 975 203 kr. till bidrag till sinnessjukvården i Stockholm och Göteborg, 3 577 945 kr. till tuberkulossjukvårdsanstalter såsom driftbidrag, 583 109 kr. till uppförande, inrättande och inlösen av epidemisjukhus, 781 012 kr. till epidemisjukhus såsom driftbidrag samt av anslaget till allmän hälso- och sjukvård 588 216 kr. till bekämpande av könsjukdomar.

(Från länsstyrelserna hava utbetalats 2 516 161 kr. i avlöningar till förste provinsialläkare och provinsialläkare samt från statskontoret 308 226 kr. i bidrag till uppförande eller inrättande av tuberkulossjukvårdsanstalter.)

Statens bakteriologiska laboratorium.

Referent: Medicinalrådet Herrlin.

Ur den av föreståndaren för statens bakteriologiska laboratorium, professor CARL A. KLING, avgivna årsrapporten må anföras följande:

Tre kurser i viktigare epidemiska sjukdomars bakteriologi och epidemiologi hava hållits vid laboratoriet.

Verksamheten vid laboratoriets diagnostiska avdelning.

På uppdrag av medicinalstyrelsen besökte assistent R. Huss i januari Stockholms läns centrallasarett i Stocksund med anledning av därstädes inträffade difterifall för utrönande av sjukdomens spridningssätt. Laborator Ströman företog enligt medicinalstyrelsens förordnande i februari en resa till en gård i Örebrotrakten för att ur human-medicinsk synpunkt studera inträffade fall av kokoppor.

Enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande företogo assistent R. Huss och fil. d:r T. Ekblom i september en resa till Grekland för att studera den därstädes förekommande epidemien av denguefeber.

Under året hava 2 574 blodprov, 2 prov cerebrospinalvätska och 2 av bröstmjolk undersökts serologiskt (Widals reaktion) på *tyfoidfeber*, *paratyfus*, *dysenteri*,

köttförgiftning och undulantfeber. Av dessa prov voro 2 040 negativa och 538 positiva. De 538 positiva fördelade sig på följande:

Tyfoïd	132	Gärtner	6
Paratyfus A	5	Undulantfeber	114
Paratyfus B	255		
Oysenteri	26		Summa 538

De 26 för dysenteri positiva proven voro Hix-Flexner 13, Strong 5, Kruse-Sonne 8.

2 892 *faces- och urinprov* undersöktes, varav 2 661 på förekomst av tyfus, paratyfus-, Gärtner-, dysenteri- och 30 på Bangbaciller samt 1 på choleravibrioner. Av dessa voro 2 385 negativa. I 507 prov anträffades följande bakterier:

Tyfusbaciller	174	Proteusbaciller (renkultur)	2
Paratyfus B-baciller	283	Procyaneus	2
Dysenteribaciller	44		
Gärtnerbaciller	2		Summa 507

De 44 dysenteribacillerna undersöktes närmare och befunnos vara:

Grupp Hix-Flexner	8	Grupp Shiga-Kruse	0
» Strong	0	Övriga grupper	2
» Kruse-Sonne	34		
» Schmitzii	0		Summa 44

Av 115 *vattenprov* undersöktes 89 på förekomst av tyfus-, paratyfus- eller dysenteribaciller med negativt resultat, varemot tyfusbaciller isolerades från 13 och paratyfusbaciller från 1. På 105 utfördes colititer och på 7 bakterietiter.

Av 18 undersökta *mjölkprov* befunnos 3 innehålla tyfusbaciller, och på 7 utfördes coli-titer. Av 163 prov för renodling av baciller ur *blod* befunnos 104 negativa, under det att från 59 isolerades baciller av tyfus 10, paratyfus B 10, Gärtner 1, dysenteri 1, Bangs baciller 35 (därav 3 endast genom djurförsök) samt 2 streptokokker.

45 prov av *cerebrospinalvätska* hava undersökts och från 8 isolerades meningokokker, från 2 pneumokokker och från 1 streptokokker.

31 svalgprov hava undersökts på förekomst av *Bordet-Gengou's bacill*, varav 10 med positivt och 21 med negativt resultat.

14 svalgprov hava undersökts på förekomst av *meningokokker*, resultatet negativt.

55 prov hava undersökts på diverse olika infektiösalstrare.

Under året hava 21 råttor från fartyg, kommande från pestsmittad ort, undersökts på förekomst av *pestbaciller* och i ett fall konstaterades råttpest.

Wassermanns reaktion har utförts å 9 609 prov, därav voro 1 467 positiva.

Verksamheten å laboratoriets serologiska afdelning.

För beredning av animalt ympämne inköptes och vaccinerades 72 kalvar. Av dessa dog 1 kalv strax efter vaccintagningen. Vid obduktionen visade sig dödsorsaken vara purulent bronchit och bronchopneumoni. Vaccinen kasserades. 1 kalv användes för vetenskaplig undersökning av vaccinen. I kalv användes endast för erhållande av stamvaccin.

Det för ympning av människor skördade ympämnet härstammar följaktligen från 69 kalvar. I medeltal erhöles från varje kalv 34.54 gram vaccin.

Från laboratoriets vaccinkontor levererades under året 5 158 flaskor¹ för 40 ympningar och 4 674 rör för 3 ympningar eller sammanlagt för 220 342 personer. Vid årets slut fanns kvar ympämne för omkring 500 000 personer.

Resultatet av de verkställda vaccinprovningarna visar att 96.2 % av de anlagda risporna slagit an. Ympämnet har sålunda varit av mycket god beskaffenhet.

Av andra bakteriologiska preparat har under året tillverkats, resp. försållts:

Ympämne mot <i>tarntyfus</i>	8 650 kbcm.	9 530 kbcm.
» » » och <i>paratyfus A + B</i>		1 160 »
» » <i>paratyfus A</i>	400 »	
» » <i>B</i>	8 820 »	4 090 »
» » <i>A + B</i>	3 090 »	1 390 »
» » <i>paradysenteri</i>	3 150 »	410 »
» » <i>kolera</i>	2 660 »	450 »
» » <i>epid. hjärnhinneinflammation</i>	1 600 »	100 »
» » <i>streptokokksjukdomar</i>	1 340 »	420 »
» » <i>influenzaskomplikationer</i>	2 760 »	330 »
» » <i>kikhosta</i>	9 960 »	5 670 »
» » <i>undulantfeber</i>	2 540 »	620 »
Serum mot <i>difteri</i> à 1 500 I. E./kbcm.	3 347 flaskor	2 213 flaskor
» » » à 3 000 I. E./kbcm.	2 611 »	3 720 »
» » » à 4 500 I. E./kbcm.	6 166 »	5 163 »
» » <i>stelkramp</i> à 100 A. E./kbcm.	591 »	1 162 »
» » » à 20 A. E./kbcm.	8 472 »	8 941 »
» » <i>epid. hjärnhinneinflammation</i>	964 »	798 »
» » <i>streptokokksjukdomar</i>	2 267 »	1 732 »
» » <i>scharlakansfeber</i>	1 315 »	1 417 »
» » <i>undulantfeber</i>	150 »	36 »
Normalserum från häst	295 »	27 »
Tuberkulin (human)	122 »	46 »
» (human + bovin)	203 »	177 »
<i>Difteritoxin</i> enl. Schick	34 »	13 »
<i>Streptokokktoxin</i> enl. Dick	31 »	20 »
<i>Tyfusdiagnosticum</i>		2 425 kbcm.
<i>Paratyfusdiagnosticum</i>		2 775 »
<i>Dysenteridiagnosticum</i>		625 »
<i>Bangs diagnosticum</i>		850 »

Av bakteriologiska preparat har under året importerats, resp. försållts:

Serum <i>antigangræneux</i>	357 flaskor	187 flaskor
därav <i>polyvalent</i>	70 »	187 »
» <i>antiperfringens</i>	71 »	
» <i>antisporogenes</i>	50 »	
» <i>antihistolytique</i>	39 »	
» <i>antioedematiens</i>	77 »	
» <i>antivibrioseptique</i>	50 »	
Serum <i>antivenimeux</i>	296 »	116 »
» <i>antipneumococcique</i>	100 »	95 »
» <i>anticarbonneux</i>	50 »	11 »
Serum <i>antipesteux</i>		13 »
» <i>antipoliomyélitique</i>	1 000 »	355 »
<i>Maltafeber serum</i>	50 »	15 »
<i>Vaccin antipesteux</i>		20 »

¹ I Tab. C dock beräknade = 10 kapillärrör (c:a 30 pers.).

Även under år 1928 har laboratoriet framställt *anatoxin* enligt Ramon för skyddsympning mot difteri. De vetenskapliga undersökningarna rörande detsamma fortgå.

Under året har även försöksvis framställts *erysipelasserum* enligt Bireckhaug. Undersökningar över detta serums terapeutiska värde fortsätts.

*Tuberkulin*framställningen fortgår efter samma principer som förut. Prövning av tuberkulin har försöksvis utförts på marsvin enligt av Nationernas Förbunds Hygienkommitté rekommenderad metod, vilken hittills givit lovande resultat.

Framställning av *undulantfebersera* och *undulantfebevaccin* har igångsatts. Under året ha distribuerats såväl konvalescentserum från ko som immunserum från häst och ko.

*

Sedan de första fallen av *undulantfeber* konstaterats i Sverige och anstalter vidtagits vid laboratoriet för regelbunden daglig diagnostik av sjukdomen, har omfattande vetenskapliga undersökningar över densamma igångsatts, i vilka såväl laboratoriets ordinarie arbetskrafter som för ändamålet särskilt förordnade extra assistenter deltagit. I sammanhang därmed hava epizootologiska studier bedrivits över den smittsamma aborten hos nötkreatur och experimentella undersökningar för belysande av undulantfeberns orsak företagits. Vid den internationella hälsovårdskommitténs sammanträden i maj och oktober hava lämnats kortfattade meddelanden rörande laboratoriets arbeten på detta område.

Kontroll av vissa för människor använda bakteriologiska preparat.

Ur den av kontrollanten, professor John Reenstjerna, avgivna rapporten anføres följande:

A. Statens bakteriologiska laboratorium.

Under hela året har av laboratoriets tillverkning eller genom dess försorg importerade sera kontrollerats 17 nummer antidifterisera, 5 nummer antitetanussera, 2 nummer antimeningokokksera, 2 scarlatinaser, 4 streptokokksera och 2 antiormgift samt av laboratoriets tillverkning ett 20-tal ympännen (mot tyfus, kikhosta, dysenteri etc.); samtliga hava godkänts.

Samtliga sera, importerade genom laboratoriets försorg, hava befunnits vara utan anmärkning.

Vid *efterkontrollerna* ha inga sera behövt indragas.

B. Apotekarnas droghandel, Stockholm.

Under året ha kontrollerats och godkänts 5 importerade sera av olika slag.

C. Kronans droghandel, Stockholm.

Under året hava kontrollerats och godkänts inalles 8 importerade sera av skilda slag.

D. Apoteksvarucentralen Vitrum, Stockholm.

Under året hava 5 importerade sera prövats och godkänts.

E. Svenska aktiebolaget Igefa, Stockholm.

Under året hava 7 importerade sera av skilda slag kontrollerats och godkänts.

Statens rättskemiska laboratorium.

Referent: t. f. Byråchefen K. F. Hollström.

Ur den av föreståndaren för statens rättskemiska laboratorium, professor E. WOLFF, avgivna berättelsen för år 1928 må anföras följande:

Från 1927 överfördes 3 ärenden, som vid årets utgång ej avslutats. Dessa slutbehandlades i början av 1928. Antalet under 1928 nyinkomna ärenden var 97, av vilka vid årets slut 91 voro slutbehandlade, och 6 överfördes till 1929. Hela antalet under året slutbehandlade ärenden utgör alltså 94. Bland dessa ärenden funnos 4, där det icke var fråga om någon undersökning, utan blott om skriftliga utlåtanden. Antalet under året slutförda undersökningar uppgick således till 90.

Undersökningsföremålen hava utgjorts av:

likdelar	70 fall
blod enbart	23
organdelar	47
andra föremål än likdelar	20

Därjämte hava vid sidan av likdelar även andra föremål i 17 fall blivit undersökta.

I de 23 ärenden, där *blod* ensamt undersöktes, avsåg undersökningen eventuellt påvisande av koloxid i blodet; i 20 fall utföll undersökningen positivt, i 3 fall negativt. Dessutom påvisades koloxid (jämte etylalkohol och spår av metylalkohol) i likdelarna i 1 fall, där icke blod men väl organdelar insänts till undersökning.

Vid undersökning av *organdelar* (47 fall) har intet gift anträffats i 15, medan giftigt ämne påträffats i 32, och utgjordes detta ämne av

etylalkohol enbart	4 fall	nitrobenzol	1 fall
etylalkohol + metylalkohol	2	salicylsyra	3
etylalkohol + pyridin	1	morfin enbart (spår)	2
etylalkohol + metylalkohol + pyridin	1	morfin + etylalkohol	1
etylalkohol + (betydelselöst) spår av arsenik	1	morfin + spår narkotin(?), + till kloralhydratgruppen hörande ämne	1
ättikssyra (fall av cyanväteförgiftning)	1	stryknin	6
veronal	2	flyktig fosfor	1
(i ena fallet påvisat blott i urinen, ej i organdelarna)		kvicksilverförening (sublimat)	1
spår till veronalgruppen hörande ämne, sannolikt dial	1	arsenik-koppar-förening	2

Vid de ovan relaterade undersökningarna av likdelar var det i två fall fråga om organdelar från djur (nötkreatur, resp. hund); i det förra fallet anträffades intet gift, i det senare fallet stryknin. Av de återstående 5 strykninförgiftningarna råder mellan 4 det samband, att en moder berövat sig själv och sina 3 barn livet medelst stryknin.

I de 17 fall, då jämte likdelar även andra föremål undersökts, hava dessa utgjorts av:

- 1) 2 flaskor, innehållande kamfersprit resp. något digitalispreparat, 1 flaska innehållande en vattenlösning, vari hypnotiska och narkotiska gifter eftersökts med negativa resultat, samt 1 ask innehållande acetylsalicylsyra;
- 2) maginnehåll med bottenats av arsenik-kopparförening;
- 3) en strykninhaltig korvbit;
- 4) maginnehåll, vari giftiga ämnen icke kunnat påvisas;
- 5) en påse med acetylsalicylsyra, pulverrester av acetylsalicylsyra (avskrapade från en sked) samt en flaska med mjölk, vari spår av salicylsyra kunde påvisas;

6) en tub innehållande en pasta, vars huvudbeståndsdel var kalciumsulfid (hårborttagningsmedel);

7) ett provrör och en flaska, innehållande cyankaliumlösning, och cyankaliumrester i ett dricksglas;

8) 7 flaskor innehållande resp. konjak, akvavit, mentollösning, grumlig ammoniakalisk lösning, hallonkompott, stärkelsepulver och mentolkristaller, vidare 5 öppnade ansjovisburkar, 2 burkar apelsinmarmelad, 1 pappask innehållande bröd och ost, 1 pappask innehållande skorpor, småbröd, smör och kallskuret, 1 glaströr innehållande 10 tikavaltabletter (underkastades ingen mera ingående undersökning);

9) en flaska, innehållande några få droppar vätska, vari alkohol och cyanväte eftersöktes med negativt resultat;

10) en flaska innehållande någon bärsaft med halt av etylalkohol och spår metylalkohol samt ett dricksglas med intorkad bottensats, vari till veronalgruppen hörande ämnen eftersöktes med negativt resultat;

11) en flaska innehållande nitrobenzol;

12) en flaska innehållande rester av en kloralhydratlösning;

13) en burk rent styrknin-nitrat, bitar av en kaffekopp, å vilka påvisades rester av stryknin och en diflaske med intorkade mjölkrester, vari stryknin eftersöktes med negativt resultat;

14) en flaska innehållande rester av acetylsalicylsyra;

15) en flaska innehållande Tinctura Glycyrrhizae opiata;

16) en flaska innehållande en 4-procentig lösning av kvicksilverklorid (sublimat);

17) ett papper med svartbruna fläckar, i vilka närvaro av morfin konstaterades.

Av de 20 remisser, som gällt enbart andra föremål än likdelar, ha 4 avsett eventuellt påvisande av spermafläckar å diverse plagg, i 1 fall med positivt, i 3 fall med negativt resultat. I 2 av de sistnämnda fallen påvisades å plaggen fläckar, härrörande från människoblod.

3 remisser ha åsyftat gruppbestämning å insända blodprov, i 2 fall för eventuell faderskapsbevisning, i 1 fall för eventuellt avgörande, huruvida blodfläckar kunde härröra från viss person. I intetdera fallet medgävo undersökningarna någon bestämd slutsats.

6 av de 20 ifrågavarande remisserna ha åsyftat påvisande av människoblodfläckar å persedlar av olika slag; i 4 fall utföll undersökningen positivt (åtminstone beträffande något av undersökningsföremålen); i 2 fall negativt.

I 2 fall avsågs med remissen påvisande av blodfläckar, härrörande från klövbärande djur, älg resp. ren; i båda fallen kunde blodfläckar påvisas, i det senare fallet kunde alls icke avgöras, från vilket djurslag blodet härrörde, i det förra fallet möjliggjorde undersökningen det utlåtande, att fläckarna med största sannolikhet härrörde från ett klövbärande djurs blod.

I ett fall avsåg undersökningen eventuellt påvisande av rester efter en förbränd människokropp; resultatet av undersökningen var negativt.

I de återstående 4 fallen ha undersökningsföremålen utgjorts av:

1) 1 butelj pilsnerdricka, vari främmande, giftiga ämnen eftersökts med negativt resultat;

2) 1 fisk, vari anträffats stryknin i icke obetydlig mängd;

3) 1 burk innehållande en blandning av aluminiumsulfat och borsyra (jämte ett spår kalciumsulfat);

4) 3 flaskor, innehållande utspädd klorvätesyra, 1 blodfläckad strumpa och 1 näsduk, indränkta med ammoniak, 1 matta med fläckar, härrörande från ammoniak, 1 blodfläkat lakan, 1 provrör och 1 glasburk med från golvet uppsamlade partiklar, innehållande resp. gallfärgämne och blodfärgämne (samt ammoniumsalt).

Statens farmaceutiska laboratorium.

Referent: Extra byråchefen E. Matérn.

Ur den av föreståndaren för statens farmaceutiska laboratorium, fil. lic. *H. Palme*, avgivna redogörelsen för verksamheten vid laboratoriet under år 1928 må anföras följande:

Under året hava från laboratoriet avgivits 152 undersökningsprotokoll och utlå-tanden. Av dessa hava 23 föranletts av uppdrag från medicinalstyrelsen och 129 hava gällt undersökningar och utredningar, som företagits på initiativ av labora-toriet.

Antalet av de undersökta läkemedel och övriga varuslag, för vilka redogörelse lämnats i de nämnda undersökningsprotokollen, har utgjort 1 090.

I syfte att utröna, huruvida apoteksvara eller i allmän handel till försäljning tillåten vara förelåg, hava följande läkemedel underkastats undersökning: Tainy, Bomans kyltinktur, Vegetalin, acetylsalicylsyra, Rejmers Reumatism-Liniment, Ört-medicin från G. Karlsson, Långvak, Arvika, Hälsoörtsens Magdekott, Örtmedici-nen Volgo, Vingåkersgubbens tjärkräm, Akla Hämor-salva, Akla Laxermarmelad, Klorofyn, Orientalsalva, Universalliniment, homeopatiskt läkemedel från Asker-sunde Tekniska Fabrik samt tabletter mot luftrörskatarr från Astmakliniken Me-dico-Distrib., Stockholm.

Av dessa varor hava alla utom Tainy, Vegetalin och Akla Laxermarmelad ansetts utgöra apoteksvaror, vilkas försäljning stått i strid mot bestämmelser i gällande apoteksvarustadga.

Bland till apoteksvaror hänförliga läkemedel, som försålts från apotek, hava Mothersill's Seasick Remedy och tussin befunnits äga från angiven deklaration av-vikande sammansättning.

På medicinalstyrelsens uppdrag eller med dess medgivande hava följande under-sökningar utförts eller yttranden avgivits:

1) yttrande över ansökning om tillstånd att för tillverkning av visst läkemedel inköpa alkohol;

2) yttrande angående förekomst av föreningar mellan dimetylaminofenyldime-tylpyrazolon och malonylkarbamid eller derivat därav;

3) undersökning av och yttrande angående tulltaxering av zinkpasta och zink-salva;

4) undersökning av och yttrande angående tulltaxering av ett gurgelvatten, be-nämnt »Pyorrhosol»;

5) undersökning av och yttrande angående tulltaxering av ett preparat, benämnt »Munkens Appetitvecker»;

6) undersökning av och yttrande angående saluförandet av en vara, benämnd »Marienbader Entfettungstee»;

7) undersökning av och yttrande angående fosformos på begäran av ordföranden i Norra Kalmar Läns Jaktvårdsförening;

8) yttrande över en av H. Lindholm till medicinalstyrelsen ingiven skrivelse och undersökning av »Tussin»;

9) undersökning av och yttrande angående tulltaxering av en vara, benämnd »Inhalone»;

10) undersökning av och yttrande angående renhetsgraden av vissa läkemedel, in-sända av leg. läkare;

11) undersökning av och yttrande angående tulltaxering av en vara, benämnd »Bagrosin»;

12) yttrande över skrivelse från sprängämnesinspektionen angående viss påteck-ning vid expedition av kaliumklorat;

- 13) yttrande angående tulltaxering av en vara, benämnd »Askamin»;
- 14) undersökning av och yttrande angående visst för djur ordinerat läkemedel, innehållande arseniktrioxid;
- 15) yttrande angående rätt till försäljning av visst hårvatten;
- 16) yttrande angående införande av dietylallylacetamid och novonal i förteckning I vid giftstadgan;
- 17) undersökning av visst för djur ordinerat pulver av spansk fluga;
- 18) undersökning av och yttrande angående vissa för förgörande av skadeinsekter avsedda arsenikhaltiga medel;
- 19) undersökning av och yttrande angående hänförande till giftigt ämne av andra klassen av ett för torrbetning av utsäde avsett medel, benämnt »Betulun»;
- 20) undersökning av och yttrande angående försäljning av ett för konservering av trävaror avsett medel, benämnt »Fungimors»;
- 21) yttrande över framställning från apotekare om rätt att i handköp försälja visst sjösjukemedel, innehållande giftigt ämne;
- 22) undersökning av »Vingåkersgubbens tjärkräm» och yttrande i anledning av domstolsprotokoll rörande försäljning av nämnda vara;
- 23) undersökning av och yttrande angående tulltaxering av en vara, benämnd »Stanin-Kapseln».

Med anledning av Kungl. Maj:ts remiss har underdånigt utlåtande avgivits rörande av riksdagen föreslagen ändring av gällande bestämmelser om rätt till klagan över vissa statstjänstemän tilldelad varning och om sättet för meddelande av sådan varning.

De undersökningar av i bilaga III vid apoteksvarustadgan upptagna, utom apoteken saluhållna varor, vilka under året utförts, gälla 113 försäljare och omfatta 1 037 varor. Av dessa hava 230 givit anledning till anmärkningar.

II. Allmänna hälso- och sjukvården i riket.

1. Tjänsteläkare för hälso- och sjukvård (utom sjukhusen).

Referent: t. f. byråchefen K. F. Hollström.

Genom brev den 4 maj 1928 har Kungl. Maj:t fastställt ny stat för förste provinsialläkare och provinsialläkare med anledning av att tio nya provinsialläkartjänster upptagits, fem från och med den 1 juli 1928 och fem från och med den 1 januari 1929.

Följande nya provinsialläkardistrikt hava genom särskilda av Kungl. Maj:t meddelade beslut inrättats, nämligen Reijmyre och Boxholms distrikt av Östergötlands län, Nybro distrikt av Kalmar län, Fjällbacka distrikt av Göteborgs och Bohus län, Munkfors distrikt av Värmlands län, Västansfors distrikt av Västmanlands län, Västanhede och Lima distrikt av Kopparbergs län, Sandvikens distrikt av Gävleborgs län, Vivstavarvs distrikt och Alnö distrikt av Västernorrlands län samt Offerdals distrikt av Jämtlands län.

Tjänstårsberäkning och statsbidrag hava beviljats för en extra provinsialläkare i Lenhovda distrikt av Kronobergs län och för en i Lilla Edets distrikt av Älvsborgs län.

Tjänstårsberäkning har vidare medgivits en dispensärläkare inom Hallands län.

Bestämmelser hava utfärdats dels angående användandet av ett fjärde flygkåren tillhörande flygplan för verkställande av sjuktransporter m. m., stationerat i Östersund, och av ett för liknande ändamål provisoriskt iordningställt militärt aeroplan, stationerat i Boden, dels ock angående bestridande av kostnaderna för underhåll av ett Svenska röda korset tillhörigt, för sjuktransportflygningar inom övre Norrland avsett, aeroplan samt en del andra bestämmelser.

Kungörelse (S. F. S. nr 208) har utfärdats angående statsbidrag till sjuktransportautomobiler m. m.

Statsbidrag för anskaffande av bostäder åt provinsialläkare å landsbygden har under året beviljats beträffande Rätansbyns, Arvidsjaur, Åsele och Mållila distrikt.

Sedan riksdagen anslagit medel till ämbetsläkarkurs, har sådan kurs hållits under tiden 7 sept.—20 nov. Tio läkare hava erhållit rätt till kostnadsfritt

deltagande i kursen och sju av dessa därjämte erhållit stipendium. Ansökning till kursen hade vidare inkommit från ytterligare trettio läkare.

Förste provinsialläkarmöte har under tiden 26—28 nov. avhållits i medicinalstyrelsens lokaler i Stockholm. Redogörelse för mötets förhandlingar finnes införd i styrelsens tryckta meddelande nr 57.

2. Allmänna hälsovården.

A. Om hälsovårdsanordningar och hälsovårdsförhållanden.

Styrelsens statistiker, R. W. Moosberg.

I sina årsberättelser hava förste provinsialläkarna sammanställt en del anmärkningar rörande de sanitära missförhållanden, bristfälligheter och försummelser som de själva och andra tjänsteläkare vid utövandet av sin verksamhet iakttagit. Dessa förste provinsialläkarnas årsberättelser ligga till grund för efterföljande framställning. Man finner i allmänhet i dessa berättelser ett upprepande av förut gjorda anmärkningar, som därför gärna antaga en prägel av enformighet. Säkerligen torde dock förhållandena ur hygienisk synpunkt alltjämt förbättras, kraven skärpas både av läkare och hälsovårdsnämnder, särskilt i mindre städer och landskommuner. För att bättre bedöma framstegen i hygieniskt avseende, krävas dock undersökningar för längre tidsskeden, jämförelser mellan nuvarande ordning och förhållandena t. ex. för 30 å 40 år sedan. Ett utmärkt material för dylika jämförelser gives i en historik över hälsopolisens i Stockholm verksamhet under femtioårsperioden 1878—1928, som utkom 1929 och ingår såsom bihang till Berättelse från Stockholms stads hälsovårdsnämnd 1928; på alla hithörande områden, såsom renhållning, kontroll över födoämnen samt lokaler, där livsmedel förvaras eller försäljas, kampen mot smittsamma sjukdomar, överallt hava framstegen varit stora.

Den *allmänna hälsovården* synes sålunda göra framsteg, ehuru väl kontrollen av hälsovårdsföreskrifternas efterlevande å landsbygden på många håll är mindre tillfredsställande. Inrättandet av särskilda hälsovårdsnämnder skulle säkerligen lättare kunna avhjälpa en del missförhållanden. Tyvärr ställa sig dock en del municipalsamhällens hälsovårdsnämnder oförstående för nyttan av hygieniska förbättringar, och en tjänsteläkare anmärker: »Det skulle säkerligen vara av utomordentlig betydelse, om läkarna mera allmänt intresserade sig för hygieniska frågor och i större utsträckning, än som i regel är fallet, deltog i det rent praktiska arbetet för allmänna hälsovårdens höjande.» Från Göteb. och Boh. län förmåles, att smärre samhällen, till övervägande delen s. k. fisklägen, hava mycket liten ekonomisk bärkraft, vilket givetvis i hög grad försvårar eller många gånger omöjliggör även verkligt nödvändiga hygieniska förbättringar.

Den *personliga* hygienien synes förbättras år från år, men anmärkningar framställas dock, hudvården är dålig, särskilt bland äldre, i följd av bristande tillgång på bad. Från flera håll klagas över bristen å varmbadhus sär-

skilt å landsbygden; från andra håll omnämnes, att skolbad och varmdusch inrättats, särskilt i städerna. Tandvården är praktiskt taget överallt å landsbygden försummad, och anses »bristen på tandläkare och tandläkarnas jämförelsevis höga taxor» vara bidragande orsaker härtill. En verklig, allmän folktandvård anses vara av behovet påkallad. Anmärkningar göras även mot befolkningens vana att använda alltför tjocka kläder, otillräcklig eller ingen vädring av bostäder; en ordentlig och systematisk propaganda i dessa frågor borde bedrivas, särskilt å landsbygden.

Smittsamma sjukdomar visa för året ökning mot föregående år, och även på detta område borde ingående undervisning meddelas för att skingra en på många håll rådande häpnadsväckande okunnighet.

Kaffemissbruket påtalas av läkarna i alla trakter av landet; det anses flerstädes vara en följd av lättja att laga ordentlig mat eller okunnighet häri; följderna framträda därför ofta i form av tarmsjukdomar, möjligen även tand-sjukdomar.

Nykterhetstillståndet är i det stora hela tillfredsställande men spritmissbruk bland sådana som ej äga motbok synes på sina håll vara i tilltagande.

Bland ungdom torde *tobaksmissbruket* vara i tilltagande. Det är ej ovanligt att bland ynglingar om 15—18 år påträffa fall av tobaksförgiftning. »Denna cigarrettrökning är en verklig fara för folkhälsan» (Österg. län).

Bostäder och bostadshygien. Rörande bostäder och bostadshygien göras alltjämt anmärkningar om olämpliga bostäder, trångboddhet o. d. Då ju hithörande frågor äro av stor betydelse, måste de givetvis fånga tjänsteläkarnas intresse i särskild grad; de avhandla dem också mer eller mindre utförligt i sina rapporter. Det mesta är emellertid av enahanda innehåll som återgivits i styrelsens föregående berättelser. Anmärkningarna gälla särskilt beträffande landsbygden, men rikta sig även mot städernas bostadsförhållanden. I flera län uppgivas statare- och torplägenheter ofta lämna mycket övrigt att önska. Bostadskontroll finnes dock i en del landskommuner. I ett och annat län verkställles bostadsinspektion av dispensärsköterskor, och för landsbygden i Malmöhus län finnes särskild bostadsinspektis. I andra län klagas över bristen på bostadskontroll; »behovet av bostadsinspektion kan ej längre förbises» (Kronob. län). Ännu förekomma i något län drängkammrar i direkt förbindelse med stall och fähus (Malm. län), ävensom drängkammrar utan eldstad. Ofta äro fönstren igenspikade, varför luftväxlingen blir otillfredsställande. Snyggheten är på sina håll alltjämt bristfällig och — jämsides med den — även den personliga hygien.

Skolbarnshygien har efter mönster av Stockholms stad varit föremål för undersökning i flera län, ej allenast i städerna utan även å landsbygden. I allmänhet är det tjänsteläkarna som fått i uppdrag att undersöka barnens fysiska tillstånd och jämväl öva tillsyn över de hygieniska förhållandena i skolan. Blanketter till hälsoregister av enhetlig typ hava pläгат tillhållas av vederbörande landsting. En provinsialläkare i Örebro län framhåller, att barn, som förut varit friska, ofta bliva sjuka och klena, sedan de börjat skolgången; han anser att detta beror ibland på lång skolväg men

huvudsakligen på klen och olämplig föda: kaffe med dopp, då de gå hemifrån, och några smörgåsar till matsäck, vilka de ibland ej uppäta. I skolan tänkes för litet på barnens hälsa. Varje dag borde de på lämplig tid under uppsikt få intaga sin medförda föda och därtill erhålla varm mjölk. De skulle därvid få lära sig tillämpa vissa hygieniska regler och i någon mån bibringas insikt att skilja mellan lämplig och olämplig föda.

Anmärkningar mot *skolor och samlingslokaler* framföras från flera län, särskilt beträffande ventilationsmöjligheter. En viss brist på förståelse härutinnan kan ock någon gång förspörjas.

Fördomar och fel vid späda barns uppfödande äro fortfarande ofta förekommande. I denna fråga anföra tjänsteläkarna i samtliga län flera anmärkningar. De påpeka, att avvänjningen i många fall sker påfallande sent, i andra fall för tidigt, och att mjölkmaten gives oregelbundet. Ofta äro mödrarna okunniga om mjölkblandningens riktiga proportioner för olika åldrar. Förbättring framträder dock, i främsta rummet tack vare det upplysningsarbete, som i olika former bedrives. I ett och annat distrikt hava anordnats kurser i barnavård och småskrifter i ämnet utdelats.

Samhällets barnavård. Fosterbarnsvården förbättras; dock framhålles såsom önskvärt på några håll, att särskilt de å spädbarnshem intagna barnen komma under bättre uppsikt. Särskilda barnavårdsnämnder finnas numera i många kommuner.

Besiktningen av arbetsställen har liksom föregående år givit vid handen, att en del minderåriga, anställda inom industrien, icke varit i sådant hälsotillstånd, att de kunnat få fortsätta med dylikt arbete. Vanlig åkomma har varit struma, som dock ej föranlett inskränkning i arbetet, samt klenhet och hjärtsjukdom. Från Österg. län framhålles såsom önskvärt — något som skett upprepade gånger förut — att besiktningen ombesörjes av en och samma läkare för hela länet.

Vaccinationen fortgår i det stora hela i enlighet med lagens föreskrifter. Mycket vanligt är det emellertid, att barnen, ännu då de börja sin skolgång, ej äro vaccinerade. Flertalet föräldrar hava då på enkel tillsägelse låtit ympa sina barn, men en del först sedan barnen hotats med avstängning från skolgången.

Distriktssjukvården. Ambulerande sjuksköterskor hava tjänstgjort i några län på vederbörande landstings bekostnad och anses på ett i stort sett tillfredsställande sätt hava fyllt sin uppgift. Denna form av sjukvård har på många håll utvidgats.

Barnmorskeväsendet. I följd av den sjunkande nativiteten samt barnaföderskornas ökade benägenhet att anlita barnbördsamstalterna blir barnmorskornas praktik allt mindre och mindre; en sedan flera år pågående utökning av distriktens omfattning har därför i flera län även under året fortsatt.

Epidemisjukvården är numera i så gott som samtliga län väl ordnad. Epidemisjukhusen äro flerstädes fullt moderna och modernt utrustade med ambulansbiler, som få anlitas på landstingens bekostnad; de användas även för andra sjukdomsfall utan att någon olägenhet kunnat förmärkas. — Det fram-

hålles såsom ett önskemål, att telefonstationerna även nattetid kunde anlitas vid brådskande sjukdomsfall.

Alderdomshemmen hava här och var genomgått en del förbättringar, men äro på många håll föga tillfredsställande.

I 1919 års hälsovårdsstadga hava hälsovårdsmyndigheterna erhållit ett kraftigt stöd vid hälsovårdsarbetet; framför allt gäller detta på livsmedelshandelns område. På landsbygden går det visserligen långsammare att få till stånd en effektiv kontroll men i städer och stadsliknande samhällen nöjaktigt och efter förväntan.

Särskild *matvarustadga* har antagits i flera samhällen.

Köttbesiktningstvång har under året införts i några städer och köpingar.

Fortlöpande mjölkkontroll har införts i flera städer.

Ladugårds- och mjölkhygien förbättras, särskilt omkring de större städerna; en ej obetydlig kontroll utövas beträffande såväl djuren som även mjölken. Det uttalas dock å några håll såsom önskvärt, att särskilda bestämmelser härom utfärdas.

Vattenledningsverk hava inrättats i flera samhällen, även i mindre, och utvidgningar av äldre hava utförts under året.

Dricksvattnets beskaffenhet giver här och där anledning till anmärkningar av enahanda art, som de närmast föregående åren.

Vattentillgången har i några kommuner varit otillräcklig.

Avledning av spill- och grundvatten. Till fromma för den allmänna hygienens förkovran hava flera städer och större samhällen arbetat på att ordna sina avloppsförhållanden. En del municipalsamhällen ha även offrat betydande summor för denna angelägenhet, men öppna avloppsdräner med stagnerande vatten förkomma dock här och var.

Smittrening utföres i allmänhet efter sjukdomsfall i epidemisk sjukdom av sjuksköterska eller desinfektör; desinfektörernas utbildning anses på några håll otillfredsställande. Det anses lämpligt att i ökad utsträckning härför anlita dispensär- eller distriktssköterskor. Rörande smittrening efter i lungsot avliden, säger en läkare, att uppgift om sådana dödsfall komma ofta till tjänsteläkarnas kännedom, först flera månader efter det de inträffat. En desinfektion under sådana förhållanden måste bli mer eller mindre förfelad.

Kvacksalveriet förekommer i alla delar av riket, såväl i större städer som på landsbygden. I allmänhet torde kunna sägas, att äldre tiders s. k. »kloka» gubbar och gummor, som ofta utan ersättning bistodo vid benbrott och ledåkommor, numera sällan förekomma. Kvacksalveriet i våra dagar är ett geschäft, som ockrar på godtrogenhet och okunnighet. I vissa trakter förekommer s. k. helbrägdagörelse. Kvacksalvarna slå sig ej ned i sådana trakter, där tillgången på läkare är knapp, vilket man snarast kunde vara böjd att antaga, utan de förlägga sin verksamhet framför allt till de större städerna; en del resa dock omkring i landet och uppsöka därvid helst platser med mera anhopad befolkning såsom köpingar, municipalsamhällen o. d. Från några håll anmärkes även, att en del sjuksköterskor, även distriktssjuksköterskor, i stor utsträckning utöva läkarvård.

Tandtekniker förekomma i flera län, vilka utöva olovlig praktik.

Mot *apoteksväsendet* förekomma inga nämnvärda anmärkningar. Den *olovliga* medikamentsförsäljningen uppgives vara mindre omfattande. Däremot omnämnes från Uppsala län exempel på olämplig medikamentsförsäljning med reklamannonsering om s. k. originalförpackningar o. d., särskilt »Prosten Heumanns läkemedel», varav »större eller mindre förråd ej äro ovanliga fynd i fattiga statarehem»; fall av förgiftning härav beskrives. »Att dylika läkemedel, framställda i utländsk massfabrikation, distribueras genom svenska apotek på formellt lagligt sätt är en brist i gällande läkemedelslag.»

B. Skyddskoppypningen.

I **Tab. B** meddelas en redogörelse för ympningens omfång ävensom vaccinationsprocenten inom de olika länen; revaccinationer inom armén och flottan ingå ej här.

Då relativtalen beräknats på de föregående år levande födda, må anmärkas, att under första levnadsåret c:a 6 % avlida och en del sålunda icke hinna ympas; dödligheten bland tvååringar ligger nära 2 % och bland treåringar nära 1 %. Vid bedömandet torde även hänsyn böra tagas till födelse-talets tämligen kontinuerliga nedgång, ävensom till en viss ojämnhet i ympningsfrekvensen under olika år. Numera torde antalet barn som icke ympats före uppnådda 7 år vara rätt obetydligt. För året uppgick vaccinationsprocenten till 80:s mot endast 62·6 föregående år.

Tab. B. Skyddskoppypningen i riket år 1928.

Stad, län	Levande födda år 1927	A. Vac- cina- tion. ¹	B. Re- vaccina- tion. ²	Ym- pade ³ i %	Stad, län	Levande födda år 1927	A. Vac- cina- tion. ¹	B. Re- vaccina- tion. ²	Ym- pade ³ i %
Stockholms stad . .	5 139	4 063	581	79·1	Göteb. o. Boh. län ⁶	3 547	2 582	106	72·8
» län . .	3 828	3 693	108	96·5	Göteborgs stad . . .	3 111	3 001	111	96·5
Uppsala » . .	2 191	1 896	8	86·5	Älvsborgs län	4 744	3 395	16	71·6
Södermanlands » . .	2 835	3 266	46	115·2	Skaraborgs »	3 952	2 465	35	62·4
Östergötlands » ⁴ . .	4 108	3 230	23	78·6	Värmlands »	4 326	3 494	40	80·8
Norrköpings stad . .	833	690	10	80·3	Örebro »	2 901	2 581	18	89·0
Jönköpings län . .	3 531	3 377	8	95·6	Västmanlands »	2 342	2 349	6	100·3
Kronobergs » . .	2 640	2 372	1	89·8	Kopparbergs »	3 933	2 500	6	63·6
Kalmar » . .	3 815	2 921	149	76·6	Gävleborgs »	4 841	3 556	53	73·5
Gotlands » . .	997	522	16	55·4	Västernorrlands »	5 173	4 152	93	80·3
Blekinge » . .	2 617	1 756	165	67·1	Jämtlands »	2 515	2 167	4	86·2
Kristianstads » . .	4 399	2 792	68	63·5	Västerbottens »	4 463	3 840	23	86·0
Malmöhus » ⁵ . .	6 446	5 062	99	78·5	Norrbottens »	4 766	4 030	48	84·6
Malmö stad . . .	1 468	1 406	116	95·8					
Hallands län . . .	2 386	1 930	22	80·9	Summa	97 847	79 088	1 979	80·8

¹ Antal personer, som fullgjort ympningsplikt. — ² Antal ympade på förut med framgång ympade. Revaccinationer vid armén och flottan ingå ej. — ³ Ympade (grupp A.) i % av föregående år levande födda. — ⁴ Utom Norrköpings stad — ⁵ Utom Malmö stad. — ⁶ Utom Göteborgs stad.

Tab. C. Redogörelse från medicinalstyrelsens vaccinkontor år 1928.

	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Summa
Antal portioner ¹													
Summa utlämnade . . .	1 415	1 947	2 762	6 405	21 658	7 395	1 681	5 856	4 017	3 786	1 056	276	58 254
kostnadsfritt	1 115	1 047	2 342	6 055	20 308	6 935	1 281	5 056	3 717	3 686	956	276	52 774
försålda	300	900	420	350	1 350	460	400	800	300	100	100	—	5 480

¹ En »portion» här = 1 kapillärör. Ett kapillärör tillräckligt för 2 à 3 personer, 1 flaska för c:a 40.

Tab. C innehåller en redogörelse av antalet från statens bakteriologiska laboratorium — ombesörjer fr. o. m. den 1 jan. 1928 distribuering härav — utlämnade portioner vaccin (numera endast animal).

C. Karantänsväsendet m. m.

Referent: Medicinalrådet Herrlin.

Karantänsanstalten å Käsö har under året varit bestämd till karantäns- och observationsplats för pest och kolera.

Karantänsanstalten å Fejan behövde ej öppnas under året, men läkare — docenten C. Naeslund — var dock stationerad å anstalten från den 1 juli till den 15 okt.

Dessutom hava på vederbörande kommunala myndigheters begäran och bekostnad observatorieplatser för pest och kolera under hela året varit inrättade i Hälsingborg, Malmö, Gävle och Göteborg.

Den 30 jan. beordrades norske ångaren Gydavore av medicinalstyrelsen till Käsö för att undergå behandling med generatorgas i och för utrotning av råttor; då fartyget låg i Landskrona för lossning, iakttogos nämligen ombord döda råttor, vilka vid bakteriologisk undersökning å statens bakteriologiska laboratorium i Stockholm visat sig infekterade med pestbaciller. Den 1 febr. kunde fartyget återvända till Landskrona för fortsatt lossning. Inga sjukdomsfall bland människor förekommo.

I och för rättutrotning undergingo dessutom 29 fartyg frivillig generatorgasbehandling å Käsö. (Gasverket har de senare åren varit placerat i Göteborgs ytterhamn). I 1 fall utfördes samtidigt cyanvätegasbehandling av skansar m. fl. lokaliteter ombord.

D. Tuberkulosdispensärer.

Referent: Medicinalrådet Bismark.

Tab. D upptager endast en under år 1928 nytilkommen dispensär; tabellen utgör en fortsättning av de i närmast föregående årens berättelser lämnade redogörelserna. Dessa nytilkomna dispensärer äro avsedda för en sammanlagd folkmängd av c:a 77 500. Antalet dispensärer vid årets slut uppgick till 222, därav 214 statsunderstödda.

I **Tab. E:** 1 lämnas en redogörelse för statsunderstödda dispensärers inkomster, som för året uppgingo till 2 100 504 kr., varav staten bidragit med

Tab. D. Under år 1928 nytillkomna dispensärer.

Anstaltens namn	Anstalten öppnades	Lokal		Antal läkare	Mottagningar, antal i veckan	Antal invånare inom verksamhetsområdet vid årets början	Driften bekostas av		Besök i hemmen av		Remiss av läkare fördras	Stubbhandling meddelas
		Särskild	Ej beständ				landsting	förening, privata kommun	läkaren	sköterskor		
Vänersborgs dispensär, Älvsb. län .	1/4	1	—	1	1	59 000	1	—	1	1	—	1
Svärdsjö-Svartnäs > Kopp. > .	1/1	1	—	1	6	5 600	1	1	1	1	—	1
Näs > > .	1/8	1	—	1	6	2 400	1	1	1	1	—	1
Vilhelmina > Västerb. > .	1/1	1	—	1	6	10 500	1	1	1	1	—	1

Tab. E: 1. De statsunderstödda dispensärernas inkomster år 1928.

Dispensärer		Antal	Staten	Landsting	Kommuner	Nationalföreningen ¹	Länsföreningar	Gåvor, räntor, etc.	Summa
Stockholms län .	5	21 464	50 800	8 032	13 676	—	—	478	94 450
Uppsala > .	1	2 693	—	14 500	1 870	—	—	7 845	26 908
Södermanlands > .	3	7 778	26 916	1 200	4 800	—	—	117	40 811
Östergötlands > .	8	11 000	31 000	—	8 991	—	—	542	51 533
Jönköpings > .	5	9 576	24 347	—	8 000	—	—	—	41 923
Kronobergs > .	6	9 304	17 000	12 597	8 422	1 300	11 837	60 460	82 887
Kalmar > .	11	15 467	46 031	4 553	12 373	—	4 463	8 303	39 506
Gotlands > .	1	2 334	750	1 050	1 600	—	2 569	39 506	33 565
Blekinge > .	5	7 625	—	6 013	6 107	17 761	2 000	71 482	95 975
Kristianstads > .	4	7 822	13 670	300	7 370	—	4 403	71 482	95 975
Malmöhus > .	10	15 104	34 773	5 550	12 634	—	2 944	111 422	35 256
Hallands > .	5	10 475	44 490	7 444	8 000	—	1 073	223 871	79 112
Gothenborgs o. Bohus > .	11	25 935	48 507	3 104	17 600	—	829	70 320	211 495
Älvsborgs > .	6	19 174	59 084	22 841	7 987	929	1 407	175 976	63 904
Skaraborgs > .	4	11 356	12 359	3 118	6 400	—	2 023	156 913	201 742
Värmlands > .	18	47 811	68 731	30 214	39 156	—	37 959	201 742	211 495
Örebro > .	7	11 929	53 181	1 500	11 200	—	1 302	175 976	63 904
Västmanlands > .	9	12 165	2 750	12 367	10 375	4 967	26 896	156 913	201 742
Kopparbergs > .	22	36 035	42 656	73 787	33 175	—	25 842	211 495	63 904
Gävleborgs > .	4	8 340	22 800	9 346	6 947	—	5 052	156 913	201 742
Västernorrlands > .	18	32 132	62 851	25 243	28 483	—	27 267	201 742	63 904
Jämtlands > .	12	14 561	36 495	1 200	11 650	—	—	156 913	201 742
Västerbottens > .	14	30 735	79 917	15 576	27 726	—	2 959	201 742	63 904
Norrbottens > .	25	48 209	54 150	23 880	39 395	—	36 108	201 742	63 904
Summa	214	419 024	833 256	283 415	333 937	24 957	205 915	2 100 504	

¹ Här ingå även spädbarnsbidrag.

20 %, landsting med 40, kommuner med 13 och nationalföreningen mot tuberkulos med 16 %, länsföreningar med 1 %, vartill komma gåvor etc. med 10 %. I Tab. E:2 redogöres för dispensärernas *utgifter*; dessa uppgingo till 2 183 446 kr., varav till löner 35 %, hyror och expedition 12, resor 7, organiserad barnavård 25 och understöd 14 %.

I Tab. F. lämnas en översikt av dispensärernas verksamhet. Antalet familjer som å dessa byråer under året för första gången begärt råd och hjälp

Tab. E: 2. De statsunderstödda dispensärernas utgifter år 1928.

		Utgifter å vilka statsbidrag utgår										Utgifter, å vilka statsbidrag icke utgår				
Antal dispen-särer		Avlö-ningar	Hyra & under-håll av dispen-särlokal	Resor	Expedi-tions-kost-nader	Nöd-vän-diga sjuk-vårds-artik-lar	Organiserad barnavård				Summa	Utdelat under-stöd	Ny-, till- och om-byggnad-er för barn-koloni o. barn-hem	Nyan-skaff-ning av inven-tarier	Summa	Summa utgifter
							Ut-ackor-dering av barn	Som-mar-koloni (drift-kostnad)	Barn-hem (drift-kostnad)	Ovriga utgifter						
Stockholms län	5	29 114	11 638	5 598	4 315	—	26 107	8 780	—	1 671	87 223	13 029	1 196	1 281	15 506	102 729
Uppsala	1	6 332	—	143	576	826	2 437	—	—	113	10 427	13 483	—	3 000	16 483	26 910
Södermanlands	3	13 679	4 626	3 922	1 033	873	—	—	—	—	24 133	3 190	—	—	3 190	27 323
Östergötlands	8	27 396	7 155	3 769	4 778	1 770	4 331	—	—	361	49 560	3 118	—	—	3 118	52 678
Jönköpings	5	20 585	8 399	3 232	1 093	1 115	180	2 767	—	—	37 371	9 447	—	224	9 671	47 042
Kronobergs	6	17 252	5 505	4 949	2 544	801	4 368	7 234	—	—	42 653	15 146	—	—	15 146	57 799
Kalmar	11	29 667	8 202	7 567	4 125	1 961	3 399	5 641	292	3 441	63 295	12 994	—	—	12 994	76 289
Gotlands	1	3 917	2 398	567	286	419	1 760	—	—	—	9 347	751	—	—	751	10 098
Blekinge	5	16 531	919	934	553	2 809	1 835	8 610	—	395	32 586	8 597	—	44	8 641	41 227
Kristianstads	4	15 281	1 374	4 064	976	896	1 396	2 653	—	16	26 656	7 304	—	38	7 342	33 998
Malmöhus	10	40 268	300	7 795	4 595	480	3 308	—	—	3 659	60 405	7 910	—	—	7 910	68 315
Hallands	5	24 450	7 786	6 077	3 677	1 761	2 240	8 021	633	793	55 438	13 049	—	—	13 049	68 487
Göteborgs o. Bohus	11	41 506	10 123	11 944	3 828	3 543	4 350	18 511	29 430	—	123 235	38 171	1 701	2 207	42 079	165 314
Älvsborgs	6	44 825	9 667	5 339	19 934	809	—	8 149	38 566	232	127 521	2 938	739	13 656	17 333	144 854
Skaraborgs	4	14 582	2 210	2 822	1 520	387	3 657	9 313	—	—	34 491	4 118	479	1 617	6 214	40 705
Värmlands	18	62 834	21 750	12 140	7 876	2 520	7 168	46 121	24 319	976	185 704	19 214	9 072	9 885	38 171	223 875
Örebro	7	33 005	3 688	7 160	5 217	1 428	406	1 176	—	—	52 080	6 745	—	—	6 745	58 825
Västmanlands	9	19 094	3 583	919	1 757	1 540	3 356	12 865	—	4 034	47 148	13 645	13 363	51	27 059	74 207
Kopparbergs	22	75 155	12 512	6 556	4 590	4 888	11 658	11 380	30 208	5 628	162 575	37 612	5 522	3 703	46 837	209 412
Gävleborgs	4	12 993	4 535	3 114	1 040	946	4 357	10 983	—	8	37 976	7 568	—	1 651	9 219	47 195
Västernorrlands	18	57 978	16 825	19 391	6 453	3 764	4 113	18 437	—	260	127 221	30 958	4 899	3 730	39 587	166 808
Jämtlands	12	34 790	5 969	10 095	2 046	1 404	80	200	—	—	54 584	7 295	—	156	7 451	62 035
Västerbottens	14	43 969	7 717	15 350	2 836	2 923	974	4 673	50 669	1 784	130 895	15 577	—	4 380	19 957	150 852
Norrbottnens	25	73 995	14 926	17 731	14 710	17 622	—	41 469	32 687	716	213 856	9 568	—	3 052	12 620	226 476
Summa	214	759 199	171 806	161 178	100 357	55 484	91 478	226 983	206 804	23 085	1 796 374	301 425	36 971	48 676	387 072	2 183 446

Tab. F. Översikt av de statsunderstödda

L ä n	Antal dispensärer	Antal familjer, som under året anlitat dispensär			Antal personer med under året påvisad tuberkulos				Antal av dispensärläkaren	
		I allt	Nyttillkomna	Inom dessa tbc.	i lungor		enbart annat organ		undersökta personer	utförda undersökningar
					Vuxna	Barn under 15 år	Vuxna	Barn under 15 år		
Stockholms	5	1 713	625	341	276	32	8	34	1 559	3 789
Uppsala	1	124	21	21	106	2	37	49	194	555
Södermanlands	3	593	183	172	142	10	11	24	609	1 009
Östergötlands	8	1 035	259	174	456	21	28	98	763	1 156
Jönköpings	5	877	236	211	201	23	8	16	1 000	1 313
Kronobergs	6	1 300	269	253	336	26	22	95	965	1 268
Kalmar	11	1 313	461	316	267	45	52	60	1 272	2 073
Gotlands	1	105	67	43	33	4	5	1	174	84
Blekinge	5	1 499	207	201	188	9	6	106	661	900
Kristianstads	4	1 365	438	231	282	15	8	20	812	959
Malmöhus	10	1 432	519	308	174	—	2	43	1 449	2 125
Hallands	5	1 272	702	398	210	34	72	298	1 859	2 975
Göteborgs o. Bohus	11	2 342	535	505	454	57	32	114	1 065	1 354
Älvsborgs	6	1 547	765	637	479	71	65	132	1 755	2 694
Skaraborgs	4	1 709	445	314	237	27	30	36	964	1 312
Värmlands	18	3 901	537	691	359	42	70	122	1 445	2 055
Örebro	7	1 782	477	231	220	32	20	96	1 814	3 168
Västmanlands	9	678	218	110	110	5	18	51	766	1 268
Kopparbergs	22	2 087	382	352	293	35	28	47	1 262	2 207
Gävleborgs	4	864	180	167	144	14	5	19	660	1 171
Västernorrlands	18	2 884	767	624	518	53	56	83	1 533	2 891
Jämtlands	12	1 800	512	463	385	33	89	119	1 295	2 202
Västerbottens	14	2 957	544	454	736	57	66	110	1 509	2 114
Norrbottnens	25	3 109	1 011	570	505	87	78	144	2 571	3 740
Summa	214	38 288	10 360	7 787	7 161	794	816	1 917	27 956	44 382

Anm. Hela antalet dispensärer uppgick vid årets slut till 222, därav 214 statsunderstödda och 8 icke borga, Sala och Gävle.

var nära 10 400, varav inom 7 800 tuberkulos konstaterades, antalet av läkare undersökta personer nära 29 800 och antalet av läkare utförda undersökningar inemot 44 400; antalet av dispensärsköterskor besökta hem uppgick till nära 44 000 med nära 130 000 besök; antalet remisser till sanatorier och sjukhus förekommo i 8 700 fall.

E. Svenska nationalföreningen mot tuberkulos.

Från föreningens sekreterare, d:r Neander, hava erhållits följande uppgifter.

Upplysningsarbetet har fortgått såsom förut genom föreläsningar i skilda delar av landet. Sålunda hava 323 föredrag på Nationalföreningens initiativ och till stor del på dess bekostnad hållits av 18 olika föreläsare för inalles 36 733 åhörare. Sammanlagt hava under åren 1904—1928 hållits 2 766 föredrag för 353 874 åhörare.

Föreningens *kvartalskrift* har utgått i 21 000 ex. En broschyr i tuberkulosfrågan har utdelats till samtliga vid inskrivningsförrättningarna sig inställande värnpliktiga, tillhörande armén och marinen.

dispensärernas verksamhet under år 1928.

Av andra läkare för disp. undersökta personer	Röntgen-unders. genom disp:s försorg	Genom disp. undersökta sputumprov, varvid tuberkulos		Av disp. kända, under året timade dödsfall i tbc. i		Antal av dispensär-sköterskan		Remisser till			Intyg till sjuk-kassor m. m.
		på-träffats	ej på-träffats	lunga	enbart annat organ	besökta hem	utförda besök	tuberkulos-sjukhus	kust-sana-torier	andra sjuk-vårds-värdn.	
6	175	31	86	152	4	1 198	3 810	319	53	138	446
—	15	18	49	4	—	124	836	13	5	18	30
10	132	14	16	81	3	695	1 771	106	13	6	16
21	40	29	39	106	13	1 017	4 556	142	40	25	53
14	30	14	12	134	6	960	2 870	134	23	22	30
123	36	42	37	122	9	1 265	2 845	248	59	45	99
21	34	97	178	164	11	1 562	5 401	268	43	96	209
14	—	10	2	26	3	94	665	29	2	3	13
16	53	8	10	88	4	1 002	3 248	101	17	32	46
2	18	5	7	110	2	1 213	2 676	100	10	3	206
—	48	6	12	116	1	1 410	6 771	162	48	79	576
8	137	5	7	118	12	990	3 508	227	29	64	67
271	190	77	112	201	13	2 341	8 192	472	69	27	70
5	1 723	76	213	92	4	1 741	3 847	395	23	24	29
155	89	27	81	126	12	2 869	3 406	169	32	17	53
78	76	182	247	263	69	3 796	10 795	727	86	80	68
25	170	121	214	69	5	1 307	4 698	221	29	21	188
13	49	32	27	36	5	881	4 468	52	23	25	123
214	106	125	201	187	23	1 879	11 654	253	30	54	169
63	31	26	42	99	2	831	3 063	164	24	15	40
68	107	276	459	263	20	2 929	10 926	690	141	53	125
189	29	119	213	178	30	1 813	6 646	480	120	94	120
422	107	81	87	263	16	3 237	6 772	449	61	43	71
56	343	135	136	265	41	9 266	15 969	482	180	123	75
1 794	3 738	1 556	2 487	3 263	308	43 920	129 893	6 403	1 160	1 107	2 922

statsunderstödda. Dessa senare voro Stockholms stads (2 st.), Norrköpings, Malmö, Hälsingborgs, Göte-

För genomgående av kurs i sanatorievård hava 16 sjuksköterskor erhållit stipendium.

Nationalföreningens bidrag till dispensärverksamheten uppgick till 303 661 kr. fördelade på 208 dispensärer inom samtliga län.

Såsom bidrag till utackordering i friska hem av 404 barn från tuberkulösa familjer ha utbetalts 51 018 kr. Bidrag ha lämnats till 33 hem för friska barn från tuberkulösa familjer.

Föreningens inkomster uppgingo till 683 515 kr., därav medlemsavgifter 14 162 kr., välgörenhetsmärken 85 285 kr. och lyxblanketter 407 358 kr.

Utgifterna belöpte sig till 625 247 kr.

F. Förgörande av ohyra och andra insekter.

Fr. o. m. 1928 föreligga fullständiga redogörelser från hela riket för bekämpandet av ohyra medelst cyanvätegas. Under året blevo 6 281 lägenheter med inalles nära 17 000 rum underkastade dylik behandling. Närmare redogörelser härom meddelas här nedan.

Under år 1928 inträffade intet dödsfall i följd av cyanvätegasbehandling.

Antal cyanvätegasbehandlingar inom olika områden i riket år 1928.

Städer och län	Lägenheter	Rum	Kvarnar, fabriker o. d.	Fartyg	Å särsk. anstalt	Städer och län	Lägenheter	Rum	Kvarnar, fabriker o. d.	Fartyg	Å särsk. anstalt
Stockholm	4 448	11 369	39	63	210	Malmöhus län	38	104	1	3	12
Göteborg	353	793	15	65	81	Hallands	2	10	1	3	16
Malmö	36	122	4	4	—	Göteb. o. Boh.	16	49	—	2	—
Norrköping	54	88	—	1	5	Älvsborgs	5	11	—	—	—
Hälsingborg	36	99	—	5	23	Skaraborgs	28	83	—	1	—
Gävle	—	—	—	—	—	Värmlands	125	370	1	—	7
Örebro	—	—	—	—	—	Örebro	—	—	—	—	—
Stockholms län	46	171	—	1	7	Västmanlands	37	180	—	—	15
Uppsala	114	316	—	—	16	Kopparbergs	21	168	2	—	—
Södermanl. >	84	233	4	1	6	Gävleborgs	53	120	—	—	5
Östergötlands >	53	193	1	1	—	Västernorrlands	127	276	—	3	1
Jönköpings >	25	380	—	—	10	Jämtlands	167	498	1	—	11
Kronobergs >	18	65	—	—	4	Västerbottens	131	388	4	1	16
Kalmar >	19	46	6	5	17	Norrbottnens	118	505	12	—	43
Gotlands >	19	52	1	2	—						
Blekinge >	81	191	—	3	16						
Kristianstads >	27	101	—	—	—						
						Summa	6 281	16 981	92	164	521

Cyanvätegasbehandlingar i riket månadsvis år 1928.

Månad	Antal lägenheter	Rum	Kvarnar, fabriker o. d.	Fartyg	Å särsk. anst.	Månad	Antal lägenheter	Rum	Kvarnar, fabriker o. d.	Fartyg	Å särsk. anst.
Januari . .	7	14	1	—	3	Augusti . .	1 244	3 629	6	16	41
Februari . .	12	19	—	1	4	September .	929	2 765	22	16	79
Mars . . .	38	89	3	9	5	Oktober . .	759	1 998	11	14	60
April . . .	211	598	7	12	23	November .	176	509	4	12	44
Maj	422	1 153	17	22	37	December .	59	199	5	14	42
Juni	576	1 684	10	25	51						
Juli	1 848	4 324	6	23	132	Summa	6 281	16 982	92	164	521

3. Sjukvården utom sjukhusen.**A. Dödligheten i rikets städer.**

Styrelsens statistiker, R. W. Moosberg.

Hälsövnärdsnämndernas uppgifter om dödsorsaker i rikets städer ligga till grund för Tab. 3—6; dödsfallen äro där fördelade efter dödsorsak, de avlidnas ålder och kön samt efter dödsdånad. Emellertid må påpekås, att några städer av vissa orsaker hava att uppvisa avsevärt lägre siffror än de, som publiceras av K. statistiska centralbyrån.

För samtliga städer i riket uppgå de angivna dödsfallen till 20 748 därav 9 647 män och 11 101 kvinnor. På 1 000 inv. bliva dödstalen 10's för man-kön och 10's för kvinnköen mot resp. 11'4 och 11'3 föreg. år. Hela antalet dödsfall under föreg. år uppgick till 21 619, sålunda för året en minskning mot föreg. år.

Den minskning, som sålunda i förhållande till föreg. år gör sig gällande, framträder särskilt för ålderdomssjukdomar, vissa epidemiska sjukdomar särskilt influensa (128 fall mot 766 år 1927), vidare tuberkulos, matsmältningensorganens och könsorganens sjukdomar samt kräftsjukdomar. Ökning visa däremot cirkulations- och andningsorganens sjukdomar.

Ehuru tuberkulosdödligheten i åtminstone ett par decennier visat nedgående tendens, är den dock alltså den sjukdom, som kräver de flesta offren. En sjukdom som däremot under samma perioder visat ökade siffror och numera ej kommer långt efter tuberkulos, är kräfta. Till jämförelse lämnas här nedan en sammanställning av dödligheten i dessa sjukdomar (alla former) i absoluta och relativa tal (på 10 000 inv.):

<i>Absoluta tal</i>	<i>1910</i>	<i>1915</i>	<i>1920</i>	<i>1925</i>	<i>1928</i>
Tuberkulos	3 371	3 614	3 087	2 758	2 514
Kräfta	1 422	1 599	1 930	2 230	2 316
<i>På 10 000 inv.</i>					
Tuberkulos	24.9	23.4	17.9	14.9	13.0
Kräfta	10.5	10.4	11.2	12.0	12.0

Här nedan lämnas för städer med mer än 10 000 inv. en översikt av dödligheten (på 1 000 av medelfolkmängden).

1927	1928	1927	1928	1927	1928	1927	1928
Stockholm . 11.9	11.0	Västervik . 11.2	11.1	Halmstad . 9.2	9.9	Västerås . 10.3	10.4
Södertälje . 11.4	10.2	Visby . 13.3	13.1	Göteborg . 10.1	9.5	Falun . 10.4	12.4
Lidingö . 9.1	8.1	Karlskrona . 11.0	10.1	Mölnadal . 11.1	9.0	Gävle . 12.7	10.2
Uppsala . 12.9	12.2	Kristianstad . 11.1	10.6	Uddevalla . 10.3	11.2	Söderhamn . 13.7	12.6
Nyköping . 12.1	11.4	Malmö . 9.9	9.7	Trollhättan . 8.4	9.7	Härnösand . 9.9	11.7
Eskilstuna . 10.6	10.9	Lund . 11.5	9.7	Borås . 10.4	9.9	Sundsvall . 13.8	12.4
Linköping . 12.1	9.7	Landskrona . 10.6	10.4	Skövde . 11.6	10.8	Östersund . 9.7	11.2
Norrköping . 12.0	12.0	Hälsingborg . 9.9	10.4	Karlstad . 10.9	11.6	Umeå . 10.2	10.6
Jönköping . 12.6	12.6	Ystad . 12.3	9.9	Kristinehamn . 10.3	11.9	Luleå . 13.9	10.6
Kalmar . 13.9	12.1	Trälleborg . 8.2	7.9	Örebro . 10.0	9.1	Rikets städer	11.3 10.7

Av här upptagna 39 städer hade under året ej mindre än 12 en dödlighet under 10 ‰, i flera fall anmärkningsvärt låg. I Trälleborg uppgick den sålunda ej till mer än 7.9. Därefter komma Lidingö (8.1), Mölnadal (9.0), Örebro (9.1), Göteborg (9.5) samt Malmö (9.7). Särskilt må framhållas, att flera städer med talrik arbetarbefolkning hava låga dödssiffror. Relativt höga tal med en dödlighet av minst 12 ‰ hava 8 städer, Visby (13.1), Söderhamn (12.6), Jönköping (12.5), Falun och Sundsvall (12.4), Uppsala (12.2), Kalmar (12.1) samt Norrköping (12.0).

Av Tab. 5 framgår, att en relativ förskjutning av dödligheten till högre åldrar ägt rum i jämförelse med år 1910, i det att barnadödligheten de följande åren starkt minskats och en ökning inträtt för de högsta åldersgrupperna.

B. Viktigare sjukdomars förekomst.

Referent: Medicinalrådet Herrlin.

Enligt de översikter över sjukdomsfall i infektions- m. fl. sjukdomar, som meddelas i Tab. 7 och 8, hava av vederbörande läkare (se tab. anm.) anmälts

113 268 fall av ifrågavarande sjukdomar, varav av influensa 30 990 fall mot 122 067 föregående år. En sammanställning för åren 1919—1928 utvisar följande:

År 1919	248 590	År 1924	125 164
» 1920	187 255	» 1925	112 299
» 1921	116 879	» 1926	101 292
» 1922	193 348	» 1927	200 593
» 1923	102 694	» 1928	113 268

Av *epidemiska sjukdomar*, beträffande vilka anmälningsplikt gäller för samtliga läkare i riket (sömn-sjuka dock först från den 1 juli 1920, frossa från den 1 juli 1924, undulantfeber från den 1 juli 1928 samt denguefeber från den 11 sept. 1928), hava anmälts — utom fläckfeber 1 fall år 1919 — följande antal sjukdomsfall:

År	Scharlakansfeber.	Difteri.	Smittkoppor.	Nervfeber o. paratyfus.	Röd-sot.	Akut barnför-lamning.	Sömn-sjuka.	Epid. hjärn-feber.	Frossa.	Undu-lant-feber.	Summa.
1919 . .	9 310	40 514	7	3 826	53	820	.	116	.	.	54 646
1920 . .	9 750	26 448	11	1 266	71	181	352	102	.	.	38 181
1921 . .	9 264	15 133	2	1 123	125	141	1 512	120	.	.	27 420
1922 . .	10 718	6 610	—	896	63	112	192	79	.	.	18 670
1923 . .	10 829	4 840	—	808	37	309	530	85	.	.	17 438
1924 . .	10 882	4 240	1	1 401	82	656	318	115	4	.	17 699
1925 . .	10 613	3 820	—	1 458	108	517	198	136	8	.	16 858
1926 . .	8 513	3 561	—	816	59	341	172	147	9	.	13 618
1927 . .	5 289	3 776	—	417	77	375	137	127	6	.	10 204
1928 . .	6 017	2 820	—	440	60	482	156	131	4	55	10 165

Av denguefeber har under året intet fall anmälts.

Antalet sjukdomsfall av scharlakansfeber har, som av översikten synes, under decenniets 7 första år hållit sig konstant, men därefter kraftigt nedgått; nedgången för difteri är synnerligen stor. Även fallen av nervfeber och akut barnför-lamning samt sömn-sjuka visa under denna period nedgående tendens.

Den relativa utbredningen av scharlakansfeber å rikets landsbygd har uppgått till 8·5 [8·5], i samtliga städer till 12·8 [9·2] samt i hela riket till 10·0 [8·7] på 10 000 inv., av difteri resp. 3·4 [5·0], 7·2 [8·9] och 4·6 [6·2].

Märkligare epidemier år 1928.

Smittkoppor, fläckfeber, pest, kolera.

Intet fall av dessa sjukdomar ha under året förekommit.

Scharlakansfeber.

Under året 6 017 anmälda fall i hela riket mot 5 289 föreg. år.

Difteri.

I hela riket hava anmälts 2 820 fall, varav i städer 1 398, sålunda nära hälften.

Nervfeber och paratyfus.

Antalet anmälda fall utgjorde 440 mot 417 föreg. år.

Rödsot.

I hela riket ha under året anmälts 60 fall. Av dessa förekommo 27 fall å Kalmar läns landsbygd under maj månad.

Barnförlamning.

Av barnförlamning hava 482 fall anmälts, varav 171 fall i Värmlands län huvudsakligen under höstmånaderna.

Sömnssjuka (Encephalitis lethargica).

Det sammanlagda antalet anmälda fall utgjorde 156, därav 29 i Kalmar län, 17 i Värmlands, 16 i Kopparbergs, 12 i Västerbottens och 10 i Gävleborgs län.

Undulantfeber.

Sedan anmälningsplikt (för alla läkare) den 1 juli trätt i kraft, hava 55 fall anmälts.

Denguefeber.

Anmälningsplikt (för alla läkare) inträdde den 11 sept. i år, men inga fall hava under året anmälts.

C. Smittsamma könssjukdomar.

Referent: Medicinalrådet Herrlin.

I **Tab. 9 a** lämnas en översikt av anmälda fall av smittsamma könssjukdomar med fördelning å sjukvårdsområde (län, stad), där de insjuknade äro *bosatta*, i **Tab. 9 b** efter *ålder* samt i **Tab. 9 c** å sjukvårdsområde, där de *smittats*. Sjukdomsfallen i syfilis äro i **Tab. 9 a** och **9 c** fördelade i ärvd och förvärvad syfilis; bland fallen av senare gruppen medräknas endast primär och sekundär syfilis.

För att giva en föreställning om den relativa frekvensen inom olika åldersgrupper lämnas här nedan en sammanställning av samtliga fall, beräknade på 1 000 av samtliga inom vardera könet för år 1919 — det första efter antagandet av lagen mot smittsamma könssjukdomar — samt för år 1927; upp-

Å r	I allt	0-1 år	1-10 år	10-15 år	15-20 år	20-25 år	25-30 år	30-40 år	40-50 år	50-60 år	över 60 år	Okänt
<i>Mankön.</i>												
1919	1 000·0	3·7	1·6	1·8	103·6	322·0	250·5	215·9	59·5	16·5	5·3	19·6
1927	1 000·0	2·3	1·5	1·5	131·2	337·5	245·3	198·3	60·2	14·5	5·1	2·6
<i>Kvinnkön.</i>												
1919	1 000·0	8·8	38·6	10·6	229·8	326·8	185·7	126·1	34·7	10·9	2·4	25·6
1927	1 000·0	8·6	29·8	9·7	252·1	348·9	180·3	127·6	29·8	8·0	2·3	2·9

gifterna för år 1928 hava ej kunnat användas i detta sammanhang, enär en omläggning av åldersgrupperingen för Stockholms stads vidkommande fr. o. m. detta år vidtagits. Vid en jämförelse framträder enligt föreliggande material för år 1927 i förhållande till 1919 en relativ ökning för de närmaste åldersgrupperna över 15 år, särskilt gruppen 15—20 år, och en motsvarande minskning för de högre.

Emellertid torde böra påpekas, att de till styrelsen inkomna årsuppgifterna synas vara sammanställda efter växlande principer; i vissa fall har förfarings-sättet varit rätt summariskt, varigenom ej obetydliga felaktigheter uppstått, särskilt i fråga om nyssnämnda åldersgrupp, som under hela perioden 1919—1927 genomgående blivit alltför talrik. Den ovan gjorda jämförelsen mellan de båda åren torde dock låta sig göra. Det må därför nog tillses, att primäruppgifterna äro så vitt möjligt fullständiga och att sammanställningarna där-efter i fråga om åldersfördelningen göras med hänsynstagande till födelse-datum och infektionstid.

Under år 1928 hava polikliniker för kostnadsfri undersökning och behand-ling av könssjuka varit anordnade i Stockholm, Uppsala, Linköping, Norrkö-ping, Jönköping, Karlskrona, Malmö, Lund, Hälsingborg, Göteborg, Borås, Örebro, Västerås och Gävle. Omfattningen av poliklinikernas verksamhet framgår av följande sammanställning:

	Män.	Kvinnor.
A. Fall av könssjukdom i smittsamt skede eller misstänkta därför . .	11 577	7 142
Därav nytillkomna under året	9 162	4 976
Antal under året avlagda besök	108 412	119 816
B. Fall av könssjukdom i icke smittsamt skede, hudsjukdomar o. s. v.	5 089	6 382
Därav nytillkomna under året	4 540	4 996
Antal under året avlagda besök	13 357	20 688

Ur sundhetsinspektörernas uppgifter för 1928.

Av personer, som under året anmälts på grund av *underlåtelse att följa la-gens föreskrifter* eller för *avbrott i behandling*, hade 325 (47 å landsb., 278 i städer) icke anträffats, 53 (7 å landsb., 46 i städer) vid föranstaltad läkar-undersökning icke företett tecken på smittsam könssjukdom, under det att 788 (83 å landsb., 705 i städer) befunnits behäftade med sådan sjukdom, varför förnyad läkarbehandling inletts. I 761 fall (73 å landsb., 688 i städer) hade anmälan gjorts till hälsovårds-, resp. polismyndighet.

Av personer, som anmälts såsom *misstänkta smittkällor*, hade 248 (78 å landsb., 170 i städer) icke anträffats, 455 (188 å landsb., 267 i städer) vid föreskriven läkarundersökning icke företett tecken till smittsam könssjukdom under det att 933 (345 å landsb., 588 i städer) vid undersökning befunnits behäftade med smittsam könssjukdom och underkastats läkarbehandling. I 235 fall (78 å landsb., 157 i städer) hade anmälan gjorts till hälsovårds-, resp. polismyndighet.

Tab. G. Översikt av antalet spetälska i riket år 1928.

H e m o r t (socken, stad)	Nyuppteckna fall	Tillfrisknade	Avlidna		Den 31 dec. befintliga		H e m o r t (socken, stad)	Nyuppteckna fall	Tillfrisknade	Avlidna	Den 31 dec. befintliga	
			i hem- orten	8 Jämtsö sjukhus	i hem- orten	8 Jämtsö sjukhus					i hem- orten	8 Jämtsö sjukhus
Tegelsmora, Upps. län	—	—	—	—	—	1	Bollnäs, Gävleb. län	—	—	—	1	—
Fröjel, Gotl. län .	—	—	1	—	—	—	Delsbo > >	—	—	—	1	1
Askum, Göteb. o.	—	—	—	—	—	—	Enånger > >	—	—	—	—	1
Bohus län . . .	—	—	—	—	—	1	Forssa > >	—	—	—	—	1
Lyse, do	—	—	—	—	1	—	Färila > >	1	—	—	1	—
Malung. Kopp. län	—	—	—	—	—	1	Järvsö > >	—	—	—	1	1
Mora > >	—	—	—	—	2	2	Ljusdal > >	—	—	—	1	1
Ore > >	—	—	—	—	1	—	Ljusne > >	—	—	—	1	—
Orsa > >	—	—	—	1	—	—	Ramsjö > >	—	—	—	—	1
Vika > >	—	—	—	—	1	—	Sundavall	—	—	—	1	—
S:t Tuna > >	—	—	—	—	—	—	Haverö, Västern. län	—	—	—	1	—
Arbrå, Gävleb. län	—	—	1	—	—	1	Fors, Jämtl. län .	—	—	—	1	1
Bjuråker > >	—	—	—	—	1	—	Sun.na	1	—	2	4	12

D. Spetälska.

En översikt över antalet spetälska i riket meddelas i Tab. G.

E. Sjukdomsförhållandena i fängelserna.

Se K. Fångvårdsstyrelsens berättelse: *Sveriges officiella statistik, Fångvård.*

F. Ämbetsresor.

En översikt av vederbörande läkares ämbetsresor (huvudsakligen för epidemiska sjukdomar) lämnas i Tab. 2.

G. Hälsobrunnar, badinrättningar och andra dylika kuranstalter.

Referent: Medicinalrådet Edén.

Sammanlagda antalet vid dylika anstalter och kurorter inskrivna badgäster uppgick under året till över 35 700, varav omkring 750 voro icke betalande gäster. Dessutom förekom också ett betydligt antal friska badgäster, vilka i Båstad uppskattades till minst 1 000 och i Fiskebäckskil till 2 500 personer.

Nynäs kuranstalt har under året haft 499 intagna patienter och Åre fjällkuranstalt 620, varförutom verklig sjukvård lämnades till större delen av de vid Tranås inskrivna patienterna, som uppgingo till 1 733, vid Ulricehamn till 1 480 och vid Mösseberg till 1 057.

Vid en del sedan äldre tider kända och uppskattade hälsobrunnar genomgick ett stort antal personer regelbundna av läkare förordnade badkur, därav vid Medevi 461, Söderköping 599, Ramlösa 994, Lundsbrunn 659, Loka 538, Porla 461 och Sättra 1 003.

H. Barnmorskeväsendet.

Referent: t. f. Byråchefen K. F. Hollström.

Medicinalstyrelsen har den 8 sept. utfärdat cirkulär till samtliga barnmorskor i riket angående desinfektion av nyfödda barns ögon samt angående nya minnesregler vid förande av dagbok för barnmorskor.

Den genom brev den 18 juni 1926 anbefallda revisionen av barnmorskedistriktsindelningen i riket har under året fortgått, men styrelsen har, på grund av ett statsutskottets uttalande i anledning av framställning från ordföranden i Allmänna Svenska Barnmorskeförbundet, sökt iakttaga nödig varsamhet vid revisionens fullföljande. Under året har inom fem län, nämligen Stockholms, Södermanlands, Östergötlands, Gotlands och Kopparbergs län, antalet barnmorskedistrikt sålunda minskats med fyrtioett distrikt.

I **Tab. H.** lämnas en översikt av från barnmorskor inkomna summariska utdrag ur deras dagböcker m. m.

Angående barnmorskornas antal och fördelning på olika landsdelar, hänvisas till **Tab. 1 b**, (tabellavdelningen).

I. Hälso- och sjukvårdspersonal.

Styrelsens statistiker, R. W. Moosberg.

I **Tab. I a, b, c** (tabellavdelningen) lämnas siffersammanställningar över läkare, sjuksköterskor, barnmorskor, sjukgymnaster, tandläkare och apotekspersonal.

Läkare. Beträffande **Tab. I a**, må påpekas, att den endast upptager *civila* läkarbefattningar med tjänstårsrätt; alla militärläkarbefattningar äro sålunda uteslutna. Antalet tjänsteläkare har ökat från föreg. år med ett 20-tal och enskilt praktiserande läkare med ett 50-tal. Hela antalet läkare med tjänstårsrätt samt enskilt praktiserande läkare uppgick vid slutet av åren 1917, 1920, 1925 och 1928 till resp. 1 526, 1 634, 1917 och 2 096, d. v. s. på varje läkare kommo resp. 3 800, 3 600, 3 150 och 2 900 inv. — Antalet kvinnliga läkare vid samma tider var 56, 69, 91 och 121.

Barnmorskor. Antalet distriktsbarnmorskor var i jämförelse med föreg. år tämligen oförändrat, antalet av kommun anställda har däremot ökat med något över 30, under det att antalet enskilt praktiserande minskats med 20.

Sjuksköterskor. Enl. **Tab. I b** i tabellavd. har antalet varit tämligen oförändrat sedan föreg. år utom att antalet av kommun anställda ökat med c:a 40. Tabellen upptager ej sjuksköterskor, enbart anställda vid sjukvårdsanstalter; för att giva en föreställning om antalet av dessa och vissa andra grupper av sjuksköterskor lämnas i **Tab. I** (textavd.) en översikt härom. Översikten medtager emellertid endast sådana, vilkas befattningar blivit reglerade (beträffande pension o. d.) och avviker på grund härav ävensom av andra skäl från uppgifterna i tabellavdelningen.

Tandläkare. Under året hava 75 nya tandläkare legitimerats och 10 med döden avgått, vadan antalet tandläkare i riket alltså ökats med 65.

Tab. H. Sammandrag av barnmorskornas dagböcker för år 1928.

L ä n S t a d	Barn- morskor	Barnaföderskor						Barnskingskvinnan var tre veckor efter förlossningen			Vid förlossning använda operationer										Barnaföderskor, förlossa och vårdade i barnmorskans hem. (Regl. § 22, första stycket.)	Barnaföderskor, förlossa och vårdade i förtäringshem. (Regl. § 22, andra och femte styckena.)			
		Antal	Gifva	Ogifva	Änkor ¹	Förföderskor	Omföderskor	frisk	död	singligrande sjuk	Uttagande av efterbörden	Vändning verkställd av	Tång anlagd av	Trubbig hake anlagd av läkare	Särpta instrument använda av läkare	Skarpa instrument använda av läkare									
											läkare	barn- morska	läkare	barn- morska	läkare	barn- morska	läkare	barn- morska							
Stockholms stad	53	715	591	119	5	302	413	710	4	1	—	7	—	2	—	37	1	2	90	170					
Stockholms län	99	1 903	1 634	252	17	458	1 445	1 884	17	2	5	25	—	1	—	18	1	8	81						
Uppsala	68	1 299	1 110	175	14	348	951	1 272	21	6	2	8	—	1	—	10	—	108							
Södermanlands	89	2 804	2 426	371	7	900	1 904	2 763	28	13	1	29	—	1	—	44	—	26							
Norrköpings stad	11	272	241	28	3	55	217	269	3	—	—	7	—	—	—	5	—	—							
Östergötlands län	128	3 248	2 788	443	17	874	2 374	3 213	26	9	1	23	—	1	—	46	1	82							
Jönköpings	114	3 059	2 812	244	3	852	2 207	3 013	36	10	10	27	—	1	—	60	—	112							
Kronobergs	82	2 324	2 082	228	14	658	1 666	2 303	16	5	6	20	—	1	—	34	1	75							
Kalmar	103	3 106	2 829	271	6	864	2 242	3 074	22	10	8	12	—	1	—	55	1	62							
Gotlands	44	1 039	891	140	8	338	701	1 025	12	2	1	12	—	1	—	28	1	—							
Blekinge	55	2 111	1 836	261	14	596	1 515	2 097	11	3	3	18	—	5	—	23	—	106							
Kristianstads	148	3 914	3 356	538	20	1 056	2 858	3 886	23	5	—	26	—	1	—	57	1	62							
Malmö stad	27	393	336	54	3	103	290	390	2	1	—	11	—	1	—	8	—	68							
Malmöhus län	200	3 908	3 321	564	23	946	2 962	3 884	20	4	2	17	—	5	—	45	—	229							
Hallands	82	2 968	2 154	206	8	681	1 687	2 346	20	2	1	25	—	11	—	61	1	171							
Göteborgs stad	54	1 317	1 138	170	9	438	879	1 307	7	3	—	18	—	—	—	83	—	552							
Göteb. o. Bohus län	130	3 309	3 037	249	23	908	2 401	3 261	42	6	1	47	—	3	—	64	3	443							
Älvsborgs	169	4 391	3 976	338	17	1 279	3 112	4 327	48	16	6	43	—	9	—	90	1	493							
Skaraborgs	141	3 674	3 272	387	15	1 072	2 602	3 620	38	16	5	30	—	7	—	87	—	27							
Värmlands	143	4 239	3 540	668	31	1 420	2 819	4 159	70	10	6	41	—	8	—	145	1	257							
Örebro	100	2 958	2 426	514	18	1 037	1 921	2 926	25	7	2	36	—	14	—	118	3	302							
Västmanlands	72	2 193	1 786	393	14	682	1 511	2 165	25	3	—	17	—	3	—	36	1	—							
Kopparbergs	121	3 876	3 273	579	24	1 283	2 593	3 793	74	9	7	19	—	1	—	84	1	471							
Gävleborgs	101	4 130	3 082	1 013	35	1 270	2 860	4 057	58	15	3	50	—	3	—	58	1	190							
Västernorrlands	121	3 830	3 017	776	37	1 032	2 798	3 773	47	10	2	46	—	1	—	39	—	27							
Jämtlands	88	2 344	1 794	526	24	678	1 666	2 295	36	13	3	22	—	2	—	27	1	98							
Västerbottens	137	3 920	3 575	322	23	1 030	2 890	3 867	45	8	14	19	—	2	—	25	—	47							
Norrbottnens	104	4 105	3 715	368	22	944	3 161	4 034	59	12	6	32	—	1	—	40	1	77							
	2 784	76 749	66 038	10 257	454	22 104	54 645	75 713	835	201	95	687	16	135	28	1 427	17	73	681	4 331					

¹ Härä även fränskilda.

Tab. H. (Forts.) Sammandrag av barnmorskornas dagböcker för år 1928.

SUKKÄRDEN UTOM SUKKHUSEN.

F ö d d a b a r n														
L ä n S t a d	Antal	Gossar	Flickor	Levande födda				Dödfödda				Trillingbörd	Trillingbörd	Miss-fall
				Fullgångna		Ofullgångna		Fullgångna		Ofullgångna				
				Gossar	Flickor	Gossar	Flickor	Gossar	Flickor	Gossar	Flickor			
Stockholms stad	629	342	287	321	273	12	5	5	6	4	3	11	—	97
Stockholms län	1 788	931	857	892	806	27	26	9	10	3	15	21	1	138
Uppsala	1 253	642	611	604	579	25	20	8	9	5	3	11	—	57
Södermanlands »	2 744	1 378	1 366	1 295	1 299	50	47	16	10	17	10	45	—	105
Norrköpings stad	246	129	117	121	109	6	5	1	1	1	2	3	—	29
Östergötlands län	3 161	1 633	1 528	1 541	1 450	50	55	24	13	18	10	37	—	124
Jönköpings »	2 960	1 518	1 442	1 406	1 370	59	46	37	17	16	9	44	2	147
Kronobergs »	2 290	1 202	1 097	1 146	1 043	32	34	16	17	8	3	39	—	64
Kalmar »	3 033	1 567	1 466	1 491	1 388	38	53	21	17	17	8	36	1	111
Gotlands »	1 024	524	500	485	461	19	23	12	6	8	10	15	2	34
Blekinge »	2 060	1 074	995	1 021	947	26	27	16	17	11	4	23	—	65
Kristianstads »	3 812	1 920	1 892	1 836	1 811	46	55	24	15	14	11	73	1	177
Malmö stad	835	186	149	178	142	1	2	2	3	5	2	1	—	59
Malmöhus län	3 832	1 960	1 872	1 881	1 798	50	53	13	10	16	11	62	1	140
Hallands »	2 327	1 191	1 136	1 126	1 077	31	28	27	17	7	14	35	—	76
Göteborgs stad	1 131	602	529	566	497	21	20	6	4	9	8	10	—	—
Göteb. o. Bohus län	3 177	1 637	1 540	1 561	1 480	39	25	18	19	19	16	32	—	164
Älvsborgs »	4 257	2 225	2 032	2 106	1 938	57	56	44	23	18	15	52	—	186
Skaraborgs »	3 629	1 853	1 776	1 770	1 710	43	35	28	21	12	10	48	1	94
Värmlands »	4 143	2 154	1 989	2 028	1 883	69	62	40	23	17	21	65	—	161
Örebro »	2 882	1 501	1 381	1 404	1 294	45	47	30	17	22	23	47	—	125
Västmanlands »	2 119	1 046	1 073	979	1 018	31	40	20	5	16	10	26	—	102
Kopparbergs »	3 740	1 921	1 819	1 798	1 682	64	93	36	26	23	18	47	1	184
Gävleborgs »	3 917	2 050	1 867	1 940	1 740	67	82	27	29	16	16	40	—	253
Västernorrlands »	3 688	1 936	1 752	1 833	1 669	52	42	30	22	21	19	43	1	187
Jämtlands »	2 284	1 196	1 088	1 111	1 006	44	44	19	15	22	23	33	—	98
Västerbottens »	3 877	1 954	1 923	1 851	1 843	56	46	26	21	21	13	54	—	97
Norrbottens »	4 018	2 058	1 960	1 927	1 854	61	67	41	20	29	19	53	—	140
	74 374	38 330	36 044	36 218	34 167	1 121	1 138	596	413	395	326	1 006	11	3 209

Tab. I. Sjuksköterskor å reglerade tjänster den 31 dec. 1928.

L ä n, s t a d	Å sjukvårds- int. anställda	Distrikts- sköterskor ¹	Av kom- mun an- ställda		Dispensär- sköterskor	Bruks- och fa- briksköterskor	Summa	L ä n, s t a d	Å sjukvårds- int. anställda	Distrikts- sköterskor ¹	Av kom- mun an- ställda		Dispensär- sköterskor	Bruks- och fa- briksköterskor	Summa
			st. ²	lb. ³							st. ²	lb. ³			
Stockholms stad	512	—	75	—	6	5	598	Göteborgs stad	159	—	44	—	8	1	212
„ „ län	102	22	6	7	7	—	144	Göteb. o. Boh. län	56	5	7	6	12	1	87
Uppsala „	101	8	9	5	1	3	127	Älvsborgs „	76	4	12	1	9	2	104
Södermanlands län	67	29	7	5	3	2	113	Skaraborgs „	65	7	6	5	4	1	88
Norrköpings stad	37	—	7	—	2	—	46	Värmlands „	69	11	10	6	18	—	114
Östergötlands län	100	19	6	6	8	1	140	Örebro „	66	33	2	7	7	2	117
Jönköpings „	78	13	10	—	5	5	111	Västmanlands „	47	6	10	1	9	3	76
Kronobergs „	23	13	1	1	6	—	44	Kopparbergs „	100	18	6	13	23	1	161
Kalmar „	55	13	8	9	11	1	97	Gävleborgs „	90	24	18	12	5	6	155
Gotlands „	10	—	1	1	1	—	13	Västernorrlands „	88	32	5	13	18	2	158
Blekinge „	46	18	6	—	5	1	76	Jämtlands „	38	47	3	3	12	—	103
Kristianstads „	51	24	2	5	4	2	88	Västerbottens „	66	5	1	—	14	2	88
Malmö stad	57	—	7	—	2	—	66	Norrbottnens „	66	28	3	4	20	2	123
Malmöhus län	115	6	17	9	11	7	165								
Hallands „	64	8	7	1	5	—	85	Summa	2 404	393	296	120	236	50	3 499

Anm. Tabellen upptager sjuksköterskor i sådana tjänster som äga pensionsrätt i statens pensionsanstalt. Rörande övriga se Tab. I b (uppställd efter något avvikande princip).

¹ Anställda av landsting eller landskommun. Statsbidrag. — ² I stad. Stadssjuksköterskor, församlingssystrar och sjuksköterskor vid fristående polikliniker. — ³ Å landsbygd. Sjuksköterskor anställda å reglerade tjänster och med samma tjänstgöring som distriktsjuksköterskor, men deras tjänster utan statsbidrag.

Sjukgymnaster. Antalet under året legitimerade sjukgymnaster utgör 92, varav 80 kvinnliga. Om antalet under året avlidna eller emigrerade saknar styrelsen kännedom.

K. Sjukgymnastiska institut.

Å dylika institut, från vilka årsrapporter inkommit, hava under året behandlats över 3 400 patienter, varav omkring 2 100 voro fripatienter.

4. Sjukvården vid civila sjukvårdsinrättningar.

A. Sjukvårdsbyggnader.

a. Lasarett.

Referent: Medicinalrådet Edén.

α. Inspektioner.

Under år 1928 hava inspektioner verkställt i lasaretten i Västerås, Köping, Sala, Ludvika, Norberg, Växjö, Östhammar, Luleå, Umeå, Hörby, Vänersborg och Eskilstuna samt å garnisonssjukhusets i Linköping öron-, näs- och halsavdelning, militärsjukhusets i Eksjö samt garnisonssjukhusets i Boden civila beläggning.

β. Nybyggnader och utvidgningar.

Under året avslutade ny- och ombyggnader vid		
Serafimerlasarettet	till- och ombyggnad (entrébyggnad, maskinhus, ögonkliniken)	
Sjukhuset S:t Göran	till- och ombyggnad (entrébyggnad, flygel till kir. tuberkulospaviljongen)	
Norrtälje	lasarett till- och ombyggnad	
Linköpings	» tillbyggnad (personalbyggnad)	
Finspångs	» till- och ombyggnad	
Kalmar	» till- och ombyggnad	
Visby	» tillbyggnad (röntgenavdelning)	
Lunds	» nybyggnad och utvidgning (kir. avdelningen)	
Halmstads	» tillbyggnad (mottagningsavdelning)	
Vänersborgs	» ombyggnad (ekonomibyggnad, portvaktshus, maskinhus)	
Mariestads	» till- och ombyggnad	
Filipstads	» ny-, till- och ombyggnad	
Örebro	» nybyggnad	
Västerås	» helt nytt lasarett	
Norbergs	» ombyggnad	
Smedjebackens	» till- och ombyggnad	
Sollefteå	» till- och ombyggnad	
Härnösands	» ombyggnad	

b. Sjukstugor.

Referent: Medicinalrådet Edén.

Under året avslutade ny- och tillbyggnader vid		
Uddeholms	sjukstuga	tillbyggnad
Svärdsjö	»	ombyggnad (uthusbyggnad)
Domnarfvets	»	tillbyggnad
Hofors	»	ny sjukstuga
Dorotea	»	ny sjukstuga
Norsjö	»	tillbyggnad (likbod, obduktionsrum, torkvind)
Vilhelmina	»	ny sjukstuga
Överkalix	»	ny sjukstuga
Kiruna	»	tillbyggnad

c. Epidemisjukhus.

Referent: Medicinalrådet Herrlin.

Här efter lämnas uppgift å av Kungl. Maj:t under år 1928 beviljade statsbidrag för uppförande, inrättande eller inlösen av epidemisjukhus samt å av medicinalstyrelsen fastställt antal sängplatser å samma sjukhus.

	Antal plat- ser	Stats- bidrag		Antal plat- ser	Stats- bidrag
Linköping, till- och ombyggnad	17	42 500	Sundsvall, observationspaviljong	30	75 000
Visby	64	160 000	Kiruna	28	28 000
Hudiksvall	51	127 500	Summa	190	433 000

Ann. Epidemisjukhuset i Lysekil har under året nedbrunnit.

d. Tuberkulossjukvårdsanstalter.

Referent: Medicinalrådet Edén.

Under år 1928 hava följande nya tuberkulossjukvårdsanstalter med inalles 113 sjuksängar tagits i bruk:

Föreningen T. P:s tuberkulossjukstuga, Strömstad	18 sjuksängar
Tuberkulosavdelningen vid Örnsköldsviks lasarett	68 »
Dorotea sjukstugas tuberkulosavdelning	9 »
Vilhelmina » »	6 »
Överkalix » »	12 »

Statsbidrag till byggnadskostnaderna, sammanlagt 514 288 kr., har utgått till:

Göteborgs och Bohus läns landsting:	
tillbyggnad vid Svenshögens sanatorium	136 000 kr.
Värmlands läns landsting:	
paviljong för barn vid Arvika sanatorium	142 000 »
Örebro läns landsting:	
tillbyggnad vid Kopparbergs tuberkulossjukstuga	28 000 »
Västernorrlands läns landsting:	
paviljong vid lasarettet i Örnsköldsvik	136 000 »
Bodens stads drätselkammare:	
tuberkulosanstalt i Boden	17 688 »
Föreningen för skrofulösa barns vård:	
Barkåkra sanatorium	22 900 »
Apelvikens sanatorium	31 700 »

Summa 514 288 kr.

e. Vårdanstalter för kroniskt sjuka.

Referent: Medicinalrådet Edén.

Sedan riksdagen beslutit lämna bidrag till vårdanstalter för kroniskt sjuka — såväl nybyggnader som drift — hava många kommuner samt ett och annat landsting sökt ordna denna angelägenhet. I regeln har man därvid ombyggt eller förbättrat någon avdelning å ålderdomshem, fattigvårdsinrättning e. dyl., men även ett eller annat vårdhem har nybyggt; i några fall hava f. d. epidemisjukstugor, som ansetts obehövlige för sitt ursprungliga ändamål, apterats till vårdhem.

Bland nyuppförda vårdhem må nämnas ett i Nobynäs.

Omändringsarbeten hava utförts vid anstalterna i Varberg, Mölndal, Stenkyrka, Hjo, Haga, Arvika och Gällivare.

Förutvarande epidemisjukstugorna i Vaxholm, Anderslöv, Billesholm, Skurup, Svedala, Täckomatorp m. fl. hava tagits i anspråk för ifrågavarande ändamål.

f. Barnsjukhus. g. Konvalescenthem. h. Vanförestalter.

Referent: Medicinalrådet Edén.

Intet att anföra.

B. Omsättningen å de civila sjukhusen m. m.

Styrelsens statistiker, R. W. Moosberg.

En översikt över omsättningen å de civila sjukhusen år 1928 meddelas i Tab. K. Av tabellen framgår att totala antalet civila sjukvårdsanstalter, från vilka uppgifter ingått, uppgick till 558 (se ovan under sjukhus för kroniskt sjuka) med c:a 40 100 vårdplatser. Det dagliga antalet å dessa anstalter vårdade uppgick till c:a 31 800. Av dessa anstalter intaga lasaretten (i egentl. bemärkelse) det viktigaste rummet. De förfoga över ett platsantal av inemot 16 600, och var dag erhöles 15 700 sjuka därstädes vård. Å tuberkulos-sjukhusen med öfver 7 400 sjuksängar vårdades i medeltal pr dag 6 500 sjuka, å sjukstugor öfver 1 200, å epidemisjukhus öfver 1 200, å försörjningsanstalternas sjukhus öfver 1 600 samt å sjukhem för kroniskt sjuka öfver 2 200. Det må här påpekas, att av de två sistnämnda grupperna har den förra sedan år 1927 minskat sitt platsantal med nära 700 och den senare ökat med mer än 1 100 platser. Huvudparten av dessa anstalter äges av stat, landsting eller kommun, räknar c:a 36 200 sjukplatser; anstalter tillhöriga stiftelser hade ett platsantal av c:a 3 000, under det att anstalter, som tillhörde bruk eller enskilda personer, räknade omkring 900 platser. Antalet vård dagar pr patient å samtliga anstalter uppgick till 37·4 mot 38·1 föreg. år; för lasarett (i egentl. bem.) och sjukstugor enbart var vårdtiden 26·4 dagar mot 26·9 föreg. år.

På sista tiden har inrättats särskilda avdelningar för vård av reumatiska åkommor vid flera lasarett såsom i Norrköping, Tranås, Malmö, Västerås m. fl.

Rörande omsättningen i öfrigt hänvisas till tabellavdelningen; för vissa anstalter lämnas en del mera speciella uppgifter här nedan.

a. Epidemisjukhus.

Antalet anstalter har sedan föregående år nedgått (från 194 till 184) likaså platsantalet (från 6 962 till 6 862). Såsom en följd av det under året fullföljda ordnandet av epidemisjukhusvården hava en del äldre sjukhus och några småanstalter stängts och nya, större, moderna anstalter hava uppbyggts. Medelbeläggningen har under året uppgått till ej fullt 18 % av platsantalet; frekvensen av epidemiska sjukdomar har emellertid under 1928 liksom de senaste åren varit ovanligt låg.

Här nedan meddelas uppgifter för några av de viktigaste sjukdomarna hos de å epidemisjukhusen under året intagna.

	Intagna		Avlidna			Intagna		Avlidna	
	m.	kv.	m.	kv.		m.	kv.	m.	kv.
<i>a. I epidemilagen avsedd sjukdom.</i>					<i>b. Andra sjukdomar.</i>				
Scarlatina	2 910	3 204	20	19	Morbilli	279	245	12	9
Diphtheria	1 235	1 514	40	54	Rubeola	73	72	—	—
Variola	—	—	—	—	Parotitis epidemica	26	21	—	—
Typhus abdom. Paratyphus	234	201	17	14	Pertussis	88	74	6	5
Dysenteria	33	9	—	—	Influenta epidemica	86	90	3	6
Poliomyelitis anterior acuta	241	177	13	9	Varicellæ	76	86	1	—
Encephelitis lethargica	64	58	16	21	Morbi laryngis	135	101	2	—
Meningitis cerebrospinalis ep.	72	30	28	19	Angina tonsillaris	598	869	1	3

Av sjukdomar, som enligt epidemilagen i första hand skola vårdas å epidemisjukhus, hava praktiskt taget samtliga fall där intagits, såsom torde framgå av nedan gjorda sammanställning, där de å epidemisjukhusen vårdade fallen satts i relation till samtliga anmälda sjukdomsfall enligt Tab. 7. Härvid må emellertid påpekas, att i sjukhussiffran för difteri och nervfeber även ingå s. k. bacillbärare — av difteri något hundratal fall (enbart för Stockholm 25 fall) — vilket icke torde vara händelsen med uppgifterna i Tab. 7. Särskilt framträder detta förhållande i fråga om nervfeber. Med denna reservation för jämförbarheten må följande siffror anföras:

	Scarlatina	Diphtheria	Tyfus. Paratyfus
Sammanlagt antal sjukdomsfall i hela riket	6 017	2 820	440
Å epidemisjukhusen under året intagna sjukdomsfall	6 114	2 749	435
De senare på 100 av de förra	101·6	97·6	98·9
Motsvarande %-siffror år 1927	99·1	95·3	111·3
1926	90·3	98·1	75·9
1925	86·6	90·6	82·3
1924	84·5	75·6	66·2
1923	77·7	75·2	55·6
1922	81·0	71·3	66·6

Av ovanstående siffror framgår otvetydigt, att epidemisjukhusen med åren kommit till allt större användning för sitt ändamål.

Bland de för nämnda sjukdomar intagna avleda under året 39 (51 medeltal för 1921—25) av scharlakansfeber, 94 (132 medeltal för 1921—25) av difteri och 31 (52 medeltal 1921—25) av nervfeber med paratyfus eller resp. 0·64, 3·42 och 7·13 % av de intagna mot 0·61, 2·59 och 6·57 % under perioden 1921—25. Dödligheten i dessa sjukdomar, som på grundval av föreliggande material i allmänhet plägar vara högre för män än för kvinnor, gör för året undantag för difteri; för de olika könen var dödsprocenten för scharlakansfeber 0·69 och 0·59, för difteri 3·24 och 3·57 samt för nervfeber med paratyfus 7·26 och 6·97.

Tab. K. Omsättningen å civila sjukvårdsanstalter år 1928.

1	2	3	4	5	6	7
	Antal anstalter	Antal vårdplatser d. 31/12	Under året intagna	Underhållsdagar	Medeltal vårdade pr dag	Vård-dagar pr patient
Sjukhus enligt Tab. 10 ¹	96	17 936	215 992	6 274 199	17 142.6	29.0
Lasarett i egentlig bemärkelse ² (Tab. 10)	92	16 551	214 809	5 747 542	15 703.7	26.8
D:o d:o utom the.-avd. ³ vid las.	⁵ 92	15 961	213 102	5 555 102	15 177.9	26.1
D:o d:o utom speciella las.-avd. ⁴	⁵ 92	15 302	200 202	5 352 314	14 623.8	26.7
Sjukstugor (Tab. 13)	75	1 281	20 283	456 059	1 246.1	22.5
Lasarett (egentliga) ² och sjukstugor	167	17 832	235 092	6 203 601	16 949.7	26.4
Epidemisjukhus ⁶ (Tab. 14)	184	6 862	15 147	445 929	1 218.4	29.4
Lasarett (egentliga ²), sjukstugor och epidemisjukhus ⁶	351	24 694	250 239	6 649 530	18 168.1	26.7
Samtliga vårdanstalter för tuberkulossjuka ^{8,9} (Tab. 15)	⁵ 68	7 430	13 703	2 384 212	6 514.2	174.0
Enskilda sjukhus och sjukhem ⁸ (Tab. 18)	27	850	12 238	264 021	721.4	21.6
Barnsjukhus ⁸	⁵ 13	1 058	9 660	312 899	854.9	32.4
Kustsanatorier	6	995	2 226	395 418	1 080.4	177.6
Upptagningsanst. för hastigt insjuknade	1	17	784	3 285	9.0	4.2
Sjukhus vid försörjningsinrättningar ⁶	14	1 863	3 256	599 649	1 638.4	0.5 år
Sjukhem för kroniskt sjuka ⁸ (Tab. 19)	56	2 556	2 617	808 038	2 207.8	0.8 år
Barnbördshus ⁸ (Tab. 18)	⁵ 11	983	26 759	299 849	819.3	11.2
Asyl för spetälska	1	34	2	4 743	13.0	1.2
Anstalter för vanföra	4	223	1 662	72 747	198.8	43.8
Konvalescenthem	⁵ 5	267	2 579	74 399	203.3	28.8
Samtliga civila anstalter för kroppssjukdomar ¹⁰	557	39 721	311 118	11 473 502	31 348.4	36.9
Upptagningsanstalter för sinnessjuka ¹¹	1	388	140	172 512	471.3	3.4 år
Samtliga anstalter (civila) för sjukvård	558	40 109	311 258	11 646 014	31 819.4	37.4

Kostnaden pr underhållsdag i medeltal för samtliga anstalter uppgick till 8.62 kr. mot 8.72 föregående år, givetvis med stora variationer mellan olika anstalter.

b. Polikliniker.

Vid *Stockholms stads polikliniker* (kommunens egna och av kommunen understödda) behandlades under året inalles 195 477 personer (nyttillkomna) mot 185 742 föreg. år, häri även medräknade sådana, som erhållit vård å kommunens polikliniker enligt lagen om smittsam könssjukdom (ca 10 000 år 1928 mot ca 9 700 år 1927).

Vid *akademiska sjukhuset* hava å poliklinikerna behandlats 20 900 patienter.

Å *hälsovårdsnämndens polikliniker* i *Malmö* behandlades 8 896 patienter, därav 1588 för köns- och hudsjukdom.

¹ Sjukhuset Eiras två avd. räknade som ett sjukhus. Konv.-avd. och upptagn.-anst. för hastigt insjuknade (egen bokföring) vid Sabbatsbergs sjukhus ej medtagna här, utan förda särskilt. — ² Se not 1. Sjukhuset vid Långbro, Katarina sjukhus och Provisoriska sinnessjukhusen samt Barnsjukhuset S. och M. Sachs' minne i Stockholm uteslutna. — ³ Angivna i Tab. O, not. 5. — ⁴ Dessa äro 8 avd. för the.-sjuka och 3 för barnsjukdomar, 19 barnbördsavd. samt konval.-avd. vid Sahlgrenska sjukhuset (se under Tab. 15 och 18). — ⁵ I not. 4 omnämnda lasarettensavd. ej räknade såsom särskilda anstalter (kol. 2). — ⁶ Häri några tillhöriga enskilda kommuner. — ⁷ Föreg. rad utom i not 4 omnämnda las.-avd. — ⁸ Uppgifterna avse endast anstalter, från vilka berättelser ingått. — ⁹ Häri även the.-avd. vid lasarett. — ¹⁰ I not 2 omnämnda sinnessjukhus fränräknade. — ¹¹ Provisoriska sinnessjukhusen (ej sjukhuset vid Långbro och Katarina sjukhus) i Stockholm (jfr not 2), vilka ej äro redovisade i medicinalstyrelsens ber. om sinnessjukvården; här räknade såsom 1 anstalt. — ¹² För anstalter med ringa omsättning är den här tillämpade beräkningsmetoden ej användbar.

Vid *Göteborgs stads* polikliniker hava behandlat 37 495 patienter, därav 3 956 för hud- och könssjukdom.

Vid *Lunds lasarett* hava polikliniskt behandlats 20 393 nya patienter, därav röntgenbehandling 448 samt å tandpolikliniken 911.

c. Ljusinstitut.

Vid *Serafimerlasarettet* hava under året utförts 8 923 undersökningar å 8 850 personer samt genomlysningar å 3 635 personer. Behandling har lämnats till 551 patienter i 5 490 seanser.

Vid *Sabbatsbergs sjukhus* hava under året utförts röntgenundersökningar i 11 243 fall och genomlysningar å 4 274 fall. Under året hava 518 (nytillkomna) patienter erhållit röntgenbehandling; inalles 2 595 behandlingar hava givits, huvudsakligen för tuberkulösa svulster och hudsjukdomar.

Å *sjukhuset S:t Görans* ljusavdelning hava sammanlagt 1 177 patienter behandlats, därav 315 för eksem, 227 för lupus vulgaris och 78 för lupus erythematosus, även övriga i allmänhet för hudsjukdomar. Antalet seanser uppgick till 12 974, därav finsenbehandlingar 9 779 och röntgenbehandlingar 1 633, kvartslampbehandlingar 1 502, radiumbehandlingar 33 och med kol-syra 27.

Å *Maria sjukhus* hava utförts 8 371 röntgenundersökningar och 3 341 genomlysningar; i flera fall hava upprepade undersökningar företagits på samma patient. Mer än hälften av dessa avsågo skelettsystemet (1 843 frakturer). Behandling har givits till 324 (nytillkomna) patienter och hela antalet behandlingar uppgick till 2 176.

Å *Åsö sjukhus* hava utförts 814 röntgenundersökningar, varav c:a 25 % avsågo skelettsystemet och nästan lika många respirationsorganen.

Å *Sahlgrenska sjukhusets* röntgenavdelning hava undersökts 10 173 patienter, varav 1 555 erhållit röntgen- eller radiumbehandling, huvudsakligen för tumörer, körteltuberkulos och hudsjukdomar.

Å *Akademiska sjukhusets* röntgenavdelning hava 9 477 patienter undersökts. Av dessa hava 790 erhållit behandling i 3 117 seanser. Å ljusavdelningen hava åt 206 patienter givits båg-ljusbehandling i 3 263 seanser och 679 kvartsljusbehandlingar, huvudsakligen för tuberkulos och rachitis.

Vid *Malmö allmänna sjukhus* hava å dess radiologiska avd. 4 371 personer undersökts och hava för dessa utförts 5 534 röntgenundersökningar.

Å *Lunds lasarett* hava utförts 9 833 röntgenundersökningar och behandling givits till 764 (nytillkomna) patienter.

Å *Norrköpings lasarett*s röntgenavd. hava undersökts 2 625 patienter och behandlats 474 nytillkomna patienter; ljusbehandling har meddelats åt 423 patienter under 6 297 besök.

Å *Kristianstads lasarett*s röntgenavd. hava undersökts 2 224 patienter och behandlats 206.

Å *Sundsvalls lasarett*s röntgenavd. (färdig i okt.) hava gjorts 3 084 undersökningar och behandlats 96 patienter.

Tab. L. Å barnbördshusen intagna efter ålder, civilstånd m. m. år 1928.

Barnbördshus	Under 20 år	20—30 år	30—40 år	Över 40 år	Orfika	Gifna	Änkor ³	Först- föderskor	Föd- erkor	Om- föd- erkor	Summa	Av- lidna	Sända till sjuk- hus
A. Intagna för förlossning.													
Allm. barnbördsh., Stockh.	260	2 203	1 122	64	1 222	2 423	4	1 805	1 844	3 649	12	53	
Södra barnbördsh., d:o .	194	1 767	1 064	177	920	2 271	11	1 373	1 829	3 202	7	41	
Pro patrias barnbördsh., d:o .	2	140	127	12	12	269	—	114	167	281	—	1	
Avd. v. Södertälje lasarett .	27	209	107	20	57	304	2	214	149	363	4	—	
» » Akad. sjukh., Uppsala	67	603	370	68	198	897	13	429	679	1 108	5	7	
G. Westmans barnb., Link.	32	257	162	34	113	372	—	217	268	485	1	9	
Motala barnbördshus . . .	28	145	91	18	64	215	3	135	147	282	1	2	
Avd. vid Norrköpings lasarett	57	422	227	39	192	552	1	334	411	745	2	10	
» » Jönköpings »	26	254	195	26	80	420	1	248	253	501	—	23	
» » Ljungby »	4	92	64	13	15	157	1	88	85	173	1	3	
» » Västerviks »	15	164	119	24	41	281	—	156	166	322	—	3	
Barnbördsh. i Karlskrona .	11	171	84	13	33	242	4	119	160	279	—	—	
Avd. v. Kristianstads lasarett	47	287	158	30	146	371	5	252	270	522	5	12	
» » Lunds »	140	1 045	601	106	396	1 488	8	831	1 061	1 892	7	18	
» » Allm. sjukh. i Malmö	88	819	453	62	338	1 071	13	651	771	1 422	14	25	
Barnbördshuset i Helsingborg	44	496	267	26	136	696	1	396	437	833	1	2	
» » Göteborg »	173	1 648	913	132	550	2 304	12	1 234	1 632	2 866	10	16	
» » Borås »	28	391	220	38	99	576	2	285	392	677	—	5	
Avd. ³ vid Västerås lasarett .	23	195	108	24	66	279	5	163	187	350	2	3	
Barnbördshuset i Falun . .	16	257	205	31	413	95	1	217	292	509	2	6	
» » Gävle »	27	265	167	23	111	369	2	207	275	482	3	1	
Avd. vid Hudiksvalls lasarett	7	90	69	12	50	125	3	84	94	178	—	8	
» » Härnösands »	19	191	83	10	75	228	—	148	155	303	2	1	
» » Sundsvalls »	54	431	190	35	173	530	7	223	487	710	2	10	
» » Örnsköldsviks »	6	150	108	22	36	248	2	126	160	286	1	—	
» » Östersunds »	3	65	56	13	31	106	—	61	76	137	—	—	
» » Svegs »	4	28	24	6	25	37	—	21	41	62	—	—	
Summa	1 402	12 785	7 354	1 078	5 592	16 926	101	10 131	12 488	22 619	82	259	
B. Intagna av annan orsak.													
Allm. barnbördsh., Stockh.	19	230	111	20	151	229	—	170	210	380	3	18	
Södra barnbördsh., d:o .	27	181	144	31	147	233	3	—	—	383	4	16	
Pro patrias barnbördsh., d:o .	—	1	3	4	—	8	—	—	8	8	—	—	
Avd. v. Södertälje lasarett .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
» » Akad. sjukh., Uppsala	6	30	31	3	16	53	1	21	49	70	1	—	
G. Westmans barnb., Link.	1	20	20	9	9	40	1	18	32	50	—	5	
Motala barnbördshus . . .	1	8	6	2	5	12	—	6	8	17	—	—	
Avd. vid Norrköpings lasarett	7	39	12	1	23	36	—	30	29	59	—	1	
» » Jönköpings »	4	6	7	1	1	17	—	5	13	18	—	3	
» » Ljungby »	—	1	1	—	—	2	—	1	1	2	—	—	
» » Västerviks »	—	4	4	1	—	9	—	—	—	9	—	—	
Barnbördsh. i Karlskrona .	—	1	—	—	—	1	—	1	—	1	—	1	
Avd. v. Kristianstads lasarett	—	10	9	—	6	13	—	5	14	19	1	1	
» » Lunds »	4	41	19	1	7	57	1	19	46	65	—	—	
» » Allm. sjukh. i Malmö	23	143	89	158	138	245	30	211	202	413	7	7	
Barnbördshuset i Helsingborg	—	—	—	—	—	—	—	—	—	195	3	6	
» » Göteborg »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	190	—	—	
» » Borås »	—	1	2	1	—	4	—	2	2	4	—	3	
Avd. ³ v. Västerås lasarett .	—	2	—	—	—	2	—	1	1	2	—	1	
Barnbördshuset i Falun . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
» » Gävle »	1	3	1	—	1	4	—	3	2	5	—	—	
Avd. vid Hudiksvalls lasarett	—	9	1	2	—	12	—	2	10	12	—	—	
» » Härnösands »	—	8	9	1	1	17	—	6	12	18	—	—	
» » Sundsvalls »	4	12	7	—	9	14	—	7	16	23	—	1	
» » Örnsköldsviks »	1	11	2	2	3	13	—	6	10	16	—	—	
» » Östersunds »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
» » Svegs »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Summa¹	98	761	478	237	517	1 021	36	514	665	1 959	19	63	

Anm. Här meddelade siffror för intagna överensstämma på grund av andra bokföringsprinciper ej alltid med de i Tab. J8 anförda. — Avd. B inbegriper även ett antal före intagandet förlösta.

¹ Enligt härom lämnade uppgifter (en del icke föderskor). — ² Frånskilda häri medräknade. — ³ Öppnad d. 10 febr.

Tab. M. Å barnbördshusen år 1928 födda barn.

Barnbördshus	Levande födda						Dödfödda						Tvil- ling- bör- der
	Fullgångna			Ofullgångna			Fullgångna			Ofullgångna			
	G.	Fl.	S:a	G.	Fl.	S:a	G.	Fl.	S:a	G.	Fl.	S:a	
Allm. barnbördsh., Stockholm	1 544	1 387	2 931	133	185	318	40	26	66	29	16	45	1 49
Södra barnbördsh., d:o	1 154	1 086	2 240	76	88	164	25	10	35	14	11	25	1 28
Pro patrias barnbördsh., d:o	134	111	245	3	10	13	—	1	1	1	1	2	5
Avd. v. Södertälje lasarett . .	167	163	330	15	10	25	7	2	9	2	5	7	9
» » Akad. sjukh. i Uppsala	518	498	1 016	32	45	77	10	7	17	5	5	10	17
G. Westmans barnb., Linköping	219	193	412	11	21	32	7	7	14	1	—	1	7
Motala barnbördshus	107	119	226	11	23	24	2	2	4	3	4	7	4
Avd. v. Norrköpings lasarett .	321	306	627	26	24	50	8	4	12	4	3	7	7
» » Jönköpings lasarett . .	212	220	432	21	40	61	6	6	12	7	5	12	1 14
» » Ljungby »	76	84	160	7	5	12	1	—	1	1	2	3	3
» » Västerviks »	153	146	299	4	2	6	7	7	14	1	3	4	3
Barnbördsh. i Karlskrona . .	135	114	249	8	17	25	4	1	5	1	2	3	4
Avd. v. Kristianstads lasarett .	250	217	467	18	18	36	14	4	18	4	7	11	12
» » Lunds »	959	812	1 771	51	71	122	16	7	23	8	7	15	42
» » Allm. sjukh. i Malmö	624	536	1 160	25	26	51	2	2	4	10	8	18	18
Barnbördshuset i Hälsingborg	353	370	723	16	16	32	3	5	8	—	3	3	12
» » Göteborg	1 212	1 175	2 387	61	59	120	29	16	45	9	9	18	49
» » Borås	347	286	633	11	19	30	3	5	8	4	1	5	5
Avd. v. Västerås lasarett . . .	168	152	320	9	6	15	2	3	5	4	—	4	5
Barnbördshuset i Falun	225	191	416	5	12	17	7	6	13	—	3	3	3
» » Gävle	221	203	424	8	7	15	3	7	10	3	2	5	5
Avd. vid Hudiksvalls lasarett .	80	76	156	5	1	6	1	3	4	1	1	2	3
» » Härnösands »	125	130	255	11	17	28	2	1	3	5	1	6	3
» » Sundsvalls »	349	296	645	14	24	38	8	10	18	9	6	15	6
» » Örnköldsviks »	136	138	274	3	7	10	4	2	6	5	1	6	10
» » Östersunds »	64	53	117	3	5	8	5	1	6	2	4	6	6
» » Svegs »	27	27	54	3	1	4	1	—	1	2	2	4	1
Summa	9 880	9 059	18 969	590	759	1 349	217	145	362	135	112	247	330

¹ Dessutom 1 trillingbörd. — ² D:o 2.

Tab. N. Antal å barnbördshusen år 1928 avlidna barn.

Barnbördshus	Efter naturlig förlösning	Efter naturlig på sätte i fot	Efter tång- förlösning	Efter annan operation	Summa	Barnbördshus	Efter naturlig förlösning	Efter naturlig på sätte i fot	Efter tång- förlösning	Efter annan operation	Summa
Allm. barnbördsh., Stockholm	69	—	10	2	81	Barnbördshuset i Hälsingborg	9	—	4	—	13
Södra barnbördsh., d:o	61	1	5	1	68	» » Göteborg . . .	48	2	4	1	55
Pro patrias barnbördsh., d:o	3	—	—	—	3	» » Borås . . .	18	—	—	—	18
Avd. v. Södertälje lasarett . .	5	—	—	—	5	Avd. v. Västerås lasarett . . .	2	—	—	—	2
» » Akad. sjukh., Uppsala	22	1	1	1	25	Barnbördshuset i Falun . . .	9	1	1	—	11
G. Westmans barnb., Linköping	9	1	—	2	12	» » Gävle	14	—	1	—	15
Motala barnbördshus	5	—	—	—	5	Avd. vid Hudiksvalls lasarett .	7	—	—	1	8
Avd. vid Norrköpings lasarett .	6	2	1	—	9	» » Härnösands »	3	1	1	—	5
» » Jönköpings »	13	—	1	—	14	» » Sundsvalls »	21	1	1	—	23
» » Ljungby »	4	—	—	—	4	» » Örnköldsviks »	2	1	1	—	4
» » Västerviks »	7	1	—	—	8	» » Östersunds »	8	—	—	—	8
Barnbördshuset i Karlskrona .	1	—	—	—	1	» » Svegs »	5	—	—	—	5
Avd. vid Kristianstads lasarett .	10	—	1	1	12	Summa dödsfall	404	18	38	—	460
» » Lunds lasarett	20	5	4	1	30						
» » Allm. sjukh. i Malmö	23	1	2	3	29						

Översikt av dagkostnaden (i kr.) vid de särskilda lasarett.

Serafimerlasarettet . (7'04) 7'11	Borgholms lasarett . (5'71) 5'28	Filipstad's lasarett . (5'07) 5'43
Sjukhuset S:t Erik . (4'12) 4'58	Visby » . (5'29) 5'35	Torsby » . (5'62) 5'50
Sabbatsbergs sjukh. . (7'75) 8'20	Karlskrona » . (5'99) 5'63	Årjängs » . (6'50) 5'26
Sjukhuset S:t Göran . (6'71) 6'37	Karlahamn » . (6'09) 5'63	Örebro » . (5'26) 5'43
Maria sjukhus . . (8'37) 8'59	Kristianstads » . (4'27) 4'19	Västerås » . (4'74) 5'14
Åsö » . . (7'32) 7'53	Simrishamn » . (4'79) 4'77	Sala » . (4'69) 4'52
Sjukhuset Eira . . (5'32) 5'98	Ängelholms » . (6'86) 5'48	Köpings » . (5'86) 5'58
Stocksunds lasarett . (7'59) 7'43	Allm. sjukh., Malmö (6'90) 6'63	Norbergs » . (6'17) 5'76
Löwenströmska las. . (4'98) 5'21	Lunds lasarett . (6'87) 6'54	Faln » . (6'73) 6'12
Södertälje lasarett . (5'96) 5'78	Landskrona » . (7'09) 6'66	Åvesta » . (5'98) 5'91
Norrtälje » . (7'04) 6'84	Hälsingborgs » . (7'72) 7'38	Mora » . (4'72) 4'91
Osthammars » . (5'78) 6'60	Ystads » . (7'93) 7'76	Smedjebackens » . (5'21) 5'49
Akadem. sjukh. Uppsala (6'36) 6'01	Trälleborgs » . (5'49) 6'24	Ludvika » . (5'85) 5'95
Nyköpings lasarett . (5'11) 5'33	Hörby » . (8'20) 7'81	Gävle o. Gästrik:s las. (5'61) 6'48
Eskilstuna » . (5'34) 5'29	Halmstads » . (4'59) 4'67	Söderhamns lasarett . (5'70) 6'05
Flens » . (5'26) 5'38	Falkenbergs » . (5'79) 5'29	Hudiksvalls » . (5'36) 5'41
Kullberg'ska sjukhuset (5'48) 5'05	Varbergs » . (5'14) 5'32	Bollnäs » . (6'07) 6'10
Linköpings lasarett . (4'91) 4'84	Sahlkrenska sjukhuset (6'32) 6'39	Ilärnösands » . (5'82) 5'79
Norrköpings » . (6'09) 6'06	Holtermann'ska sjukh. (4'77) 4'97	Sundsvalls » . (5'23) 5'41
Söderköpings » . (5'06) 5'08	Ekmauska sjukhuset (7'54) 7'79	Örnsköldaviks » . (4'87) 5'04
Vadstena » . (4'69) 4'67	Kungälv's lasarett . (4'98) 5'54	Backe » . (5'06) 4'75
Finspångs » . (7'05) 6'96	Uddevalla » . (4'54) 4'19	Sollefteå » . (7'18) 5'66
Kisa » . (6'21) 5'41	Strömstads » . (4'89) 4'79	Ostersunds » . (6'07) 5'65
Jönköpings » . (5'43) 5'27	Mölnåls » . (4'65) 4'43	Svegs » . (7'15) 6'03
Ulfsparr-Hägerflychts (4'59) 4'81	Vänersborgs » . (4'46) 4'50	Umeå » . (6'24) 5'94
Värnamo lasarett . . (5'31) 4'81	Aliängs » . (5'52) 4'88	Skellefteå » . (5'16) 5'47
Växjö » . (5'17) 5'12	Borås » . (4'44) 4'38	Luleå » . (4'99) 5'28
Ljungby » . (5'63) 5'10	Mariestads » . (6'08) 6'85	Piteå » . (6'47) 6'15
Kalmar » . (4'96) 4'91	Lidköpings » . (4'79) 4'67	Haparanda » . (6'58) 6'08
Oskarshamn » . (4'82) 5'90	Falköpings » . (5'96) 5'92	Gällivare » . (5'84) 5'79
Västerviks » . (4'71) 4'53	Karlstads » . (5'61) 5'72	

Anm. Siffror inom parentes avse föregående år.

Röntgenavd. och andra ljusinstitut finnas numera vid ett flertal andra lasarett.

d. Barnbördshus.

En redogörelse för å barnbördshusen intagna kvinnor lämnas i **Tab. L**, där även meddelas en fördelning å ålder och civilstånd.

I **Tab. M**. redovisas de å barnbördshusen födda barnen med fördelning i levande födda och dödfödda. I **Tab. N**. lämnas en översikt över de därstädes avlidna barnen.

Utom i dessa tabeller upptagna anstalter finnas några mindre lasarettss-avd. i Nyköping, Eskilstuna, Kalmar, Visby (6 pl.), Landskrona m. fl., vilka emellertid ej lämnat särskilda årsuppgifter.

Dessutom finnas ett mindre antal privata förlossningsanstalter i Stockholm och Göteborg.

Antalet av de å barnbördsanstalterna — i styrelsens berättelser upptagna — födda barnen visar, såsom framgår av nedanstående sammanställning, en successiv ökning, såväl absolut som relativt.

	1918	1923	1927	1928
Samtliga i riket levande födda	117 739	112 937	97 847	98 451
Därav å barnbördsanstalter	10 960 (9 %)	15 579 (14 %)	18 322 (19 %)	20 363 (21 %)
med biträde av barnmorska	95 943 (81 %)	90 677 (80 %)	74 552 (76 %)	72 644 (74 %)

De å barnbördsanstalterna levande födda barnen utgjorde sålunda år 1918 endast 9 % av samtliga i riket levande födda, men hade år 1928 stigit till 21 % därav, allt enligt till styrelsen inkomna uppgifter. Såsom synes saknas kännedom om 5 å 10 %.

Kostnaden pr underhållsdag i medeltal för de anstalter, för vilka uppgifter finnas, uppgick till 7.98 kr. mot 7.84 föregående år.

C. Kostnader för sjukhusvård.

Styrelsens statistiker, R. W. Moosberg.

En översikt över *utgifter och inkomster* vid de civila sjukvårdsinrättningarna under året meddelas i Tab. 0. Summa utgifter för samtliga i tabellen upptagna anstalter uppgick år 1928 till 72.8 milj. kr. och med frånräknande av sinnessjukhus 70.0 milj. I dessa siffror ingå kostnader för nybyggnader med 12.4 milj. kr. Utgifter för lasarett (i egentlig bem.) sjukstugor och epidemisjukhus uppgingo inalles till 49.9 milj., varav för nybyggnader 11.1 milj. kr. Dessa utgifter täcktes av patienterna själva¹ till 23.2 %, av landsting till 52.0 %, av kommuner till 17.5 % samt av stat till 4.7 %, sålunda av det allmänna till nära $\frac{3}{4}$ av det hela.

Antalet avgiftsfria vård dagar för de patienter som vårdats å de i Tab. 10 upptagna anstalterna, fränsett vården för smittsam könssjukdom, uppgår för år 1928 till 1 128 623 eller i medeltal 3 084 vårdade per dag. Härav kommer på Stockholm 937 220 vård dagar eller 2 560 vårdade per dag; häri äro inräknade 378 802 dagar för vård å stadens sinnessjukhus eller 1 035 patienter per dag.

Kostnaden för underhållsdag, efter frånräkning av utgifter för ny-, till- och ombyggnader, för samtliga i Tab. 12 upptagna anstalter uppgår till i medeltal 5.71 kr. mot 5.76 föregående år, sålunda en minskning. Vad de särskilda lasarettens beträffar (se härom särskild översikt), ställer sig dagkostnaden rätt olika. Högsta driftskostnaden för året visa Maria och Sabbatsbergs sjukhus samt ett par andra i Stockholm, vidare Stocksunds och Norrtälje lasarett, höga siffror visa även några av sjukhusen i Malmöhus län och Göteborgs stad. Relativt låga kostnader hava flertalet mellan-svenska lasarett, såsom i Södermanlands, Östergötlands, Västmanlands, Älvsborgs, Skaraborgs, Värmlands samt Västernorrlands och Kristianstads län, å västkusten och i Småland. Härvid bör dock påpekas, att somliga lasarett (i de större städerna) äro utrustade med polikliniker, vilkas driftskostnader äro medräknade, under det att andra sakna dylika institut.

D. Skador och förgiftningar.

Styrelsens statistiker, R. W. Moosberg.

I Tab. 20 a lämnas en redogörelse för å lasarett och sjukstugor under året intagna fall av skador och förgiftningar med hänsyn till skadornas

¹ Detta gäller endast nominellt; i själva verket har en del av dessa gäldats av landsting och kommuner.

Tab. 0. Översikt av *utgifter och inkomster* vid civila sjukvårdsanstalter år 1928.

1	2	8	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	Summa utgifter, kr.	därv för ny-, till- och om- byggnader.	Utgifter pr varddag, kostnad för nybyggnader		Summa inkomster, kr.	d ä r a v					
			inräk- nad.	ej in- räknad.		patient- avgifter.	stats- anslag till drift.	tillskott av landsting.	tillskott av kom- muner.	ersättn. av staten annat sjuk- vårds- område	avkast- ning ¹ av donation m. m.
Sjukhus enligt Tab. 10 (eller 11 och 12) .	46 380 660	10 519 769	7:88	5:71	46 380 660	11 286 899	^a 1 986 897	22 373 155	9 297 778	851 375	161 900
Lasarett i egentlig bemärkelse ^a	43 412 400	10 515 649	7:55	5:72	43 412 400	10 801 937	^a 1 572 710	22 373 155	7 421 406	728 930	156 058
D:o d:o utom tbc.-avd. vid las.	42 189 695	10 515 649	7:59	5:70	42 189 695	10 642 523	1 362 946	22 195 742	6 752 097	728 680	150 908
Sjukstugor	2 537 810	394 427	5:56	4:70	2 537 810	665 895	2 374	1 674 326	165 041	—	^a 1 700
Epidemisjukhus	3 993 453	194 879	8:96	8:62	3 993 453	118 590	780 866	1 925 530	1 159 048	—	—
Lasarett (egentl. ^b) sjukstugor o. epidemisjukhus	49 943 163	11 104 955	7:51	5:84	49 943 163	11 586 422	2 355 950	25 973 011	8 745 495	728 930	157 758
" " " " "	48 720 458	11 104 955	7:55	5:83	48 720 458	11 427 008	2 146 186	25 795 598	8 076 186	728 930	152 608
Anstalter för tuberkulos sjuka	12 569 663	771 449	5:27	4:95	12 601 262	3 870 833	3 214 693	3 192 079	1 879 242	77 957	¹¹ 257 866
jubileumsfondens sanatorier (¹ / ₇ 27— ⁸⁰ / ₆ 28)	981 675	41 823	5:28	5:05	981 675	809 215	150 000	—	—	—	¹⁰ 11 502
landstings, kommuners, menigheters ^c . .	10 606 532	704 264	5:09	4:76	10 606 532	2 346 815	3 027 352	3 182 380	1 875 442	77 957	21 135
enskilda	981 456	25 362	8:48	8:26	1 013 055	714 803	37 341	9 699	3 800	—	⁹ 225 169
Enskilda sjukhus och sjukhem ^e	2 184 543	12 680	8:86	8:81	2 333 540	1 389 506	44 300	99 116	88 568	—	¹³ 686 582
Barnsjukhus ^f	1 570 891	24 780	5:93	5:84	1 658 590	327 653	—	32 438	744 260	—	¹⁴ 541 976
Kustsanatorier	1 544 899	56 234	3:91	3:76	1 553 511	405 468	495 795	513 361	51 067	—	¹⁵ 29 599
Sjukhus vid försörjningsinrättningar ^g . .	1 460 074	7 809	2:88	2:86	1 463 249	70 698	3 438	23 141	1 344 593	—	24 817
Sjukhem för kroniskt sjuka	2 747 486	360 119	3:47	3:01	3 024 360	946 613	308 505	518 915	403 981	—	766 966
Barnbördshus ^h	1 436 789	15 186	8:07	7:98	1 459 989	670 203	157 848	78 257	448 629	—	79 638
Asyl för spetalska	22 132	—	4:67	4:67	22 132	—	21 867	—	—	—	—
Anstalter för vanföra	453 855	—	6:23	6:23	453 855	—	137 817	168 378	108 727	—	¹⁰ 36 619
Konvalescenthem	190 046	29 936	2:56	2:15	190 046	43 415	—	—	69 088	—	77 543

Anm. Vid beräkning av kostnaden för underhållsavgiften hava endast de anstalter medtagits, från vilka fullständiga uppgifter ingått. — Bland utgifter ingå ej hyror (ränta å anläggningskostnaderna el. dyl.) utom för ett fåtal enskilda sjukhem och anstalter (Tab. 18).

¹ Använd för sjukhusens ändamål. — ² Häri även statsbidrag för vård av tbc-sjuka 209 764 kr. (även inräknade nedan under landstings, kommuners anst. för tbc-sjukan). — ³ Här är uteslutna sjukhuset vid Långbro, Katarina sjukhus, Stockholms stads provisoriska sinnessjukhus samt Barnsjukhuset S. och M. Sachs' minne. — ⁴ Föreg. rad utom lasarettens tuberkulosavd. — ⁵ Här är medtagna tuberkulosavd. vid St Görans och Sabbatsbergs sjukhus, Akademiska sjukhuset i Uppsala, lasarett i Norrköping och Lund, Allmänna sjukhuset i Malmö, Allmänna och Sahlgrenska sjukhuset i Göteborg samt Skellefteå lasarett (jfr not 4). — ⁶ Från en del saknas uppgifter (jfr Anm. ovan). — ⁷ Utom avd. för barnsjukdomar vid lasarett i Uppsala, Norrköping och Lund, som ingå bland lasarett (jfr Anm.). — ⁸ Barnrödsavd. vid sjukhusen i Södertälje, Uppsala, Nyköping, Norrköping, Jönköping, Ljungby, Kalmar, Västervik, Kristianstad, Lund, Malmö, Västerås, Hudiksvall, Härnösand, Sundsvall, Örnsköldsvik, Sollefteå, Östersund och Sveg ingå bland lasarett. — ⁹ Tillkott av bolag. — ¹⁰ Avsevärda fonder finnas; här tagen endast fyllnadssumma. — ¹¹ Se not 9 och 10. — ¹² Häri även i not 2 omarämda 209 764 kr. — ¹³ Däri även från K. pensionsstyrelsen och Cancerföreningen m. fl. — ¹⁴ Därav från K. pensionsstyrelsen 19 343 kr. — ¹⁵ D:o 19 500 kr.

natur och i Tab. 20 b med fördelning efter skadornas *tillkomstsätt*. Med hänsyn till skadans *natur* har största gruppen utgjorts av enkelt benbrott, 8 018 fall, därefter av sår utan komplikationer 2 062 fall, varbildning 1 657 fall, kontusioner 1 495 fall, de flesta grupper utvisande en ökning mot föregående år. Benbroten (enkla) hava i 271 fall lett till döden. Här nedan lämnas en kort översikt över totalsummor av olycksfallen med hänsyn till tillkomstsättet.

Tillkomstsätt	Absoluta tal						Relativa tal, %					
	Antal skadade			Skadornas påföljd			Kön		Skadornas påföljd			Summa
	m.	kv.	s:a	döden	kvarstående men	övergående men	m.	kv.	döden	kvarstående men	övergående men	
I yrkesarbete	8 456	1 376	9 832	245	1 794	7 793	86·0	14·0	2·5	18·2	79·3	100·0
Utom yrkesarbete . .	7 698	4 581	12 219	475	1 594	10 150	62·5	37·5	3·9	13·0	83·1	100·0
Självmod och -sförsök	139	89	228	42	19	167	61·0	39·0	18·4	8·3	73·3	100·0
Summa	16 293	6 046	22 279	762	3 407	18 110	72·9	27·1	8·4	15·3	81·3	100·0

Översikten ådagalägger, att av samtliga 22 279 skador ej mindre än 12 219 eller nära 55 % uppstått *utom* yrkesarbete och av dessa bortåt $\frac{2}{3}$ bland män. I yrkesarbete hava inträffat 9 832 skador, d. v. s. över 44 % och av dessa 86 % bland män. Av självmord och självmordsförsök faller något över 60 % på män; de utgöra av samtliga skador 1 %.

Beträffande skadornas påföljd hava 18 110 eller över 81 % varit av övergående natur, över 3 % hava lett till döden och 15 % hava lämnat kvarstående men.

En jämförelse mellan intagna fall av *skador genom motorfordon* 1927 och 1928 ger vid handen, att såväl under yrkesutövning som under resor och vid sport en ej obetydlig ökning ägt rum, från c:a 2 000 fall till c:a 2 500 eller med 25 %; ökningen torde vara beroende på stegrad trafik. Bland de under år 1928 vårdade hava ej mindre än 100 avlidit och c:a 225 fingo kvarstående men av olyckshändelsen, under det att i 90 % av fallen skadan var av övergående art.

För att få en närmare föreställning rörande omfattningen av den sjukvård, som å lasarett och sjukstugor lämnas ifrågakarande olycksfall, har på grundval av särskilt infordrade uppgifter gjorts ett par siffersammanställningar rörande intagna, vård dagar och vårdkostnader (beräknade) för år 1928. Tabellerna angiva därjämte, den ena de yttre omständigheterna vid olycksfallen, den andra läget för de anstalter där de vårdats, eller i stort sett de trakter, där de inträffat. Sammanlagda antalet intagna uppgick till 2 530, vård dagar till mer än 67 000 samt sjukvårdskostnaderna till inemot 403 000 kr. eller efter avdrag av erlagda vårdavgifter till mer än 266 000 kr.

I föreliggande statistik har även medtagits ett mindre antal patienter, som intagits å enskilda anstalter (Tab 18).

Å lasarett och sjukstugor i följd av skador genom motorfordon intagna patienter med angivande av vårdkostnader samt yttre omständigheter vid olycksfallen.

	Olycksfall i arbete			Olycksfall utom arbete			Slutsumma
	På eller överkörning	Vid körning	Summa	På eller överkörning	Under resa	Summa	
Intagna	151	165	316	1 176	1 038	2 214	2 530
Vårdagar	3 853	4 451	8 304	33 054	25 834	58 888	67 192
Verklig kostnad, ¹ kr. . . .	16 328	16 793	33 121	139 268	94 045	233 313	266 434

¹ Sammanlagda sjukvårdskostnaden med frånräknande av erlagda avgifter.

Å lasarett och sjukstugor i följd av skador genom motorfordon intagna patienter med angivande av vårdkostnader m. m. länsvis.

Län, stad	In-tagna	Vård-dagar	Total-kost-nad	Verklig kost-nad ⁴	Län, stad	In-tagna	Vård-dagar	Total-kost-nad	Verklig kost-nad ⁴
Stockholms stad .	486	11 376	88 432	64 545	Göteborgs stad . .	118	3 399	21 807	10 393
Stockholms län . .	137	3 203	20 965	15 330	Göteborgs o. Boh. län ³	42	1 684	7 300	4 209
Uppsala län . . .	78	1 814	10 804	7 584	Älvsborgs län . . .	80	2 332	10 878	7 272
Södermanlands län	103	2 556	13 415	9 287	Skaraborgs län . . .	37	712	3 840	2 190
Norrköpings stad .	83	1 901	11 524	6 087	Värmlands län . . .	76	2 594	14 220	9 574
Östergötlands län ¹	73	2 154	12 196	6 197	Örebro län	87	1 659	8 461	5 418
Jönköpings län . .	69	1 479	7 493	4 415	Västmanlands län . .	52	1 837	11 027	5 397
Kronobergs län . .	27	764	3 894	1 486	Kopparbergs län . . .	101	3 547	20 372	14 965
Kalmar län	47	807	4 051	2 764	Gävleborgs län . . .	121	3 089	18 698	10 368
Gotlands län . . .	10	223	1 193	791	Västernorrlands län .	91	2 660	14 380	9 429
Blekinge län . . .	27	791	4 452	3 857	Jämtlands län	25	546	2 960	1 614
Kristianstads län .	88	3 515	16 996	11 872	Västerbottens län . .	42	1 093	5 923	3 489
Malmö stad	74	2 282	15 119	8 413	Norrbottnens län . . .	37	1 138	6 703	4 598
Malmöhus län ² . .	260	6 655	39 051	31 052					
Hallands län . . .	59	1 382	6 768	3 838	Summa	2 530	67 192	402 922	266 434

¹ Utom Norrköpings stad. — ² Utom Malmö stad. — ³ Utom Göteborgs stad. — ⁴ Se not 1 i föreg. tabell.

5. Sjukvården av civila å garnisonssjukhusen.

Årsberättelserna från garnisonssjukhusen innehålla numera särskilda uppgifter för civila, som genom överenskommelser mellan civila och militära myndigheter kunna å dessa intagas, något som också äger rum, flerstädes i stor utsträckning.

I berättelse från K. arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse redogöres för den totala omsättningen å dessa sjukhus. Beträffande vården av *civila sjuka* lämnas här nedan kortare redogörelser enligt uppgifter, som erhållas från arméförvaltningen. Uppgifterna äro avfattade enligt samma blankettformulär som gälla för lasarett, och lämnas här nedan en redogörelse rörande utrymme, intagna, döda och underhållsdagar.

Garnisonssjukhus	Antal sjuk- platser ¹ d. 31/12	Under året		Antal under- hålls- dagar	Antal vårdade			Vård- dagar pr patient
		intagna	avlidna		pr dag	på en gång		
						högst	lägst	
Stockholm	220	424	37	12 795	35	70	19	29
Karlsborg	80	269	15	5 461	15	34	3	20
Boden	230	1 562	56	28 506	78	123	41	18
Skövde ²	53	561	26	10 742	29	37	13	19
Visborg	78	—	—	—	—	—	—	—
Linköping	96	535	9	6 774	19	33	5	13
Eksjö	86	488	31	14 870	41	58	23	30
Sollefteå	90	409	22	16 853	46	63	25	41
Summa	933	4 248	196	96 001	263	.	.	23

Anm. Sjukhuset i Örebro har i slutet av år 1927 upphört med sin verksamhet.

¹ För hela sjukhuset, för civila enbart i regeln ej fastställt. — ² Utom epidemiavd.

Vid Stockholms garnisonssjukhus har å stadens ackord intagits 424 patienter, antalet underhållsdagar var 12 795 — härför i medeltal upptagna 35 platser; för denna vård har staden inbetalat 83 083 kr. — Rörande verksamheten vid garnisonssjukhusets apotek meddelas, att inkomsterna hava uppgått till omkring 79 500 kr., varav för läkemedel till sjukhuset 51 200 kr. samt till truppförbanden m. m. 27 500 kr. Utgifterna hava uppgått till 78 500 kr., varav till löner 20 000 kr., hyror 8 000 kr., avskrivningar 4 700 kr.; i utgifterna äro ej medräknade en värdeminskning av lagret om 2 300 kr.

Å garnisonssjukhuset i Boden, barnbördsavdelningen, hava intagits 175 kvinnor, varav 157 för förlösning; en av dessa avled. Antalet levande födda barn var 151 och dödfödda 2.

Här nedan redogöres för intagna fall av skador och förgiftningar bland civila å samtliga garnisonssjukhus.

	Intagna			Skadans påföljd				Intagna			Skadans påföljd		
	män	kvinnor	summa	döden	överlevande	kvärande		män	kvinnor	summa	döden	överlevande	kvärande
I. Skadans natur.													
Sår utan komplikationer	25	5	30	—	1	29	jord-, sten- och glasindustri	1	—	1	—	—	1
Kontusion	18	5	23	—	—	23	trävaru- { cirkelsåg	3	—	3	—	2	1
Inträngd främmande kropp	2	2	4	—	—	4	industri { andra maskin.	—	—	—	—	—	—
Varbildning till följd av in- trängd främmande kropp	12	2	14	—	—	14	anordningar	—	—	—	—	—	—
Ledvrickning	5	2	7	—	—	7	textil- och beklädnadsind.	1	—	1	—	—	1
Utgjutning i led	3	1	4	—	—	4	metall- och maskinindustri	3	—	3	—	—	3
Öppnande av större led	2	—	2	—	—	2	varv- och skeppsbyggeri	—	—	—	—	—	—
Benbrott, enkelt	46	37	83	—	8	75	närings- o. njutningsämnesind.	—	—	—	—	—	—
» , komplicerat	8	1	9	1	2	6	trämasse- och pappersindustri	2	—	2	—	1	1
Avskärning av muskel, sena, nerv	4	—	4	—	2	2	Genom slag, stöt, bett av djur	3	1	4	1	—	3
Skada å större kärl	—	—	—	—	—	—	» hett vatten, ånga	—	—	—	—	—	—
1—2 fingrar	4	—	4	—	3	1	» smält eller het metall	2	—	2	—	1	1
3—5 fingrar, hand	4	—	4	—	4	—	etc.	2	—	2	—	—	2
Tår, fot	1	—	1	—	1	—	» förgiftning	2	—	2	—	—	2
Andra kroppsdelar	3	2	5	—	5	—	Genom fall från jordbruk	8	2	10	—	3	7
Förbränning	4	1	5	—	4	—	stege, etc.; ge- byggnads-	6	—	6	—	—	6
Förfrysning	—	—	—	—	—	—	nom halkning, arb. nedstörtande fö- gruvor	1	—	1	—	—	1
Skada å lever, mjälte, njure, urinblåsa	5	1	6	2	—	4	remål, ras vid ar- trävaruind.	9	—	9	—	3	6
Hjärnskakning	8	3	11	—	11	—	bete inom	12	—	12	—	2	10
Direktskada å hjärnael. ryggmärg	1	—	1	—	1	—	Genom fall, halkning	17	16	33	—	1	32
Skador å ögat	17	2	19	—	9	10	Genom inträngande föremål	10	4	14	1	1	12
Skottskada	6	—	6	—	1	5	På- eller av järnvägsvagn	1	—	1	—	—	—
Förgiftning	6	—	6	1	—	5	överkör- { » motorfordon	9	—	9	—	1	7
Ormbett	1	—	1	—	—	1	ning { » annat fordon	3	2	5	—	—	5
Andra skador	—	—	—	—	—	—	Vid körning	5	—	5	—	—	5
Summa för grupp I	185	64	249	4	33	212	Under resa med motorfordon	11	5	16	—	2	14
II. Skadans tillkomstsätt.													
Vid hushållsgöromål	4	11	15	—	2	13	» » » annat fordon	1	3	4	—	2	2
» hanterandet av yxa	3	—	3	—	1	2	Vid lossning och lastning av gods o. d.	6	—	6	—	2	4
» » » andraverk-tyg	2	—	2	—	—	2	» militärtjänst, tjänst vid poliskår, brandkår	1	—	1	—	—	1
Vid arbetsmaskiner inom	—	—	—	—	—	—	Skottskada	2	—	2	—	1	1
jordbruk { tröskverk	3	—	3	—	1	2	Idrott	7	—	7	—	—	7
hackelsemaskiner	—	—	—	—	—	—	Under lek	35	18	53	—	5	48
andra maskiner	—	—	—	—	—	—	Vid slagsmål och överfall	1	—	1	—	—	1
Övriga	—	—	—	—	—	—	Under rusets inflytande	5	—	5	—	—	5
Summa för grupp II	185	64	249	4	33	212	I följd av sjukdom (epilepsi, svimning m. m.)	2	2	4	1	1	2

III. Rättsmedicin.

A. Rättsmedicin i egentlig bemärkelse.

Referent: T. f. byråchefen K. F. Hollström.

Under år 1928 hava till medicinalstyrelsen inkommit 441 protokoll från läkare i riket rörande av dem på vederbörligt förordnande verkställda medicolegala förrättningar. Av dessa utgöras 355 av obduktionsprotokoll samt 86 av protokoll över besiktningar å levande personer.

Obduktioner å foster hava verkställts i sammanlagt 77 fall, och har genom dessa ådagalagts, att i 9 fall fostret ej varit livsdugligt, att i 18 fall fostret ej varit med liv framfött, att i 7 fall ej kunnat fastställas, om fostret varit med liv framfött, att i 8 fall döden varit naturlig samt att i 4 fall dödsorsaken varit obestämbar; i övriga 31 fall har fastställts våldsam död, därav 16 genom handaverkan och 15 genom bristande vård.

Övriga obduktioner, verkställda i rättsligt syfte, hava utgjort tillhopa 278. I 67 fall av dessa har obduktionen ådagalagt naturlig död, i 12 fall har dödsorsaken varit obestämbar. I övriga 199 fall (133 män och 66 kvinnor) har genom obduktion fastställts våldsam död. I 3 av dessa har dödsorsaken varit förfrysning, 1 fall av förbränning, 24 fall kvävning (13 fall drunkning, 4 fall hängning, 1 fall strypning samt 6 fall annan kvävning), 77 fall krosskada, 5 fall stick- och skärskada, 14 fall skottskada, 57 fall förgiftning och 18 fall annan våldsam död. Av omnämnda 199 fall kunna 29 rubriceras såsom sannolika självmord, 18 såsom följd av fosterfördrivningsförsök och 1 såsom följd av vanvård.

Besiktningar å levande personer hava verkställts för utrönande av följder av föregången misshandel i 75 fall, av utövad otukt i 6 fall samt av annat förhållande i 5 fall, eller inalles 86 fall.

Oversikt över i *rättsmedicinska nämnden* under år 1928 avgivna utlåtanden i ärenden angående:

Våldsam död	5	Barnuppfostringsbidrag	64
Misshandel	6	Kvacksalveri	3
Barnamord	4	Läkarintyg om hinder för inställelse vid domstol	1
Fosterfördrivning	3	Ersättning för sjukdom	3
Vållande till annans död	2		
Överförande av venerisk sjukdom	1		
		Summa	92

Rättsmedicinska nämnden har under året sammanträtt 55 gånger och därvid förutom ovan anförda ärenden handlagt 164 protokoll med utlåtanden över rättsmedicinska obduktioner.

B. Rättspsykiatri.

Referent: Medicinalrådet Stenbeck.

Rörande *rättspsykiatriska nämndens* verksamhet må nämnas, att under året behandlats 255 mål och avgivits utlåtande över 214 mål.

Från år 1927 balanserade mål	38	
Under år 1928 inkomna mål	217	255
Under år 1928 avgivna utlåtanden	214	
Under år 1928 avgjorda mål utan utlåtande	2	
Till år 1929 balanserade mål	39	255

Översikt över avgivna utlåtanden.

De undersökta tilltalade för	Av medicinstyrelsen förklarade			Summa undersökta
	otill-räkne-liga	i saknad av förståndets fulla bruk	till-räkne-liga	
I. Brottmål.				
Mord, mordförsök	4	—	1	5
Mordbrand	12	—	2	14
Stöld, bedrägeri, förfalskning, förskingring	37	27	27	91
Mis-handel, hemfridsbrott	21	3	1	25
Sedlighetsbrott	23	2	10	35
Barnamord	—	—	3	3
Fosterfördrivning	2	—	—	2
Skadegörelse	1	—	—	1
Årekränkning	1	2	—	3
Falskt åtal	2	—	—	2
Militära förseelser	—	—	1	1
Tjänstefel	1	—	—	1
Internering av återfallsförbrytare	—	—	4	4
Summa	104	34	49	187
II. Civilmål				27
Summa summarum				214

Uti Meddelanden från Kungl. Medicinalstyrelsen, n:r 56, har medicinalstyrelsen offentliggjort 5 under året av läkare och styrelsen avgivna utlåtanden.

Nämnden har handlagt 98 mål angående utskrivning från hospital av för brott tilltalade otillräkneliga förklarade personer i enlighet med bestämmelserna i § 52 gällande hospitalsstadga.

Nämnden har avgivit 26 utlåtanden i ärenden, som stå i samband med äktenskapslagen.

Nämnden har under året sammanträtt 39 gånger.

IV. Apoteksväsendet.

Referent: Extra byråchefen E. Matérn.

Antalet apoteksinnehavare och övrig farmaceutisk personal¹ utgjorde den 31 december 1928:

Apoteksinnehavare (räknat efter godkänd avsyning)	383
Arrendatorer	12
Föreståndare för filialapotek och medikamentsförråd	24
" med förordnande längre än 2 månader	16
Övriga legitimerade apotekare	447
	<u>882</u>
Farmacie kandidater	476
Apotekselever	191
Summa farmaceutisk personal	<u>1 549</u>

Den 1 januari 1928 funnos 411 apoteksinrättningar, nämligen 387 apotek, 2 filialapotek och 22 medikamentsförråd. Under året hava beslutats nyanläggningar av apotek i Vännäs och i Stockholm (C. V. Scheele och Tigern) och inrättande av medikamentsförråd i Dorotea, inom stadsdelen Råå i Hälsingborg samt i Älvängen. Ingen av dessa apoteksinrättningar hade ännu vid årets slut öppnats. I enlighet med tidigare beslut har filialapoteket i Kopparberg förändrats till självständigt apotek; det tidigare beslutade medikamentsförrådet i Aspa har öppnats. Den 31 december 1928 utgjorde alltså antalet apoteksinrättningar 412, nämligen 388 apotek, 1 filialapotek och 23 medikamentsförråd.

Privilegium å apotek har under året tilldelats i 37 fall. Dessa privilegier hava kungjorts till ansökning efter nyanläggning respektive förändring av annan apoteksinrättning till självständigt apotek i 4 fall, innehavarens död i 7 fall, innehavarens pensionering i 9 fall och innehavarens befordran till annat apoteksprivilegium eller arrende i 17 fall.

Till arrendator av apotek har av medicinalstyrelsen under året utsetts 1 apoteksinnehavare.

Ordinarie kontrollförrättningar å apoteksinrättningarna hava utgjorts av 315 årsvisitationer, 75 inspektioner och 46 avsyningar.

¹ Vid jämförelse mellan denna översikt och Tab. I c, kol. 6—14, torde observeras, att där lämnas uppgifter om antalet anställda, under det att här i översikten medtagits även de, som vid årets slut saknade anställning.

Tab. 1 a. Läkare och civila läkarbefattningar med tjänstårsrätt 31 dec. 1928.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
I. Städer, köpingar och municipalsamhällen (som ej tillhöra provinsial-läkardistrikt) II. Landsbygd.	Antal legitimerade läkare						Antal civila läkarbefattningar med tjänstårsrätt											
	Civila läkare med tjänstårsrätt	Enskilt praktiserande ¹	Läkare praktiserande ²	Mänliga	Kvinnliga	Summa	Förste provinsial-läkare	Provinsial-, bi-träd, i. e. och a. provinsialläkare	Stads- och stadsdistriktläkare	Köping- och municipalläkare	Vid anstalt för tuberkulos-sjuka	Andra kroppsfikt sjuka	sinnessjuka	Fängselsläkare	Läkare vid medic. undervisn.-anstalt	Jämvärdsläkare	Läkare vid medic. undervisn.-anstalt	
Stockholms stad .	232	321	51	560	44	604	[³ 1]	[³ 1]	420	—	510	127	15	3	4	67	75	
Stockholms län .	15	12	11	36	2	38	—	—	8	—	—	6	—	—	—	—	—	
Uppsala län .	36	17	10	59	4	63	—	—	15	—	16	10	1	1	2	—	—	
Uppsala län .	48	11	11	68	2	70	—	—	5	—	2	22	—	—	1	1	16	
Södermanlands län .	14	1	—	13	2	15	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	
Södermanlands län .	22	6	1	28	1	29	—	—	11	1	1	7	1	1	2	—	—	
Norrköpings stad .	22	1	—	21	3	24	—	—	13	—	2	2	5	—	3	—	—	
Norrköpings stad .	14	10	1	23	2	25	—	—	—	—	1	7	—	—	1	1	—	
Östergötlands län .	29	17	5	48	3	51	—	—	8	1	—	12	5	1	3	—	—	
Östergötlands län .	21	1	3	25	—	25	—	—	16	—	3	2	—	—	—	—	—	
Jönköpings län .	21	12	—	33	—	33	—	—	7	—	—	10	1	1	2	—	—	
Jönköpings län .	21	3	1	25	—	25	—	—	11	—	6	4	—	—	2	—	—	
Kronobergs län .	5	6	—	10	1	11	—	—	1	—	—	3	—	—	—	—	—	
Kronobergs län .	18	4	—	22	—	22	—	—	10	—	1	2	4	—	2	—	—	
Kalmar län .	23	6	—	28	1	29	—	—	7	2	—	6	5	2	—	—	—	
Kalmar län .	16	7	—	23	—	23	—	—	13	—	2	1	—	—	—	—	—	
Gotlands län .	5	4	—	9	—	9	—	—	1	—	—	2	1	—	—	—	—	
Gotlands län .	5	—	—	5	—	5	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	
Blekinge län .	14	17	2	32	1	33	—	—	6	—	—	6	—	2	—	—	—	
Blekinge län .	8	1	—	9	—	9	—	—	6	—	2	—	—	—	—	—	—	
Kristianstads län .	15	6	—	21	—	21	—	—	4	1	—	9	—	1	1	—	—	
Kristianstads län .	18	12	2	31	1	32	—	—	11	—	4	2	—	1	1	—	—	
Malmö stad .	33	28	—	58	3	61	[1]	[1]	6	—	—	1	2	1	2	—	—	
Malmöhus län .	72	29	17	104	14	118	[1]	[1]	10	1	3	33	1	2	4	17	40	
Malmöhus län .	25	9	—	32	2	34	—	—	18	—	—	4	1	—	2	—	—	
Hallands län .	21	9	3	32	1	33	—	—	6	—	4	9	1	2	2	—	—	
Hallands län .	12	—	—	12	—	12	—	—	8	—	—	4	—	—	2	—	—	
Göteborgs stad .	61	65	2	119	9	128	[1]	[1]	11	—	4	32	3	1	4	4	3	
Göteb. o. Boh. län .	12	5	1	17	1	18	[1]	[1]	7	1	—	5	—	1	—	—	—	
Göteb. o. Boh. län .	22	5	—	26	1	27	—	—	15	—	3	1	3	—	4	—	—	
Älvsborgs län .	21	15	3	36	3	39	—	—	9	—	—	1	8	—	1	1	—	
Älvsborgs län .	27	9	1	36	1	37	—	—	16	—	—	4	—	5	1	1	—	
Skaraborgs län .	19	14	1	33	1	34	—	—	8	—	—	9	—	—	2	—	—	
Skaraborgs län .	18	6	1	25	—	25	—	—	11	—	3	4	—	1	3	—	—	
Värmlands län .	28	6	2	33	3	36	—	—	6	—	—	14	5	1	4	—	—	
Värmlands län .	27	4	—	31	—	31	—	—	21	—	3	3	—	—	2	—	—	
Örebro län .	17	7	—	23	1	24	—	—	6	1	2	10	1	1	3	—	—	
Örebro län .	20	1	—	20	1	21	—	—	16	—	6	7	—	—	2	—	—	
Västmanlands län .	23	8	1	31	1	32	—	—	8	—	1	11	—	1	1	—	—	
Västmanlands län .	11	—	—	11	—	11	—	—	9	—	—	1	—	—	2	—	—	
Kopparbergs län .	25	5	—	28	2	30	—	—	4	1	—	12	6	1	—	—	—	
Kopparbergs län .	31	8	—	37	2	39	—	—	21	—	5	3	—	—	7	—	—	
Gävleborgs län .	22	6	—	26	2	28	—	—	7	1	1	12	—	2	1	—	—	
Gävleborgs län .	28	—	1	28	1	29	—	—	22	—	2	3	—	—	6	—	—	
Västernorrlands län .	23	5	—	25	3	28	—	—	5	1	2	13	2	2	2	—	—	
Västernorrlands län .	29	8	—	37	—	37	—	—	19	—	4	3	—	—	3	—	—	
Jämtlands län .	9	2	—	11	—	11	—	—	2	—	—	3	—	1	3	—	—	
Jämtlands län .	23	1	—	24	—	24	—	—	15	—	—	3	4	—	6	—	—	
Västerbottens län .	17	—	—	16	1	17	—	—	2	—	1	12	—	1	2	—	—	
Västerbottens län .	25	—	—	24	1	25	—	—	22	—	3	—	—	—	4	—	—	
Norrbottnens län .	6	3	—	9	—	9	—	—	3	1	—	1	—	1	2	—	—	
Norrbottnens län .	30	4	1	35	—	35	—	—	19	—	—	2	4	2	1	8	—	
Hela riket	1 359	737	133	2 108	121	2 229	24	359	14 179	13	107	478	79	36	110	18 161	31	
Rikets städer etc.	852	635	112	1 497	102	1 599	24	20	14 179	13	36	422	48	32	48	18 161	31	
Rikets landsbygd	507	102	21	611	19	630	—	339	—	—	71	56	31	4	62	—	—	

Anm. Rörande anm. och noter till Tab. I a se följande sida.

Tab. 1 b. Barnmorskor och sjuksköterskor vid slutet av år 1928.

1 2 3 4 5 6 7 8 9										1 2 3 4 5 6 7 8 9																													
Barnmorskor										Sjuksköterskor ³					Barnmorskor										Sjuksköterskor ³														
Distrikts- och reserv- barnmorskor										anställ- da i försäsen-anstalt ²		Enskilt praktiserande	anställ- da av		Dispens- sjuksköterskor	I enskild sjukvårds- tjänst	Distrikts- och reserv- barnmorskor										anställ- da i försäsen-anstalt ²		Enskilt praktiserande	anställ- da av		Dispens- sjuksköterskor	I enskild sjukvårds- tjänst						
I. Städer, köpin- gar, municipal- samhällen (som ej tillhöra provinsial- läkardistrikt)										I. Städer, köpin- gar, municipal- samhällen (som ej tillhöra provinsial- läkardistrikt)										II. Landsbygd										II. Landsbygd									
II. Landsbygd										II. Landsbygd										II. Landsbygd										II. Landsbygd									
Stockholms stad .										Stockholms st. .										Göteb. o. Boh. { st. ⁷										Göteb. o. Boh. { lb.									
Stockholms län . . . { lb.										län . . . { lb.										Älvsborgs län { lb.										Skaraborgs län { lb.									
Uppsala län . { lb.										Söderman-lands län . { lb.										Värmlands län { lb.										Örebro län . { lb.									
Norrköpings stad .										Östergötlands st. ⁵										Västmanlands st.										Kopparbergs st.									
Jönköpings län . . . { lb.										Kronobergs län . . . { lb.										Gävleborgs län { lb.										Västernorr-lands län . { lb.									
Kalmar län . { lb.										Gotlands län { lb.										Jämtlands län { lb.										Västerbottens st.									
Blekinge län { lb.										Kristianstads st.										Norrbottens st.										Hela riket									
Malmö stad .										Malmöhus län { st. ⁶										Rikets städer etc.										Rikets landsbygd									
Hallands län { lb.										Göteborgs stad .										1 822 292 78 562 242 484 238 1 164										177 24 74 306 228 153 86 963									
																				1 645 268 4 256 14 331 152 201																			

Anm. Enskilt praktiserande barnmorskor och sjuksköterskor äro räknade, där de äro bosatta. Ingen i denna tabell räknad mer än en gång. Bland städer även inräknade köpingar och municipalsamhällen.

¹ Utom å förlossningsanstalter anställda. — ² Med inräknande även av dem, som tjänstgöra å privata förlossningsanstalter. — ³ Här äro upptagna de sjuksköterskor, som genomgått godkänd sjuksköterskeskola eller av medicinalstyrelsen förklarats hava förvärvat däremot svarande kunskaper och färdighet. Sjuksköterskor, enbart anställda vid sjukvårdsanstalter, ej medtagna. — ⁴ Därav 2 å privata förlossningsanstalter. — ⁵ Utom Norrköping. — ⁶ Utom Malmö. — ⁷ Utom Göteborg. — ⁸ Därav 5 å självständ. polikl. och 4 sjukvårds- eller fattigvårds-ästrar; dessutom av förs. och dess fattigvårdsstyr. anställda inalles 43 diakonissor etc. — ⁹ Därtill ca 70 ej godkända.

Anm. och noter till Tab. I a.

Anm. Läkare äro upptagna blott en gång å kol. 2—4. Förste provinsialläkare såsom sågden förd å residensstaden (jfr dock not 13). Provinsialläkare och extra provinsialläkare äro påförda sina tjänstgöringsområden, även om de äro bosatta i stad, köping eller municipalsamhälle. Övriga läkare räknade till de distrikt, där deras egentliga mottagning under större delen av året är förlagd. — Äro flera läkarbefattningar förenade hos samma person, hava de upptagits var och en för sig å kol. 8—18; vakanser även medräknade, vadan antalet befattningar kan överstiga antalet tjänsteläkare (kol. 2). — Köpingar och municipalsamhällen här sammanförda med städer.

¹ Civila läkare med uteslutande enskild praktik (utan tjänstårsrätt) samt enskilt praktiserande militärläkare, som ej äro upptagna i kol. 2. — ² F. d. tjänsteläkare samt andra läkare, som ej idka praktik. — ³ Se Stock. län. — ⁴ Här ingå förste stadsläkaren (med förste provinsialläkares befogenhet) och andra stadsläkaren. — ⁵ Dessutom 6 vid Söderby sjukhus i Stockh. l.; där inräknade. — ⁶ Däri 2 professorer vid tandläkareinstitutet och 1 vid gymn. centralinst., s. a 3. — ⁷ Däri förvaltningsläkare (medicinalstyrelsen 17, armeförvaltningens sjukvårdsstyrelse 4, hälsovårdsnämnden 3 samt marinöverläkaren). — ⁸ Bosatt i Stockholm. — ⁹ Här upptages bitr. l: e prov.-läk., bosatt i Stockholm. — ¹⁰ Utom Norrköping. — ¹¹ Utom Malmö. — ¹² Utom Göteborg. — ¹³ Bosatt i residensstaden, men ej där räknad. — ¹⁴ Förste stadsläkarna i Stockholm, Malmö och Göteborg ingå här. — ¹⁵ Se not 5. — ¹⁶ Därav 14 tillika läkare vid akademiska sjukhuset (även där räknade). — ¹⁷ Därav c:a 20 tillika sjukhusläkare (även där räknade). — ¹⁸ Se not 16 och 17. — ¹⁹ Tillika l: e prov.-läk.

Tab. 1 c. Tandläkare, sjukgymnaster och apotekspersonal vid slutet av år 1928.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
I. Städer, köpingar och municipalsambällen (som ej tillhöra provinsialläkar-distrikt) II. Landsbygd	Tandläkare, prakti-serande		Legitime-rade sjuk-gymnaster, praktiserande		Å apotek anställd personal								I allt	
	m.	kv.	m.	kv.	Apoteksinne-havare	Arrendatorer	Andra apoteksförståndare	Övriga legitime-rade apotekare	Pharmacie-kandidater	Elever	m.	kv.	s:a	
Stockholms stad	198	67	31	81	33	1	7	102	69	21	176	57	233	
Stockholms län	19	3	6	9	8	—	—	9	4	—	17	4	21	
Uppsala	7	3	—	—	10	1	—	4	6	—	17	6	23	
Uppsala	17	4	1	11	4	—	—	12	4	2	17	5	22	
Uppsala	1	—	—	2	4	1	1	1	1	—	6	2	8	
Södermanlands	22	1	6	7	9	1	—	10	12	6	28	10	38	
Södermanlands	3	1	—	2	5	—	2	5	3	—	13	2	15	
Norrköpings stad	16	5	—	7	4	—	—	10	9	3	18	8	26	
Norrköpings stad	22	7	6	10	8	2	1	11	6	4	25	7	32	
Östergötlands län	3	1	—	2	7	1	3	1	1	—	12	1	13	
Östergötlands län	17	7	5	12	7	—	1	5	8	3	15	9	24	
Jönköpings	8	2	2	4	7	—	1	3	4	—	15	—	15	
Jönköpings	5	1	2	3	2	—	—	2	4	1	8	1	9	
Kronobergs	6	2	1	4	8	1	1	3	2	2	14	3	17	
Kalmar	15	4	5	10	5	—	—	9	6	2	17	5	22	
Kalmar	5	1	—	1	10	—	1	4	1	2	17	1	18	
Gotlands	3	2	4	4	1	—	2	—	4	—	6	1	7	
Gotlands	1	1	—	—	2	—	1	1	2	—	5	1	6	
Blekinge	16	1	—	7	6	1	—	8	6	5	19	7	26	
Blekinge	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1	1	2	
Kristianstads	11	4	—	9	4	—	—	7	4	2	12	5	17	
Kristianstads	8	2	—	5	10	—	—	4	4	4	18	4	22	
Malmö stad	22	15	7	30	7	—	—	17	16	7	31	16	47	
Malmöhus län	37	12	8	47	11	—	—	21	16	6	38	16	54	
Malmöhus län	6	2	2	8	12	2	—	3	10	4	19	12	31	
Hallands	16	2	2	7	6	—	—	8	11	3	22	6	28	
Hallands	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	3	—	3	
Göteborgs stad	65	18	8	68	14	1	1	31	25	8	60	20	80	
Göteb. o. Boh. län	9	2	3	6	4	1	—	4	6	1	16	—	16	
Göteb. o. Boh. län	1	1	—	1	7	1	2	—	3	4	14	3	17	
Älvsborgs	28	4	4	12	7	—	—	12	10	1	24	6	30	
Älvsborgs	4	3	2	1	9	1	1	3	5	—	17	2	19	
Skaraborgs	24	—	3	12	7	—	—	11	6	1	20	5	25	
Skaraborgs	3	1	—	2	5	—	—	—	2	1	6	2	8	
Värmlands	18	4	6	11	5	—	—	10	5	2	16	6	22	
Värmlands	8	1	1	4	11	—	1	9	2	—	15	8	23	
Örebro	23	2	3	17	6	—	1	11	8	5	21	10	31	
Örebro	5	1	—	1	8	—	1	3	2	—	11	3	14	
Västmanlands	19	3	3	9	5	—	—	10	5	7	19	8	27	
Västmanlands	3	1	—	6	9	1	1	2	2	2	15	2	17	
Kopparbergs	17	2	3	14	7	—	—	7	7	6	16	11	27	
Kopparbergs	9	2	—	8	15	1	3	2	8	2	23	8	31	
Gävleborgs	17	3	5	11	6	—	—	12	8	6	20	12	32	
Gävleborgs	7	2	—	9	11	—	2	2	6	3	19	5	24	
Västernorrlands	19	1	3	13	6	—	3	11	8	5	28	5	33	
Västernorrlands	5	1	—	4	9	—	1	5	3	2	14	6	20	
Jämtlands	10	—	1	3	2	—	1	3	3	—	8	1	9	
Jämtlands	4	—	—	4	9	1	2	1	1	—	13	1	14	
Västerbottens	7	2	2	—	1	—	1	6	4	1	9	4	13	
Västerbottens	4	1	—	5	12	—	2	—	2	1	13	4	17	
Norrbottens	7	1	3	5	2	—	—	1	2	1	3	3	6	
Norrbottens	5	2	—	9	11	—	3	2	5	3	20	4	24	
Hela riket	805	208	138	517	382	18	49	409	359	141	1 029	329	1 358	
Rikets städer etc.	699	177	130	435	187	8	18	360	276	109	710	248	958	
Rikets landsbygd	106	31	8	82	195	10	31	49	83	32	319	81	400	

¹ Därav 8 tillika läkare. — ² Därav 5 föreståndare eller innehavare av gymnastiskt institut; dessutom 44 icke legitimerade. — ³ Dessutom 128 icke legitimerade.

Tab. 2. Av vederbörande läkare verkställda ämbetsresor för farsoters och smittsamma sjukdomars hämmande m. m. under år 1928.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Ä m b e t s r e s o r																
L ä n	Scharlakansfeber	Difteri	Smittkoppor	Abdominaltyfus (nervfeber)	Rödsot	Barnförslänning	Epidemisk hjärnfeber	Sönnusjuka	Stinnessjukdom	Andra sjukdomar	Vaccination	För allmän halsvård	För mota- gningafar och sjukvård	Rättsmedicinsk undersökning	Övriga	Summa resor
Stockholms län . .	58	12	—	1	—	5	1	2	13	7	78	—	—	23	—	200
Uppsala » . .	29	5	—	1	—	—	—	—	18	—	46	11	—	2	—	112
Södermanlands » . .	25	10	—	1	—	1	1	—	16	14	95	1	11	4	—	179
Östergötlands » . .	30	21	—	1	—	5	1	—	—	16	—	—	—	—	—	74
Jönköpings » . .	19	7	—	1	—	5	1	—	28	—	66	—	—	3	—	190
Kronobergs » . .	11	9	—	1	—	2	2	—	42	4	60	—	—	—	—	131
Kalmar » . .	15	5	—	5	2	11	4	2	19	14	61	—	—	8	—	146
Gotlands » . .	2	—	—	—	—	—	—	—	21	—	10	—	14	2	—	49
Blekinge » . .	1	1	—	2	—	3	—	—	7	2	27	—	—	—	—	43
Kristianstads » . .	93	30	—	5	—	5	4	—	58	23	127	—	—	1	—	346
Malmöhus » . .	153	43	—	6	—	2	—	—	20	13	188	—	—	—	—	425
Hallands » . .	24	26	—	2	—	—	1	—	5	—	10	—	—	2	—	70
Göteborgs o. Bohus » . .	37	3	—	1	1	4	—	1	55	5	44	—	—	—	—	151
Älvsborgs » . .	31	8	—	7	—	—	—	—	81	15	115	2	12	—	—	271
Skaraborgs » . .	16	19	—	5	—	1	4	—	8	1	11	—	—	10	—	75
Värmlands » . .	34	4	—	—	—	56	1	—	52	2	83	—	12	—	—	244
Örebro » . .	24	3	—	—	—	3	—	—	9	3	63	11	—	—	—	116
Västmanlands » . .	12	—	—	—	—	—	1	—	12	3	37	—	—	—	—	65
Kopparbergs » . .	30	17	—	1	—	8	3	1	5	5	20	—	—	—	—	90
Gävleborgs » . .	72	11	—	1	—	7	8	—	21	6	18	—	—	—	—	144
Västernorrlands » . .	63	9	—	5	—	4	1	—	—	16	—	—	—	—	—	98
Jämtlands » . .	45	19	—	29	—	5	—	1	36	7	14	—	19	1	—	176
Västerbottens » . .	87	11	—	1	—	—	—	—	9	22	19	—	22	—	—	171
Norrbottens » . .	76	24	—	5	—	—	—	—	10	11	84	—	66	—	—	276
År 1928	987	297	—	81	3	127	33	7	545	189	1 276	25	156	56	—	3 782
» 1927	849	421	—	87	6	106	26	23	348	175	1 070	48	137	56	—	3 352
» 1926	1 331	427	—	141	5	77	22	21	343	234	1 737	40	128	15	—	4 521
» 1925	1 558	520	6	208	26	92	22	11	361	263	1 770	41	130	21	—	5 029
» 1924	1 315	570	—	195	6	160	17	30	325	323	1 790	37	116	15	—	4 899
» 1923	1 407	744	—	109	7	44	9	21	356	260	1 880	45	104	11	12	4 999
I % av samtliga.																
År 1928	26.1	7.8	—	2.1	0.1	3.4	0.9	0.2	14.4	5.0	33.7	0.7	4.1	1.5	—	100.0
1927	25.3	12.5	—	2.6	0.2	3.2	0.8	0.7	10.4	5.2	31.9	1.4	4.1	1.7	—	100.0
1926	29.5	9.4	—	3.1	0.1	1.7	0.5	0.5	7.6	5.2	38.4	0.9	2.8	0.8	—	100.0
1925	31.1	10.3	0.1	4.2	0.5	1.8	0.4	0.2	7.2	5.2	35.2	0.8	2.6	0.4	—	100.0
1924	26.9	11.6	—	4.0	0.1	3.3	0.3	0.6	6.6	6.6	36.5	0.8	2.4	0.3	—	100.0
1923	28.1	14.9	—	2.2	0.2	0.9	0.2	0.4	7.1	5.2	37.6	0.9	2.1	0.2	—	100.0

Anm. Principen vid beräkandet av antalet ämbetsresor synes vara växlande; särskilt framträder detta i fråga om vaccination.

¹ För spetälska

**Tab. 3. Sammanställning av hälsovårdsnämndernas uppgifter om döds-
orsakerna i rikets städer år 1928.**

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
Län och städer.	Bildningsfel och sjukdomar hos nyfödda ¹	Ålderdomsavtynning	Barnsängsfeber	Andra havandets- och förtösningsjukdomar	Varfeber	Ros	Smittkoppor	Mässling	Skarlatansfeber	Difteri	Kikhosta	Inflyensa	Plöcktyfus	Nervfeber och Paratyfus	Idéot	Asiatisk kolera	Sömnssjuka	Akut barnförslänning	Epidemisk hjärnfeber	Stelkramp
Stockholms stad . .	146	212	17	6	97	20	—	19	1	6	14	27	—	6	—	—	6	1	4	1
Stockholms län.																				
Södertälje	5	10	—	1	2	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Djursholm	3	3	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lidingö	5	10	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vaxholm	2	1	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Norrstälje	2	4	—	—	1	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—
Östhammar	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Öregrund	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sigtuna	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sundbyberg	—	3	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Uppsala län.																				
Uppsala	8	23	—	1	4	2	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—
Enköping	—	8	—	—	3	1	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—
Södermanlands län.																				
Nyköping	4	9	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Katrineholm	2	8	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Eskilstuna	15	18	3	3	9	1	—	—	—	2	3	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Torshälla	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Strängnäs	1	5	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mariefred	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Trosa	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Östergötlands län.																				
Linköping	1	38	—	—	3	3	—	1	—	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Norrköping	21	79	—	2	10	—	—	1	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	1	—
Söderköping	1	6	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Motala	3	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—
Vadstena	1	4	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Skänninge	1	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mjölby	2	3	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jönköpings län.																				
Jönköping	10	110	—	1	8	4	—	7	—	—	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—
Huskvarna	1	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nässjö	3	6	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Värnamo	1	6	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vetlanda	1	5	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ekejö	2	9	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tranås	—	17	—	—	2	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Gränna	1	3	—	—	1	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Kronobergs län.																				
Växjö	4	1	—	—	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kalmar län.																				
Kalmar	10	14	—	1	—	—	—	—	—	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Oskarshamn	3	6	1	—	1	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2	—
Västervik	6	13	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2	—	—	—	—	1	—	—	—
Vimmerby	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Borgholm	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Gotlands län.																				
Visby	5	12	—	—	3	1	—	4	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—

¹ Sjukdomar i första levnadsveckan.

1	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37
Län och städer.	Tuberkulos ¹		Spekiska	Syfilis		Krossa	Andra parasitära sjukdomar	Blodbildande organens och blodets sjukdomar	Kronisk alkoholsjukdom	Andra kroniska förgiftningsjukdomar	Sockerjuka	Andra omställnings- m. fl. sjukdomar	Hjärnbildning	Andra nervsystemets och sinnesorganens sjukdomar	Sinnesjukdomar	Kronisk hjärtsjukdom	Andra cirkulationsorganens sjukdomar
	a) lungrot	b) annan tuberkulos		a) ärvid syfilis	b) förvärad syfilis												
Stockholms stad . . .	638	94	—	7	31	—	6	61	—	—	29	13	291	58	52	673	719
Stockholms län.																	
Södertälje	22	2	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	5	6	—	13	27
Djursholm	4	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	7	—	—	3	2
Lidingö	5	2	—	—	—	—	—	2	—	2	1	—	13	—	—	12	2
Vaxholm	3	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	3
Norrköping	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	5	—	—	12	4
Östhammar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	1	1	—
Öregrund	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	1	2
Sigtuna	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	2
Sundbyberg	9	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	5	2	—	8	5
Uppsala län.																	
Uppsala	19	6	—	—	1	—	—	—	—	—	5	—	26	4	3	56	36
Enköping	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	8	21
Södermanlands län.																	
Nyköping	9	2	—	—	—	—	—	2	—	—	—	1	19	2	2	26	5
Katrineholm	3	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	5	2	2	11	3
Eskilstuna	20	3	—	—	—	—	—	5	—	—	—	2	39	6	—	40	31
Torshälla	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	2	4
Strängnäs	5	2	—	—	—	—	—	2	—	—	1	—	6	3	—	9	2
Mariefred	4	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	2	—	1	3	—
Trosa	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	4	—
Östergötlands län.																	
Linköping	18	3	—	—	2	—	—	5	—	—	5	—	31	10	1	42	1
Norrköping	57	16	—	—	4	—	1	4	—	—	5	2	60	12	11	120	53
Söderköping	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	7	12
Motala	6	2	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1	3	2	1	10	16
Vadstena	2	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	3	—	—	10	5
Skänninge	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	1	2
Mjölby	2	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	4	1	1	8	5
Jönköpings län.																	
Jönköping	31	8	—	—	1	—	—	3	—	—	7	3	10	—	3	46	3
Huskvarna	9	5	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	7	7	—	8	2
Nässjö	2	4	—	—	—	—	—	1	—	—	2	—	5	2	—	10	2
Värnamo	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	8	1	—	3	1
Vetlanda	3	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	7	1	—	4	1
Eksjö	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	3	1	1	6	6
Tranås	7	—	—	—	—	—	—	2	—	—	1	—	5	—	—	3	—
Gräna	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	2	—	—	3	—
Kronobergs län.																	
Växjö	9	4	—	1	1	—	—	—	—	—	4	—	4	1	—	21	26
Kalmar län.																	
Kalmar	20	3	—	—	—	1	—	—	—	—	2	—	19	8	—	18	25
Oskarshamn	11	2	—	—	—	—	—	1	—	—	2	—	9	1	—	17	5
Västervik	13	3	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	9	1	2	19	25
Vimmerby	3	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	1	—	15	4
Borgholm	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	5	2
Gotlands län.																	
Visby	19	6	—	—	—	—	—	2	—	—	—	1	6	—	—	33	1

¹ Om lungrot jämte andra former av tuberkulos finnes angiven såsom dödsorsak, räknas fallet till lungrot. —

38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	1
Luftvägsinflammation, akut och kronisk	Akut lunginflammation	Andra andningsorganens sjukdomar	Akut mag- och tarm- inflammation	Kronisk mag- och tarm- inflammation	Blindtarmsinflammation	Tarmhinder och tarmbräck	Andra matsmältnings- organens sjukdomar	Urin- och könsorganens sjukdomar	Ledgångarnas och ben- systemets sjukdomar	Kräfta	Svulster av andra slag	Olycksdödsfall eller våda	Självmord	Mord och dråp	Annan dödsorsak	Summa	Län och städer
60	199	197	31	4	48	21	154	209	12	616	111	137	87	3	87	5 151	Stockholms stad.
5	8	2	1	—	3	2	6	7	—	12	—	4	2	—	1	150	Stockholms län.
1	3	—	3	1	1	1	2	1	—	5	1	4	1	—	—	46	Södertälje.
1	7	2	—	—	—	—	1	—	—	9	—	4	3	—	—	88	Djursholm.
—	3	4	1	—	—	—	—	—	—	4	1	1	1	—	—	30	Lidingö.
1	3	—	—	2	—	—	—	—	3	7	1	—	—	—	—	30	Vaxholm.
1	2	—	—	—	—	2	1	—	—	1	—	—	—	—	—	53	Norrköping.
—	3	1	—	—	—	—	1	—	—	2	—	1	—	—	—	19	Östhammar.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	17	Öregrund.
3	4	1	—	2	1	—	1	4	—	5	1	2	2	—	—	7	Sigtuna.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	62	Sundbyberg.
6	46	—	3	1	3	4	19	15	2	49	15	7	2	—	1	369	Uppsala län.
2	1	2	1	—	—	1	3	2	—	9	2	2	—	—	—	75	Uppsala.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Enköping.
5	12	—	—	—	—	2	2	6	1	21	2	2	2	—	—	139	Södermanlands
—	7	—	—	—	—	—	3	5	—	6	2	2	—	—	—	65	Nyköping.
11	33	3	2	—	2	4	7	8	—	40	5	13	2	—	—	334	Katrineholm.
—	2	—	—	—	—	—	1	2	—	1	—	—	—	—	—	22	Eskilstuna.
—	10	1	1	—	—	—	1	5	—	14	1	3	1	—	—	75	Torsåkra.
2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	1	—	—	24	Strängnäs.
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	1	—	—	—	15	Mariefred.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Trosa.
6	40	2	7	—	2	1	5	7	—	29	3	12	2	—	—	284	Östergötlands län.
11	31	30	6	1	2	3	10	26	6	96	11	26	9	—	—	730	Linköping.
1	3	—	—	—	1	1	—	—	—	3	—	—	—	—	—	43	Norrköping.
3	4	—	4	—	—	—	1	1	—	6	1	2	—	—	—	75	Söderköping.
—	13	—	—	—	—	—	1	3	—	3	—	3	2	—	—	53	Motala.
—	1	—	2	—	—	—	—	1	—	4	—	—	1	—	—	22	Vadstena.
3	4	—	2	—	—	1	2	2	—	13	—	2	2	1	—	52	Skänninge.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	61	Mjölby.
19	22	—	5	—	3	1	11	9	—	31	7	2	6	—	—	374	Jönköpings län.
1	12	—	—	—	1	2	2	2	—	5	—	—	—	—	—	65	Jönköping.
—	5	1	1	—	2	2	3	2	—	8	1	1	—	—	—	65	Huskvarna.
—	3	1	—	1	—	1	—	2	—	4	—	—	1	—	—	66	Nässjö.
—	4	1	—	—	—	1	—	—	—	6	1	1	2	—	—	36	Värnamo.
—	7	—	1	—	—	2	2	2	1	7	2	1	1	—	—	41	Vetlanda.
1	4	—	1	1	—	1	—	2	—	9	1	1	1	—	—	64	Eksjö.
—	6	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—	—	—	61	Tranås.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24	Gränna.
7	8	1	1	—	—	—	1	5	—	17	2	2	1	—	—	124	Kronobergs län.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Växjö.
10	17	1	8	—	2	3	9	9	2	34	—	4	4	2	—	229	Kalmar län.
—	7	—	1	—	1	1	3	4	1	11	2	3	1	—	—	98	Kalmar.
6	9	1	—	—	—	—	3	4	—	10	—	3	—	—	—	139	Oskarshamn.
4	3	—	2	1	2	—	2	1	1	2	—	1	—	—	—	46	Västervik.
—	3	—	—	—	—	—	—	1	—	3	—	1	—	—	—	26	Vimmerby.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Borgholm.
4	8	1	2	—	2	—	4	3	—	11	2	1	1	—	—	135	Gotlands län.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Visby.

² Därav Actinomyces 2, Angina Vincenti 1, Varicellae 1, Aliae infectiones 2. — ³ Hudsjukdomar.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	17½	18	19	20
Län och städer.	Bildningsfel och sjukdomar hos nyfödda ¹	Ålderdomsavvining	Barnsängsfeber	Andra havandeskaps- och förlösningsjukdomar	Varfeber	Ros	Smittkoppor	Missling	Scharlaksfeber	Difteri	Kikhosta	Infuenza	Fläcktyfus	Nervfeber och Paratyfus	Rödsot	Asiatisk kolera	Sömningka	Akut barnförlämnning	Epidemisk hjärnfeber	Stekramp
Blekinge län.																				
Karlskrona	11	21	—	—	3	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Ronneby	3	8	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Karlskrona	4	4	—	—	1	1	—	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Sölvesborg	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kristianstads län.																				
Kristianstad	8	12	1	—	3	1	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Simrishamn	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ängelholm	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Hässelholm	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Malmöhus län.																				
Malmö	40	121	1	8	26	4	—	2	4	14	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—
Lund	2	11	—	—	7	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Landskrona	7	50	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Hälsingborg	14	73	2	—	3	3	—	2	—	—	3	8	—	—	—	—	3	—	—	—
Äslöv	2	4	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
Ystad	5	9	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Trälleborg	7	6	1	—	5	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Skanör med Falsterbo	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hallands län.																				
Halmstad	5	16	—	—	—	3	—	—	—	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—
Laholm	1	6	—	—	1	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Falkenberg	3	8	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Varberg	7	7	—	—	6	1	—	—	—	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—
Kungsbacka	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Göteborgs o. Bohus l.																				
Göteborg	66	172	3	5	47	21	—	6	2	12	—	22	—	4	—	—	1	—	1	1
Mölnådal	12	11	—	—	8	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kungälv	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Marstrand	—	5	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lysekil	—	8	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Uddevalle	4	36	2	—	4	—	—	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Strömstad	1	4	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Älvsborgs län.																				
Vänersborg	4	4	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Trollhättan	6	11	—	—	2	1	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—
Alingsås	2	5	—	—	2	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Borås	16	19	—	—	7	1	—	8	—	—	4	12	—	—	—	—	1	—	—	—
Ulricehamn	3	5	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Amål	2	18	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Skaraborgs län.																				
Mariestad	1	12	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lidköping	3	14	—	—	1	3	—	1	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Skara	1	23	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Skövde	8	9	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hjo	1	4	—	—	2	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—
Tidaholm	2	7	—	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Falköping	2	3	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—

¹ Här avses sjukdomar som uppträda i första levnadsveckan. — ² Se not 1 å föreg. uppslag.

21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	1
Tuberkulos ²	Syfilis		Spektiska	b) förvärd syfilis a) ärd syfilis	Krossa	Andra parasitära sjukdomar	Blodbildande organens och blodets sjukdomar	Kronisk alkoholsjukdom	Andra kroniska förgiftningssjukdomar	Sockerjuka	Andra onstörnings- m. fl. sjukdomar	Hjärnblödning	Andra nervsystemets och sinnesorganens sjukdomar	Sinnesjukdomar	Kronisk hjärtsjukdom	Andra cirkulationsorganens sjukdomar	Län och städer
	a) lungrot	b) annan tuberkulos															
Blekinge län.																	
24	5	—	—	—	—	—	4	—	—	3	2	26	4	1	52	13	Karlskrona.
7	2	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	6	3	1	14	1	Ronneby.
10	3	—	—	1	—	—	1	—	—	2	—	10	1	—	20	12	Karlskrona.
4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	4	1	Sölvesborg.
Kristianstads län.																	
10	3	—	—	—	—	—	2	—	—	1	—	14	2	1	14	9	Kristianstad.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	4	—	—	3	1	Simrishamn.
5	3	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	4	—	—	8	3	Angelholm.
3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	2	—	4	—	Hässleholm.
Malmöhus län.																	
113	15	—	2	—	—	—	15	—	1	6	2	66	11	6	91	165	Malmö.
17	3	—	—	—	—	—	2	—	—	1	—	24	7	—	34	30	Lund.
12	3	—	—	1	—	—	4	1	—	—	—	5	2	—	1	18	Landskrona.
58	15	—	—	—	—	—	4	—	—	6	—	26	17	1	41	45	Hälsingborg.
10	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—	1	10	5	Eslöv.
4	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	5	8	—	28	4	Ystad.
7	1	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	9	3	—	10	10	Trälleborg.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	1	3	Skanör med Falsterbo.
Hallands län.																	
23	4	—	—	—	—	—	6	—	—	3	—	27	14	—	43	10	Halmstad.
—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	6	—	Laholm.
8	1	—	—	1	—	—	2	—	—	1	—	3	—	—	5	4	Falkenberg.
11	1	—	—	1	—	—	1	—	—	2	—	11	1	—	13	5	Varberg.
4	1	—	—	—	—	31	—	—	—	—	—	2	—	—	1	3	Kungsbacka.
Göteborgs o. Bohus l.																	
264	68	—	1	7	—	2	20	—	—	27	4	98	36	13	196	334	Göteborg.
15	4	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1	3	2	2	20	11	Mölnådal.
4	1	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	1	1	—	9	5	Kungälv.
2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—	Marstrand.
5	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	5	—	—	6	1	Lysekil.
17	6	—	—	—	—	—	2	—	—	2	—	14	1	—	12	13	Uddevalla.
2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	2	—	5	3	Strömstad.
Älvsborgs län.																	
11	3	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	11	5	1	13	13	Vänersborg.
14	3	—	—	—	—	—	1	—	—	2	1	9	4	1	16	26	Trollhättan.
10	3	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	10	35	Alingsås.
31	4	—	—	—	—	—	4	1	—	6	—	24	17	—	47	26	Borås.
4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	4	3	Ulricehamn.
4	2	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	6	2	1	9	3	Ämål.
Skaraborgs län.																	
11	4	—	1	—	—	—	—	—	—	2	—	4	3	2	11	2	Mariestad.
4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	10	—	—	5	11	Lidköping.
3	3	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1	5	2	—	6	4	Skara.
5	1	—	—	—	—	—	1	—	—	2	—	15	—	—	9	7	Skövde.
4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	4	—	—	12	6	Hjo.
7	1	—	—	—	—	—	2	—	—	1	—	13	1	—	5	2	Tidaholm.
3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	13	7	Falköping.

² Febris undulans.

1	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54
Län och städer.	Lufttrötthet, akut och kronisk	Akut lunginflammation	Andra andningsorganens sjukdomar	Akut mag- och tarminflammation	Kronisk mag- och tarminflammation	Blindtarmsinflammation	Tarmhinder och tarmbräck	Andra matsmältningens organens sjukdomar	Urin- och könsorganens sjukdomar	Ledgångarnas och ben-systemets sjukdomar	Kräfta	Svulster av andra slag	Olyckshändelse eller våla	Stjälvmord	Mord och drifp	Annan dödsorsak	Summa
Blekinge län.																	
Karlskrona	7	26	—	1	—	2	3	5	9	1	25	1	14	3	—	—	270
Ronneby	4	2	—	—	3	—	—	2	2	—	10	2	1	1	—	—	77
Karlskrona	5	5	7	1	—	1	—	3	3	—	15	3	2	—	—	—	119
Sölvesborg	1	3	4	—	—	—	1	3	2	—	4	1	—	—	—	—	34
Kristianstads län.																	
Kristianstad	4	7	3	2	—	—	5	3	6	—	18	2	3	2	—	2	140
Simrishamn	1	4	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	1	—	—	1	23
Ängelholm	2	4	—	1	—	1	—	2	—	—	6	—	4	1	—	—	50
Hässelholm	4	1	—	—	—	—	—	1	—	—	2	1	—	—	1	—	28
Malmöhus län.																	
Malmö	23	61	7	7	—	9	8	28	47	4	148	25	39	13	—	1	1 139
Lund	13	11	1	2	—	—	2	9	8	4	24	5	6	7	—	—	234
Landskrona	2	30	—	1	1	—	1	5	9	—	21	4	8	2	1	—	192
Hälsingborg	31	55	5	10	—	5	8	16	20	1	54	5	12	12	2	—	560
Eslöv	3	7	2	—	—	—	—	—	4	—	9	2	1	—	—	—	73
Ystad	6	4	—	—	—	—	1	2	8	—	12	3	6	2	—	—	113
Trälleborg	1	12	1	1	—	—	1	2	4	1	9	3	3	—	—	—	101
Skanör med Falsterbo	—	3	—	—	—	1	—	—	2	—	3	—	1	—	—	—	19
Hallands län.																	
Halmstad	20	10	—	2	—	3	1	5	5	1	21	1	3	1	—	—	230
Laholm	—	1	—	—	—	—	—	—	4	—	5	—	—	4	—	—	33
Falkenberg	—	3	—	—	—	1	—	1	3	—	6	1	1	—	1	—	57
Varberg	1	11	—	1	1	—	1	—	—	—	7	—	4	—	—	—	96
Kungälv	1	3	—	—	1	—	—	1	1	—	2	1	—	—	—	—	24
Göteborgs o. Bohusl.																	
Göteborg	30	67	90	12	4	17	6	60	132	6	231	55	52	24	—	1	2 220
Mölnådal	3	10	—	1	—	4	4	6	2	1	13	4	10	3	—	—	154
Kungälv	—	2	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	30
Marstrand	—	4	—	—	—	—	—	—	1	—	2	1	—	—	—	—	19
Lysekil	1	13	—	2	—	—	—	1	—	—	4	—	—	—	—	—	52
Uddevalle	2	7	—	—	—	1	2	3	7	1	15	1	4	1	—	1	161
Strömstad	—	3	—	—	—	—	—	—	1	—	4	1	—	—	—	—	35
Älvsborgs län.																	
Vänersborg	—	16	1	—	—	3	—	1	1	—	8	3	3	—	—	—	106
Trollhättan	4	7	2	—	—	5	1	2	9	—	17	1	3	2	—	—	152
Alingsås	2	6	1	4	—	—	—	1	2	—	10	1	4	2	—	—	104
Borås	6	22	1	3	—	2	3	12	13	2	41	6	5	5	—	—	349
Ulricehamn	1	4	—	1	2	1	—	—	3	—	7	—	2	1	—	1	48
Ämål	5	3	4	—	—	1	—	1	3	—	1	2	2	—	—	—	75
Skaraborgs län.																	
Mariestad	2	3	—	—	1	2	1	3	1	—	8	3	—	1	—	—	81
Lidköping	4	8	3	1	1	—	—	4	2	1	8	1	3	1	—	—	99
Skara	4	8	2	2	—	2	—	2	8	1	9	1	1	1	—	—	92
Skövde	4	19	—	1	1	—	—	3	5	2	14	1	2	—	—	—	111
Hjo	1	5	—	1	—	—	—	—	2	—	5	1	—	—	—	—	53
Tidaholm	—	6	—	1	—	—	2	—	—	—	13	—	6	1	—	—	73
Falköping	2	7	—	3	—	1	1	2	1	—	7	—	2	2	—	—	68

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	17½	18	19	20
Län och städer.	Bildningsfel och sjukdomar hos nyfödda ¹	Ålderdomensvning	Barninfektioner	Andra barnskador och förtösningsjukdomar	Varfeber	Ros	Smittkoppor	Mässling	Scharlakansfeber	Difteri	Kikhosta	Induensa	Flacktyfus	Nervfeber och Paratyfus	Rödsot	Asiatisk kolera	Somusjuka	Akut berntörnning	Epidemisk hjärnfeber	Stekkramp
Värmlands län.																				
Karlstad	7	14	—	—	6	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—
Kristinehamn	6	24	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	2	—	—
Filipstad	—	13	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Arvika	3	16	1	—	1	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	2	2	—	—
Örebro län.																				
Örebro	9	22	—	—	7	1	—	—	1	—	1	5	—	—	—	—	—	—	—	—
Åskersund	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nora	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lindesberg	1	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Västmanlands län.																				
Västerås	9	31	—	—	6	4	—	2	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Sala	—	5	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—
Köping	2	14	—	—	1	1	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	1	—	—	—
Årboga	2	17	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopparbergs län.																				
Falun	2	6	—	—	2	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Säter	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hedemora	1	2	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Åvesta	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ludvika	1	6	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gävleborgs län.																				
Gävle	24	18	3	—	6	—	—	1	—	—	4	—	—	—	—	—	2	—	—	—
Söderhamn	5	5	—	—	1	—	—	—	—	1	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Hudiksvall	6	10	—	—	1	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Västernorrlands län.																				
Härnösand	3	17	1	—	1	—	—	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sundsvall	8	5	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sollefteå	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Örnsköldsvik	—	2	1	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jämtlands län.																				
Östersund	10	8	—	1	2	1	—	1	—	1	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—
Västerbottens län.																				
Umeå	11	2	1	—	6	2	—	3	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Skellefteå	8	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Norrbotiens län.																				
Luleå	8	5	—	—	3	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Piteå	4	3	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Boden	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Haparanda	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Summa	670	1689	44	33	357	99	—	82	13	42	68	128	—	16	—	—	18	9	14	5

¹ Här avses sjukdomar som uppträda i första levnadsveckan.

1	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37
Län och städer.	Tuberkulos ¹	Spektiska	Syfilis	Kronisk alkoholsjukdom	Andra parasitära sjukdomar	Blodbildande organens och blodets sjukdomar	Kronisk alkoholsjukdom	Andra kroniska förgiftningssjukdomar	Andra omställnings- m. d. sjukdomar	Sokeersjuka	Hjärnblödning	Andra nervsystemets och sinnesorganens sjukdomar	Sinnesinnesdomar	Kronisk hjärtsjukdom	Andra cirkulationsorganens sjukdomar		
	a) lungrot		b) annan tuberkulos													a) ärvid syfilis	b) förvärad syfilis
	Prossa																
Värmlands län.																	
Karlstad	15	5	—	—	—	—	5	—	—	2	—	17	3	—	39	14	
Kristinehamn	17	3	—	—	—	1	—	—	—	—	—	12	8	—	12	13	
Filipstad	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	4	—	—	20	1	
Arvika	9	6	—	—	—	—	—	—	—	2	—	1	2	—	7	1	
Örebro län.																	
Örebro	23	4	—	—	—	—	7	2	—	4	—	31	7	3	40	51	
Askersund	3	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	2	—	3	3	
Nora	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	1	—	2	2	
Lindesberg	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	1	—	8	5	
Västmanlands län.																	
Västerås	31	9	—	—	—	—	3	—	—	3	—	13	5	—	29	34	
Sala	9	4	—	—	—	—	3	—	—	—	—	5	1	1	15	13	
Köping	7	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	5	4	1	14	5	
Arboga	4	3	—	—	—	—	—	—	—	1	—	9	—	—	21	3	
Kopparbergs län.																	
Falun	26	3	—	—	—	—	1	—	—	2	—	9	5	—	19	33	
Säter	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	2	2	
Hedemora	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	15	3	
Avesta	7	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	27	—	
Ludvika	4	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	2	2	—	5	—	
Gävleborgs län.																	
Gävle	39	5	—	1	2	1	2	1	—	8	2	30	7	2	62	51	
Söderhamn	12	3	—	—	—	—	5	—	—	—	—	25	2	—	26	2	
Hudiksvall	14	4	—	1	—	—	1	—	—	1	—	7	1	—	4	16	
Västernorrlands län.																	
Härnösand	13	8	—	1	—	—	1	—	—	3	—	14	3	2	16	—	
Sundsvall	27	4	—	1	—	—	2	—	—	5	1	25	4	—	32	29	
Sollefteå	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	1	
Örnsköldsvik	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	6	8	
Jämtlands län.																	
Östersund	17	6	—	—	—	—	5	—	—	4	—	8	6	—	23	12	
Västerbottens län.																	
Umeå	13	2	—	1	—	—	—	—	—	—	1	5	5	1	9	9	
Skellefteå	6	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	—	—	1	1	
Norrbottnens län.																	
Luleå	17	3	—	—	—	—	2	—	—	2	—	9	2	—	24	2	
Piteå	11	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	1	—	12	—	
Boden	8	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	1	—	4	1	
Haparanda	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	3	1	
Summa	2 084	430	—	15	56	1	13	231	5	4	201	49	1 395	363	123	2 620	2 198

¹ Se not 1 å tabellens 2:a sida. — ² Därav 1 fall av Febris undulans. — Rörande sömn sjukta se kol. 17½.

88	89	40	41	42	48	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	1
Lufttröskelfinflammation, akut och kronisk	Akut lunginflammation	Andra andningsorganens sjukdomar	Akut mag- och tarminflammation	Kronisk mag- och tarminflammation	Blindtarminflammation	Tarmhinder och tarmbräck	Andra matsmältningsorganens sjukdomar	Urin- och könsorganens sjukdomar	Ledgångarnas och ben-systemets sjukdomar	Kräfta	Synstör av andra slag	Olyckshändelse eller våda	Själv mord	Mord och dråp	Annan dödsorsak	Summa	Län och städer
																	Värmlands län.
2	16	20	2	—	2	3	9	12	1	23	5	9	3	—	—	237	Karlstad.
—	11	1	1	—	3	2	—	8	1	15	1	4	—	—	—	147	Kristinehamn.
—	4	—	—	—	—	—	—	1	—	10	1	—	—	—	—	59	Filipstad.
—	6	1	—	—	1	—	—	5	—	4	2	3	1	—	—	78	Arvika.
																	Örebro län.
2	24	2	2	1	2	4	12	16	3	33	4	6	9	—	—	338	Örebro.
1	4	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—	25	Askersund.
3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	1	—	—	22	Nora.
—	3	—	—	—	—	—	2	—	—	7	—	3	—	—	—	46	Lindesberg.
																	Västmanlands län.
6	20	3	3	—	—	3	2	15	1	48	11	9	2	—	—	305	Västerås.
—	8	2	1	—	3	—	4	5	2	13	2	9	—	—	—	108	Sala.
1	8	1	2	—	1	1	2	5	—	14	2	2	2	—	—	101	Köping.
—	5	—	—	—	1	—	2	6	—	12	—	—	1	—	—	88	Arboga.
																	Kopparbergs län.
1	12	—	1	—	—	1	3	6	1	21	3	8	2	—	—	168	Falun.
—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	3	—	2	—	—	—	23	Säter.
1	4	1	1	—	—	—	1	3	—	5	—	4	—	—	—	49	Hedemora.
—	9	—	—	—	1	—	—	—	—	7	—	1	2	—	—	66	Årsta.
3	3	—	—	—	—	1	2	3	—	5	—	1	—	—	—	43	Ludvika.
																	Gävleborgs län.
5	36	7	1	5	3	1	10	19	2	44	8	7	4	—	—	403	Gävle.
—	13	2	1	—	1	2	—	6	2	22	—	4	4	—	—	148	Söderhamn.
3	12	—	2	—	—	—	—	4	—	11	1	3	—	—	—	104	Hudiksvall.
																	Västernorrlands l.
7	12	—	1	—	2	1	3	6	—	14	1	3	1	—	—	137	Härnösand.
3	13	2	2	—	2	—	8	6	—	25	2	11	1	—	2	221	Sundsvall.
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	15	Sollefteå.
1	2	—	1	1	1	—	3	2	—	1	1	2	—	—	—	43	Örnsköldsvik.
																	Jämtlands län.
4	14	2	2	2	1	3	4	4	2	7	1	6	1	1	1	163	Östersund.
																	Västerbottens län.
1	9	—	2	—	—	—	4	4	1	12	—	5	1	1	—	112	Umeå.
—	3	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	2	—	—	—	35	Skellefteå.
																	Norrbottnens län.
2	13	—	4	1	—	2	2	3	2	6	—	4	—	—	—	118	Luleå.
1	6	1	1	1	—	—	1	2	1	7	—	—	—	—	—	62	Piteå.
1	1	1	1	—	2	—	1	1	—	1	2	2	1	—	—	36	Boden.
—	3	—	—	—	—	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—	17	Haparanda.
422	1 320	432	179	40	165	182	528	825	74	2 316	370	570	267	14	19	20 748	

Tab. 4. Sammanställning av hälsovårdsnämndernas uppgifter om *antalet döda* i rikets städer med fördelning efter *ålder och kön* år 1928.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
Län och städer	M a n k ö n										K v i n n k ö n										Båda könen
	Under 1 år	1-5 år	5-10 år	10-15 år	15-20 år	20-40 år	40-60 år	60 år och däröver	Okänd ålder	Summa	Under 1 år	1-5 år	5-10 år	10-15 år	15-20 år	20-40 år	40-60 år	60 år och däröver	Okänd ålder	Summa	
Stockholms stad	159	64	36	17	47	355	685	1 035	—	2 398	104	33	21	17	69	387	497	1 625	—	2 753	5 151
Stockholms län.																					
Södertälje	7	—	—	—	3	17	16	31	—	74	1	1	—	1	1	14	14	44	—	76	150
Djursholm	4	1	—	2	—	2	4	11	—	24	1	2	—	—	3	3	1	15	—	22	46
Lidingö	3	3	1	—	—	5	15	22	—	51	4	2	—	—	2	2	9	20	—	37	88
Vaxholm	4	—	—	—	2	4	4	4	—	18	2	—	—	—	1	1	1	8	—	12	30
Norrtälje	1	—	—	—	1	1	2	14	—	19	1	—	—	—	1	6	2	24	—	34	53
Östhammar	—	—	—	—	—	—	1	6	—	7	—	—	—	—	1	1	1	10	—	12	19
Öregrund	—	—	—	—	—	—	1	7	—	8	1	—	—	—	—	2	3	3	—	9	17
Sigtuna	—	—	—	—	—	1	—	1	—	2	—	—	—	—	—	2	—	3	—	5	7
Sundbyberg	1	1	—	—	1	8	9	13	—	33	2	—	—	1	—	3	5	18	—	29	62
Uppsala län.																					
Uppsala	4	3	1	—	1	12	31	101	—	153	6	2	1	2	2	18	30	155	—	216	369
Enköping	—	1	—	1	—	6	3	23	—	34	—	—	—	3	—	3	4	31	—	41	75
Södermanlands län.																					
Nyköping	3	—	2	—	2	11	13	32	—	63	3	2	1	1	—	7	15	47	—	76	139
Katrineholm	3	2	—	—	—	2	9	17	—	33	1	—	—	—	3	3	4	24	—	32	65
Eskilstuna	15	7	4	1	6	18	34	71	—	156	11	3	1	4	6	16	22	115	—	178	334
Torshälla	1	1	—	—	2	1	2	7	—	14	—	—	—	—	—	1	1	5	1	8	22
Strängnäs	2	—	—	1	1	3	5	22	—	34	—	—	—	2	—	1	8	30	—	41	75
Mariefred	1	1	—	—	—	1	1	8	—	12	—	—	—	—	—	1	5	6	—	12	24
Trosa	1	—	—	—	—	—	2	5	—	8	1	—	—	—	—	1	—	5	—	7	15
Östergötlands län.																					
Linköping	11	8	3	1	3	11	24	87	—	148	9	3	2	2	1	12	9	98	—	136	284
Norrköping	29	9	2	3	8	39	61	177	—	328	16	6	4	4	10	28	70	264	—	402	730
Söderköping	1	—	—	—	—	3	1	10	—	15	2	—	—	—	—	2	3	21	—	28	43
Motala	5	1	—	—	—	6	6	19	—	37	1	—	—	—	5	5	6	21	—	38	75
Vadstena	—	1	1	—	1	6	3	10	—	22	1	2	—	—	—	1	4	23	—	31	53
Skänninge	—	—	—	—	—	1	1	4	—	6	1	2	—	—	—	—	—	13	—	16	22
Mjölby	2	2	—	—	—	3	8	12	—	27	2	3	1	—	—	—	5	23	—	34	61

Jönköpings län.																					
Jönköping	15	5	2	2	4	20	36	99	—	183	10	5	4	1	5	18	28	120	—	191	374
Huskvarna	3	2	1	1	3	6	2	14	—	32	1	1	—	—	2	6	9	14	—	33	65
Nässjö	2	—	1	1	1	3	3	14	—	25	4	2	1	3	—	8	5	18	—	41	66
Värnamo	3	1	—	—	—	2	3	16	—	25	—	—	—	—	—	2	1	8	—	11	36
Vetlanda	2	1	1	—	—	4	5	11	—	24	1	—	1	—	—	3	1	11	—	17	41
Ekejö	5	1	—	1	—	4	7	13	—	31	—	—	—	—	—	3	7	23	—	33	64
Tranås	1	—	—	—	—	4	6	17	—	28	1	—	1	—	1	2	5	23	—	33	61
Gränna	1	—	—	—	—	—	3	6	—	10	—	—	1	2	—	—	2	9	—	14	24
Kronobergs län.																					
Växjö	4	2	1	2	—	4	3	31	—	47	1	3	—	1	—	10	7	55	—	77	124
Kalmar län.																					
Kalmar	15	2	2	3	2	17	18	62	—	121	5	1	2	—	—	14	14	72	—	108	229
Oskarshamn	2	2	1	2	2	6	15	20	—	50	4	2	2	—	—	2	8	30	—	48	98
Västervik	8	3	1	2	—	13	6	32	2	67	7	3	—	—	—	11	11	38	2	72	189
Vimmerby	—	2	—	—	—	7	2	13	—	24	—	—	—	—	—	2	2	18	—	22	46
Borgholm	—	—	—	1	—	1	3	3	—	8	—	—	—	—	1	—	2	15	—	18	26
Gottlands län.																					
Visby	5	5	1	—	5	6	8	33	—	63	7	3	—	3	3	6	6	44	—	72	135
Blekinge län.																					
Karlskrona	13	3	2	1	9	28	14	58	—	128	8	5	—	—	3	18	20	88	—	142	270
Ronneby	8	1	—	1	2	1	6	14	—	33	3	1	—	—	—	5	3	32	—	44	77
Karlshamn	2	2	1	—	—	8	6	28	—	47	4	—	—	1	3	3	9	52	—	72	119
Sölvesborg	1	—	—	—	1	2	1	6	—	11	2	1	—	—	—	3	1	16	—	23	34
Kristianstads län.																					
Kristianstad	6	1	1	—	2	11	16	27	—	64	7	—	1	1	1	4	11	51	—	76	140
Hässelholm	3	—	—	—	1	1	1	9	—	15	—	—	1	—	—	—	2	10	—	13	28
Simrishamn	—	—	1	—	—	1	1	6	1	10	2	—	—	—	—	1	1	9	—	13	23
Ängelholm	1	2	1	—	1	1	6	13	—	25	2	1	1	—	—	3	1	17	—	25	50
Malmöhus län.																					
Malmö	49	13	16	12	4	63	115	249	—	521	46	18	8	7	11	75	102	351	—	618	1 139
Lund	3	1	—	1	1	6	14	61	—	87	6	5	1	—	1	12	18	101	3	147	234
Landskrona	9	3	1	1	3	7	15	55	1	95	8	4	—	—	1	8	14	62	—	97	192
Hälsingborg	31	12	2	1	7	29	46	129	—	257	29	10	7	2	6	42	46	161	—	303	560
Eslöv	3	—	1	—	1	4	8	18	—	35	—	—	—	—	—	3	6	29	—	38	73
Ystad	6	2	2	1	—	5	9	28	—	53	3	—	—	1	—	5	9	42	—	60	113
Trälleborg	6	1	2	—	1	6	9	28	—	53	5	1	2	—	3	5	8	24	—	48	101
Skanör med Falsterbo	1	1	1	—	—	1	—	6	—	10	—	—	—	—	—	—	2	7	—	9	19

TAB. 4. (Forts.) DÖDA I RIKETS STÄDER EFTER ÅLDER OCH KÖN ENLIGT HÄLSOVÅRDSNÄMNDERNAS UPPGIFTER ÅR 1928.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
Län och städer	M a n k ö n										K v i n n k ö n										Båda könen
	Under 1 år	1—5 år	5—10 år	10—15 år	15—20 år	20—40 år	40—60 år	60 år och däröver	Okänd ålder	Summa	Under 1 år	1—5 år	5—10 år	10—15 år	15—20 år	20—40 år	40—60 år	60 år och däröver	Okänd ålder	Summa	
Hallands län.																					
Halmstad	8	5	—	1	2	13	13	63	—	105	3	2	—	—	—	17	11	92	—	125	230
Laholm	1	1	—	—	2	1	1	7	—	13	1	—	1	—	—	—	3	15	—	20	33
Falkenberg	3	—	1	—	—	—	4	14	—	22	3	—	2	—	1	2	5	22	—	35	57
Varberg	5	1	1	1	1	3	11	20	—	43	5	—	—	—	3	2	9	29	—	53	96
Kungsbacka	2	1	—	—	—	1	2	3	—	9	—	—	—	—	1	2	2	10	—	15	24
Göteborgs och Bohus län.																					
Göteborg	61	35	21	14	29	154	231	493	—	1088	67	30	32	19	31	155	196	652	—	1182	2220
Mölnådal	12	3	4	3	2	12	20	26	—	82	9	1	3	—	3	10	16	30	—	72	154
Kungälv	—	—	—	—	—	4	3	6	—	13	—	—	—	—	1	3	1	12	—	17	30
Marstrand	—	—	2	—	—	1	—	3	—	6	—	—	—	—	2	—	—	11	—	13	19
Lysekil	2	—	—	—	1	1	4	19	—	27	—	1	—	1	—	5	3	15	—	25	52
Uddevalle	1	3	2	1	1	10	13	31	—	62	3	2	1	—	1	16	9	67	—	99	161
Strömstad	2	—	—	—	1	1	2	5	—	11	1	—	—	—	—	3	—	20	—	24	35
Älvsborgs län.																					
Vänersborg	6	2	1	1	1	6	7	22	—	46	3	1	3	—	—	9	7	36	1	60	106
Trollhättan	6	1	1	1	3	10	18	30	—	69	3	2	—	1	2	10	9	56	—	83	152
Alingsås	2	1	1	—	1	6	8	24	—	43	3	2	2	—	2	8	8	35	1	61	104
Borås	22	8	5	2	4	17	41	66	—	165	20	6	2	1	4	25	38	88	—	184	349
Ulricehamn	2	—	1	1	—	2	4	14	—	24	3	1	—	—	2	2	5	11	—	24	48
Ämål	3	2	—	1	1	—	3	20	—	30	—	1	1	—	1	8	1	33	—	45	75
Skaraborgs län.																					
Mariestad	2	3	1	1	3	6	11	14	—	41	—	—	—	1	1	6	9	23	—	40	81
Lidköping	3	2	—	—	1	3	9	25	—	43	4	5	2	—	2	2	4	37	—	56	99
Skara	3	1	1	—	—	2	4	24	—	35	—	—	—	1	2	2	10	41	—	57	92
Skövde	7	3	1	—	1	3	17	17	—	49	5	2	—	—	1	3	6	45	—	62	111
Hjo	1	—	1	—	—	2	7	13	—	24	—	—	1	1	—	3	2	22	—	29	53
Tidaholm	3	—	—	1	1	3	6	14	—	28	—	2	1	1	—	9	8	24	—	45	73
Falköping	3	—	—	—	—	5	6	17	—	33	3	3	—	—	—	3	4	20	—	35	68

Värmlands län.																			
Karlstad	5	7	2	1	1	11	19	60	—	106	6	3	2	1	3	18	24	74	—
Kristinehamn	5	3	1	1	3	13	8	37	2	73	4	1	1	2	1	5	5	53	2
Filipstad	1	—	—	—	2	1	1	18	—	23	—	—	—	1	—	3	3	29	—
Arvika	3	2	1	2	1	5	5	14	—	33	3	—	1	—	1	11	9	20	—
Örebro län.																			
Örebro	7	3	1	2	1	21	22	100	1	158	8	3	1	3	3	16	39	107	—
Askersund	—	—	—	—	1	2	2	3	—	8	—	—	—	—	—	1	—	16	—
Nora	1	1	—	—	—	1	1	5	—	9	—	—	—	—	—	—	3	10	—
Lindesberg	1	—	—	—	—	2	2	13	—	18	—	—	1	—	—	4	4	19	—
Västmanlands län.																			
Västerås	10	4	2	3	5	24	23	83	—	154	7	2	—	1	4	18	32	86	1
Sala	2	2	1	1	3	8	10	27	—	54	1	—	—	—	2	7	8	36	—
Köping	3	1	1	—	1	4	4	34	—	48	2	—	1	1	—	3	8	38	—
Arboga	1	—	2	—	1	2	5	24	—	35	2	1	2	1	1	3	6	37	—
Kopparbergs län.																			
Falun	3	4	5	—	3	11	13	42	—	81	3	1	1	1	3	13	13	51	1
Säter	—	—	1	1	1	—	—	7	—	10	2	—	—	1	—	1	2	7	—
Hedemora	1	—	—	—	—	3	1	12	—	17	3	2	—	—	—	3	5	19	—
Avesta	2	—	1	—	1	2	6	18	—	30	—	—	—	1	2	4	4	25	—
Ludvika	1	1	—	—	—	4	3	3	—	12	—	2	—	—	1	9	4	15	—
Gävleborgs län.																			
Gävle	22	2	3	4	2	15	38	100	—	186	20	2	4	4	7	23	35	122	—
Söderhamn	5	5	2	—	3	11	9	48	—	83	5	1	2	—	3	6	8	40	—
Hudiksvall	8	1	2	2	—	8	12	25	—	58	3	4	—	1	2	7	9	20	—
Västernorrlands l.																			
Härnösand	2	4	1	3	4	6	17	28	—	65	5	4	—	—	2	4	14	43	—
Sundavall	10	3	1	2	1	16	23	59	—	115	5	5	—	3	1	18	13	61	—
Sollefteå	—	—	—	—	—	1	2	5	—	8	2	—	—	1	—	1	—	3	—
Örnsköldsvik	—	1	—	—	1	1	3	15	—	21	1	1	—	—	1	4	3	12	—
Jämtlands län.																			
Östersund	11	1	4	1	1	9	15	34	2	78	9	—	2	4	3	13	18	35	1
Västerbottens län.																			
Umeå	14	—	2	—	1	11	12	16	—	56	12	—	—	—	—	11	19	14	—
Skellefteå	4	—	1	—	—	5	3	5	—	18	4	—	—	—	—	2	2	9	—
Norrbottnens län.																			
Luleå	9	4	1	2	3	15	13	24	—	71	3	1	2	1	1	7	4	28	—
Piteå	3	—	1	—	1	5	5	11	—	26	5	—	—	—	3	5	6	17	—
Boden	—	1	2	—	1	6	5	4	—	19	3	1	1	—	3	1	3	5	—
Haparanda	1	—	2	—	—	1	1	2	—	7	5	—	—	—	—	—	2	3	—
Summa	760	295	175	114	227	1 277	2 056	4 784	9	9 647	596	222	141	114	243	1 320	1 751	6 701	13
																		11 101	20 748

Tab. 5. Översikt av dödsorsakerna i rikets städer enligt hälsovårdsnämndernas uppgifter år 1928.

70

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
Dödsorsak. (Enligt K. Med. styrs cirk. den 9 okt. 1911)	M a n k ö n										K v i n n k ö n										Båda könen
	Under 1 år	1—5 år	5—10 år	10—15 år	15—20 år	20—40 år	40—60 år	60 år och däröver	Okänd ålder	Summa	Under 1 år	1—5 år	5—10 år	10—15 år	15—20 år	20—40 år	40—60 år	60 år och däröver	Okänd ålder	Summa	
Bildningsfel och sjukdomar hos nyfödda	372	2	—	1	—	1	—	—	—	376	291	1	—	—	—	—	—	2	—	294	670
Ålderdomssjukdomar	—	—	—	—	—	—	2	574	—	576	—	—	—	—	—	—	2	1 110	1	1 113	1 689
Barnsängsfeber	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	35	5	—	—	44	44
Andra havandeskaps- och för- lossningssjukdomar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	26	6	—	—	33	33
Varfeber	12	6	10	5	5	49	48	20	—	155	6	10	9	6	5	64	61	41	—	202	357
Ros	6	2	—	1	1	4	16	14	—	44	10	3	—	—	1	7	11	23	—	55	90
Smittkoppor	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mässling	11	29	4	3	—	1	—	—	—	48	10	14	6	2	1	1	—	—	—	34	82
Scharlakansfeber	—	3	2	—	—	1	—	—	—	6	—	4	2	—	1	—	—	—	—	7	13
Difteri	—	5	6	1	1	—	—	—	—	13	1	6	15	3	—	3	1	—	—	29	42
Kikhosta	15	13	1	—	—	—	—	—	—	29	20	16	2	1	—	—	—	—	—	39	68
Influensa	4	4	—	—	3	15	7	26	—	59	4	3	2	4	3	10	13	30	—	69	128
Fläcktyfus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nervfeber och Paratyfus	—	1	—	—	—	5	2	1	—	9	—	—	—	—	—	4	1	2	—	7	16
Rödsot	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Asiatisk kolera	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sömnsjuka	—	—	1	2	2	—	1	2	—	8	—	1	—	—	—	4	5	—	—	10	18
Akut barnförlamning	—	—	—	1	—	3	—	—	—	4	—	—	1	—	1	3	—	—	—	5	9
Epidemisk hjärnfeber	1	—	2	—	1	2	—	—	—	6	2	1	2	1	2	—	—	—	—	8	14
Stelkramp	1	—	1	—	1	—	—	1	—	4	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	5
Tuberkulos	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
a) lungсот	4	8	12	12	84	496	273	122	—	1 011	5	9	6	30	115	582	191	133	2	1 073	2 084
b) annan tuberkulos	16	59	42	20	22	41	17	17	—	234	21	40	23	12	28	40	22	10	—	196	430
Spetälska	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Syfilis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
a) ärvd syfilis	3	—	2	—	—	—	—	—	—	5	7	2	—	—	—	—	—	1	—	10	15
b) förvärdad syfilis	—	—	—	—	—	4	29	11	—	44	—	—	—	—	—	4	5	3	—	12	56
Frossa	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Andra parasitära sjukdomar	1	—	1	—	—	1	4	—	—	7	—	—	—	—	1	2	1	2	—	6	13
Blodbildande organens och blo- dets sjukdomar	4	3	4	3	2	14	32	26	1	89	6	1	1	6	3	17	35	72	1	142	231

Kronisk alkoholsjukdom . . .	—	—	—	—	—	1	3	1	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	5
Andra kroniska förgiftnings- sjukdomar	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2	—	—	—	—	—	1	1	—	4
Sockersjuka	—	2	1	2	2	4	24	40	—	75	—	2	—	5	5	9	20	84	201
Andra omsättnings- m. fl. sjuk- domar	2	—	—	—	—	3	1	2	—	8	—	—	—	—	3	9	22	7	49
Hjärnblödning	14	1	—	—	—	11	102	461	1	590	5	—	—	—	1	6	95	698	1 895
Andra nervsystemets och sin- nesorganens sjukdomar . .	27	14	12	8	7	26	37	45	—	176	23	9	10	7	6	24	29	78	363
Sinnessjukdomar	—	1	2	1	—	13	38	17	—	72	—	—	—	1	1	15	14	20	123
Kronisk hjärtsjukdom	5	4	9	9	10	78	298	802	—	1 215	2	3	5	15	15	78	238	1 048	2 620
Andra cirkulationsorganens sjukdomar	1	3	5	5	5	26	114	812	—	971	3	2	7	3	3	30	68	1 111	2 198
Luftrörsinflammation, akut och kronisk	89	20	1	2	1	1	15	67	—	196	53	13	3	—	—	1	11	145	422
Akut lunginflammation . . .	71	48	9	3	19	60	124	290	—	624	57	29	8	5	12	52	90	443	1 320
Andra andningsorganens sjuk- domar	27	21	8	1	—	27	42	97	—	223	21	5	1	—	5	12	30	135	432
Akut mag- och tarminflammation	49	7	1	2	1	9	8	15	—	92	28	18	6	—	2	18	5	10	179
Kronisk mag- och tarminflam- mation	5	—	—	—	2	1	6	6	—	20	1	1	—	—	—	2	3	13	40
Blindtarmsinflammation . . .	—	8	6	9	5	31	26	14	—	99	—	3	6	3	4	16	21	13	165
Tarmhinder och tarmbräck . .	—	2	2	2	1	8	10	30	—	55	3	1	—	—	2	3	15	52	132
Andra matsmältningsorganens sjukdomar	4	1	2	3	2	33	92	104	—	241	3	5	3	1	2	53	95	124	528
Urin- och könsorganens sjuk- domar	2	—	2	2	5	45	112	286	1	455	3	—	1	3	6	67	99	191	825
Ledgångarnas och bensystemets sjukdomar	2	3	2	2	1	6	6	6	—	28	—	1	—	2	1	3	21	18	74
Kräfta	—	—	—	—	1	23	280	655	2	961	—	—	—	—	—	54	399	901	2 316
Svulster av andra slag . . .	—	2	4	1	8	34	67	64	—	180	—	1	6	2	2	25	72	82	370
Olyckshändelse eller våda . .	5	23	21	13	26	126	117	54	3	388	6	18	15	2	7	21	24	87	570
Självmord	—	—	—	—	9	70	98	50	—	227	—	—	—	—	—	16	18	6	267
Mord och dråp	5	—	—	—	—	1	—	—	—	6	4	—	—	—	—	2	1	—	14
Annan dödsorsak	2	—	—	—	—	—	5	2	1	10	1	—	—	—	—	2	1	5	19
År 1928	760	295	175	114	227	1 277	2 056	4 734	9	9 647	596	222	141	114	243	1 320	1 751	6 701	20 748
1927	798	319	173	89	225	1 268	2 042	5 064	20	9 998	624	285	131	113	255	1 385	1 941	6 876	21 619
1925	840	331	166	120	258	1 239	1 869	4 372	3	9 198	618	273	101	134	265	1 308	1 686	6 244	19 838
1920	1 275	449	228	165	281	1 714	1 712	3 745	20	9 589	995	441	205	175	309	1 513	1 662	5 495	20 397
1910	1 615	796	223	136	227	1 486	1 645	2 838	7	8 973	1 215	749	221	160	255	1 252	1 372	4 112	18 814
Varje grupp % av samtl. i resp. kön. År 1928	7.9	3.1	1.8	1.2	2.4	13.2	21.3	49.0	0.1	100.0	5.4	2.0	1.3	1.0	2.2	11.9	15.8	60.3	100.0
1927	8.0	3.2	1.7	0.9	2.3	13.7	20.4	50.6	0.2	100.0	5.4	2.5	1.1	1.0	2.2	11.9	16.6	59.2	100.0
1925	9.1	3.6	1.8	1.3	2.8	13.5	20.3	47.6	—	100.0	5.8	2.6	1.0	1.3	2.5	12.3	15.8	58.6	100.0
1920	13.3	4.7	2.4	1.7	2.9	17.9	17.9	39.0	0.2	100.0	9.2	4.1	1.9	1.6	2.9	14.0	15.4	50.8	100.0
1910	18.0	8.9	2.5	1.5	2.5	16.6	18.3	31.6	0.1	100.0	13.0	8.0	2.4	1.7	2.7	13.4	14.7	44.0	100.0

¹ Därav 1 fall av Febris undulans.

Tab. 6. Några av de viktigaste dödsorsakerna i rikets städer månadsvis enligt hälsovårdsnämndernas uppgifter år 1928.

Dödsorsak.	Jan.	Febr.	Mars	Apr.	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Summa
Ålderdomsavtyning	180	134	157	136	148	147	143	89	125	127	126	178	1 690
Smittkoppor	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mäsling	20	15	14	14	7	4	3	—	2	1	2	—	82
Scharlakansfeber	2	1	—	—	—	2	3	—	—	2	2	1	13
Difteri	4	5	—	3	2	6	5	2	7	4	1	3	42
Kikhosta	5	10	12	6	7	7	7	5	2	2	—	5	68
Influensa	15	13	16	15	13	6	2	2	6	3	8	29	128
Nervfeber och Paratyphus	1	—	1	—	2	1	4	—	2	3	—	2	16
Rödsot	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sömnsjuka	2	1	1	1	—	2	1	2	—	—	1	—	1 11
Akut barnförlamning	—	—	—	—	1	—	—	2	—	3	1	2	9
Lungsot	192	201	185	172	199	214	165	161	120	154	148	173	2 084
Luftrörsinflamm., ak. och kr.	41	48	43	53	50	25	26	29	17	27	23	40	422
Akut lunginflammation	152	144	164	139	143	119	73	48	65	84	79	110	1 320
Akut mag- och tarminflammation	24	16	20	16	11	11	13	17	7	12	16	16	179
Själv mord	20	15	23	14	30	16	30	33	26	25	18	17	267

¹ Dessutom 7 fall utan uppgift om dödsmanad.

Tab. 7. Infektionssjukdomar med anmälningsplikt år 1928.

Sjukdomar, län (stad)	I n s j u k n a d e												
	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Summa
a. Scharlakansfeber.													
Stockholms stad	36	31	18	51	62	64	37	34	63	54	52	114	616
Stockholms län	21	19	15	9	14	22	19	15	34	48	70	24	310
Uppsala	5	6	3	3	7	6	8	11	17	31	18	17	132
Södermanlands	4	3	3	5	8	7	7	16	9	16	34	15	127
Östergötlands	8	4	5	20	8	6	14	12	8	20	7	10	122
Norrköpings stad	—	2	1	2	1	—	—	2	—	—	—	1	9
Jönköpings län	10	3	5	5	3	8	6	6	17	9	15	19	106
Kronobergs	4	2	1	1	2	—	4	3	2	3	3	4	29
Kalmar	2	2	4	1	3	—	3	1	4	12	4	7	43
Gotlands	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	1	3
Blekinge	1	2	6	1	8	6	1	5	1	4	2	—	37
Kristianstads	22	38	33	58	77	38	16	12	20	30	14	24	382
Malmöhus	30	30	38	32	78	35	20	30	89	103	104	77	666
Malmö stad	46	51	70	51	48	59	22	33	43	37	27	30	507
Hallands län	8	10	8	28	35	14	25	21	10	21	21	11	212
Göteborgs o. Bohus l.	2	13	19	5	6	12	4	7	15	13	24	17	137
Göteborgs stad	22	19	17	17	37	24	11	8	12	27	17	13	224
Älvsborgs län	6	11	4	14	9	9	7	23	4	16	26	19	148
Skaraborgs	4	4	13	2	10	3	2	5	2	6	10	13	74
Värmlands	17	7	7	19	9	8	15	9	30	29	53	36	239
Örebro	24	11	9	21	17	18	11	6	9	10	18	30	184
Västmanlands	26	10	25	8	10	12	16	6	6	3	6	11	139
Kopparbergs	14	6	10	3	3	5	14	7	17	22	14	22	137
Gävleborgs	32	40	25	22	19	9	10	5	30	34	52	22	300
Västernorrlands	9	22	19	7	17	6	6	25	30	41	29	35	246
Jämtlands	23	28	30	23	14	11	9	6	4	10	10	12	180
Västerbottens	30	21	17	17	26	25	39	28	19	9	30	40	301
Norrbottens	21	32	32	33	32	13	18	35	34	46	61	50	407
Hela riket	427	427	438	458	563	420	345	361	529	654	721	674	6 017
Rikets landsbygd	269	267	274	245	315	202	205	238	324	348	474	383	3 544
» städer	158	160	164	213	248	218	140	123	205	306	247	291	2 473
b. Smittkoppor . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Anm. Fall av de i Tab. 7 upptagna sjukdomar skola anmälas av alla läkare. — Norrköping, Malmö och Göteborg som bilda egna sjukvårdsområden ingå ej i resp. län.

TAB. 7 (Forts.). INFEKTIONSSJUKDOMAR MED ANMÄLNINGSPLIKT ÅR 1928. 73

Sjukdomar, län (stad)	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Summa
c. Difteri.													
Stockholms stad	15	15	9	9	15	6	18	7	12	24	24	35	189
Stockholms län	24	5	10	11	4	7	9	11	27	7	9	11	135
Uppsala	1	—	2	3	—	—	—	—	2	1	13	6	28
Södermanlands	9	6	5	13	11	1	5	13	5	11	25	16	120
Östergötlands	2	2	3	—	2	2	6	7	9	22	19	13	87
Norrköpings stad	—	2	—	—	—	—	2	—	1	1	—	—	6
Jönköpings län	1	2	2	2	—	—	—	3	2	1	1	1	15
Kronobergs	1	2	—	8	2	6	—	4	1	1	2	2	29
Kalmar	1	3	—	—	1	2	2	2	7	1	2	2	23
Gotlands	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Blekinge	2	2	2	2	—	—	—	—	2	9	4	6	29
Kristianstads	10	22	9	7	4	6	9	18	12	17	8	5	127
Malmöhus	16	32	27	13	7	20	13	7	8	17	13	13	186
Malmö stad	32	39	35	34	18	15	14	22	40	25	42	24	340
Hallands län	26	12	11	6	10	14	27	16	20	21	20	19	202
Göteborgs o. Bohus l. . .	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	7	—	10
Göteborgs stad	44	39	49	17	26	17	5	6	24	35	34	39	335
Älvsborgs län	5	4	1	3	8	8	5	4	26	8	5	6	83
Skaraborgs	4	1	2	6	9	5	3	—	8	44	12	3	97
Värmlands	1	2	2	1	1	—	—	2	5	1	—	2	17
Örebro	1	1	—	—	—	—	—	6	1	2	2	1	14
Västmanlands	—	—	—	—	—	—	—	7	5	8	—	1	21
Kopparbergs	17	11	6	4	5	6	9	10	11	9	11	8	107
Gävleborgs	6	6	14	—	—	4	5	16	7	1	—	2	61
Västernorrlands	21	5	16	3	—	9	6	4	8	5	9	2	88
Jämtlands	13	24	4	11	9	9	16	14	14	10	8	4	136
Västerbottens	14	12	2	2	1	3	4	2	18	50	3	2	113
Norrbottnens	28	8	10	6	21	14	29	28	40	14	13	11	222
Hela riket	204	257	221	161	154	155	188	210	315	345	286	234	2 820
Rikets landsbygd	143	112	101	76	65	83	109	133	173	190	140	97	1 422
» städer	151	145	120	85	89	72	79	77	142	155	146	137	1 398
d. Nervfeber och Paratyfus.													
Stockholms stad	1	1	5	4	2	—	3	3	61	13	4	1	98
Stockholms län	—	—	—	—	—	—	1	4	1	3	—	2	11
Uppsala	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	2	5
Södermanlands	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	—	—	3
Östergötlands	—	—	2	1	—	—	1	—	—	—	1	—	5
Norrköpings stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jönköpings län	1	—	—	—	3	1	2	2	1	—	—	—	10
Kronobergs	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	1	—	3
Kalmar	—	—	—	—	—	3	2	4	1	1	—	1	12
Gotlands	—	—	—	—	—	—	—	—	4	3	—	—	7
Blekinge	3	—	—	—	—	—	—	1	2	1	3	—	10
Kristianstads	—	—	1	—	—	2	1	3	2	3	6	1	19
Malmöhus	3	3	—	2	4	1	—	10	3	6	3	1	36
Malmö stad	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	2
Hallands län	—	—	—	—	1	—	2	—	—	1	—	1	5
Göteborgs o. Bohus l. . .	—	—	—	2	2	2	2	—	6	2	2	1	17
Göteborgs stad	—	—	2	1	3	—	2	—	4	3	2	1	18
Älvsborgs län	2	—	—	2	4	2	2	—	3	2	3	2	22
Skaraborgs	1	—	1	—	3	1	—	1	—	2	—	—	9
Värmlands	1	—	—	1	1	—	—	2	3	—	—	—	8
Örebro	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Västmanlands	1	—	—	—	—	1	—	—	4	2	4	—	12
Kopparbergs	—	—	—	1	—	—	—	—	2	1	2	1	7
Gävleborgs	1	—	—	1	1	—	—	—	1	1	2	—	7
Västernorrlands	—	—	1	—	1	1	—	—	3	6	1	2	15
Jämtlands	15	8	7	12	4	2	—	1	—	3	5	—	57
Västerbottens	—	—	2	4	—	—	1	—	2	1	7	—	17
Norrbottnens	4	—	2	—	4	—	—	—	5	3	4	3	25
Hela riket	33	12	23	29	34	17	19	32	111	61	50	19	440
Rikets landsbygd	30	9	15	23	20	14	10	28	30	37	29	16	261
» städer	3	3	8	6	14	3	9	4	81	24	21	3	179

Sjukdomar, län (stad)	I n s a j u k n a d e												Summa
	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	
e. Rödset.													
Stockholms stad	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Stockholms län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	5
Södermanlands »	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Östergötlands »	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	2
Jönköpings län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kronobergs »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kalmar »	—	—	—	—	27	—	—	—	—	—	—	—	27
Kristianstads »	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	2
Malmöhus »	—	—	—	—	—	—	2	—	1	—	—	—	3
Malmö stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hallands län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Göteborgs o. Bohus l. . . .	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1
Göteborgs stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Älvsborgs län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Skaraborgs »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Värmlands »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopparbergs »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Gävleborgs »	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	1	2	7
Jämtlands »	—	2	—	—	—	—	—	—	—	4	1	—	7
Västerbottens »	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	2
Norrbottnens »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Hela riket	—	3	1	—	27	3	4	2	3	11	3	3	60
Rikets landsbygd	—	2	—	—	27	1	4	2	2	6	3	3	50
» städer	—	1	1	—	—	2	—	—	1	5	—	—	10
f. Barnförlamning.													
Stockholms stad	—	2	—	2	1	1	—	1	2	3	2	2	16
Stockholms län	1	1	3	—	1	—	—	4	3	1	1	—	15
Uppsala »	—	—	1	—	—	—	—	3	—	1	—	2	7
Södermanlands »	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	2
Östergötlands »	—	2	—	—	2	—	—	—	4	1	—	3	12
Norrköpings stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jönköpings län	5	1	1	1	1	1	2	—	3	1	1	—	17
Kronobergs »	1	—	—	1	—	—	—	—	2	1	2	—	7
Kalmar »	—	1	—	—	—	1	—	6	17	9	2	2	38
Gotlands »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Blekinge »	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	1	—	4
Kristianstads »	—	1	2	—	—	1	—	2	1	1	3	1	12
Malmöhus »	1	—	2	—	—	—	1	—	1	1	—	—	6
Malmö stad	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2
Hallands län	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Göteborgs o. Bohus l. . . .	—	—	—	—	1	—	—	—	4	3	2	4	14
Göteborgs stad	—	—	1	—	—	—	—	—	2	—	1	—	4
Älvsborgs län	—	3	—	—	—	1	—	2	4	3	3	—	16
Skaraborgs »	1	—	—	—	—	1	—	6	—	—	2	2	12
Värmlands »	3	1	—	—	—	2	16	36	50	36	18	9	171
Örebro »	1	—	3	2	1	—	1	—	2	4	3	1	18
Västmanlands »	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	3	1	5
Kopparbergs »	4	1	3	1	1	3	—	2	1	1	1	1	19
Gävleborgs »	—	2	—	—	2	—	1	—	6	7	1	1	20
Västernorrlands »	—	—	—	—	2	—	2	—	7	6	2	1	20
Jämtlands »	1	1	3	—	3	—	2	1	4	—	1	—	16
Västerbottens »	—	2	—	2	1	—	2	2	1	1	2	—	13
Norrbottnens »	—	1	4	3	2	—	—	1	—	1	3	—	15
Hela riket	18	20	27	13	18	10	28	60	122	82	54	30	482
Rikets landsbygd	16	17	23	11	17	7	19	40	101	65	42	20	378
» städer	2	3	4	2	1	3	9	20	21	17	12	10	104
g. Frossa													
Uppsala län, lb. . . .	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	4
Östergötlands » lb. . .	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Hallands » lb. . . .	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Värmlands » lb. . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gävleborgs » lb. . . .	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Östersund »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Västerbottens » st. . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

TAB. 7 (Forts.). INFEKTIONSSJUKDOMAR MED ANMÄLNINGSPLIKT ÅR 1928. 75

Sjukdomar, län (stad)	I n s j u k n a d e												Summa
	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	
h. Epid. hjärnfeber.													
Stockholms stad	1	1	1	1	1	1	—	1	1	—	—	—	8
Stockholms län	—	—	—	—	—	3	—	—	1	2	1	—	7
Uppsala >	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Södermanlands >	1	1	1	—	1	—	—	1	1	—	1	—	7
Östergötlands >	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	2	—	4
Norrköpings stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jönköpings län	1	—	1	1	—	—	—	1	2	—	1	2	9
Kronobergs >	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	3
Kalmar >	—	2	—	3	1	—	—	—	—	1	—	1	8
Gotlands >	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Blekinge >	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3
Kristianstads >	—	2	—	—	3	—	—	—	1	1	—	—	7
Malmöhus >	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Malmö stad	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Hallands län	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	2
Göteborgs o. Bohus län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Göteborgs stad	1	1	1	—	1	1	—	—	—	1	2	2	10
Älvsborgs län	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2
Skaraborgs >	1	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	4
Värmlands >	—	1	1	—	—	—	2	—	—	1	—	1	6
Örebro >	—	1	2	1	—	—	1	—	1	1	—	1	8
Västmanlands >	—	1	1	—	—	—	—	—	—	1	—	1	4
Kopparbergs >	1	1	3	3	—	1	1	—	1	—	1	—	12
Gävleborgs >	—	—	1	2	1	4	1	—	—	—	—	2	11
Västernorrlands >	1	2	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	4
Jämtlands >	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Västerbottens >	—	2	—	1	1	—	—	—	1	—	—	—	5
Norrbottnens >	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Hela riket	12	16	14	14	10	10	8	6	11	9	8	13	131
Rikets landsbygd	9	11	9	12	6	8	5	3	5	5	5	11	89
städer	3	5	5	2	4	2	3	3	6	4	3	2	42
i. Sömnssjuka													
Stockholms stad	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Stockholms län	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	1	4
Uppsala >	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Södermanlands >	—	—	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	3
Östergötlands >	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	1	3
Norrköpings stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jönköpings län	—	—	1	—	—	—	—	1	—	1	—	1	4
Kronobergs >	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kalmar >	2	3	2	—	—	2	2	7	7	2	2	—	29
Gotlands >	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Blekinge >	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Kristianstads >	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Malmöhus >	1	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	3
Malmö stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hallands län	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Göteborgs o. Bohus l.	—	—	—	2	1	—	1	2	—	—	1	—	7
Göteborgs stad	3	—	1	1	—	—	—	—	—	—	3	1	9
Älvsborgs län	1	—	3	—	—	—	—	—	—	1	1	1	7
Skaraborgs >	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	3
Värmlands >	—	2	3	2	2	1	—	—	4	1	—	2	17
Örebro >	—	1	—	1	1	—	4	—	1	—	—	—	7
Västmanlands >	—	—	1	1	2	1	—	1	—	—	—	—	6
Kopparbergs >	2	1	1	3	2	1	—	—	—	2	3	1	16
Gävleborgs >	1	—	2	—	—	1	4	—	—	—	1	1	10
Västernorrlands >	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Jämtlands >	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Västerbottens >	—	2	—	2	2	—	2	1	—	—	1	2	12
Norrbottnens >	2	—	—	—	1	1	—	—	—	1	—	—	5
Hela riket	14	12	21	14	15	7	15	13	13	9	12	11	156
Rikets landsbygd	8	7	13	9	11	6	7	8	7	8	6	7	97
städer	6	5	8	5	4	1	8	5	6	1	6	4	59

Sjukdomar, län (stad)	I n s j u k n a d e												Summa
	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	
k. Undulantfeber.													
Stockholms stad	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	1	—	4
Stockholms län	—	—	—	—	2	—	1	—	—	—	1	—	4
Uppsala	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	3
Södermanlands	—	—	—	—	1	1	—	—	1	1	1	—	5
Östergötlands	—	—	—	—	—	—	1	—	—	2	2	—	5
Jönköpings	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2	1	—	4
Kronobergs	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1
Kalmar	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	2
Malmöhus	—	—	1	—	1	—	1	2	—	3	—	1	9
Hallands	—	—	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	3
Älvsborgs	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1	—	3
Värmlands	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Örebro	—	—	—	—	1	—	1	2	1	1	—	—	6
Kopparbergs	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2
Gävleborgs	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Västernorrlands	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Jämtlands	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1
Hela riket	—	—	5	—	7	2	6	7	4	13	9	2	55
Rikets landsbygd	—	—	2	—	4	2	3	5	1	11	6	1	35
» städer	—	—	3	—	3	—	3	2	3	2	3	1	20

Tab. 8. Andra infektionssjukdomar (utan anmälningsplikt) år 1928.

Sjukdomar, län (stad)	I n s j u k n a d e												Summa
	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	
Barnsängsfeb. S:a	8	10	13	11	15	10	13	7	10	9	19	6	131
Rikets landsbygd	6	7	10	8	9	10	11	5	7	8	9	5	95
» städer	2	3	3	3	6	—	2	2	3	1	10	1	36
Mässling S:a	2 235	2 774	3 785	2 455	1 667	1 178	465	297	373	847	879	596	17 601
Rikets landsbygd	1 386	1 568	1 794	1 320	1 045	881	361	251	289	561	565	422	10 443
» städer	899	1 206	1 991	1 135	622	297	104	46	84	286	314	174	7 158
Påssjuka S:a	79	178	153	178	224	155	109	51	67	151	177	170	1 692
Rikets landsbygd	47	93	68	91	96	81	72	25	46	118	131	119	987
» städer	32	85	85	87	128	74	37	26	21	33	46	51	705
Kikhosta S:a	1 303	1 337	1 246	1 167	1 256	779	624	596	661	724	900	831	11 424
Rikets landsbygd	909	940	877	886	867	520	419	409	457	508	581	482	7 855
» städer	394	397	369	281	389	259	205	187	204	216	319	349	3 569
Influensa S:a	3 996	3 993	3 733	2 686	1 997	1 142	635	491	883	2 354	3 266	5 814	30 990
Rikets landsbygd	1 905	2 124	1 985	1 336	921	479	286	222	343	1 265	1 616	2 495	14 977
» städer	2 091	1 869	1 748	1 350	1 076	663	349	269	540	1 089	1 650	3 319	16 013
Akut lung- o. lung- säcksinflamm. S:a	2 146	2 252	2 667	2 355	2 141	1 480	943	721	883	1 419	1 468	1 808	20 283
Rikets landsbygd	1 458	1 539	1 840	1 674	1 446	934	650	506	554	952	968	1 180	13 699
» städer	688	713	827	681	695	546	293	215	329	467	502	628	6 584
Akut mag- o. tarm- inflammation S:a	1 986	1 825	1 714	1 558	1 631	1 496	1 904	1 958	1 928	1 761	1 595	1 555	20 911
Rikets landsbygd	957	867	898	840	831	849	1 077	1 149	985	884	746	815	10 898
» städer	1 029	958	816	718	800	647	827	809	943	877	849	740	10 013
Trachom¹ S:a	6	3	10	5	3	32	3	1	1	5	2	—	71
Rikets landsbygd	—	1	2	3	1	32	—	1	1	5	2	—	48
» städer	6	2	8	2	2	—	3	—	—	—	—	—	23

Anm. Tabellen upptager endast fall av dessa sjukdomar, som kommit till tjänsteläkarnas kännedom.

¹ Några av de föreg. åren synes här hava mottagits jämväl fall av infektiös inflammation i bindehinnorna.

Tab. 9 a. Fall av smittsam könssjukdom år 1928 efter böningsort.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Län, stad	Ärwd syfllis. Syphilis congenita		Förvärvat syfllis.				Syphilis acquisita			Gonorrhoea.			Ulcus moll.		
			Primaria		Secundaria		Summa								
	M.	Kv.	M.	Kv.	M.	Kv.	M.	Kv.	S:a	M.	Kv.	S:a	M.	Kv.	S:a
Stockholms stad . .	2	3	329	61	39	109	368	170	538	3 479	1 257	4 736	43	6	49
Stockholms län . .	—	1	16	1	7	10	23	11	34	289	121	410	2	1	3
Uppsala län	—	1	5	—	1	2	6	2	8	160	56	216	1	—	1
Södermanlands län .	1	1	6	1	2	3	8	4	12	153	68	221	3	—	3
Norrköpings stad . .	1	—	20	4	5	13	25	17	42	241	59	300	2	—	2
Östergötlands län ¹	—	2	2	1	2	7	4	8	12	169	71	240	—	2	2
Jönköpings län . . .	—	—	2	—	1	1	3	1	4	75	41	116	2	—	2
Kronobergs län . . .	—	1	1	—	3	7	4	7	11	40	18	58	1	—	1
Kalmar län	2	—	11	—	9	4	20	4	24	197	64	261	7	—	7
Gotlands län	—	—	5	—	—	—	5	—	5	43	12	55	1	1	2
Blekinge län	—	—	11	—	6	2	17	2	19	175	26	201	13	—	13
Kristianstads län . .	1	—	2	—	7	6	9	6	15	109	39	148	1	—	1
Malmö stad	1	5	31	8	7	12	38	15	53	661	149	810	15	2	17
Malmöhus län ² . . .	1	2	23	3	17	12	40	15	55	598	184	782	26	1	27
Hallands län	—	—	6	1	1	—	7	1	8	97	36	133	1	—	1
Göteborgs stad . . .	3	4	59	7	21	22	80	29	109	954	245	1 199	24	—	24
Göteborgs o. Boh. län ³	1	—	12	4	3	4	15	8	23	224	68	292	9	—	9
Älvsborgs län	2	2	10	2	1	6	11	8	19	237	52	289	6	—	6
Skaraborgs län . . .	—	—	8	—	1	—	9	—	9	92	29	121	1	—	1
Värmlands län . . .	—	3	10	3	—	4	10	7	17	206	91	297	5	—	5
Örebro län	—	—	8	1	3	4	11	5	16	271	78	349	2	—	2
Västmanlands län . .	4	—	4	3	1	4	5	7	12	109	33	142	3	—	3
Kopparbergs län . . .	2	1	3	1	3	4	6	5	11	201	86	287	2	—	2
Gävleborgs län . . .	—	1	17	1	7	4	24	5	29	442	127	569	11	—	11
Västernorrlands län .	—	—	20	9	6	9	26	18	44	463	157	620	17	2	19
Jämtlands län	—	—	6	—	—	—	6	—	6	105	37	142	—	—	—
Västerbottens län . .	—	2	4	—	2	3	6	3	9	118	35	153	1	—	1
Norrbottnens län . .	1	1	11	2	2	3	13	5	18	184	71	255	—	—	—
Summa	22	30	642	108	157	255	799	363	1 162	10 092	3 310	13 402	199	15	214

¹ Utom Norrköpings stad. — ² Utom Malmö stad. — ³ Utom Göteborgs stad.

Tab. 9 b. Fall av smittsam könssjukdom år 1928 efter ålder och kön.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Sjukdom.	Summa.	Den smittades ålder										
		under 1 år.	1—10 år.	10—15 år.	15—20 år.	20—25 år.	25—30 år.	30—40 år.	40—50 år.	50—60 år.	över 60 år.	okänd.
Syphilis ¹ . . {m.	821	9	9	2	39	211	240	218	60	23	6	4
{kv.	393	10	14	4	58	127	86	68	20	3	1	2
Summa	1 214	19	23	6	97	338	326	286	80	26	7	6
Gonorrhoea . . {m.	10 092	9	8	4	1 007	3 522	2 592	2 067	626	169	64	24
{kv.	8 310	12	102	20	762	1 157	677	439	94	22	8	17
Summa	18 402	21	110	24	1 769	4 679	3 269	2 506	720	191	72	41
Ulcus molle . {m.	199	—	—	1	18	71	57	36	10	4	—	2
{kv.	15	—	—	—	5	6	3	1	—	—	—	—
Summa	214	—	—	1	23	77	60	37	10	4	—	2

Anm. Fall av smittsam könssjukdom, som av läkare iakttagits, skall av honom ofördröjligen till vederbörande förste provinsialläkare (förste stadsläkare) anmälas.

¹ Här ingå samtliga fall av syphilis, såväl ärwd som förvärwd.

Tab. 9 c. Fall av smittsam könssjukdom år 1928 efter smittningsort.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Län, stad	Ärvt syfilis. Syphilis cogenita		Förvärvat syfilis. Syphilis acquisita						Gonorrhoea.			Ulcus mollu.		
	M.	Kv.	Primaria		Secundaria		Summa		M.	Kv.	S:a	M.	Kv.	
			M.	Kv.	M.	Kv.	M.	Kv.						
Stockholms stad . .	1	3	348	62	40	108	388	170	558	3 798	1 305	5 103	40	6
Stockholms län {st.	—	—	3	2	1	2	4	4	8	41	30	71	—	1
{lb.	1	2	7	—	—	7	7	7	14	92	64	157	—	—
Uppsala län . . {st.	—	—	2	—	—	—	2	—	2	75	35	110	1	—
{lb.	—	—	2	—	—	3	2	3	5	15	14	29	—	—
Södermanlands l. {st.	—	1	3	2	1	1	4	3	7	72	36	108	2	—
{lb.	1	—	—	—	—	1	—	1	1	34	19	53	—	—
Norrköpings stad .	1	—	18	3	4	14	22	17	39	265	59	324	1	—
Östergötlands l. {st.	—	—	—	1	—	—	2	—	3	94	37	131	—	1
{lb.	—	1	—	—	—	2	—	2	2	39	24	63	—	1
Jönköpings l. {st.	—	—	—	—	—	1	—	1	1	48	22	70	—	—
{lb.	—	—	—	—	—	1	—	1	1	10	10	20	—	—
Kronobergs l. {st.	—	—	—	—	—	2	—	2	2	14	8	22	—	—
{lb.	—	1	—	—	—	3	—	3	3	13	5	18	—	—
Kalmar län . . {st.	2	—	—	—	—	3	—	3	3	70	21	91	1	—
{lb.	—	—	—	—	1	—	1	—	1	66	25	91	1	—
Gotlands län {st.	—	—	1	1	—	—	1	1	2	20	2	22	1	—
{lb.	—	—	2	—	—	—	2	—	2	24	12	36	1	1
Blekinge län {st.	—	—	2	—	—	1	2	1	3	93	19	112	—	—
{lb.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13	4	17	—	—
Kristianstads l. {st.	—	—	—	—	1	4	1	4	5	36	14	50	1	—
{lb.	1	—	—	—	—	1	—	1	1	33	21	54	—	—
Malmö stad . . {st.	1	4	21	2	3	8	24	10	34	583	145	728	6	2
Malmöhus län ² {st.	—	1	2	3	1	9	3	12	15	268	121	389	6	—
{lb.	1	1	—	—	2	1	2	1	3	93	38	131	2	—
Hallands län {st.	—	—	1	1	—	—	1	1	2	51	20	71	—	—
{lb.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18	5	23	—	—
Göteborgs stad . .	3	6	47	7	14	21	61	28	89	992	262	1 254	23	—
Göteborgs och {st.	—	—	—	2	—	—	—	2	2	68	26	94	—	—
Bohus län ³ {lb.	1	—	1	2	—	3	1	5	6	39	30	69	1	—
Älvsborgs län {st.	2	1	3	—	—	2	3	2	5	149	31	180	1	—
{lb.	—	—	—	1	—	2	—	3	3	27	9	36	2	—
Skaraborgs län {st.	—	—	1	—	—	—	1	—	1	37	16	53	—	—
{lb.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23	10	33	—	—
Värmlands län {st.	—	3	1	2	—	2	1	4	5	114	54	168	—	—
{lb.	—	—	4	2	—	2	4	4	8	51	33	84	—	—
Örebro län . . {st.	—	—	5	—	—	2	5	2	7	177	39	216	—	—
{lb.	—	—	1	—	—	2	1	2	3	75	33	108	—	—
Västmanlands l. {st.	—	—	—	—	1	2	1	2	3	55	21	76	—	—
{lb.	4	—	—	1	—	—	—	1	1	26	10	36	—	—
Kopparbergs l. {st.	2	1	—	—	2	3	2	3	5	87	33	120	2	—
{lb.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	70	38	108	—	—
Gävleborgs län {st.	—	1	1	1	—	—	1	1	2	203	37	240	2	—
{lb.	—	—	2	—	—	—	2	—	2	146	64	210	—	—
Västernorr. l. {st.	—	—	18	7	4	5	22	12	34	315	71	386	7	1
{lb.	—	—	4	1	—	4	4	5	9	139	72	211	1	1
Jämtlands län {st.	—	—	2	—	—	—	2	—	2	56	14	70	—	—
{lb.	—	—	1	—	—	—	1	—	1	44	23	67	—	—
Västerbottens l. {st.	—	1	1	—	1	2	2	2	4	26	10	36	—	—
{lb.	—	—	2	—	1	1	3	1	4	47	19	66	—	—
Norrbottnens l. {st.	—	1	5	—	1	2	6	2	8	83	25	108	—	—
{lb.	1	—	—	1	—	1	—	2	2	99	40	139	—	—
Norge {st.	—	—	5	—	1	—	6	—	6	37	—	37	—	—
{lb.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	3	—	—
Danmark . . {st.	—	—	7	—	1	4	8	4	12	169	5	174	5	1
{lb.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Finland . . {st.	—	—	9	—	3	1	12	1	13	44	—	44	7	—
{lb.	—	—	—	—	1	1	1	1	2	3	—	3	—	—
Andra länder . .	—	—	100	2	57	5	157	7	164	507	9	516	79	—
Obekant . . .	—	1	10	2	16	14	26	16	42	202	161	363	6	—
Summa	22	30	642	108	157	255	799	363	1 162	10 092	3 310	13 402	199	15

¹ Utom Norrköping. — ² Utom Malmö. — ³ Utom Göteborg.

Tab. 10. Sjuksängar, intagna, döda, underhållsdagar m. m. vid lasaretten år 1928.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Sjukvårdsområde, lasarett	Ordin. antal sjuk- sängar d. 31/12	Antal patienter under året in- tagna	döda	Under hålls- dagar för samtliga vårdade	Medel tal vär- dade pr dag	Högsta antalet vårdade någon dag under året	Lägsta	Medel- längd avsjuk- husvi- stelsen, dagar
Stockholms stad . . .	4 997	29 044	2 651	1 666 081				
K. Serafimerlasarettet	1 452	5 230	324	148 812	407	483	313	28
Sjukhuset St Erik	1 396	4 030	1 157	458 603	1 253	1 400	1 125	114
Därav avd. för sinnessjuka	387	76	42	155 460	425	434	421	5 ⁶ år
Sabbatsbergs sjukhus ²	728	10 839	623	225 632	617	693	482	21
Sjukhuset St Göran	593	2 062	102	150 106	410	464	329	73
Maria sjukhus	241	4 260	255	96 794	265	300	203	23
Äsö sjukhus	102	901	81	33 861	93	110	62	38
Barnsjukhuset S. o. M. Sachs' minne	46	361	29	13 503	37	47	19	37
Sjukhuset vid Långbro ⁴	820	487	49	296 109	809	837	781	1 ⁷ år
Katarina sjukhus	131	195	12	44 533	122	133	113	6 ² år
Därav avd. för sinnessjuka	120	34	8	40 047	109	116	106	3 ² år
Stockholms provis. sinnessjukhus ⁸	388	140	17	172 512	471	498	443	3 ⁴ år
Sjukhuset Eira ⁹ (stadens avd.) . .	100	539	2	25 566	70	107	43	47
Stockholms län . . .	587	9 224	507	206 454				
Sjukhuset Eira ⁹ (länets avd.) . . .	67	355	7	16 543	45	60	30	47
Stockholmsl. centrallas. i Stocksund	138	2 996	202	56 915	155	179	111	19
Löwenströmska lasarettet	72	1 385	73	30 138	82	98	62	22
Södertälje lasarett	138	2 667	131	54 025	148	175	117	20
Norrtälje	112	1 248	40	33 468	91	119	62	27
Östhammars	60	573	54	15 365	42	63	19	27
Uppsala län . . .	636	8 933	526	208 034				
Akademiska sjukhuset i Uppsala	636	8 933	526	208 034	568	625	431	23
Södermanlands län . . .	438	6 878	294	149 196				
Nyköpings lasarett	120	1 670	99	41 524	113	137	87	25
Eskestuna	178	2 804	76	55 199	151	183	100	20
Flens	80	917	50	25 007	68	92	45	27
Kullbergsska sjukhuset, Katrineholm	60	1 487	69	27 466	75	89	53	18
Östergötlands län . . .	649	7 715	432	221 477				
Linköpings lasarett	316	3 693	272	114 822	314	342	264	31
Söderköpings	102	1 269	69	33 809	92	107	62	27
Vadstena	120	1 353	27	39 675	108	119	77	29
Finspångs	68	820	31	15 934	44	61	26	19
Kisa	43	580	33	17 237	47	60	30	30
Norrköpings stad . . .	344	4 310	155	114 634				
Norrköpings sjukhus ¹⁰	344	4 310	155	114 634	313	344	181	27
Jönköpings län . . .	452	6 936	279	155 931				
Jönköpings lasarett	280	4 199	165	85 290	233	281	173	20
Ulfaparre-Hügerflychtska las. Eksjö	118	1 102	64	43 367	118	135	93	39
Värnamo lasarett	54	1 635	50	27 274	75	87	44	17
Kronobergs län . . .	230	3 386	161	80 377				
Värjö lasarett	140	2 072	93	50 573	138	157	88	24
Ljungby	90	1 314	68	29 804	81	98	50	23

¹ Därav 10 platser å isoler.-avd. — ² Konvalescenthemmet och upptagningsanstalten för hastigt insjuknade (se Tab. 18) ej medräknade. — ³ Dessutom isoleringspaviljong med 13 pl. samt 52 i evakuationspaviljong. — ⁴ Såsom formellt lydande under lasarettastadgan har sjukhuset här upptagits; intagna betyder här intagningar; rörande intagna personer se medicinalstyrelsens berättelse om sinnessjukvården i riket. — ⁵ Dessutom 8 för am barn och 6 för digivande mödrar. — ⁶ Exkl. 73 ammande mödrar med 1 495 underhållsdagar och 11 am barn med 2 842 underhållsdagar. — ⁷ Se not 6. — ⁸ Hornsg. 82, Södermannag. 13, Bondeg. 56 samt en sjukpaviljong (190 pl.) vid allmänna barnhuset, en avd. å epidemisjukhuset samt sinnessjukhuset vid Kiholm. — ⁹ Stockholms stads och läns sjukhus. — ¹⁰ Härä även tbcpaviljong (Trozellisjukhuset). — ¹¹ Ökat den 1 okt. från 82. — ¹² Ökat under året från 585. — ¹³ D:o den 1 aug. från 46. — ¹⁴ Ökat under året från 378. — ¹⁵ D:o från 118. Sedan många år ett stort antal reserverplatser.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Sjukvårdsområde, lasarett	Ordin. antal sjuk- sångar d. 31/12	Antal patienter under året		Under- hålls- dagar för samtliga vårdade	Medel- tal vår- dade pr dag	Högsta antalet någon dag	Lägst vårdade under året	Medel- längd avsjuk- husvi- stelsen, dagar
Kalmar län ¹	405	6 327	331	145 325				
Kalmar lasarett	154	2 830	152	58 103	159	189	113	21
Oskarshamn »	64	915	45	19 380	53	75	29	21
Västerviks »	137	1 780	96	49 547	135	171	93	28
Borgholms »	50	792	38	18 295	50	62	29	23
Gotlands län	92	1 187	76	32 880				
Visby lasarett	92	1 187	76	32 880	90	103	65	28
Blekinge län	304	4 690	251	106 862				
Karlskrona lasarett	164	2 553	114	55 698	152	178	111	22
Karlskrona »	140	2 137	137	51 164	140	153	96	24
Kristianstads län	475	6 493	350	176 617				
Kristianstads lasarett	275	4 247	210	118 264	323	356	257	28
Därav avd. f. sinnessjuka	45	50	1	17 203	47	48	46	0,9 år
Simrishamns lasarett	84	1 066	67	27 507	75	91	55	26
Ängelholms »	2 116	1 180	73	30 846	84	104	59	26
Malmöhus län	1 344	20 721	913	499 551				
Lunds lasarett	801	11 319	521	292 976	801	932	522	26
Landskrona »	116	1 670	67	40 816	112	130	76	25
Hälsingborgs »	242	4 069	207	85 070	232	249	142	21
Ystad »	60	1 567	42	28 304	77	91	60	18
Trälleborgs »	65	1 410	42	33 671	92	110	63	23
Hörby »	60	686	34	18 714	51	66	28	27
Malmö stad	612	7 066	274	191 347				
Allmänna sjukhuset	612	7 066	274	191 347	523	559	426	27
Hallands län	355	4 913	199	131 835				
Halmstads lasarett	157	2 350	82	56 918	153	185	117	24
Falkenbergs »	100	1 146	35	38 294	105	120	67	33
Därav avd. f. sinnessjuka	56	55	2	18 932	52	59	25	0,9 år
Varbergs lasarett	98	1 417	82	36 623	100	142	66	26
Göteborgs och Bohus län	392	4 414	248	135 507				
Kungälv lasarett	54	351	29	15 631	43	56	31	44
Uddevalla »	192	1 885	111	69 704	190	209	164	37
Strömstads »	44	761	34	16 046	44	53	33	21
Mölnåls »	102	1 417	74	34 126	93	107	77	24
Göteborgs stad	740	10 030	584	265 214				
Allmänna o. Sahlgrenska sjukhuset	561	8 578	552	219 599	600	667	454	26
Holtermanska sjukhuset	125	828	1	29 767	81	123	51	36
Ekmanska sjukhuset	54	624	31	15 848	43	57	28	25
Älvsborgs län	410	7 193	430	161 175				
Vänersborgs lasarett	138	2 170	150	47 638	130	155	74	22
Alingsås »	101	1 769	88	42 132	115	137	78	24
Borås »	171	3 254	192	71 405	195	215	154	22
Skaraborgs län	428	6 885	313	140 744				
Mariestads lasarett	125	1 739	94	28 468	78	122	61	16
Lidköpings »	132	3 309	100	60 491	165	187	121	18
Falköpings »	171	1 837	119	51 785	141	179	88	28
Därav avd. f. sinnessjuka	24	34	1	8 604	24	24	21	1 år

¹ Två sjukv.-områden. — ² Lasarettet invigt den 16 aug. Platsantalet ökat från 86. — ³ Ökat från 728, dels kirurg. avd. med 17 pl. i april månad samt en kuranstalt för reumatiskt sjuka (pensionsstyrelsens) med 56 platser, i bruk från den 12 nov. — ⁴ Ökat 1 febr. från 66. — ⁵ D:o den 17 dec. från 89.

TAB. 10. (Forts.) SJUKSÄNGAR, INTAGNA, DÖDA, UNDERHÅLLSDAGAR M. M. 81

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Sjukvårdsområde, lasarett	Ordin. antal sjuk- sängar d. 31/12	Antal patienter under året		Under- hålls- dagar för samtliga vårdade	Medel- tal vär- dade pr dag	Högsta antalet någon dag under året	Lågsta vårdade under året	Medel- längd av sjuk- husvi- stelsen, dagar
Värmlands län	530	8 222	429	194 157				
Karlstads lasarett	335	5 085	251	123 563	338	398	233	24
Filipstads »	55	996	56	23 961	65	77	51	24
Torsby »	70	1 104	53	24 587	67	79	45	22
Ärjängs »	60	1 037	69	22 046	60	76	40	21
Örebro län	215	3 774	223	88 187				
Örebro lasarett	215	3 774	223	88 187	241	266	171	23
Västmanlands län	540	6 793	300	151 402				
Västerås lasarett	315	3 575	141	104 824	286	329	107	29
Sala »	110	1 492	71	38 236	104	115	76	26
Köpings »	65	1 130	58	22 969	63	72	43	20
Norbergs »	50	596	30	15 373	42	54	25	26
Kopparbergs län	477	8 379	423	198 595				
Falu lasarett	239	4 438	227	100 535	275	299	185	23
Åvesta »	70	1 304	66	27 845	76	92	43	21
Mora »	80	1 516	68	34 385	94	111	59	23
Smedjebackens »	28	331	14	10 904	30	38	16	33
Ludvika »	60	790	48	24 926	68	80	49	32
Gävleborgs län	589	7 637	417	208 546				
Gävle och Gästriklands lasarett	186	2 518	160	69 971	191	206	141	28
Söderhamns lasarett	130	1 399	79	39 251	107	133	79	28
Hudiksvalls »	172	2 189	112	63 119	172	196	141	29
Bollnäs »	101	1 531	66	36 205	99	110	70	24
Västernorrlands län	813	10 417	488	278 375				
Härnösands lasarett	169	1 481	89	46 438	127	143	104	31
Sundsvalls »	283	4 707	240	116 178	317	364	268	25
Örnasköldsviks »	174	2 308	90	65 706	180	190	170	28
Backe »	62	862	17	20 583	56	68	32	24
Sollefteå »	5 125	1 059	52	29 470	81	109	57	28
Jämtlands län	244	3 868	179	88 332				
Östersunds lasarett	6 172	2 835	134	64 252	176	215	125	23
Svegs »	72	1 033	45	24 080	66	82	35	23
Västerbottens län	394	6 398	265	154 063				
Umeå lasarett	251	4 159	143	101 480	277	302	211	24
Skellefteå »	143	2 239	122	52 603	144	161	111	23
Norrbottens län	244	4 159	153	93 381				
Luleå lasarett	57	738	15	19 871	54	67	42	27
Piteå »	60	902	38	20 596	56	73	34	23
Haparanda »	45	702	41	18 784	51	64	25	27
Gällivare »	82	1 817	59	34 130	93	110	58	19
För hela riket	17 936	215 992	11 851	6 274 199				
Egentl. lasarett ¹	16 551	214 809	11 744	5 747 542				
D:o d:o ²	15 961	218 102	11 439	5 555 102				

Anm. I denna tabell medtagas lasarettens samtliga avdelningar — Uppagn.-anst. vid Lunds hospital räknad såsom avd. vid lasarettet.

¹ Frånräknade Barnsj. S. o. M. Sachs' minne, Sjukhuset vid Långbro och Provisoriska sinnessjukhusen å Södermalm samt Katarina sjukhus (numera nästan uteslutande sinnessjukhus) i Stockholm, däremot medräknade avd. för barnsjukdomar, barnbördsavd. och tbc.-avd. vid lasarett. — ² Föregående rad utom las:s tbc.-avd. — ³ Ökat från 115 i jan. — ⁴ Frånsett vid årets början nyttillkommet tuberklossjukhus om 72 pl. — ⁵ Ökat från 90 i april. — ⁶ Avd. för sinnessjuka (12 pl.) upphörde d. 20 aug.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Sjukvårdsområde, lasarett	Summa kr.	Patient-avgifter ¹	Tillskott ² av landsting	Tillskott ³ av kommun	Bidrag av staten	Ersättning av stat, annat sjukvårdsområde ⁴	Avkastning av donationer ⁵	Övriga inkomster ⁶
Stockholms stad . . .	11 726 047	2 277 248	122 857	7 231 328	1 065 443	755 969	27 852	245 350
K. Serafimerlas. (1/7 27-30, 6 28) ¹²	1 204 855	323 809	122 857	⁷ 225 902	⁸ 375 652	—	21 531	⁹ 224 604
Sjukhuset St Erik . . .	2 077 405	351 007	—	926 495	¹⁰ 169 485	625 852	—	4 566
Därav avd. f. sinnessjuka . . .	636 380	55 817	—	377 466	¹⁰ 169 485	34 112	—	—
Sabbatsbergs sjukhus ¹¹ . . .	1 919 759	628 600	—	1 290 572	—	—	438	149
Sjukhuset St Göran . . .	2 251 502	¹² 139 239	—	2 006 694	¹³ 104 918	—	—	651
Maria sjukhus . . .	850 060	297 381	—	552 016	—	—	—	663
Asö sjukhus . . .	254 931	47 293	—	199 722	—	7 672	—	244
Barnsj. S. o. M. Sachs' minne . . .	130 138	17 367	—	93 490	—	13 439	5 842	—
Sjukhuset vid Långbro . . .	1 766 729	321 328	—	1 024 214	¹⁰ 366 414	40 547	—	¹⁴ 14 226
Katarina sjukhus . . .	291 809	146 267	—	758 668	¹⁰ 47 773	68 459	—	226
Provisoriska sinnessjukh. ¹¹ . . .	729 584	—	—	—	—	—	—	—
Sjukhuset Eira (stadens avd.) ¹¹ . . .	159 775	¹⁵ 4 957	—	153 555	1 201	—	41	21
Stockholms län . . .	1 781 303	351 366	1 404 632	—	799	—	6 616	17 890
Sjukh. Eira (länets avd.) ¹¹ . . .	103 386	—	102 548	—	799	—	26	13
Stockholms läns centrallas. . .	691 796	127 939	557 586	—	—	—	—	¹⁶ 6 271
Löwenströmska lasarettet . . .	171 639	55 105	105 586	—	—	—	1 230	¹⁷ 9 718
Södertälje lasarett . . .	312 198	102 605	204 354	—	—	—	4 259	980
Norrtälje . . .	397 303	43 049	353 153	—	—	—	1 101	—
Osthammars . . .	104 981	22 668	81 405	—	—	—	—	908
Uppsala län . . .	1 208 306	370 896	544 826	—	241 953	—	21 409	29 222
Akad. sjukh. (1/7 27-30, 6 28) . . .	1 208 306	370 896	544 826	—	¹⁸ 241 953	—	21 409	¹⁹ 29 222
Södermanlands län . . .	816 072	275 744	518 158	—	—	—	7 774	14 396
Nyköpings lasarett . . .	245 562	77 224	162 226	—	—	—	175	5 937
Eskilstuna . . .	291 863	104 450	177 986	—	—	—	5 302	4 125
Flens . . .	137 081	45 877	88 907	—	—	—	2 297	—
Kullbergsska sjukhuset . . .	141 566	48 193	89 039	—	—	—	—	4 334
Östergötlands län . . .	1 130 802	419 853	691 069	—	13 843	—	—	6 037
Lindköpings lasarett . . .	560 675	233 606	311 126	—	¹³ 13 843	—	—	¹⁶ 2 100
Söderköpings . . .	177 913	63 104	113 440	—	—	—	—	²⁰ 1 369
Vadstena . . .	185 252	72 578	110 505	—	—	—	—	2 169
Finspångs . . .	111 385	27 199	84 186	—	—	—	—	—
Kisa . . .	95 577	23 366	71 812	—	—	—	—	399
Norrköpings stad . . .	694 941	384 674	305 471	—	—	—	500	4 296
Norrköpings sjukhus . . .	694 941	384 674	305 471	—	—	—	500	²¹ 4 296
Jönköpings län . . .	801 969	309 895	484 048	—	—	—	2 033	5 993
Jönköpings lasarett . . .	456 591	170 695	285 896	—	—	—	—	—
Ulfspårre-Hägerflychtska las. . .	208 674	98 100	108 208	—	—	—	2 033	333
Värnamo lasarett . . .	136 704	41 100	89 944	—	—	—	—	5 660
Kronobergs län . . .	430 122	137 450	290 822	—	—	—	1 684	166
Växjö lasarett . . .	277 775	82 049	194 232	—	—	—	1 494	—
Ljungby . . .	152 347	55 401	96 590	—	—	—	190	166

¹ Influtna patientavgifter och poliklinikavgifter. Inkomster av frisängar ej här medtagna utan förda å kol. 8.
² Härj medräknad den allmänna sjukvårdsavgiften, överskott från föregående år samt på redogörelseåret belöpande län och förskött. — ³ Genom hälsovårdsnämnd, fattigvårdsnämnd, drätsel-nämnd etc. Se även not 2. —
⁴ Av staten för främmande undersåtar eller personer med ökad hemortsrätt, från annat sjukvårdsområde (landsting eller kommun), pensionsstyrelsen, riksförsäkringsanstalten, livförsäkringsbolag etc. — ⁵ Använd under året för sjukhusets ändamål. — ⁶ Härj (netto) inkomster av lantbruk, trädgård, stall (automobil) och ävingård samt hantverkeri etc. — ⁷ Därav till polikliniken 20 800 kr. — ⁸ Därav från Karolinska institutet i ersättning 4 250 kr. —
⁹ Därav länemedel till ombyggnader 224 355 kr. — ¹⁰ Bidrag till drift och platskostnader. — ¹¹ Se Tab. 10, motsvarande not. — ¹² Därav patientavgifter för ljusbehandling 42 969 kr. — ¹³ För vård av tuberkulossjuka. — ¹⁴ Därav avkastning från trädgården 6 875 kr. netto (jfr Tab. 12), nettobehållning å verkstäder 5 879 kr. — ¹⁵ Vård för smittsam könsjukdom å allmän sal avgiftsfri. — ¹⁶ För kost till elever m. m. — ¹⁷ Från lantgård, stall etc. 7 500 kr. samt hantverkeri 2 218 kr. — ¹⁸ Därav för vård av tbc.-sjuka 24 571 och från universitetet 15 430 kr. —
¹⁹ Ersättning för förbandsartiklar 25 980 kr. — ²⁰ Därav för automobil 1 189 kr. — ²¹ Hyror. — ²² Frånsett räntor å upplånade medel 5 622 kr.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Sjukvårdsområde, lasarett	Summa kr.	Patient- avgifter ¹	Tillskott ² av landsting	Tillskott ³ av kommun	Bidrag av staten	Ersättning av stat, annat sjukvårds- område ⁴	Avkast- ning av dona- tioner ⁵	Övriga in- komster ⁶
Kalmar läns nra komr.	224 214	75 755	148 089	—	—	—	—	420
Västerviks lasarett	224 214	75 755	148 089	—	—	—	—	420
Kalmar läns s:a komr.	519 740	205 679	309 596	—	—	—	1 594	2 871
Kalmar lasarett	307 483	124 977	180 862	—	—	—	1 594	—
Oskarshamns »	114 332	43 774	68 133	—	—	—	—	¹² 2 425
Borgholms »	97 975	36 928	60 601	—	—	—	—	446
Gotlands län	222 369	61 420	160 237	—	600	—	90	22
Visby lasarett	222 369	61 420	160 237	—	600	—	90	22
Blekinge län	624 731	220 738	400 036	—	—	—	779	3 178
Karlskrona lasarett	313 790	115 853	195 371	—	—	—	666	⁷ 1 900
Karlshamns »	310 941	104 885	204 665	—	—	—	113	⁷ 1 278
Kristianstads län	886 824	276 824	603 891	—	—	—	27	6 082
Kristianstads lasarett	⁸ 501 471	189 786	305 670	—	—	—	27	⁹ 5 988
Simrishamns »	131 260	40 678	90 488	—	—	—	—	⁹ 94
Ängelholms »	254 093	46 360	207 733	—	—	—	—	—
Malmöhus län	5 331 794	1 010 861	3 463 522	269 243	580 845	465	763	6 095
Lunds lasarett	3 760 691	613 899	2 560 342	—	¹⁰ 580 845	—	—	¹¹ 5 605
Landskrona »	287 597	70 660	216 174	—	—	—	763	—
Hälsingborgs »	689 723	202 171	218 309	269 243	—	—	—	—
Ystads »	234 727	45 898	188 829	—	—	—	—	—
Trälleborgs »	211 179	52 898	157 791	—	—	—	—	490
Hörby »	147 877	25 335	122 077	—	—	465	—	—
Malmö stad	1 293 570	547 677	—	704 096	21 593	—	16 159	4 045
Allmänna sjukhuset	1 293 570	547 677	—	704 096	¹³ 21 593	—	16 159	¹⁴ 4 045
Hallands län	735 287	236 116	492 118	—	—	—	6 353	700
Halmstads lasarett	325 498	104 823	218 653	—	—	—	2 022	—
Falkenbergs »	214 932	71 011	140 721	—	—	—	2 500	700
Varbergs »	194 857	60 282	132 744	—	—	—	1 831	—
Göteborgs o. Bohus län	615 200	236 395	370 760	—	—	—	—	8 045
Kungälv's lasarett	89 074	25 803	62 441	—	—	—	—	¹² 830
Uddevalle »	292 366	120 192	166 789	—	—	—	—	¹⁵ 5 385
Strömstads »	76 829	27 361	48 332	—	—	—	—	1 136
Mölnåls »	156 931	63 039	93 198	—	—	—	—	694
Göteborgs stad	1 741 913	725 802	—	945 513	37 672	5 319	27 607	—
Allm. o. Sahlgrenska sjukh.	1 450 832	600 377	—	801 689	¹⁶ 20 976	3 288	24 502	—
Holtermanska sjukhuset . .	167 599	80 371	—	70 473	¹⁷ 16 696	59	—	—
Ekmanska sjukhuset	123 482	45 054	—	73 351	—	1 972	3 105	—
Älvsborgs län	772 194	270 310	498 839	—	—	—	—	3 045
Vänersborgs lasarett	215 519	83 171	131 748	—	—	—	—	600
Alingsås »	243 732	70 136	171 151	—	—	—	—	¹⁸ 2 445
Borås »	312 943	117 003	195 940	—	—	—	—	—

¹ Se föreg. sida not 1. — ² D:o not 2. — ³ D:o not 3. — ⁴ D:o not 4. — ⁵ D:o not 5. — ⁶ D:o not 6. —⁷ Elevavgifter. — ⁸ Därav från upptagningsanst. c:a 25 000 kr. — ⁹ Från lantbruk, trädgård, stall, svingård etc. —¹⁰ Därav för vård av tuberkulossjuka 23 364 kr., byggnadsbidrag 476 000 kr. samt till drift 81 481 kr. — ¹¹ Därav från lantgård etc. och ersättning för indraget kyrkotiondo 4 397 kr. samt vak 1 208 kr. — ¹² Från hantverkeri.— ¹³ För vård av tbc-sjuka. — ¹⁴ Därav från lantgård 1 545 kr. och elevavgifter 2 400 kr. — ¹⁵ Tillfälligt bidrag.— ¹⁶ Därav för vård av tuberkulösa 14 976 kr. och tolaggersättning 6 000 kr. — ¹⁷ Vård av lupspatienter. —¹⁸ Hyror och arrenden.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Sjukvårdsområde, lasarett	Summa kr.	Patient-avgifter ¹	Tillskott ² av landsting	Tillskott ³ av kommun	Bidrag av staten	Ersättning av stat, annat sjukvårdsområde ⁴	Avkastning av donationer ⁵	Övriga inkomster ⁶
Skaraborgs län . .	2 388 810	327 598	2 060 612	—	—	—	—	600
Mariestads lasarett	1 255 010	63 106	1 191 904	—	—	—	—	—
Lidköpings	819 823	140 137	678 586	—	—	—	—	600
Falköpings lasar., las.-avd. .	268 372	102 477	165 895	—	—	—	—	—
» lasar., avd. f. sinnessj. .	46 105	21 878	24 227	—	—	—	—	—
Värmlands län . .	1 116 902	328 999	777 695	—	—	—	4 797	5 411
Karlstads lasarett	717 284	212 641	496 683	—	—	—	3 960	4 000
Filipstads	133 323	38 052	94 237	—	—	—	837	197
Torsby	137 501	42 010	94 734	—	—	—	—	¹⁰ 757
Ärgånga	128 794	36 296	92 041	—	—	—	—	¹¹ 457
Örebro län	478 681	135 790	342 891	—	—	—	—	—
Örebro lasarett	478 681	135 790	342 891	—	—	—	—	—
Västmanlands län .	960 102	286 862	569 046	2 937	—	89 622	10 925	710
Västerås lasarett	539 402	159 386	281 798	2 937	—	89 622	5 659	—
Sala	172 787	68 518	103 219	—	—	—	1 050	—
Köpings	141 207	37 372	101 957	—	—	—	1 778	100
Norbergs	106 706	21 586	82 072	—	—	—	2 438	610
Kopparbergs län . .	1 246 656	292 087	944 523	4 000	—	—	5 573	473
Falu lasarett	627 655	153 822	469 503	—	—	—	4 330	—
Avesta	171 857	41 758	130 099	—	—	—	—	—
Mora	171 114	46 523	124 209	—	—	—	283	99
Smedjebackens	126 408	13 683	111 765	—	—	—	960	—
Ludvika	149 622	36 301	108 947	4 000	—	—	—	374
Gävleborgs län . .	4 000 741	460 074	3 392 621	140 661	—	—	4 661	2 724
Gävle o. Gästriklands lasarett	453 715	159 809	¹⁴ 147 585	¹⁴ 140 661	—	—	4 511	¹² 1 149
Söderhamns	269 489	89 018	180 321	—	—	—	150	—
Hudiksvalls	3 056 544	135 658	2 919 486	—	—	—	—	¹² 1 400
Bollnäs	220 993	75 589	145 229	—	—	—	—	175
Västernorrlands län .	2 417 024	408 566	1 997 277	—	—	—	7 310	3 871
Härnösands lasarett	311 843	70 786	239 847	—	—	—	1 210	—
Sundsvalls	706 565	185 790	515 607	—	—	—	5 168	—
Örnsköldsviks	997 292	85 198	907 674	—	—	—	745	¹³ 3 675
Backe	100 497	27 178	72 936	—	—	—	187	196
Sollefteå	300 827	39 614	261 213	—	—	—	—	—
Jämtlands län . .	699 697	242 231	450 404	—	—	—	6 315	747
Östersunds lasarett	553 298	180 496	369 773	—	—	—	3 029	—
Svegs	146 399	61 735	80 631	—	—	—	3 286	747
Västerbottens län .	909 862	310 877	574 569	—	24 149	—	—	267
Umeå lasarett	610 607	209 382	401 225	—	—	—	—	—
Skellefteå	299 255	101 495	173 344	—	⁷ 24 149	—	—	267
Norrbottnens län . .	554 787	99 112	454 596	—	—	—	1 079	—
Luleå lasarett	107 305	26 478	80 531	—	—	—	296	—
Piteå	135 658	20 136	115 522	—	—	—	—	—
Haparanda	114 191	17 500	95 908	—	—	—	783	—
Gällivare	197 633	34 998	162 635	—	—	—	—	—
Hela riket	46 330 660	11 286 899	22 373 155	9 297 778	1 986 897	851 375	161 900	372 656
Egentl. lasarett ⁸	43 412 400	10 801 937	22 373 155	7 421 406	1 572 710	728 930	156 058	358 204
D:o D:o ⁹	42 189 695	10 642 523	22 195 742	6 752 097	1 362 946	728 680	150 908	356 799

Anm. Tabellen upptager samma sjukhus som Tab. 10: se dock slutsiffror med not 8 och 9 samt Tab. 12, anm. ¹ Se tabellens första sida, not 1. — ² D:o not 2. — ³ D:o not 3. — ⁴ D:o not 4. — ⁵ D:o not 5. — ⁶ D:o not 6. — ⁷ För vård av the-sjuka. — ⁸ Frånräknat Barnsjukhuset S. o. M. Sachs' minne, Sjukhuset vid Långbro, Stockholms prov. sinnessjukhus (Hornsg. 82, Södermannag. 13, Bondeg. 56 samt en paviljong vid epidemisjukhuset, en avd. vid allm. barnhuset och 4 anst. vid Kiholm) samt Katarina sjukhus. — ⁹ Föregående rad utom the-avd. vid lasarett (se härom Tab. 16). — ¹⁰ Från lantgård, automobil etc. — ¹¹ Hantverkeri etc. — ¹² Elevavgifter m. m. — ¹³ Gåvor till ambulansbil och radioanläggning. — ¹⁴ Approximativt beräknade siffror.

Tab. 12. Lasarettens utgifter år 1928.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
D ä r a v f ö r														
Lasarett	Summa kr.	avlönin- gar (enl. stat), vi- kariats- ersättn., pensioner o. -avg.	extra bi- trädes hjälp, hand- räck- ning	läke- medel (för inre och yttre behand- ling)	för- bands- artik- lar, band- age	mineral- vatten, vin, is, närings- preparat o. dyl.	instru- ment, appara- ter och hithör. förbr.- art.	kläder, sängklä- der och andra in- ventarier, arbets- materiel	patien- ters och per- sonals utspis- ning	värme, lyse och hithör. förbruk- nings- art.	tvätt, renhåll- ning, ¹ vatten o. hith. förbr.- art.	förbr.- art. inom ekono- mien ²	fastig- heters under- håll, ³ repara- tioner	ny- till- och om- bygg- nader ⁴
Stockholms stad.														
K. Serafimerlas. ⁵ (1/7 27—30/6 28) ⁶	1 294 355	363 092	—	54 811	34 577	5 260	74 788	64 348	251 283	76 704	27 906	—	67 944	221 355
Sjukhuset S:t Erik	2 077 405	799 715	5 652	81 658	21 940	1 380	26 083	151 557	612 096	108 587	69 773	—	160 942	—
Därav avd. för sinnessjuka . . .	638 380	234 616	—	3 281	529	311	1 286	51 216	207 400	26 808	23 630	—	64 539	—
Sabbatsbergs sjukhus ⁶	1 919 759	679 676	13 504	79 686	11 94 917	8 120	129 379	89 048	500 687	108 922	54 425	—	50 950	70 204
Sjukhuset S:t Göran ⁵	2 251 502	370 741	4 287	48 822	12 32 757	1 521	17 923	52 812	231 229	75 120	66 623	—	34 938	14 294 636
Maria sjukhus ⁶	850 000	311 121	7 994	50 063	35 140	2 630	170 896	38 672	163 270	38 884	67 745	—	21 993	19 004
Åsö sjukhus	254 931	109 017	500	17 492	1 436	1 326	11 571	11 091	54 740	9 941	13 599	—	17 177	—
Barnsjukh. S. o. M. Sachs' minne .	130 138	52 123	843	1 954	889	198	3 068	7 097	24 500	9 198	17 019	—	8 677	—
Sjukhuset vid Långbro	1 766 729	908 330	4 499	10 923	7 173	735	3 442	101 766	458 414	98 973	54 914	3 558	75 500	4 120
Katarina sjukhus	291 809	179 906	55	1 151	164	73	304	7 281	61 749	16 735	12 271	—	6 389	—
Stockholms provis. sinnessjukhus ²¹	729 584	280 466	355	3 238	340	134	417	40 556	240 221	65 964	46 634	—	29 727	—
Sjukhuset Eira ²² (stadens avd.) .	159 775	59 776	—	9 975	2 189	195	4 397	10 698	35 051	8 110	4 537	—	13 928	6 915
Stockholms län.														
Sjukhuset Eira ²² (länets avd.) .	103 386	38 679	—	6 455	1 416	126	2 845	6 922	22 681	5 247	2 936	—	9 012	4 474
Stockholms läns centrallasarett .	691 796	166 508	4 988	18 583	15 486	2 324	33 373	15 876	95 798	32 417	9 891	4 224	7 996	268 826
Löwenströmska lasarettet	171 639	40 008	3 047	6 548	5 292	719	7 982	9 040	48 096	10 339	10 565	1 455	3 984	14 665
Södertälje lasarett	312 198	108 294	3 123	14 090	11 821	1 416	9 312	17 434	83 469	27 924	9 477	4 136	10 584	—
Norrstälje	397 303	74 120	3 413	5 882	5 741	1 739	4 198	10 264	56 662	32 446	10 077	4 282	3 951	168 322
Östhammars	104 981	38 439	—	4 022	2 612	88	3 051	3 889	25 586	11 591	3 363	1 149	3 541	3 582
Uppsala län.														
Akad. sjukhuset ⁵ (1/7 27—30/6 28) ⁷	1 208 306	372 695	30 023	51 130	24 803	39 562	25 81 143	74 354	302 567	134 497	20 815	—	18 676	—

Anm. Tabellen upptager samtliga i Tab. 10 medtagna anstalter — jfr Tab. 10, anm. — sålunda även några specialanstalter, såsom barnsjukhus, sinnessjukhus, däremot ej the-sjukhus.

¹ Inre renhållning och å gård. — ² Ej å andra titlar förda. — ³ Inkl. gårds, parkers och vägars underhåll. — ⁴ Hari även kostnader som likviderats av särskild byggnadskommitté e. d. Hit föras även nyanskaffningar av inventarier. — ⁵ Jämte polikliniker. — ⁶ Motsvarande antal underhållsdagar 150 509. — ⁷ D:o 201 019. — ⁸ Frånsett räntor 5 622 kr. — ⁹ Frånsett hyror 41 128 kr. — ¹⁰ D:o 13 942 kr. — ¹¹ Därav polikliniker 39 866 kr. — ¹² D:o 8 961 kr. — ¹³ Därav till röntgenavd. 4 949 kr. — ¹⁴ Därav nyanskaffning av inventarier 51 450 kr. — ¹⁵ Hari kostnad för poliklinik samt 44 087 kr. för sinnessjukhuset. — ¹⁶ Hari kostnader för polikliniker 42 324 kr., men frånsett hyror 12 172. — ¹⁷ Därav för röntgenavd. 32 397 kr. — ¹⁸ Frånsett hyror 1 380 kr. — ¹⁹ Därav till röntgenavd. 7 135 kr. — ²⁰ I utgifter ingå även för materiel å arbetsavd. 73 170 kr. och för trädgården 11 999 kr., fördelade å olika conti (för sjukhusets räkning). Jfr Tab. 11, not. 14. — ²¹ Se Tab. 10 not 8. — ²² Räkenskaperna gemensamma för hela sjukhuset, men här fördelade pro rata parte efter underhållsdagarnas antal. — ²³ Därav å röntgenavdelningen 19 059 kr. — ²⁴ Frånsett kost till elever 38 842 kr., räntor 31 977 kr. samt hyror m. m. 9 130 kr. — ²⁵ Därav för röntgenmateriel 45 016 kr. — ²⁶ Frånsett hyror 2 375 kr. — ²⁷ D:o 105 295 kr.

Tab. 12. (Forts.) Lasarettens utgifter år 1928.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
D ä r a v f ö r														
Lasarett	Summa kr.	avlönin- gar (enl. stat), vi- kariats- ersättn., pensioner o. -avg.	extra biträ- deshjäl- p hand- räckn.	läke- medel (för inre och yttre behand- ling)	för- bands- artik- lar, ban- dage	mineral- vatten, vin, is, närings- preparat o. dyl.	instru- ment, appara- ter och hithör. förbr.- art.	kläder, sängklä- der och andrain- ventari- er, ar- betsmat.	patien- ters och perso- nals utspis- ning	värme, lyse och hithör. förbruk- nings- art.	tvätt, renhäll- ning, vatten o. hith. förbr.- art.	förbr.- art. inom ekono- mien ²	fastig- beters under- håll ³	ny-, till- och om- bygg- nader, ⁴ repara- tioner
Södermanlands län.														
Nyköpings lasarett	245 562	67 882	1 024	8 964	12 275	1 418	2 034	14 225	61 744	29 603	8 339	—	5 461	24 332
Eskilstuna „	291 863	86 272	1 092	11 243	15 861	966	2 714	15 345	91 717	33 066	8 860	2 744	10 998	—
Flens „	187 081	51 481	983	5 928	3 689	1 241	2 108	4 580	35 555	17 078	4 248	—	3 993	2 735
Kullbergeska sjukhuset, Katrineholm	141 566	45 400	—	5 934	5 482	500	4 242	2 361	34 250	18 619	4 135	3 387	7 925	3 000
Östergötlands län.														
Linköpings lasarett	560 675	150 951	5 828	40 293	34 599	3 240	6 632	29 230	178 238	57 922	26 282	—	11 632	5 327
Söderköpings „	177 918	56 565	3 402	10 824	4 556	1 848	6 893	9 743	38 587	18 469	5 688	207	8 747	6 200
Vadstena „	185 252	63 687	2 291	5 415	4 481	1 181	826	8 745	48 526	25 264	4 146	968	13 233	—
Finspångs „	111 385	34 232	2 164	4 496	1 966	972	4 212	4 981	28 592	18 902	1 948	883	1 734	685
Kisa „	95 577	27 302	2 261	4 651	4 334	188	726	8 380	23 621	12 232	1 760	1 664	3 799	2 351
Norrköpings stad.														
Norrköpings sjukhus	694 941	216 820	6 352	36 399	21 091	1 731	45 925	16 467	174 318	61 641	68 890	—	24 247	—
Jönköpings län.														
Jönköpings lasarett	456 591	161 620	4 809	27 889	17 094	1 906	19 099	14 473	111 260	41 477	18 082	3 423	17 011	7 325
Ulfspårre-Hägerflychtska las. Ekajö	208 674	73 617	1 983	5 839	9 388	504	6 269	15 631	50 708	25 016	6 071	601	6 584	—
Värnamo lasarett	186 704	46 251	1 577	5 354	4 955	299	6 188	8 462	35 855	11 824	3 963	509	6 937	5 452
Kronobergs län.														
Växjö lasarett	277 775	80 684	524	14 352	11 289	2 758	11 912	13 704	62 420	30 610	7 853	990	12 657	18 726
Ljungby „	152 347	53 387	360	7 884	3 846	898	9 739	6 774	37 598	17 484	2 695	378	8 006	—
Kalmar län.														
Kalmar lasarett	307 483	86 381	10 329	11 677	18 991	5 324	6 928	17 451	70 244	25 335	10 661	4 835	10 751	22 000
Oskarshamns „	114 332	31 582	288	6 669	3 452	259	11 650	5 971	29 057	7 535	2 510	1 707	12 119	—
Västerviks „	224 214	74 661	383	9 803	11 553	1 994	4 908	11 158	67 818	18 466	8 924	534	7 044	—
Borgholms „	97 975	24 549	2 943	5 320	1 872	357	1 810	4 954	33 852	9 912	4 140	2 006	2 944	1 433

Gotlands län.															
Visby lasarett	222 369	57 348	1 200	11 500	7 672	1 948	6 748	6 349	49 245	17 975	3 957	350	5 451	46 500	
Blekinge län.															
Karlskrona lasarett	313 790	98 242	1 801	11 560	11 082	10 220	12 452	16 782	79 860	37 600	7 125	—	14 353	—	
Karlskrona »	310 941	87 934	4 661	12 318	3 900	14 180	5 124	16 364	80 366	29 131	9 928	—	15 531	23 000	
Kristianstads län.															
Kristianstads lasarett	501 471	167 007	3 231	32 976	12 887	1 638	25 717	32 932	125 342	50 350	6 491	6 394	23 340	5 599	
Simrishamn »	181 260	53 483	1 123	4 501	3 103	1 839	6 095	7 275	26 215	13 909	2 466	644	6 932	—	
Ängelholms »	254 003	65 951	867	6 606	4 968	1 172	6 010	11 436	37 382	17 649	4 290	1 334	6 005	85 000	
Malmöhus län.															
Lunds lasarett	3 760 691	690 607	62 018	94 664	58 595	18 422	110 866	95 636	487 023	116 699	58 064	7 853	88 215	1 845 969	
Landskrona »	287 597	86 975	3 293	17 154	6 580	1 948	11 500	12 777	67 535	31 113	9 174	1 049	17 361	15 764	
Hälsingborgs »	680 723	252 937	7 284	31 953	8 755	2 384	37 255	12 263	150 546	60 375	17 107	2 715	19 677	62 163	
Ystads »	234 727	73 088	3 517	11 546	5 975	1 543	10 291	11 116	54 575	21 907	6 320	1 860	8 773	15 101	
Trälleborgs »	211 179	70 329	3 275	6 448	4 892	1 547	13 684	16 052	53 790	16 175	3 572	5 734	9 288	1 026	
Hörby »	147 877	55 828	737	5 698	3 542	665	7 066	5 079	36 769	15 751	3 543	764	6 890	1 700	
Malmö stad.															
Allmänna sjukhuset i Malmö . .	1293 570	566 031	15 571	47 190	39 110	3 686	46 135	57 955	294 255	78 742	27 017	11 635	61 747	25 854	
Hallands län.															
Halmstads lasarett	325 498	87 016	3 348	9 863	8 554	882	13 603	16 222	74 219	26 726	7 941	3 298	6 082	59 775	
Falkenbergs »	214 932	66 708	3 052	9 393	5 810	2 255	4 297	12 483	57 099	19 873	4 886	3 220	7 057	12 300	
Varbergs »	194 857	66 917	1 644	7 372	12 962	2 264	8 012	11 839	46 992	17 446	4 324	1 314	9 325	—	
Göteborgs och Bohus län.															
Kungälv lasarett	89 074	27 867	591	3 619	1 595	520	3 975	4 441	21 964	8 392	2 881	796	8 622	2 426	
Uddevalla »	292 366	106 244	2 000	11 752	10 607	533	11 998	16 485	89 391	24 849	2 731	1 291	3 999	—	
Strömstads »	76 829	27 302	458	3 059	1 655	693	3 874	4 894	20 639	6 086	1 057	745	3 817	—	
Mölnåls »	156 931	57 117	—	6 995	6 181	677	5 449	6 034	43 494	14 608	2 568	1 216	1 829	5 669	
Göteborgs stad.															
Allm. o. Sahlgrenska sjukhuset . .	1 450 832	568 900	22 308	79 529	55 075	6 432	35 435	71 982	317 808	77 172	52 050	23 534	63 821	46 260	
Holtermanska sjukhuset	167 599	67 256	—	4 862	2 000	269	2 382	5 764	32 040	15 959	3 884	402	8 402	19 750	
Ekmaniska sjukhuset	123 482	53 130	—	3 406	3 543	1 015	1 448	4 386	31 621	10 249	4 267	411	5 672	—	

¹ Inre renhållning och å gård. — ² Ej å andra titlar förda. — ³ Inkl. gårds, parkers och vägars underhåll. — ⁴ Se not 4 å föreg. uppslag. — ⁵ Här för nyanskaffning av inventarier och persedlar 50 000 kr. — ⁶ Frånräknat försälda matportioner till epidemisjukhuset 12 234 kr. samt utg. för tvätt till d:o 2 333 kr. eller inalles 14 567 kr.

Tab. 12. (Forts.) *Lasarettens utgifter år 1928.*

28

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Lasarett	Summa kr.	avlönin- gar (enl. stat), vi- kariats- ersättn., pensioner o. -avg.	extra biträ- des- hjälp, hand- räckn.	läke- medel för inre och yttre (behand- ling)	för- bands- artik- lar, ban- dage	mineral- vatten, vin, ja, närings- preparat o. dyl.	instru- ment, appara- ter och hithör. förbr.- art.	kläder, sängklä- der och andra in- ventari- er, ar- betsmat.	patien- ters och perso- nals utspis- ning	värme, lyse och hithör. förbruk- nings- art.	tvätt, renhåll- ning, ¹ vatten o. hith. förbr.- art.	förbr.- art. inom ekono- mien ²	fastig- heters under- håll, ³ repara- tioner	ny-, till- och om- bygg- nader ⁴
Älvsborgs län														
Vänersborgs lasarett	215 519	79 787	—	13 448	4 591	1 332	6 828	10 171	59 981	24 049	6 064	—	3 589	940
Alingsås „	243 732	70 978	—	11 369	3 599	1 972	8 242	11 600	54 728	20 679	7 009	—	11 002	38 009
Borås „	312 943	93 643	2 476	25 002	8 489	1 015	17 517	19 583	96 994	24 762	12 744	—	5 303	—
Skaraborgs län.														
Mariestads lasarett	1 255 010	64 967	688	10 600	6 954	1 590	5 338	6 903	46 026	22 095	9 114	5 202	4 889	106 003
Lidköpings „	819 323	76 577	—	15 161	19 091	2 939	5 638	19 658	77 098	19 494	7 699	14 636	13 746	536 626
Falköpings lasar., lasarettssvd. . . .	268 372	70 618	2 691	14 998	6 673	1 406	4 791	20 965	67 920	22 557	12 806	9 188	11 436	12 793
„ „ avd. f. sinnessjuka	46 105	18 159	—	236	100	—	—	2 821	12 602	6 145	3 563	—	2 173	—
Värmlands län.														
Karlstads lasarett	717 284	225 645	4 997	28 517	59 803	3 078	13 899	33 434	182 768	68 577	23 144	5 287	39 937	10 235
Filipstads „	133 823	43 922	1 782	5 639	5 574	275	5 302	5 771	32 830	12 563	4 310	55	6 663	3 195
Torsby „	137 501	36 607	1 619	5 962	6 060	646	5 240	6 752	47 768	13 333	2 752	1 892	2 012	2 173
Ärjängs „	128 794	35 887	1 086	5 228	4 207	688	3 473	4 553	35 002	11 480	3 721	394	4 803	12 755
Örebro län.														
Örebro lasarett	478 681	117 739	9 247	18 049	8 929	2 532	21 699	21 614	141 979	57 796	20 165	15 314	22 296	—
Västmanlands län.														
Västerås lasarett	539 402	186 230	2 659	28 045	15 704	641	30 571	7 707	155 971	58 227	17 719	4 971	9 747	—
Sala „	172 787	51 802	2 917	8 166	4 729	688	8 042	4 736	48 268	25 385	7 767	2 130	4 197	—
Köpings „	141 207	34 564	1 912	5 375	4 236	488	4 821	7 991	33 469	15 186	5 743	6 650	3 956	12 932
Norbergs „	106 706	28 173	661	3 800	2 566	979	1 727	7 522	23 338	8 951	2 642	795	5 216	18 169

Kopparbergs län.																		
Falu lasarett	627 655	199 414	6 244	22 085	31 805	2 505	32 334	30 277	139 649	57 131	18 519	3 932	41 287	12 700				
Avesta	171 857	55 110	1 998	6 645	7 658	758	8 268	12 922	42 210	11 362	2 442	170	7 729	7 240				
Mora	171 114	53 182	486	8 666	6 065	248	7 453	8 918	48 001	17 362	2 100	142	9 092	2 298				
Smedjebackens	126 408	18 482	—	1 980	1 747	258	2 519	5 264	16 810	5 152	2 967	318	2 955	66 534				
Ludvika	149 622	52 822	506	4 992	4 000	669	4 676	6 287	36 167	21 444	1 728	268	7 845	1 300				
Gävleborgs län.																		
Gävle och Gästriklands lasarett	453 715	132 814	1 580	22 407	36 322	2 458	24 349	19 544	112 407	51 517	8 474	3 814	20 647	—				
Söderhamns	269 489	80 738	2 362	5 638	2 090	1 022	7 344	11 395	65 852	27 698	8 972	2 492	14 006	32 100				
Hudiksvalls	3 056 544	107 781	6 113	12 255	15 450	980	13 574	14 695	111 466	32 271	8 934	2 253	6 348	2 714 951				
Bollnäs	220 993	75 754	1 316	7 896	6 474	530	6 548	8 479	57 344	30 665	3 383	4 493	9 407	—				
Västernorrlands län.																		
Härnösands lasarett	311 848	96 875	—	10 949	7 936	998	4 032	20 077	77 503	24 514	4 038	695	13 827	42 830				
Sundsvalls	706 565	175 805	1 922	29 732	23 080	3 359	24 798	43 968	219 741	29 917	23 060	3 280	23 253	77 466				
Örnsköldsviks	997 292	106 443	3 401	17 195	9 051	3 041	16 547	21 623	87 610	32 704	7 062	3 700	9 689	666 274				
Backe	100 497	30 873	290	1 543	5 748	464	2 455	5 888	28 981	11 215	1 623	858	4 449	2 740				
Sollefteå	300 827	54 106	—	6 828	3 478	519	6 828	14 000	37 877	22 767	4 594	1 385	5 630	134 168				
Jämtlands län.																		
Östersunds lasarett	553 298	78 324	5 646	9 050	7 984	1 229	10 763	15 736	138 227	52 638	13 593	10 549	8 976	190 315				
Svegs	146 399	35 525	1 777	4 711	6 958	761	1 608	8 620	44 942	21 777	5 854	2 204	5 243	1 135				
Västerbottens län.																		
Umeå lasarett	610 607	197 939	—	21 591	15 973	3 749	37 287	34 651	179 501	43 829	15 277	—	31 719	8 282				
Skellefteå	299 255	87 255	—	10 886	5 577	2 813	9 410	18 108	82 986	26 395	4 550	13 651	14 531	11 733				
Norrbottens län.																		
Luleå lasarett	107 305	39 266	—	3 444	4 900	380	907	4 547	25 703	10 095	4 606	—	7 990	2 306				
Piteå	135 658	43 646	424	5 433	4 958	444	1 347	2 212	31 303	20 720	4 652	1 007	8 319	8 950				
Haparanda	114 191	38 573	—	3 122	2 760	359	1 468	6 256	25 924	18 000	7 362	—	6 984	—				
Gällivare	197 633	60 514	—	7 053	9 568	925	7 105	7 324	57 967	25 128	6 519	2 737	5 290	—				
Hela riket	46330660													10519769				
Egentliga lasarett ⁵	43412400													10515649				
D:o ⁶	42189645													10515649				

¹ Inre renhållning och å gärd. — ² Ej å andra titlar förda. — ³ Inkl. gårds, parkers och vägars underhåll. — ⁴ Se not 4 å tabellens första sida. — ⁵ Här äro uteslutna Barnsjukhuset S. o. M. Sachs' minne, Sjukh. vid Långbro, Stockholms provisoriska sjuksjukhus samt Katarina sjukhus, vilka specialanstalter återfinnas annorstädes. — ⁶ Föregående rad utom the.-avd. vid las. (se härom Tab. 17). — ⁷ Därav för röntgenavdelningen 13 838 kr. — ⁸ D:o 5 024 kr. — ⁹ Därav för nyanskaffning av inventarier m. m. 27 889 kr. — ¹⁰ Därav för inköp av mark 15 884 kr. — ¹¹ Till röntgenavd.

Tab. 13. Sammanställning av uppgifterna från *sjukstugorna* angående sjuksängar, intagna, döda och underhållsdagar samt inkomster och utgifter för år 1928.

96

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Landstingsområden, sjukstugor	Ordin. antal sjuk- sängar d. 31/12	Antal patienter under året		Under- hålls- dagar för samtliga vårdade	Medel- tal vårdade för dag	Högsta antalet någon dag vårdade	Sjuk- hus- vistel- sen, medel- tal dagar	Summa in- komster, kr.	D ä r a v			Summa ut- gifter, kr.	D ä r a v	
		in- tagna	döda						patient- avgifter	anslag av lands- ting	anslag av kom- mun		patien- tera o. pers:a bygg- utsien.	ny-, till- och om- nader ¹
Uppsala län.	46	631	40	13 975	38			156 200	15 449	138 546	—	156 200		
Sjukstugan i Enköping	30	445	22	10 510	29	30	24	137 489	11 964	123 575	—	137 489	18 592	60 330
„ Lövsta bruk	16	186	18	3 465	9	17	19	18 711	3 485	14 971	—	18 711	5 319	—
Södermanlands län.	52	1 201	45	21 359				125 495	44 049	81 939	—	125 495		
Sjukstugan i Strängnäs	24	655	25	11 601	32	40	18	70 796	24 814	45 982	—	70 796	12 788	7 366
„ „ Mariefred	16	263	9	5 185	14	22	20	28 450	9 607	18 843	—	28 450	8 921	2 611
„ „ Trosa	12	283	11	4 573	12	18	16	26 249	9 628	17 114	—	26 249	8 375	—
Östergötlands län.	30	381	19	8 248				43 473	13 125	30 311	—	43 473		
Sjukstugan i Rejmyre	22	277	17	5 937	16	27	21	30 195	9 059	21 099	—	30 195	8 744	1 271
„ „ Åtvidsberg	8	104	2	2 311	7	10	22	13 278	4 066	9 212	—	13 278	2 892	—
Jönköpings län.	76	1 297	65	28 180				127 297	35 270	91 761	—	127 297		
Sjukstugan i Gislaved	14	256	8	5 282	14	22	20	26 176	6 213	19 763	—	26 176	7 307	—
„ „ Sävsjö	12	170	13	4 238	12	14	25	20 287	5 001	15 220	—	20 287	6 573	—
„ „ Tranås	14	328	12	6 377	17	28	19	30 570	9 840	20 730	—	30 570	6 518	—
„ „ Unnaryd	12	132	9	3 229	9	15	24	15 596	3 854	11 742	—	15 596	3 971	—
„ „ Vetlanda	24	411	23	9 004	25	30	22	34 668	10 362	24 306	—	34 668	11 930	—
Kronobergs län.	31	510	19	11 261				46 767	17 310	28 066	1 000	46 767		
Sjukstugan i Lenhovda	18	292	6	6 796	19	22	23	25 884	10 235	14 649	1 000	25 884	7 140	—
„ „ Tingsryd	13	218	13	4 465	12	20	20	20 883	7 075	13 417	—	20 883	5 181	—
Kalmar län.	44	1 110	38	21 334				114 826	37 155	77 636	—	114 826		
Sjukstugan i Vimmerby (n:a landst.-omr.)	16	624	21	11 645	32	36	19	60 693	18 447	42 246	—	60 693	19 021	6 970
„ „ Högaby } tillhör södra	4	23	4	415	1	3	18	5 489	798	4 656	—	5 489	1 792	—
„ „ Mönsterås } landst.-området	14	284	6	5 916	16	21	21	34 289	11 418	22 871	—	34 289	7 944	—
„ „ Söderåkra }	10	179	7	3 358	9	14	19	14 355	6 492	7 863	—	14 355	3 343	—
Blekinge län.	10	54	6	1 821				8 715	3 068	—	5 048	8 715		
Sjukstugan i Sölvesborg	10	54	6	1 821	5	8	34	8 715	3 068	—	5 048	8 715	3 652	—

Hallands län.			38	519	28	10 044				49 776	19 119	30 657	—	49 776		
Sjukstugan i Kungsbacka	18	174	12	3 941	11	18	23	22 084	6 725	15 359	—	—	—	22 084	5 182	—
„ „ Laholm	20	345	16	6 103	17	24	18	27 692	12 394	15 298	—	—	—	27 692	6 559	—
Älvsborgs län.			104	1 592	88	36 679				187 767	55 945	126 572	—	187 767		
Sjukstugan i Ulricehamn	18	160	16	5 673	16	22	35	30 238	7 817	22 421	—	—	—	30 238	7 314	—
„ „ Amål	24	616	21	11 242	31	45	18	47 552	17 427	27 673	—	—	—	47 552	11 306	—
„ „ Trollhättan ³	24	312	17	7 259	20	30	23	44 695	14 998	29 424	—	—	—	44 695	12 902	—
„ „ Billingsfors ⁴	14	285	15	5 350	15	28	19	29 751	7 323	22 428	—	—	—	29 751	5 420	—
„ „ Svenljunga	24	219	19	7 155	20	26	33	35 531	8 380	24 626	—	—	—	35 531	10 478	—
Värmlands län.			144	2 523	147	57 302				268 482	69 128	196 773	—	268 482		
Sjukstugan i Kristinehamn	24	639	45	11 822	32	41	19	68 299	16 480	51 130	—	—	—	68 299	22 240	—
„ „ Arvika	24	672	44	13 861	38	47	21	68 863	18 805	50 058	—	—	—	68 863	18 112	1 500
„ „ Dalby	24	258	7	8 244	22	31	31	30 077	7 593	21 209	—	—	—	30 077	11 836	—
„ „ Sunne	24	313	22	9 312	25	34	30	35 664	10 709	24 477	—	—	—	35 664	11 510	—
„ „ Säffle	24	398	13	8 794	24	32	22	36 686	10 073	26 613	—	—	—	36 686	10 051	—
„ „ Uddeholm	24	243	16	5 269	14	24	22	28 893	5 468	23 286	—	—	—	28 893	5 904	6 000
Örebro län.			142	2 392	104	53 815				271 311	74 372	191 982	3 333	271 311		
Sjukstugan i Askersund ⁵	24	314	6	8 022	22	28	26	33 923	9 979	23 944	—	—	—	33 923	10 630	—
„ „ Lindesberg	24	560	20	10 297	28	37	18	44 329	14 547	23 928	—	—	—	44 329	11 410	—
„ „ Nora	24	197	6	7 700	21	28	39	40 002	12 758	25 403	854	1 679	40 002	11 742	—	—
„ „ Grythytted	14	129	14	3 035	8	14	24	18 416	3 658	13 831	800	—	18 416	4 295	—	—
„ „ Karlskoga	24	599	28	11 498	31	41	19	82 279	16 249	66 030	—	—	82 279	17 662	24 600	—
„ „ Ljusnarsberg ⁶	24	508	29	11 360	31	36	22	42 417	14 897	26 185	—	—	42 417	12 744	—	—
„ „ Rumsberg	8	75	1	1 903	5	9	25	9 945	2 284	7 661	—	—	9 945	3 172	—	—
Västmanlands län.			13	246	13	5 750				21 631	8 792	12 839	—	21 631		
Sjukstugan i Östervåla	13	246	13	5 750	16	24	23	21 631	8 792	12 839	—	—	—	21 631	6 641	—
Kopparbergs län.			157	2 076	92	55 297				267 194	66 451	192 210	—	267 194		
Sjukstugan i Hedemora	15	113	21	4 170	11	14	37	15 771	4 945	10 826	—	—	—	15 771	4 403	—
„ „ By	14	170	10	5 214	14	21	31	24 851	6 433	14 200	—	—	—	24 851	7 202	—
„ „ Grangärde (Sunnansjö)	14	215	8	5 399	15	21	25	28 775	6 743	22 032	—	—	—	28 775	8 094	—
„ „ Leksand	12	95	6	2 948	8	12	31	14 007	3 507	10 210	—	—	—	14 007	3 925	—
„ „ Lima	8	91	3	2 370	6	12	26	12 518	2 871	9 647	—	—	—	12 518	3 592	—
„ „ Långshyttan	12	214	2	4 448	12	19	21	36 219	6 246	23 245	—	—	—	36 219	8 090	8 110
„ „ Malung	17	242	14	6 134	17	26	25	29 859	7 335	22 524	—	—	—	29 859	11 462	—
„ „ Nås	12	173	2	3 606	10	14	21	16 794	4 549	12 139	—	—	—	16 794	4 201	—
„ „ Svärdsjö	14	323	2	5 897	16	21	18	26 070	7 486	18 529	—	—	—	26 070	5 531	3 817
„ „ Särna	15	225	9	5 795	16	20	26	25 861	6 891	18 740	—	—	—	25 861	9 287	—
„ „ Älvdalen	24	215	15	9 316	25	32	43	36 969	9 455	25 118	—	—	—	36 969	13 350	—

¹ Här ingå ibland även mindre reparationer. — ² Därav från bolag och enskilda 600 kr. — ³ Maria Alberts stiftelse. Tillhör Trollhättans stad; driften bekostas av landstinget. — ⁴ Tillhör landstinget och Billingsfors a.-b. — ⁵ Tillhör Askersunds sjukstugudistrikt. — ⁶ Drö Ljusnarsbergs socken och Kopparbergs köping. — ⁷ Därav från enskilt bolag 1 700 kr. — ⁸ Frånsett avskrivning 2 000 kr.

Tab. 13. (Forts.) Sammanställning av uppgifterna från sjukstugorna angående sjuksängar, intagna, döda och underhållsdagar samt inkomster och utgifter för år 1928.

92

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Landstingsområden, sjukstugor	Ordin. antal sjuk- sängar d. 31/19	Antal patienter under året		Under- hålls- dagar för samtliga vårdade	Medel- tal vårdade för dag	Högsta antalet någon dag vårdade	Sjuk- hus- vistel- sen, medel- tal dagar	Summa in- komster, kr.	D ä r a v			Summa ut- gifter, kr.	D ä r a v	
		in- tagna	döda						patient- avgifter	anslag av lands- ting	anslag av kom- mun		patient- ters o. utspisn.	ny-, till- och om- pers:s bygg- nader ¹
Gävleborgs län.	10	48	4	2 163				10 400	5 589	2 000	2 716	10 400		
Sjukstugan i Loos (tillhör Loos kommun)	10	43	4	2 163	6	9	50	10 400	5 589	2 000	2 716	10 400	2 833	—
Jämtlands län.	47	542	13	10 277				57 968	25 506	30 171	—	57 968		
Sjukstugan i Gäddede	13	239	5	3 427	9	19	14	28 452	8 498	17 898	—	28 452	5 854	9 135
„ i Hede ²	12	38	—	834	2	7	22	4 975	2 960	2 015	—	4 975	1 430	—
„ i Ström	22	265	8	6 016	16	23	23	24 541	14 048	10 258	—	24 541	7 339	—
Västerbottens län.	271	3 538	159	88 754				641 900	147 800	395 584	91 007	641 900		
Sjukstugan i Bjurholm	14	249	7	6 652	18	24	27	27 520	8 392	17 661	—	27 520	7 599	—
„ i Bureå	19	333	14	8 140	22	32	15	36 188	13 999	22 150	—	36 188	13 614	1 238
„ i Burträsk	12	176	7	4 938	13	19	28	17 805	8 021	9 626	—	17 805	6 684	—
„ i Byske	10	188	10	3 040	8	17	17	13 728	5 858	7 870	—	13 728	4 169	—
„ i Degerfors (Vindeln)	16	197	14	4 990	14	20	25	23 233	8 396	14 837	—	23 233	7 883	—
„ i Dorotea, allm. avd.	23	218	6	5 239	14	23	24	147 346	9 702	45 623	91 007	147 346	7 506	100 125
„ i Lycksele	18	302	14	8 526	23	32	28	29 530	16 130	13 252	—	29 530	9 139	—
„ i Malträsk	18	107	7	3 419	9	18	32	13 484	5 280	5 831	—	13 484	5 480	—
„ i Nordmalings	20	241	10	6 597	18	26	27	27 340	12 389	14 127	—	27 340	8 657	—
„ i Norsjö	14	229	13	5 982	16	21	26	24 509	9 850	14 405	—	24 509	7 143	2 783
„ i Robertsfors	18	270	10	6 011	16	26	22	26 221	10 404	15 817	—	26 221	6 819	2 218
„ i Sorsele	12	308	16	6 196	17	29	20	25 662	10 785	14 877	—	25 662	8 573	—
„ i Stensele	18	274	7	6 302	17	25	23	22 561	10 522	12 039	—	22 561	7 431	—
„ i Tärna	23	133	5	6 434	18	25	48	27 319	7 141	18 744	—	27 319	8 250	—
„ i Wilhelmina (nytt) ⁴	18	53	1	1 022	4 24	31	20	155 664	1 717	153 949	—	155 664	1 538	150 316
„ i Åsele	18	265	18	5 266	14	22	20	23 790	9 214	14 576	—	23 790	7 244	—
Norrbottnens län.	66	1 638	81	29 850				188 108	27 767	47 279	61 937	188 108		
Sjukstugan i Arjeplog ⁵	10	288	15	4 128	11	18	14	24 462	4 128	3 843	16 369	24 462	6 745	6 037
„ i Arvidsjaur ⁵	12	448	16	6 289	17	22	14	22 013	808	21 205	—	22 013	5 968	—
„ i Jockmock	20	174	23	7 441	20	26	43	31 629	7 499	4 500	19 728	31 629	11 160	—
„ i Nederkalix ⁵	24	728	27	11 992	33	46	16	60 004	15 332	17 731	25 840	60 004	18 278	—
Summa för hela riket	1 281	20 283	961	456 059				2 537 310	665 895	1 674 326	165 041	2 537 310		394 427

¹ Här ingå även mindre reparationer. — ² Driften upphörde den 20 maj. — ³ Därav statsbidrag för vård av tuberkulossjuka 2 374 kr. — ⁴ Öppnades den 19 nov. 1928. — ⁵ Frånsett tuberkulossvd. Ekonomiska siffror endast approximativa.

Tab. 14. Sammanställning av uppgifterna från *epidemi sjukhusen* angående sjuksängar, intagna, döda och underhållsdagar samt inkomster och utgifter för år 1928.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Län (stad), epidemisjukhus	Ordin. antal sjuk- sängar d. 31/12	Antal patienter under året		Under- hålls- dagar för samtliga vårdade	Högsta antalet någon dag vård- ade	Sjuk- hus- vistel- sen, medel- tal dagar	Summa in- komster, kr.	D ä r a v				Summa ut- gifter, kr.	Därav ny-, till- och om- byggnader
		in- tagna	döda					patient- avgifter	anslag av staten till drift	anslag av landsting	anslag av kommun		
Stockholms stad.	616	2 060	59	54 513			555 260	22 035	91 444	—	439 465	555 260	
Stockholms stads epidemisjukhus . . .	616	2 060	59	54 513	224	26	555 260	22 035	91 444	—	439 465	555 260	20 672
Stockholms län¹	328	756	15	24 071		32	188 685	4 159	44 046	135 471	—	188 685	
Djursholms epidemisjukhus	33	141	3	3 569	21	25	22 526	1 064	5 980	15 482	—	22 526	—
Norrstälje ,	51	133	5	4 096	31	31	39 588	708	7 280	31 600	—	39 588	1 364
Sundbybergs ,	85	323	1	11 194	54	35	53 541	978	21 084	31 478	—	53 541	951
Södertälje ,	86	103	4	3 386	29	33	38 743	1 349	6 328	31 066	—	38 743	—
Östhammars ,	40	13	2	301	5	23	13 529	6	594	12 929	—	13 529	—
Nynäshamns , (förhyrt)	11	8	—	156	3	20	7 223	42	284	6 889	—	7 223	—
Knivsta ,	22	35	—	1 369	29	39	8 535	12	2 496	6 027	—	8 535	—
Uppsala län	177	357	6	10 224			116 255	730	20 306	95 219	—	116 255	
Uppsala epidemisjukhus	136	318	6	8 970	64	28	97 742	730	17 802	79 210	—	97 742	—
Enköpings ,	32	37	—	1 240	11	34	12 881	—	2 480	10 401	—	12 881	—
Lövsta ,	9	2	—	14	1	7	5 632	—	24	5 608	—	5 632	—
Södermanlands län	364	395	14	10 048			124 429	1 005	19 462	84 020	19 932	124 429	
Nyköpings epidemisjukhus	62	115	5	2 970	31	26	26 659	—	5 792	20 867	—	26 659	—
Eskilstuna ,	120	131	5	2 396	19	18	33 244	90	4 732	8 490	19 932	33 244	185
Strängnäs ,	17	39	—	1 443	29	37	9 927	220	2 456	7 251	—	9 927	—
Mariefreds ,	16	12	—	253	5	21	6 095	—	496	5 599	—	6 095	—
Trosa ,	17	6	1	210	2	35	7 326	—	420	6 906	—	7 326	—
Katrineholms ,	21	35	—	1 063	11	30	9 976	—	2 132	7 844	—	9 976	—
Björkviks ,	16	3	—	48	2	24	1 568	—	96	1 472	—	1 568	—
Flena ,	32	23	2	692	7	30	13 640	695	1 384	11 561	—	13 640	—
Gnesta ,	17	13	—	473	7	36	6 961	—	946	6 015	—	6 961	—
Malmköpings ,	13	18	1	500	11	28	6 615	—	1 008	5 607	—	6 615	—
Oxelösunds ,	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vingåkers ,	17	—	—	—	—	—	2 418	—	—	2 418	—	2 418	—

¹ Vaxholms epidemisjukhus ej använt under året för epidemisjukvård; från d. 1 okt. sjukhem för kroniskt sjuka. — ² Frånsett hyror 2 000 kr.

Tab. 14. (Forts.) Sammanställning av uppgifterna från epidemisjukhusen angående sjuksängar, intagna, döda och underhållsdagar samt inkomster och utgifter för år 1928.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Län (stad), epidemisjukhus	Ordin. antal sjuk- sängar d. 31/12	Antal patienter under året		Under- hålls- dagar för samliga vårdade	Högsta antalet någon dag vårdade	Sjuk- hus- vistel- sen, medel- tal dagar	Summa in- komster, kr.	D ä r a v				Summa ut- gifter, kr.	Därav ny-, till- och om- byggnader
		in- tagna	döda					patient- avgifter	anslag av staten till drift	anslag av landsting	anslag av kommun		
Östergötlands län (utom Norrköping).	413	406	13	11 552			123 912	—	23 156	100 756	—	123 912	
Linköpings epidemisjukhus	81	112	2	2 324	26	21	34 230	—	4 648	29 582	—	34 230	5 070
Söderköpings „	50	91	2	2 723	23	30	22 169	—	5 446	16 723	—	22 169	—
Motala „	47	71	3	2 749	21	39	24 037	—	5 550	18 487	—	24 037	—
Mjölby „	39	81	1	812	7	21	10 333	—	1 624	8 709	—	10 333	—
Finspångs „	26	62	3	2 173	16	35	12 634	—	4 344	8 290	—	12 634	—
Kisa „	28	16	1	293	5	18	6 470	—	586	5 884	—	6 470	—
Valdemarsviks „	14	25	1	478	5	19	5 788	—	958	4 830	—	5 788	—
Vadstena „	22	—	—	—	—	—	1 178	—	—	1 178	—	1 178	—
Skänninge „	10	—	—	—	—	—	664	—	—	664	—	664	—
Boxholms „	14	—	—	—	—	—	742	—	—	742	—	742	—
Horns „	12	—	—	—	—	—	261	—	—	261	—	261	—
Reijmyre „	12	—	—	—	—	—	263	—	—	263	—	263	—
Tjällmo „	19	—	—	—	—	—	1 902	—	—	1 902	—	1 902	—
Åtvidabergs „	20	—	—	—	—	—	2 603	—	—	2 603	—	2 603	—
Ödeshögs „	19	—	—	—	—	—	638	—	—	638	—	638	—
Norrköpings stad.	64	40	—	786			35 641	—	1 572	—	34 069	35 641	
Norrköpings stads epidemisjukhus . . .	64	40	—	786	7	20	35 641	—	1 572	—	34 069	35 641	—
Jönköpings län	342	256	12	6 760			139 997	—	13 548	126 176	—	139 997	
Jönköpings epidemisjukhus	106	51	2	1 683	11	33	56 169	—	3 366	52 803	—	56 169	5 445
Nässjö „	38	12	1	239	4	20	14 550	—	478	14 072	—	14 550	—
Tranås „	32	13	1	513	4	39	12 313	—	1 026	11 287	—	12 313	—
Vetlanda „	32	38	2	631	5	17	13 355	—	1 262	11 873	—	13 355	—
Värnamo „	41	90	2	2 063	20	23	12 305	—	4 154	8 151	—	12 305	—
Unnaryd „	16	22	—	556	13	25	4 074	—	1 112	2 962	—	4 074	—
Ekajö „	32	28	4	1 066	9	38	23 580	—	2 132	21 395	—	23 580	6 000
Gislaveds „	22	1	—	7	1	7	2 049	—	14	2 035	—	2 049	—
Sävsjö „	23	1	—	2	1	2	1 602	—	4	1 598	—	1 602	—
Kronobergs län.	40	33	5	846			9 705	594	—	1 915	7 196	9 705	—
Växjö stads epidemisjukhus	40	33	5	846	8	26	9 705	594	—	1 915	7 196	9 705	—

Kalmar län	168	216	14	5 908			185 473	163	10 202	102 863	22 094	135 473	
Västerviks stads epidemisjukhus . . .	59	127	8	3 173	28	25	20 925	25	6 346	14 406	—	20 925	—
Vimmerby , , (ombyggt) ²	22	—	—	—	—	—	71 598	—	—	³ 71 598	—	71 598	66 731
Oskarshamns , , . . .	87	72	4	1 928	23	27	20 715	—	3 856	16 859	—	20 715	—
Kalmar , , . . .	30	17	2	202	2	12	21 559	138	—	—	21 418	21 559	—
Nybro köpings , . . .	20	—	—	—	—	—	676	—	—	—	676	676	—
Gotlands län.	64	25	1	616			29 250	27	528	28 695	—	29 250	
Visby stads epidemisjukhus (nytt) ¹ . .	64	25	1	616	6	25	29 250	27	528	28 695	—	29 250	—
Blekinge län	118	135	4	3 445			44 854	622	6 716	37 516	—	44 854	
Karlskrona stads epidemisjukhus . . .	54	48	2	1 332	14	28	24 683	622	2 490	21 571	—	24 683	—
Karlskrona , , . . .	8	20	—	511	6	26	4 869	—	1 022	3 847	—	4 869	—
Asarums , , . . .	19	27	—	598	8	22	4 035	—	1 194	2 841	—	4 035	—
Ronneby , , . . .	16	19	2	497	5	26	5 704	—	996	4 708	—	5 704	—
Sölvesborgs , , . . .	16	21	—	507	4	24	5 563	—	1 014	4 549	—	5 563	—
Kristianstads län	110	616	15	19 481			105 667	1 895	37 052	57 451	8 659	105 667	
Kristianstads stads epidemisjukhus . . .	50	387	7	12 268	53	32	53 090	—	24 352	28 738	—	53 090	—
Simrishamns , , . . .	24	106	5	3 419	35	32	22 975	—	6 442	16 533	—	22 975	1 256
Ängelholms , , . . .	24	108	3	3 129	22	29	18 979	—	6 258	12 180	—	18 979	—
Ähus , , . . .	12	15	—	665	15	44	10 623	1 895	—	—	8 659	10 623	5 131
Malmöhus län (utom Malmö stad). .	435	1 314	36	41 370			288 273	1 642	81 544	165 552	38 474	288 273	
Lunds epidemisjukhus	90	550	6	17 026	84	31	98 531	73	33 560	64 685	—	98 531	—
Landskrona , ,	44	121	3	4 075	36	34	28 191	—	8 150	19 861	—	28 191	2 000
Hälsingborg , ,	147	144	9	3 491	20	24	52 128	1 569	6 622	5 357	38 474	52 128	—
Ystads , ,	52	158	6	5 869	33	37	42 414	—	11 738	30 409	—	42 414	3 500
Trälleborg , ,	45	229	11	7 402	45	32	31 611	—	14 680	16 702	—	31 611	—
Eslöv , ,	12	43	—	942	12	22	7 520	—	1 884	5 570	—	7 520	—
Hörby , ,	31	50	1	1 947	13	39	17 633	—	3 892	13 741	—	17 633	—
Sjöbo , ,	14	19	—	618	5	33	10 245	—	1 018	9 227	—	10 245	603

¹ Nytt sjukhus; togs i bruk d. 1 jan. 1928. — ² Ökat från 15. — ³ Här i även statsbidrag till nybyggnader (ännu ej fastställt). — ⁴ Jfr not 3. — ⁵ Stängdes i nov.

Tab. 14. (Forts.) Sammanställning av uppgifterna från epidemisjukhusen angående sjuksängar, intagna, döda och underhållsdagar samt inkomster och utgifter för år 1928.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Län (stad), epidemisjukhus	Ordin. antal sjuk- sängar d. 31/12	Antal patienter under året		Under- hålls- dagar för samtliga vårdade	Högsta antalet någon dag vårdade	Sjuk- hus- vistel- sen, medel- tal dagar	Summa in- komster, kr.	D ä r a v				Summa ut- gifter, kr.	Därav ny-, till- och om- byggnader
		in- tagna	döda					patient- avgifter	anslag av staten till drift	anslag av lands- ting	anslag av kommun		
Malmö stad.	210	1 081	19	42 114			221 249	2 897	83 180	—	135 222	221 249	
Malmö stads epidemisjukhus	210	1 081	19	42 114	157	39	221 249	2 897	83 180	—	135 222	221 249	—
Hallands län	208	595	12	19 689			100 360	400	38 658	61 802	—	100 360	
Halmstads epidemisjukhus	100	149	2	3 812	35	26	34 517	—	7 624	26 893	—	34 517	—
Falkenbergas ,	51	139	5	3 849	20	24	24 041	208	5 978	17 855	—	24 041	—
Varbergs ,	52	307	5	12 528	47	41	41 802	192	25 056	16 554	—	41 802	—
Göteborgs o. Bohus l. (utom Göteborg).	228	280	10	7 489			89 837	263	14 880	72 515	—	89 837	
Lysekils stads epidemisjukhus ⁶	47	12	1	266	5	22	14 433	—	532	13 502	—	14 433	—
Uddevalle ,	69	89	4	2 080	31	23	22 877	170	4 010	18 046	—	22 877	—
Strömstads ,	26	21	—	757	10	36	13 669	93	1 514	11 706	—	13 669	—
Mölnadal ,	55	146	4	4 211	24	29	25 142	—	8 424	16 718	—	25 142	—
Härleby ,	26	12	1	175	3	15	13 716	—	350	12 543	—	13 716	—
Göteborgs stad.	360	997	41	24 998			268 486	5 420	45 602	—	217 464	268 486	
Göteborgs stads epidemisjukhus	360	997	41	24 998	125	25	268 486	5 420	45 602	—	217 464	268 486	4 410
Älvsborgs län	344	502	28	11 069			180 291	639	22 720	156 851	—	180 291	
Vänersborgs epidemisjukhus	43	69	1	2 154	27	31	17 229	—	4 308	12 921	—	17 229	—
Trollhättans ,	58	69	1	1 827	11	26	30 482	—	3 606	26 836	—	30 482	8 324
Alingsås ,	29	28	3	574	6	21	17 088	48	1 148	15 892	—	17 088	—
Borås ,	57	174	18	3 652	32	21	57 028	501	6 766	49 761	—	57 028	—
Ämås ,	25	21	5	283	2	13	9 697	54	566	9 036	—	9 697	—
Ulricehamns ,	29	23	—	357	6	16	11 880	84	682	11 114	—	11 880	—
Högsäters ,	16	10	—	273	3	27	5 110	—	546	4 564	—	5 110	—
Lilla Edets ,	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mellerud ,	22	48	3	888	13	19	9 888	—	1 776	8 106	—	9 888	—
Skeno ,	22	34	2	739	6	22	11 377	—	1 478	9 899	—	11 377	—
Svenljunga ,	19	22	—	764	5	35	9 229	—	1 528	7 755	—	9 229	—
Västra Eds ,	10	4	—	158	4	40	1 283	—	316	967	—	1 283	—

Skaraborgs län	240	463	28	12 375			121 540	712	23 606	91 462	3 701	121 540	
Maricestads epidemisjukhus ²	67	148	12	2 897	24	20	26 541	712	4 760	19 720	—	26 541	—
Lidköpings ,	87	114	7	2 717	17	24	35 686	—	5 434	29 953	—	35 686	—
Falköpings ,	66	199	9	6 736	49	34	55 612	—	13 472	41 789	—	55 612	—
Skövde ,	20	2	—	25	1	13	3 701	—	—	—	3 701	3 701	—
Värmlands län	113	386	14	11 790			57 875	34 907	—	9 044	18 875	57 875	
Karlstads stads epidemisjukhus	63	281	7	9 406	50	33	40 264	33 166	—	3 511	3 581	40 264	—
Kristinehamns , , . . .	18	25	—	847	7	38	7 477	310	—	2 418	4 719	7 477	—
Filipstads , , . . .	6	—	—	—	—	—	548	—	—	—	548	548	—
Arvika , , . . .	12	54	7	526	7	10	6 335	1 431	—	1 496	3 408	6 335	—
Dalby , , . . .	14	26	—	1 011	5	39	3 251	—	—	1 619	1 619	3 251	—
Örebro län	264	319	13	11 519			129 048	186	19 530	60 213	49 118	129 048	
Örebro läns landstings epidemisjukhus	36	78	6	3 256	19	42	24 045	—	6 534	17 511	—	24 045	—
„ stads , , . . .	110	77	5	2 862	18	37	44 732	—	5 622	—	39 110	44 732	—
Nora , , . . .	³ 21	14	—	271	5	19	6 746	—	552	6 193	—	6 746	—
Lindesbergs , , . . .	10	7	—	382	3	55	4 179	186	—	—	3 993	4 179	—
Hallsbergs , , . . .	36	79	2	2 421	34	31	16 708	—	4 842	11 866	—	16 708	—
Hällefors , , . . .	15	16	—	398	7	25	9 609	—	1 064	8 545	—	9 609	—
Karlskoga , , . . .	24	17	—	491	5	25	17 014	—	916	16 098	—	17 014	—
Ljusnarsbergs , (Kopparberg)	12	31	—	1 438	10	46	6 015	—	—	—	6 015	6 015	—
Västmanlands län	301	362	14	12 493			97 830	35	24 904	72 831	—	97 830	
Västerås epidemisjukhus	96	231	3	7 015	41	30	47 832	35	14 016	33 781	—	⁴ 47 832	—
Sala , , . . .	50	56	7	3 212	19	57	28 479	—	6 422	22 057	—	28 479	—
Köpings , , . . .	37	75	4	2 266	10	30	19 102	—	4 526	14 576	—	19 102	—
Arboga , , . . .	20	—	—	—	—	—	615	—	—	615	—	⁵ 615	—
Heby , , . . .	16	—	—	—	—	—	861	—	—	861	—	861	—
Norberg , , . . .	22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ramnäs , , . . .	28	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Östervåla , , . . .	8	—	—	—	—	—	650	—	—	650	—	650	—
Simtuna , , . . .	12	—	—	—	—	—	291	—	—	291	—	291	—
Skinskatteberg , , . . .	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopparbergs län	322	429	28	12 437			147 664	72	24 802	122 689	—	147 664	
Falu epidemisjukhus	48	139	6	5 359	31	39	28 109	—	10 718	17 391	—	28 109	—
Hedemora , , . . .	29	38	2	893	13	24	13 782	—	1 750	12 032	—	13 782	—
Borlänge , , . . .	34	47	6	1 368	9	29	19 775	—	2 736	17 039	—	19 775	—

¹ Minskat d. 1 jan. 1928 från 80. — ² Av lasarettet disponerade 57 platser återlämnade d. 15 sept. och 16 dec. — ³ Ökat under året från 10. — ⁴ Frånsett hyror 35 000 kr. — ⁵ D:o 3 000 kr. — ⁶ Nedbrann den 27 juli 1928.

Tab. 14. (Forts.) Sammanställning av uppgifterna från epidemisjukhusen angående sjuksängar, intagna, döda och underhållsdagar samt inkomster och utgifter för år 1928.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Län (stad), epidemisjukhus	Ordin. antal sjuk- sängar d. 31/12	Antal patienter under året		Under- hålla- dagar för samtliga vårdade	Högsta antalet någon dag vårdade	Sjuk- hus- vistel- sen, medel- tal dagar	Summa in- komster, kr.	D ä r a v				Summa ut- gifter, kr.	Därav ny-, till- och om- byggnader
		in- tagna	döda					patient- avgifter	anslag av staten till drift	anslag av landsting	anslag av kommun		
Krylbo epidemisjukhus	29	26	1	901	14	35	11 500	—	1 802	9 698	—	11 500	—
Leksands »	29	27	2	599	5	22	12 818	—	1 208	11 509	—	12 818	—
Lima »	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ludvika » (Jägarnäs)	36	39	3	1 193	17	31	15 230	—	2 386	12 844	—	15 230	1 959
Malung »	13	1	—	21	1	21	8 089	—	42	7 997	—	8 089	—
Mora »	29	70	7	1 247	10	18	13 304	—	2 494	10 810	—	13 304	—
Svärdsjö »	13	7	—	43	2	6	3 361	72	86	3 203	—	3 361	498
Särna »	11	10	—	195	8	20	6 240	—	390	5 850	—	6 240	—
Vansbro »	29	25	1	618	30	25	13 927	—	1 190	12 737	—	13 927	—
Älvdalens »	11	—	—	—	—	—	1 579	—	—	1 579	—	1 579	—
Gävleborgs län	426	590	25	18 245			163 328	440	35 272	99 246	28 125	163 328	
Gävle stads epidemisjukhus	64	65	6	1 082	9	17	30 673	337	2 034	—	28 125	30 673	—
Söderhamns »	40	19	—	482	5	25	11 729	—	—	11 661	—	11 729	—
Hudiksvalls »	51	190	6	4 668	47	25	29 588	—	9 510	20 078	—	29 588	—
Bergsjö epidemisjukhus	26	—	—	—	—	—	4 769	—	—	4 769	—	4 769	—
Bollnäs »	46	78	7	2 577	18	33	21 936	8	4 834	17 044	—	21 936	—
Delsbo »	17	—	—	—	—	—	4 951	—	—	4 951	—	4 951	—
Gysinge »	14	—	—	—	—	—	1 932	—	—	1 932	—	1 932	—
Högbo »	29	81	4	2 435	18	30	15 725	—	4 870	10 855	—	15 725	1 501
Järvaö »	20	34	—	1 647	16	48	8 000	—	3 302	4 698	—	8 000	—
Ljusdals »	28	111	2	4 806	28	43	15 869	—	9 612	6 257	—	15 869	—
Ockelbo »	23	10	—	503	3	50	7 921	95	1 006	6 820	—	7 921	—
Storvik »	37	—	—	—	—	—	5 129	—	—	5 129	—	5 129	—
Valbo »	31	2	—	45	2	23	5 106	—	104	5 002	—	5 106	—
Västernorrlands län	86	194	9	6 312			64 899	21 602	2 972	1 432	38 838	64 899	
Härnösands stads epidemisjukhus	21	26	1	863	12	33	8 574	81	—	—	8 493	8 574	—
Sundsvalls »	41	141	5	4 936	28	35	45 617	19 195	2 972	1 432	22 018	45 617	—
Örnsköldsvik »	14	24	2	448	8	19	5 643	2 161	—	—	3 482	5 643	—
Sollefteå stads och sockens epidemisjukhus	10	3	1	65	2	22	5 065	165	—	—	4 845	5 065	—

Jämtlands län	89	448	24	16 006			96 548		31 162	62 881		98 548	
Östersunds epidemisjukhus	33	200	6	7 643	41	38	37 823	—	15 010	22 813	—	37 823	396
Bräcke ,	16	63	6	1 567	16	25	14 593	—	3 156	11 437	—	14 593	—
Möråls ,	15	36	2	1 716	14	48	14 426	—	3 432	10 994	—	14 426	4 916
Ströms ,	15	91	9	3 331	21	37	14 930	—	6 270	8 660	—	14 930	—
Svegs ,	10	58	1	1 749	12	30	11 771	—	3 294	8 477	—	11 771	—
Västerbottens län	196	829	28	21 267			164 526	16 892	17 352	28 731	101 470	164 526	
Umeå epidemisjukhus	34	397	10	7 722	47	19	33 701	5 380	11 158	—	17 163	33 701	—
Skellefteå stads ,	10	14	—	632	5	45	6 433	—	—	1 000	5 433	6 433	—
Bureå sockens epidemisjukhus	5	4	—	130	3	32	3 208	—	—	1 000	2 208	3 208	—
Burträsk ,	8	29	—	879	12	30	5 634	—	—	1 000	4 634	5 634	—
Byske ,	22	23	2	669	11	29	5 536	—	1 338	4 118	—	5 536	1 154
Dorotea , (nytt)	11	56	—	1 420	18	25	59 415	—	—	6 377	53 037	59 415	47 886
Hörnefors ,	10	8	—	296	4	37	1 129	—	—	—	1 129	1 129	—
Jörns ,	6	6	—	174	3	29	2 331	—	—	1 000	1 331	2 331	—
Lycksele ,	8	22	2	814	8	37	3 190	254	—	1 000	1 936	3 190	—
Malåträsk ,	9	53	1	2 022	10	38	8 974	—	3 976	4 998	—	8 974	—
Nordmalings ,	10	13	—	576	7	44	2 341	—	—	1 000	1 341	2 341	—
Norsjö ,	8	21	1	436	7	21	4 729	—	880	3 849	—	4 729	—
Robertsfors ,	18	56	—	1 906	18	34	7 454	—	—	1 000	6 454	7 454	—
Skellefteå ,	16	25	1	667	6	27	6 690	675	—	1 000	5 015	6 690	—
Wilhelmina ,	10	102	11	2 924	14	29	12 372	10 583	—	—	1 789	12 372	—
Åsele ,	11	—	—	—	—	—	1 389	—	—	1 389	—	1 389	—
Norrbottnens län	251	1 061	22	28 561			200 576	1 253	46 550	151 199	1 346	200 576	
Luleå epidemisjukhus ²	20	110	1	3 834	21	35	30 176	—	7 666	22 510	—	30 176	—
Piteå ,	11	3	—	80	2	27	3 398	—	—	3 398	—	3 398	—
Haparanda ,	26	33	—	966	12	29	12 288	—	1 932	10 356	—	12 288	—
Bodens ,	⁴ 50	225	3	5 194	54	23	35 663	—	10 102	25 561	—	35 663	—
Arjeplogs ,	8	11	—	114	3	10	7 625	33	72	7 520	—	7 625	2 928
Arvidsjaures ,	⁵ 21	126	3	2 983	19	24	12 692	—	5 966	6 725	—	12 692	1 999
Gällivare sockens (Gällivare)	22	60	5	1 619	19	27	12 673	—	—	12 160	513	12 673	—
Kiruna ,	23	105	6	2 716	24	26	26 727	930	5 104	20 480	—	26 727	—
Jockmocks , (Jockmock)	6	63	—	1 883	15	30	8 799	—	—	7 966	833	8 799	—
Nederkalix ,	27	205	2	5 620	38	27	30 298	290	10 956	19 038	—	30 298	—
Öjebyns ,	18	38	1	1 146	10	30	8 166	—	—	8 166	—	8 166	—
Övertorneå ,	14	82	1	2 406	16	29	12 071	—	4 752	7 319	—	12 071	—
Summa för hela riket	6 862	15 147	509	445 929			3 998 453	118 590	780 866	1 925 530	1 159 048	3 996 453	194 870

Anm. Under rubriken för ny-, till- och ombyggnader (kol. 14) synas rätt ofta ingå kostnader för byggnaders underhåll, reparationer o. d.

¹ Epidemiasdelning vid sjukstugan. — ² Tillhör staden; driften bekostas av landstinget. — ³ Tillhör statsverket och landstinget, utgör en avd. av garnisonsjukhuset; här anförda siffror avse endast civila patienter utom platsantalet som gäller hela anstalten. Ekonomiska siffror endast beräknade. — ⁴ Jfr not 3. — ⁵ Ökat under året från 14. — ⁶ Huvudsakligen använd för vård av andra än epidemiska sjukdomsfall. Sjukstugan stängd och en nybygd om 12 platser tagen i bruk den 19 nov. 1928. — ⁷ Jfr not 6.

Tab. 15. Platsantal, beläggning, underhållsdagar, väntetid, kurtid m. m. vid vårdanstalterna för tuberkulossjuka år 1928.

Vårdanstalter	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
	Ord. plats- antal d. 31/19	Samtl. un- der året intagna	Därav första gången för the vårdade		Avlid- na		Under- hållsdagar för samtliga vårdade	Antal vårdade			Väntetid (dagar) bland »Samtl. under året intagna»			Kurtid (dagar) för de under året utskrivna (frånsett döda)							
			m.	kv.	m.	kv.		m.	kv.	pr dag	hög- sta	läg- sta	Längst	Kortast	Medell.	Längst	Kortast	Medell.			
																			m.	kv.	m.
I. Jubileumsfond:s sanatorier.	508	496	497	275	298	23	22	186 027													
Hässelby, Jönk. l.	136	98	123	67	86	5	11	48 746	133	139	122	66	249	—	—	16	85	706	920	8	30
Spenshult, Hall. l.	132	140	133	82	78	6	4	47 869	181	134	120	277	161	—	—	24	23	741	639	3	5
Hälshult, Örebro l.	106	109	110	37	52	7	5	40 213	110	115	99	186	298	—	—	36	40	647	630	16	17
Österåsen, Västern. l.	184	149	131	89	82	5	2	49 199	135	140	124	420	433	3	2	74	163	579	487	4	1
II. Landstings, kommuners etc.	5 978	5 808	6 422	3 548	4 252	859	996	2 082 457													
Söderby sjukhus, Stockholm	444	469	480	252	302	77	72	147 785	404	448	365	77	74	1	1	23	20	787	885	1	2
St Görans avd. för med. tbc., ³ d:o	144	124	129	58	69	38	39	50 209	137	156	102	—	—	—	—	—	—	1 200	781	2	2
„ „ avd. för kir. tbc., ³ d:o	100	72	92	53	74	8	3	29 163	80	93	60	—	—	—	—	—	—	1 234	712	1	1
Tbc.-avd. vid Sabbatsbergs sjukhus, ³ d:o	32	131	131	100	100	21	21	10 537	29	33	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Löwenströmska las. tbc.-sjukhus, Stockh. l.	78	79	96	40	62	15	18	26 824	73	78	64	169	172	—	—	44	36	625	672	44	17
Länssanatoriet vid Uttran, d:o	129	165	169	105	111	82	44	47 785	130	133	127	155	130	1	1	45	43	430	495	3	8
Hamra sanatorium, ⁴ d:o	37	30	33	30	36	—	—	11 655	32	37	25	—	—	—	—	—	—	301	347	2	2
Bröstavd. v. Akademiska sjukh., ^{3,4} Uppsala	46	61	63	37	38	8	17	16 044	44	47	34	177	217	—	—	48	27	410	433	3	2
Vattholma sanatorium, ⁴ Uppsala l.	23	24	31	7	12	—	—	8 838	23	25	20	243	296	26	—	113	124	216	271	89	18
Tuberkulossjukstugan ⁴ i Uppsala	32	16	15	4	6	—	—	1 470	23	31	4	—	—	—	—	—	—	14	—	3	—
Sanatoriet å Löt, Söderm. l.	106	103	117	63	79	19	22	40 230	110	114	103	133	75	—	—	23	23	771	653	3	11
Blommenhov, Nyköping	24	15	20	8	10	6	8	9 089	25	27	21	26	21	—	—	3	2	511	682	86	14
Kolmårdsanatoriet, ⁴ Österg. l.	234	158	142	97	95	23	26	83 656	229	234	222	132	154	—	—	36	37	1 006	737	19	22
Stratömta, Östergöt. l.	30	20	29	12	14	—	7	10 624	29	30	26	142	90	5	11	45	48	319	283	15	31
Tuberkulospaviljongen i Linköping	36	51	36	36	31	5	10	11 074	30	36	24	8	21	—	—	3	1 507	1 558	6	4	
Tbc.-avd. ³ vid Norrköpings lasarett	50	48	70	22	38	7	8	13 860	38	45	26	—	—	—	—	—	—	510	561	3	4
Jönköpings läns tbc.-sjukhus i Eksjö	140	109	131	68	93	27	27	48 681	133	139	123	121	83	—	—	35	20	653	1 166	2	3
Kronobergs läns sanatorium å Lugnet	80	98	106	68	77	16	16	27 844	76	79	64	492	423	1	1	61	43	465	469	10	17
Västra Lidhem, Kronob. l.	12	9	18	5	14	2	5	3 458	9	13	6	—	—	—	—	—	—	232	1 565	16	13
Kalmar läns sanatorium Målilla, Kalmar l.	142	122	121	103	107	16	13	52 631	142	148	141	387	689	—	—	72	111	562	672	4	7
Gotlands läns tbc.-sjukv.-anst. i Follingbo	25	16	17	10	13	6	11	8 457	23	25	18	173	181	—	—	26	29	146	125	56	15
Blekinge läns tuberkulossjukhus i Fur	118	136	141	81	94	15	26	43 871	120	129	113	435	335	—	—	35	24	567	574	8	2
Broby sanatorium, Krist. l.	108	117	179	97	136	13	22	38 912	107	117	78	335	587	—	—	42	54	595	584	3	4
Orupsanatoriet ¹ avd. f. Malmöhus l.	208	124	125	87	93	22	22	74 519	204	211	192	121	162	—	—	35	45	1 318	1 065	23	17
„ „ f. Malmö stad	64	34	33	16	19	7	5	20 776	57	63	48	69	115	—	—	10	34	799	890	6	54
Tuberkulosaavd. ³ vid Lunds lasarett	48	115	133	60	79	19	33	18 621	51	70	31	103	56	—	—	10	7	310	569	3	5
Tbc.-paviljongen ² vid allm. sjukhuset i Malmö	62	84	72	50	47	17	20	17 704	48	62	38	—	—	—	—	—	—	241	2 532	2	5
Malmö stads tuberkulösvårdanstalt	27	38	59	10	21	8	11	10 239	27	29	21	42	42	5	5	23	23	707	609	2	5
Hälsingborgs tuberkulossjukh. i Kungshult	40	23	43	12	16	7	8	14 443	40	40	36	270	180	—	—	52	34	479	607	5	26
Fagereds sanatorium, Hall. l.	120	127	138	83	89	12	18	44 072	121	129	106	437	542	—	—	33	28	1 327	1 005	4	3
Länssanat. å Svenshögen, Göt. o. Bohus l.	232	271	331	161	213	19	14	84 033	230	234	218	438	434	—	—	63	77	590	450	8	1
Sjukvårdsanstalten å Källtorp, Göteborg	190	148	151	68	77	18	17	65 613	179	187	168	89	96	3	3	14	26	1 229	905	7	3
Tbc.-avd. ³ vid Sahlgrenska sjukhuset, Göteborg	55	92	112	—	—	16	11	17 103	46	54	39	—	—	—	—	—	—	—	—	—	73

Hemmet för lungotsajuka, Göteborg . . .	50	34	69	14	31	12	12	13 599	37	47	25	—	—	—	—	—	—	861	337	4	4	82	83			
Sommarsanatoriet & Sandarne, ⁴ d:o . . .	100	87	96	87	96	—	—	8 225	90	103	27	—	—	—	—	—	—	91	92	2	2	37	52			
Sj6-Gunnarabo sanatorium, Älvab. l. . .	152	77	96	49	66	9	19	56 011	153	160	142	359	340	—	—	—	—	2 590	2 574	6	13	427	299			
Kroppefjälls sanatorium, d:o . . .	120	87	144	67	98	10	9	39 788	112	128	92	311	407	—	—	—	—	730	841	1	6	175	162			
Bolltorps sanatorium, d:o . . .	32	12	16	11	14	1	5	12 169	33	35	31	98	220	2	—	—	—	1 256	1 143	25	33	359	388			
Dalobergens sanatorium, d:o . . .	28	14	15	8	6	5	9	9 857	27	28	25	65	126	2	1	14	54	719	689	32	72	346	318			
Västeråsens sanatorium, ⁴ d:o . . .	70	42	53	26	43	7	15	27 518	75	80	68	229	481	—	—	—	—	736	2 352	24	4	241	300			
Trollhättans sjukhem f. bröstsjuka, d:o . .	12	7	7	5	4	2	2	4 332	11	13	10	150	29	1	1	49	6	283	370	41	7	133	222			
Solhem (stiftelse), Borås . . .	20	13	20	7	13	3	7	9 605	26	30	21	75	90	2	2	23	23	650	421	12	58	221	183			
Stora Ekeberg, Skarab l. . .	222	148	190	121	142	84	38	73 129	200	214	181	27	34	—	—	6	7	987	1 432	4	2	227	186			
Tuberkulossjukhuset i Arvika . . .	204	239	279	193	207	16	32	82 993	227	240	209	250	522	—	—	—	—	43	58	438	413	8	6	155	161	
Karlstads lasarett tbc.-avd. . .	54	59	85	28	51	13	13	17 655	48	53	39	149	133	—	—	—	—	15	15	292	355	4	5	136	134	
Garphytte sanatorium, Örebro l. . .	116	91	91	67	68	16	15	42 597	117	123	109	402	218	—	—	—	—	59	42	794	896	13	13	233	250	
Kopparbergs tuberkulossjukhus, Örebro l. .	40	36	40	19	22	6	6	14 006	38	42	22	252	300	7	—	—	—	68	66	293	290	33	26	148	171	
Lindesbergs tuberkulossjukhus . . .	26	17	11	3	2	4	2	8 945	24	27	16	575	322	5	12	126	119	419	722	99	50	288	349			
Örebro stads tuberkulossjukh., Adolfsberg, d:o	40	39	31	21	16	9	5	14 265	39	40	31	120	45	—	—	—	—	24	16	640	417	13	37	237	163	
Karlseks kommunalsjukstuga, d:o . . .	12	13	18	6	11	3	4	3 189	9	12	5	—	—	—	—	—	—	248	309	7	16	125	98			
Ljusnarsbergs tbc.-sjukh., d:o . . .	6	1	6	1	3	—	4	2 147	6	7	5	—	—	—	—	—	—	27	294	27	36	27	166			
Skogsfället, Västmanl. l. . .	84	84	91	57	55	18	18	31 019	85	87	81	350	300	1	1	62	76	542	639	21	13	144	153			
Barnsanatoriet Tjårnan, ⁴ Kopparb. l. . .	100	52	49	47	40	1	—	34 564	94	107	68	—	—	—	—	—	—	926	934	52	55	405	349			
Högbo, Kopparb. l. . .	212	185	207	123	128	35	38	74 013	202	211	190	584	575	—	—	—	—	75	82	1 600	851	3	4	176	181	
Folkarbo tuberkulossjukhus, Kopparb. l. .	33	41	39	13	12	5	4	11 929	33	33	30	1 393	595	7	12	279	149	388	448	15	60	214	120			
Gävleborgs läns tbc.-sjukhus vid Mohed .	141	141	197	115	164	22	31	51 490	141	143	136	158	259	—	—	—	—	70	48	363	370	8	5	155	170	
Jonas Selggrens sanat., Strömsbro, Gävle .	45	25	24	15	16	8	7	16 893	46	47	44	315	185	2	1	70	36	1 775	4 165	6	13	403	512			
Länssanatoriet i Sundsvall . . .	138	135	143	114	113	8	11	47 519	130	139	122	249	257	—	—	—	—	107	110	432	644	3	4	167	191	
Utanedes sjukhem, Västernorr. l. . .	20	17	23	7	—	2	3	6 737	18	21	9	286	420	5	8	108	113	210	216	7	50	145	145			
Örnsköldsviks lasarett tbc.-avd. . .	72	110	104	57	61	11	8	25 093	69	73	68	256	299	—	—	—	—	536	686	238	263	4	3	219	152	
Solliden, Jämtl. l. . .	40	57	57	39	51	2	2	14 723	40	44	38	573	244	—	—	—	—	56	60	194	193	35	13	138	130	
Ströms tuberkulossjukstuga, d:o . . .	34	43	50	21	27	4	7	12 562	34	37	27	249	253	—	—	—	—	36	37	225	226	29	16	—	—	
Hede, d:o . . .	30	30	30	3	12	7	6	11 187	31	32	27	112	118	—	—	—	—	24	35	385	513	47	121	205	217	
Centralsanatoriet i Hållnäs, Västerb. l. .	208	165	188	123	149	34	50	76 834	209	215	202	586	333	3	3	69	92	846	588	4	4	202	219			
Tuberkulosavd. ³ vid Skellefteå lasarett . .	61	62	86	38	58	11	7	19 873	53	54	51	541	386	—	—	—	—	124	116	212	217	38	18	121	134	
Norrbottnens läns tbc.-sjukh. i Sandträsk .	86	61	85	50	65	7	4	32 086	87	90	85	535	525	—	—	—	—	159	147	503	595	22	9	200	217	
„ i Boden ² . . .	40	33	35	15	14	10	3	14 911	41	42	38	657	365	—	—	—	—	138	75	519	509	8	39	165	187	
Tuberkulossjukhuset i Luleå . . .	24	18	24	10	12	4	5	8 864	24	25	23	378	236	—	—	—	—	6	121	80	520	537	9	31	230	239
Anstalten Hälsan, Norrb. l. . .	18	10	20	5	13	4	1	6 736	—	19	18	376	450	—	—	—	—	161	83	284	418	113	48	190	204	
Arvidsjaur ³ sjukstugas tbc.-avd., d:o . .	12	15	37	13	26	2	4	5 110	14	16	12	—	—	—	—	—	—	—	—	311	640	3	4	102	67	
Arjeplogs ⁴ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „	10	15	21	6	13	3	3	3 006	10	14	3	—	—	—	—	—	—	—	—	134	183	11	6	51	64	
Nederkalix sjukstugas ⁴ tbc.-avd., d:o . .	20	29	35	19	23	6	5	6 986	19	22	14	—	—	—	—	—	—	—	—	257	335	4	6	83	77	
Övertorneå bygdesanatorium, ⁴ d:o . . .	38	35	55	22	42	6	8	14 001	38	40	36	417	507	2	—	—	—	144	134	791	553	31	3	173	160	
III. Enskilda vårdanstalter. . .	344	335	350	218	232	82	41	115 728	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Sävsjö sanatorium, ⁴ Jönk. l.	80	67	81	51	59	5	7	23 948	65	79	54	—	—	—	—	—	—	—	—	695	616	15	12	169	190	
Romanäs sanatorium, ⁴ Jönk. l.	69	59	69	38	84	5	7	21 674	59	69	45	—	—	—	—	—	—	—	—	463	886	30	6	161	175	
Sanatoriet Solbacken, ⁴ Kopp. l.	102	129	98	71	67	5	3	36 278	99	104	89	165	180	—	—	—	—	34	34	425	491	8	11	157	172	
Grängesbergs sanatorium, ⁴ Kopp. l. . . .	24	25	34	19	26	5	3	7 750	21	25	14	—	—	—	—	—	—	—	—	912	566	14	12	239	114	
Sanatoriet Bergebo, ⁴ d:o	24	13	19	5	13	3	5	8 924	24	26	23	172	111	—	—	—	—	44	28	438	640	44	10	225	255	
Fredriksholms tbc.-sjukhem, ⁴ Gävle. l. .	20	20	21	11	10	3	8	7 950	22	23	19	256	462	5	13	70	110	538	919	31	41	198	243			
Kaptnsgårdens sanatorium, ⁴ Norrb. l. . .	25	22	28	18	23	6	8	9 204	25	28	8	—	—	—	—	—	—	—	—	366	366	35	8	201	187	

¹ För statstjänare högst 80. — ² D:o 120. — ³ Del av lasarett se Tab. 10. — ⁴ Se Tab. 16, vederbörlig not. — ⁵ Under året ökat från 70. — ⁶ D:o från 226. — ⁷ D:o från 87. — ⁸ D:o från 26. — ⁹ D:o från 127 mot slutet av året.

Tab. 16. Inkomster vid vårdanstalter för tuberkulossjuka år 1928.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Anstalter	Summa	Patient- avgifter, poli- klinik- avgifter	Tillskott av landsting ¹	Tillskott av kommun ¹	Stats- bidrag till drift	Ersättn. av stat, annat sjukv.- område ²	Avkast- ning av dona- tioner ³	Gåvor, öfriga in- komster ⁴
I. Sanatorier tillhörande Konung Oscar II:s jubileumsfond.								
Hässelby, Jönk. l. (1/7 1927— ^{30/6} 1928)	224 707	202 239	—	—	—	—	—	11 3 777
Spenshult, Hall. l. d:o	252 859	184 436	—	—	—	—	—	11 1 531
Hälsåhl, Örebro l. d:o	241 105	182 622	—	—	—	—	—	11 4 157
Österåsen, Västernorr. l. d:o	263 004	239 918	—	—	—	—	—	11 1 493
Summa	981 675	809 215	—	—	150 000	—	10 11 502	10 958
II. Landstings, kommuners och menigheters.								
Söderby sjukhus, Stockholm	1 099 165	129 333	—	724 958	185 229	57 770	—	12 1 875
S:t Görans lungsotsavdelning, d:o . . . }	505 964	25 896	—	375 150	104 918	—	—	—
" " avd. för kir. tbc., d:o . . . }								
Tbc.-avd. ⁵ vid Sabbatsbergs sjukh., d:o	86 374	4 163	—	82 211	—	—	—	—
Löwenströmska lasarets tbc.-sjukhus, Stockh. l.	125 890	29 563	62 199	—	32 393	—	—	12 1 235
Länslasarettet vid Uttran, d:o	206 559	52 858	73 786	—	79 774	—	—	141
Hamra sanatorium, d:o	41 181	6 122	—	35 059	—	—	—	—
Bröstavd. ⁵ vid Akad. sjukh., Uppsala .	93 185	20 000	46 714	—	24 571	—	1 650	250
Vattholma sanatorium, ⁷ Uppsala l. . .	40 986	8 338	22 182	—	10 466	—	—	—
Tuberkulossjukstugan ¹⁸ i Uppsala . . .	44 860	1 738	32 884	—	1 838	—	—	7 900
Sanatoriet å Löt, Söderm. l.	154 732	60 736	26 091	—	67 855	—	—	—
Blommenhov, Nyköping	40 466	13 634	15 781	—	10 883	—	—	168
Kolmårdsanatoriet, ⁸ Österg. l.	326 484	112 980	51 008	23 242	137 839	—	—	1 415
Stratömta, Östergöt. l.	51 188	13 280	23 802	—	13 280	—	—	826
Tbc.-avd. vid Norrköpings lasarett ⁶ (Tro- zellijsjukhuset)	84 023	23 140	—	60 383	—	—	—	500
Tuberkulospaviljongen i Linköping . .	58 561	13 843	—	25 875	13 843	—	—	—
Jönköpings läns tbc.-sjukh. i Eksjö . .	233 983	48 211	97 982	—	85 192	—	—	14 2 598
Kronobergs läns sanatorium å Lugnet .	182 665	29 286	48 985	6 105	47 296	—	—	17 993
Västra Lidhem, Kronob. l.	12 149	2 626	—	6 523	—	—	3 000	—
Kalmar läns sanatorium i Mälilla . . .	285 302	104 142	85 438	—	90 948	—	—	15 4 774
Gotlands läns tbc.-sjukv.-anst. i Follingbo	35 834	8 451	16 342	—	10 541	—	—	—
Blekinge läns tuberkulossjukhus i Fur.	215 425	52 222	87 723	—	71 253	—	—	11 4 227
Broby sanatorium, Krist. l.	190 734	48 037	76 146	—	60 462	—	—	11 6 099
Oruppsanatoriet i Hör, Malmöhus l. . .	534 260	129 305	185 755	49 142	161 831	—	—	11 8 227
Tuberkulosevd. ⁵ vid Lunds lasarett . .	121 696	20 000	78 052	—	25 364	—	—	280
Tbc.-pavilj. ⁶ vid allm. sjukh. i Malmö	117 203	25 000	—	68 725	21 593	—	1 600	375
Malmö stads tuberkulosevårdanstalt . .	58 097	5 120	—	51 548	—	—	—	1 429
Hälsingborgs tuberkulossjukh. Kungshult	76 628	16 203	—	41 400	17 504	—	493	11 1 028
Fagereds sanatorium, Hall. l.	215 488	50 600	89 440	—	74 321	—	—	18 1 127
Länssanat. å Svenshögen, Göteb. o. Boh. l.	306 545	91 515	74 900	—	137 550	—	—	11 2 580
Sjukvårdsanstalten å Källtorp, Göteborg	386 172	38 524	174 866	—	108 596	13 637	—	11 549
Tbcavd. ⁵ vid Allm. och Sahlgrenska sjuk- huset, Göteborg	108 280	12 155	—	82 840	11 135	250	1 900	—
Hemmet för lungsotsjuka, Göteborg . .	70 784	1 068	—	39 711	23 757	6 210	—	38
Sommarsanatoriet å Sandarne, ⁹ d:o . .	18 264	—	—	18 264	—	—	—	—
Sjö-Gunnarbo sanatorium, Älvsb. l. . .	269 497	67 487	107 636	—	90 221	—	—	11 4 153
Kroppefjälls sanatorium, d:o	274 489	40 336	166 200	—	65 704	—	—	17 2 249

¹ I anslag inräknat överskott från föreg. år samt på året belöpande lån och förskott. — ² Av staten för främmande undersåtar eller personer med okänd hemortsrätt, från annat sjukvårdsområde (landsting eller kommun) pensionsstyrelsen, riksförsäkringsanstalten, livförsäkringsbolag etc. — ³ Använd för anstaltens ändamål. Hit föres även inkomst av frisingar. — ⁴ Här ingå inkomster av arrenden, av lantgård, trädgård, stall, svingård, hönsari samt hantverkeri etc. — ⁵ Ingår som del av lasarettet i Tab. 11. Inkomster (approximativt beräknade siffror äro betecknade med medievastil) här satta lika stora som utgifter, se härom Tab. 17, not 4. — ⁶ Tillhör Stockholms stad. — ⁷ Tillhör länsförening mot tuberkulos. — ⁸ Tillhör landstinget och Norrköpings stad. — ⁹ Tillhör Göteborgs stad. Öppet 3 månader. — ¹⁰ Av avkastning å jubileumsfonden tagen nödig fyllnadssumma. — ¹¹ Från lantbruk, trädgård, skog, svingård etc. — ¹² Därav från lantbruk etc. 1 610 kr. och av hantverkeri 265 kr. — ¹³ Från hantverkeri etc. — ¹⁴ Därav från lantgård etc. 2 162 kr. — ¹⁵ D:o 2 093 kr. samt av ljusbehandling 2 681 kr. — ¹⁶ Därav ersättning för tvätt 1 327 kr. — ¹⁷ Från lantbruk etc. 2 128 kr. — ¹⁸ Provisorisk, inrymd i en f. d. epidemipaviljong, öppnades den 29 okt. 1928.

Tab. 17. Utgifter vid vårdanstalter för tuberkulossjuka år 1928.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
A n s t a l t	Summa Kr.	D ä r a v f ö r												
		avlö- ningar, vikariat- ersättn., pen- sioner	Extra- biträ- de, hand- räck- ning	läke- medel (f. inre o. yttre behand- ling)	för- bands- artik- lar, nä- band- dage ¹	min- vatten, vin, nä- rings- prep. o. dyl. ¹	instru- ment, appa- rater och hithör. förbr.- art. 1	kläder, säng- kläder o. a. inven- tarier	patien- ters och perso- nals utapi- ning	värme, lyse o. hithör. för- brukn.- art.	tvätt, renhåll- ning, vatten o. hith. förbr.- art.	förbr. art. inom eko- nomi- en ²	fastig- heters under- håll ³	ny-, till- och om- bygg- nader
I. Jubileumsfondens sanatorier.	981 675													41 823
Hässelby, Jönk. l. (1/4 1927—30/6 1928) . . .	224 707	65 279	904	3 082	237	1 797	1 981	15 432	92 068	19 856	3 282	—	6 510	5 230
Spenshult, Hall. l. (d:o) . . .	252 859	67 279	—	8 907	.	.	.	14 221	94 957	28 072	3 617	—	14 389	9 443
Hälshult, Örebro l. (d:o) . . .	241 105	65 304	—	6 010	.	.	.	20 395	74 903	18 640	2 549	—	17 104	27 150
Österåsen, Västern. l. (d:o) . . .	263 004	62 305	—	9 076	.	.	.	22 318	103 981	38 908	4 367	—	11 394	—
II. Landstings, kommuners etc.	10 606 582													704 264
Söderby sjukhus, Stockholm	*1 099 165	343 295	1 498	25 745	3 260	—	13 795	35 893	306 569	41 815	19 378	—	47 670	238 563
Tbc.-avd. ⁴ vid sjukhuset S:t Göran, d:o . . .	505 904	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	—
Tbc.-avd. ⁴ vid Sabbatsbergs sjukhus, d:o . . .	86 374	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	—
Löwenströmska lasarets tbc.-sjukh., Stockh. l. . .	125 390	42 211	149	3 336	578	108	228	6 054	43 170	14 736	5 206	768	3 532	—
Länssanatoriet vid Uttran, Stockholm	206 559	72 409	—	3 090	254	1 434	1 600	7 176	71 574	20 966	3 563	1 560	10 146	5 925
Hamra sanatorium, ⁶ d:o	41 181	12 791	1 019	186	166	—	469	2 085	12 609	4 345	1 919	—	3 712	—
Bröstavd. vid Akademiska sjukh., ⁴ Uppsala . . .	93 185	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	—
Vattholma sanatorium, ⁶ Uppsala l.	40 986	7 647	—	1 022	100	72	213	2 700	12 887	4 374	910	824	7 956	—
Tuberkulossjukstugan i Uppsala	44 300	2 747	—	457	367	—	3 086	19 328	3 675	748	262	127	4 740	—
Sanatoriet å Löt, Söderm. l.	154 782	49 719	—	3 951	2 400	402	3 346	7 794	55 552	18 659	2 795	—	4 056	—
Blommenhov, Nyköping	40 466	11 908	—	1 346	101	179	995	2 332	11 628	5 324	2 556	—	988	1 946
Kolmårdssanatoriet, Österg. l.	326 484	86 981	2 021	13 229	581	1 774	3 602	16 127	140 124	33 264	5 028	958	13 047	1 500
Stratömta, Österg. l.	51 188	10 602	680	1 195	116	224	61	1 504	18 605	4 205	479	337	3 647	8 886
Tbc.-avd. ⁴ vid Norrköpings lasarett	84 023	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	—
Tuberkulospaviljongen i Linköping	53 501	14 559	561	2 557	2 008	312	529	2 819	19 959	5 586	2 535	—	1 122	—
Jönköpings läns tbc.-sjukhus i Ekeby	233 933	70 116	2 124	5 366	793	—	1 056	5 992	100 049	26 332	2 640	1 676	5 899	4 581
Kronobergs läns sanatorium i Lugnet	182 665	44 112	660	3 151	722	303	2 330	5 595	45 677	17 478	2 088	1 176	5 014	—
Västra Lidhem, Kronob. l.	12 149	2 837	200	442	126	7	—	781	4 849	1 013	797	148	536	—
Kalmar läns sanatorium i Målilla	285 302	71 576	—	3 603	914	248	4 947	19 917	78 036	26 119	3 769	8 393	15 130	43 866
Gotlands l. tbc.-sjukv.-anst. i Follingbo	35 834	12 388	549	1 294	81	80	—	200	12 387	3 053	1 711	981	1 242	—
Blekinge läns tuberkulossjukhus i Fur.	215 425	52 761	4 227	10 198	888	2 804	3 231	2 457	89 145	18 553	4 353	—	9 184	8 440
Broby sanatorium, Krist. l.	190 784	61 584	—	4 833	298	761	3 550	7 831	62 231	22 307	2 488	2 298	11 390	2 201
Örupsanatoriet i Malmöhus l.	584 260	157 482	4 167	19 957	564	1 770	9 229	25 774	209 476	44 942	5 629	3 300	32 208	—
Tbc.-avd. ⁴ vid Lunds lasarett	121 606	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	—
Tbc.-paviljongen ⁴ vid allm. sjukhuset i Malmö . .	117 203	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	—
Malmö stads tuberkulösvårdanstalt	58 097	21 567	—	1 849	85	2	315	2 167	19 622	5 569	2 065	—	4 463	—
Kungshult, Hälssingborgs tuberkulossjukh.	76 628	24 548	1 794	1 710	127	—	1 682	3 118	26 607	6 334	1 801	1 010	3 623	2 322
Fagereds sanatorium, Hall. l.	215 488	66 722	—	6 318	1 403	879	3 710	14 080	74 216	17 565	3 379	2 179	13 643	3 453
Länssan. å Svenshögen, Göteb. o. Bohus l. . . .	306 545	80 429	1 705	8 486	945	1 469	14 532	11 140	107 516	37 001	4 796	4 063	19 252	10 429
Sjukvårdsanstalten å Källtorp, Göteborg	836 172	131 174	402	4 495	428	479	5 073	18 117	93 461	24 201	13 302	2 097	11 205	27 764
Tbc.-avd. ⁴ vid Allmänna o. Sahlgrenska sjukh., Göteb.	108 280	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	—

Hemmet för lungotsajuka, Göteborg	70 784	33 293	—	957	335	31	180	2 313	19 811	7 377	4 155	45	1 350	—
Sommarsan. vid Sandarne, ⁶ d:o	18 264	3 483	—	27	10	7	20	536	8 550	229	832	—	1 768	—
Sjö-Gunnarsho sanatorium, Älvsb. l.	269 497	68 193	3 266	7 827	4 861	2 599	11 407	15 767	91 658	27 208	4 052	—	17 704	4 470
Kroppsfälls sanatorium, d:o	274 489	54 024	518	5 582	818	1 864	7 743	14 645	62 060	19 603	4 032	—	13 967	86 729
Bolltorps sanatorium, d:o	52 272	15 855	—	1 298	4	430	300	2 195	17 922	6 833	1 569	—	4 436	—
Dalobergens sanatorium, d:o	42 299	14 230	—	1 324	15	73	394	2 585	13 777	6 264	1 214	—	1 825	—
Västeråsens sanatorium, ⁶ d:o	133 990	37 678	1 613	5 096	347	1 158	2 655	8 646	44 161	17 338	3 282	—	7 767	—
Trollhättans sjukhem f. bröstsjuka	83 268	5 253	110	1 003	223	37	—	1 396	8 474	1 734	2 065	125	82	12 385
Solhem (stiftelse), Borås	34 679	9 233	—	1 187	—	24	177	1 490	13 062	2 839	546	—	2 467	2 626
Stora Ekebergs sanatorium, Skarab. l.	275 218	85 366	370	5 681	836	275	6 005	12 022	98 268	31 946	4 872	2 937	10 663	—
Tuberkulosjukhuset i Arvika	403 889	107 209	2 252	6 575	414	2 125	9 393	25 158	126 218	39 844	10 066	5 444	22 763	31 967
Tuberkulasvd. vid Karlstads lasarett	74 250	16 840	1 565	2 982	944	633	162	4 646	27 895	6 834	3 689	725	1 539	6 598
Garphytte sanatorium, Örebro l.	229 658	62 616	1 369	2 860	131	331	4 233	11 930	72 297	19 395	3 040	1 313	9 988	22 563
Kopparbergs tuberkulosjukhus, d:o	67 615	11 949	—	2 808	208	204	260	2 876	20 878	6 537	2 980	461	3 205	13 874
Lindesbergs tuberkulosjukhus, d:o	36 073	10 248	—	850	67	95	—	898	13 872	4 408	1 614	265	2 718	—
Örebro stads tuberkulosjukhus, Adolfsberg, d:o	67 760	19 162	—	1 760	88	1 071	284	4 712	23 499	10 107	622	889	4 679	—
Karlskoga tuberkulosjukstuga, ⁶ d:o	12 789	2 867	—	723	—	71	—	676	5 524	1 712	533	133	186	—
Ljusnarsbergs tbc.-sjukhem ⁶	6 762	1 500	58	368	—	120	—	220	2 719	204	254	127	331	531
Skogsfället, Västmanl. l.	144 487	40 044	1 100	4 633	470	360	275	7 632	54 704	20 038	4 800	3 710	3 536	—
Barnsanatoriet 'Tjärnan', Kopparb. l.	133 372	44 150	3 479	507	145	37	91	9 714	38 420	11 790	2 263	—	9 946	5 067
Högbo, Kopparb. l.	327 586	90 828	1 425	15 121	2 587	488	7 828	9 418	114 897	37 403	8 394	3 483	24 904	—
Folkarbo tuberkulosjukhus, Kopparb. l.	45 512	11 244	1 873	4 569	33	183	91	2 217	13 142	3 861	2 618	709	2 957	200
Gävleborgs läns tub.-sjukhus vid Mohed	393 782	83 668	3 803	5 648	475	760	3 544	9 869	101 227	32 203	8 837	3 846	14 678	117 695
Jonas Sellegrens sanatorium, Gävle	87 994	25 253	115	1 936	267	103	119	2 611	34 813	10 533	3 322	1 732	2 954	—
Länssanatoriet i Sundsvall	270 007	64 537	1 191	6 654	622	923	4 507	16 342	87 251	34 037	5 709	2 726	15 234	18 318
Örnsköldsviks lasarett tbc.-avd. ⁶	129 976	42 621	42	5 917	385	1 031	5 051	—	47 059	15 120	1 666	1 421	4 380	2 566
Utanede sjukhem, Västernorr. l.	41 415	14 926	—	1 467	95	126	482	2 587	10 817	3 214	1 581	—	2 345	994
Solliden, Jämtl. l.	49 888	16 387	—	477	26	35	18	1 375	21 715	5 290	1 548	501	737	—
Ströms tuberkulosjukstuga, d:o	44 023	11 159	—	1 459	37	103	188	2 089	15 725	5 750	2 371	227	2 055	—
Hede, d:o	47 095	12 968	—	1 914	—	23	—	2 074	16 913	6 082	390	1 038	935	—
Centralsanatoriet i Hällnäs, Västernorr. l.	311 194	77 111	2 387	9 267	4 008	1 490	6 742	8 495	126 808	37 687	5 255	2 246	4 674	11 045
Tbc.-avd. ⁶ vid Skellefteå lasarett	105 890	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Norrbottnens läns tub.-sjukh. i Sandträsk	175 012	58 638	—	1 373	1 894	637	1 566	7 244	62 669	18 617	—	4 663	7 039	—
, , , Boden	48 219	15 779	—	1 523	670	156	288	781	22 986	613	975	1 041	537	—
Tuberkulosjukhemmet i Luleå	37 630	12 010	—	2 015	214	—	—	383	13 297	4 432	1 861	—	3 102	—
Anstalten Hälsan, Norrb. l.	35 814	13 370	—	1 925	677	—	—	1 964	11 165	2 176	750	—	995	—
Arvidsjaurs sjukstugas tuberkulasvd. d:o	17 887	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Arjeplogs, d:o	17 813	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nederkalix d:o	34 956	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Övertorneå bygdesanatorium, ⁶ d:o	70 255	22 746	—	2 837	792	72	—	2 476	23 076	8 061	1 990	—	3 877	—
III. Enskilda vårdanstalter.														25 362
Sävsjö sanatorium, ⁶ Jönk. l.	248 598	79 833	—	—	—	—	6 229	16 533	111 223	22 613	—	—	12 166	—
Romanäs sanatorium, ⁶ Jönk. l.	356 599	89 280	—	5 118	—	—	2 730	13 366	130 646	21 871	4 388	3 327	20 330	11 017
Sanatoriet Solbacken, ⁶ Kopp. l.	213 069	58 979	53	2 380	187	587	2 405	341	67 154	20 122	1 872	6 379	7 516	14 345
Grängesbergs sanatorium, ⁶ d:o	82 429	7 020	—	2 155	—	210	61	2 343	14 251	3 603	1 444	—	514	—
Sanatoriet Bergebo, ⁶ d:o	40 140	16 484	250	1 639	44	87	212	1 939	12 306	4 637	413	377	849	—
Fredrikskilles tbc.-sjukhem, ⁶ Sandviken, Gävleborg l.	34 130	7 432	—	1 236	7	26	134	1 753	11 930	3 243	1 427	288	4 429	—
Kaptensgårdens sanatorium, ⁶ Malmberget, Norrb. l.	56 491	16 672	586	1 525	95	474	896	876	22 033	7 383	1 501	1 355	2 614	—

¹ Ingår, där särskild uppgift saknas, i kol. 5 (eller 6). — ² Ej å andra titlar förda. — ³ Inkl. gårds, parkers och vägars underhåll. — ⁴ Ingår som del av lasarett i Tab. 12. Utgifter beräknade efter dagkostnaden för hela sjukhuset. — ⁵ Frånsett hyror 1 890 kr. — ⁶ Se Tab. 16, vederbörlig not. — ⁷ För vidstående poster. — ⁸ Därav skatter etc. 8 683 kr., rabatter 1 207 kr. samt räntor och amortering 26 986 kr. — ⁹ Därav hyror och räntor 15 769 kr.

Tab. 18. Enskilda sjukhus och sjukhem, barnsjukhus m. fl. sjukvårdsanstalter angående antalet sjuksängar, intagna, döda och underhållsdagar samt inkomster och utgifter år 1928.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
A n s t a l t	Ordinarie antal sjuksängar vid årets slut	Antal patienter under året		Vård-dagar för samtliga vårdade	Med-deltal vårdade för dag	Högsta antal någon dag under året vårdade	Medel-längd av sjukhusvistelsen, dagar	Summa inkomster, kr.	D ä r a v				Summa utgifter, kr.	D ä r a v	
		in-tagna	av-lidna						patient-avgifter	avkastning av donationer, gåvomedel	tillskott av landsting	tillskott av kommun		patienters och personals utspisning	ny-, till- och ombyggnader
A. Enskilda sjukhus och sjukhem	850	12 238	389	264 021				⁸⁰ 2 333 540	1 389 506	686 582	99 116	88 568	³⁰ 2 184 543		12 680
Diakonissanstaltens sjukhus, Stockholm . .	100	1 418	62	34 420	94	109	24	238 940	222 160	13 240	—	—	232 547	76 769	—
Sofiahemmet, d:o	95	1 622	56	29 066	79	95	18	500 164	473 386	26 778	—	—	489 584	155 265	—
Röda korsets sjukhem, d:o	54	1 142	53	15 283	42	56	13	—	—	—	—	—	—	—	—
Syster Anna Nordbergs sjukhem, d:o . .	12	125	9	3 796	10	15	30	43 729	43 729	—	—	—	¹³ 42 240	12 202	—
Dr Heijl privatklinik, d:o	10	175	4	1 690	5	10	10	32 700	32 700	—	—	—	¹³ 24 900	14 400	—
Lisa Ohlms sjukhem, d:o	14	623	—	1 408	4	—	2	53 550	53 550	—	—	—	¹³ 48 015	10 255	—
Syst. S. Anderssons sjukhem, d:o	26	656	6	4 913	13	25	7	—	—	—	—	—	¹³ 85 329	24 914	—
Syster Annie Berglunds sjukhem, d:o . .	9	82	2	1 604	4	9	20	—	—	—	—	—	—	—	—
Syster Märta Paues' sjukhem, d:o	13	85	3	2 072	6	12	24	38 387	38 387	—	—	—	¹³ 26 537	13 537	—
Elisabetasystrarnas sjuk- och vilohem, d:o	17	194	5	3 701	11	18	19	48 436	48 436	—	—	—	¹³ 40 276	31 276	—
Dr P. Haglunds gymn.-ort.-kir. privatkl., d:o	10	98	—	1 385	4	—	14	—	—	—	—	—	—	—	—
Radiumhemmet* (Cancerför. i Stockholm)	34	1 109	14	11 287	31	39	10	268 816	147 569	¹⁴ 71 650	—	—	¹⁵ 251 304	35 667	12 680
Nynäs kuranstalt, Stockh. l.	⁷ 61	494	—	35 709	98	138	70	209 260	—	¹⁶ 130 304	—	—	¹⁷ 76 223	61 260	—
Lysekils upptagn.-anst.	6	159	4	2 393	7	8	16	12 864	3 728	—	8 249	800	12 864	4 568	—
Carlanderska sjukhemmet, Göteborg . . .	72	1 265	41	18 832	51	69	15	296 642	223 182	59 649	—	—	197 417	58 381	—
Röda Korsets Sjukhärberge, Hällevikstrand	7	155	3	1 603	4	10	10	7 927	4 805	3 122	—	—	6 055	2 103	—
Skara sjukstuga	14	66	17	1 869	5	11	27	13 592	8 810	—	1 869	2 918	13 592	4 879	—
Heijlenskjöldska sjukhuset i Arboga . . .	12	136	12	3 597	10	18	26	24 923	10 652	3 016	5 000	6 255	24 923	8 080	—
Fagersta sjukstuga ¹ (tillh. bolag), Västm. l.	16	75	—	1 162	3	—	15	13 971	2 112	¹ 11 859	—	—	13 971	2 588	—
Domnarvets sjukstuga, ¹ d:o Kopp. l. . . .	20	241	21	6 386	17	25	26	31 151	6 824	¹ 24 327	—	—	31 151	11 035	—
Grängsbergs sjukstuga, ¹ d:o d:o	16	246	13	6 077	16	22	25	37 816	7 691	¹ 21 125	9 000	—	37 816	10 928	—
Älvgårdens sjukhem, las.-avd. d:o	10	128	4	3 750	10	—	29	21 113	3 736	—	15 000	2 377	—	—	—
Ljusne sjukstuga, (tillh. bolag) Gävleb. l. .	30	444	16	9 588	26	40	22	53 015	24 882	—	28 133	—	53 015	13 117	—
Allm. sjukhuset i Sandviken, d:o d:o . . .	24	504	25	8 968	25	30	18	49 587	17 722	—	31 865	—	49 587	13 956	—
Hofors sjukstuga (ny) d:o d:o	12	184	3	2 668	8	13	15	20 697	5 666	¹ 15 031	—	—	20 697	4 998	—
Äre fjällkuranstalt, Jämtl. l.	120	501	—	43 607	119	—	87	266 783	—	²⁸ 266 783	—	—	¹⁸ 208 010	71 240	—
Kiruna sjukstuga ¹ , Norrb. l.	36	308	16	7 187	20	37	23	49 477	9 779	¹ 39 698	—	—	49 477	15 433	—
B. Vårdanstalter för barn.²															
a. Barnsjukhus och barnsjukhem . .	1 058	9 660	477	812 899				1 658 590	327 653	541 976	82 488	744 260	1 570 891		24 780
Barnsj. S. o. M. Sachs' minne ³ , *Stockh.	⁸ 46	⁸ 361	29	⁸ 13 503	37	47	37	130 138	17 367	5 842	13 439	93 490	130 138	24 500	—
Kronprins. Lovisas vårdanst. f. sj. barn, d:o	134	2 030	72	40 065	110	133	20	307 295	100 066	78 816	6 544	119 369	307 295	84 168	—
Barnsjukhuset Samariten, d:o	54	624	23	14 093	39	58	23	85 828	11 416	49 413	—	25 000	75 412	18 270	—

S. de C:s barnsjukhem, d:o	25	12	1	6 918	19	25	1-6 år	20 498	—	14 498	—	6 000	19 019	6 898	—
Allmänna barnhusets sjukvårdsanstalt, d:o	75	587	64	22 404	61	77	38	197 743	—	197 743	—	—	197 743	—	—
Lilla hemmet (Welanderhem), d:o	50	13	1	14 825	41	45	3-1 år	78 511	9 769	68 742	—	—	58 492	14 105	13 748
Barnavd. ⁸ v. Akad. sjukhuset, Uppsala . .	60	600	45	20 425	56	68	34	—	—	—	—	—	—	—	—
Barnavd. ⁹ v. Norrköpings lasarett	33	804	2	8 513	23	34	11	—	—	—	—	—	—	—	—
Flensburgska vårdanst. f. späda barn, Malmö	55	452	28	21 885	60	67	48	114 338	38 791	352	—	72 342	114 338	24 844	—
Malmö barnsjukhus (tillh. Förening) . . .	40	272	12	11 355	31	40	42	71 394	6 873	54 521	—	10 000	29 757	9 704	—
Welanderhemmet, Malmö	18	2	—	7 180	20	20	—	33 064	4 213	20 174	—	8 627	25 940	9 214	—
Barnsjukh. i Lund (avd. av lasarettet) ⁸ . .	66	534	61	19 063	52	71	36	—	—	—	—	—	—	—	—
” i Hålsingborg (Förening)	37	187	17	8 707	24	35	47	28 014	4 930	13 737	—	6 974	26 219	7 197	—
Göteborgs barnsjukhus ⁴	300	3 129	121	82 942	227	185	27	516 587	130 961	19 000	—	366 626	516 587	128 216	11 032
Göteborgs Welanderhem	45	17	1	14 852	41	—	2-4 år	54 502	—	20 19 138	—	35 364	49 273	13 474	—
Ämnebergs barnhem, Örebro l.	20	36	—	6 169	17	—	0-5 år	20 678	3 267	—	12 455	468	20 678	5 978	—
b. Kustsanatorier²	995	2 226	47	395 418				1 553 511	405 468	29 599	513 361	51 067	1 544 835		56 234
Guldbrollöpsheppet * Nynäshamn, Stock-															
holms l.	23	18	—	8 420	23	30	1-3 år	34 554	—	—	2 989	20 166	37 101	8 899	—
Kronpr. Victorias kustsan., * Krist. l. . . .	⁹ 243	740	14	100 761	275	315	0-6 år	²⁴ 25 654	84 614	²¹ 24 180	161 844	2 083	414 4-1	112 115	22 900
Kustsan. Apelviken *, Hall. l.	¹⁰ 513	816	27	202 883	554	610	1-2 år	²⁵ 735 622	238 200	—	221 904	—	²⁴ 735 622	268 668	—
Kustsjukh. på Styrsö*, Göt. o. Boh. l. . . .	¹¹ 136	370	6	56 703	155	201	0-4 år	251 376	54 516	4 220	84 088	18 216	251 376	60 861	31 320
Hemmet Ljungsäter* i Ljungsåsen, Malm. l.	¹² 20	189	—	19 181	52	109	101	86 984	20 617	—	42 536	—	86 984	28 214	1 650
Sommarhemmet i Höllviken, d:o	60	93	—	7 470	²⁷ 41	63	80	19 321	7 521	1 199	—	10 602	19 321	10 810	364
C. Uppt.-anst. f. hastigt insjuknade	17	784	—	3 285				12 810	—	—	—	12 810	12 810	—	—
Vid Sabbatsbergs sjukhus, Stockholm . .	17	784	—	3 285	9	—	4	12 810	—	—	—	12 810	12 810	—	—
D. Anstalter för vanföra.⁵	223	1 662	8	72 747				453 355	—	36 619	168 378	108 727	453 355	—	—
Vanförestalten (sjukavd.), * Stockholm .	53	843	1	22 054	60	83	26	145 962	—	—	51 169	²⁵ 46 314	145 962	24 523	—
Eugeniahemmet (sjukavd ⁶), Stockholm .	24	²⁸ 106	5	6 206	17	—	59	34 034	—	19 967	14 067	—	34 034	—	—
Hälsingborgs vanförestalt (sjukavd.) * .	59	376	2	20 395	56	68	54	127 145	—	—	51 021	²⁶ 30 419	127 145	24 875	—
Göteborgs vanförestalt (sjukavd.) * . . .	²⁹ 87	337	—	24 092	66	96	72	146 214	—	¹⁶ 16 652	52 121	²⁵ 31 994	146 214	31 724	—
E. Konvalescenthem	267	2 579	14	74 339				190 046	43 415	77 543	—	69 088	190 046		29 936
I. Dannströms konvalescenthem, Stockholm	60	577	—	11 062	30	—	19	37 009	—	—	—	37 009	37 009	—	—
Alb. o. Hulda Pålssons konv.-hem, d:o . .	30	315	—	8 979	25	—	28	29 715	—	10 078	—	19 637	29 715	9 449	—
J. och G. Lamms konv.-hem, d:o	8	42	—	2 257	6	—	54	13 454	—	6 362	—	7 092	13 454	4 695	—
Hejlskjöldska konv.-hemmet, d:o	30	281	—	9 839	27	—	35	36 345	6 725	24 270	—	5 350	36 345	15 153	—
Stockholms konv.-hem Stortorp, Stockh. l.	49	318	—	11 438	31	49	36	73 523	36 690	36 833	—	—	73 523	18 705	29 936
Allm. o. Sahlgrenska sjukhusets konv.-avd. ³	c:a 90	1 046	14	30 764	84	101	29	—	—	—	—	—	—	—	—

¹ Fyllnadskostnader bestridas av bolaget. — ² Rörande Tjarnans och Hamra barnsanatorier se Tab. 15—17. — ³ Ingår i Tab. 10—12. — ⁴ Häri ej Ågrenska konvalescenthemmet (16 platser). — ⁵ Polikl. ingår i räkenskaperna. Avsevärda fonder för anstalterna i sin helhet (yrkesskolor, sjukavd. och polikl.); av deras avkastning om behövt tagen en fyllnadssumma för sjukavd. — ⁶ För operationer, tillfälliga sjukd. o. d. — ⁷ Under jan.—mars 61, april—nov. 138. — ⁸ Se Tab. 10. — ⁹ Under sommaren 277. Dessutom epidemivård, med 36. — ¹⁰ Under sommaren 574. — ¹¹ Under sommaren 165. — ¹² Under 1 april—31 okt. 105. — ¹³ Hyror ingår. — ¹⁴ Därav från Cancerföreningen 70 000 kr. — ¹⁵ Frånsett resebidrag till patienter 67 670 kr. (ersättning av medicinalstyr.), röntgenfotografering 4 210 kr. samt hyror 18 400 kr. — ¹⁶ Av pensionsstyr. — ¹⁷ Frånsett hyror 33 603 kr. — ¹⁸ D:o 58 772 kr. — ¹⁹ Därav från pensionsstyr. 9 350 kr. — ²⁰ D:o 9 993 kr. — ²¹ D:o 19 500 kr. — ²² Därav byggnadsbidrag av staten 22 900 kr. — ²³ Därav från svingård m. m. 13 948 kr. — ²⁴ Frånsett räntor och amortering 126 664 kr. — ²⁵ Sjukvårdsavg. av kommuner och enskilda. — ²⁶ Av pensionsstyr., kommuner och övriga. — ²⁷ Under sommaren. — ²⁸ Bland hemmets *samliga vårdade* (c:a 200). — ²⁹ Ökat den 24 okt. från 60. — ³⁰ För de anstalter som lämnat uppgifter.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
A n s t a l t	Ordinarie antal sjuk-sängar vid årets slut	Antal patienter under året		Under-hålls-dagar för samtliga vårdade	Med-deltal vår-dade för dag	Högsta antalet någon dag under året vårdade	Sjukhus-vistelsen, medeltal dagar	Summa in-komster, kr.	D ä r a v				Summa ut-gifter, kr.	D ä r a v	
		in-tagna	avlidna						patient-avgifter	avkastning av donationer, gåvomedel	tillskott av landsting	tillskott av kommun		patient-ers o. perso-nals utspisning	ny-, till- och om-byggnader
F. Sjukhus vid försörjningsinrättningar¹.	1 863	3 256	994	599 649				1 463 249	70 698	24 817	23 141	1 344 598	1 460 074		7 809
Södertälje ålderdomshems sjukavd.	12	22	5	4 925	13	14	0·6 år	7 555	—	—	—	7 555	7 555	5 012	—
Uppsala stads försörjnings- (avd. för kroppssj.)	126	69	37	43 500	119	126	1·7 år	} 120 882	—	—	—	120 882	120 882	46 978	—
inrättning (Invaliden) } » » sinnessj.	39	12	4	13 790	38	39	3·1 år		—	—	—	—	—	—	—
Sandbyhovs kroppssjukhus, Norrköping	142	282	114	47 587	130	143	169	99 115	31 820	—	—	67 295	99 115	24 731	—
Karlelrona föra.-inr., avd. f. kroppssj.	^a 48	46	19	16 035	44	—	349	36 415	—	—	—	36 415	36 415	11 331	—
Malmö	^a 475	¹⁰ 711	148	153 282	419	—	0·6 år	403 866	—	—	—	403 866	403 866	117 004	—
Anstalten Gibraltar, ^a allm. sjukavd.	446	1 324	354	146 381	400	432	111	489 778	—	—	—	489 778	489 778	95 641	2 813
Göteborg {the.-avd.	104	148	66	28 594	78	104	0·5 år	134 521	—	—	—	134 521	134 521	29 428	563
Uddevalle stads försörjningsinrättning	40	22	12	11 696	32	—	1·5 år	36 624	7 426	7 194	4 286	17 718	33 449	8 187	—
Karlstads försörjn.- (avd. f. kroppssjuka)	38	68	23	9 834	27	33	145	—	—	—	—	—	—	—	—
inr. (Klaraberg) } » » the.-sjuka	25	39	7	4 109	11	16	105	23 846	6 194	—	—	17 652	23 846	4 692	—
Örebro stads försörjningsinrättning	106	78	34	23 397	78	60	1 år	—	—	—	—	—	—	—	—
Västerås ålderdomshem	¹¹ 58	137	52	21 414	58	81	156	—	—	—	—	—	—	—	—
» , avd. för tub.	19	32	18	5 368	15	19	168	—	—	—	—	—	—	—	—
Falu stads sjukhus ⁷ , allm. avd.	¹² 28	95	34	13 135	36	40	138	} ¹³ 58 000	24 513	—	18 855	14 652	58 000	20 040	4 433
» , the.-avd.	14	37	13	3 828	10	13	103		—	—	—	—	—	—	—
Gävle stads försörjningsinrättning ¹⁶	76	99	39	27 195	74	83	0·8 år	—	—	—	—	—	—	—	—
Söderhamns »	37	35	14	11 801	32	37	0·9 år	33 826	—	—	—	33 826	33 826	11 727	—
Barnnppf- o. förlösningssanstalten Vårdhem, Sundsvall.	30	90	1	8 778	24	31	98	18 821	765	17 623	—	433	18 821	7 245	—
G. Barnbördshus	983	26 759	183	299 849				1 459 989	670 203	79 638	78 257	448 629	1 436 789		15 186
Allm. barnbördshuset, ⁵ Stockholm *	164	5 029	38	58 754	161	181	12	465 878	185 351	10 506	44 063	58 111	⁵ 465 878	129 565	—
Södra » d:o	111	3 585	11	42 565	116	159	12	334 565	125 659	—	—	202 727	334 565	83 464	—
Sällsk:s Pro patria barnbördshus, d:o	24	289	—	3 258	9	22	11	66 469	23 201	42 526	—	—	43 269	11 219	—
Barnbördshus, vid Södertälje lasarett.	7	363	4	3 180	9	18	9	—	—	—	—	—	—	—	—

Barnbördsavd. vid Akadem. sjukhuset ¹	53	1 181	58	14 763	40	49	13	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
» » Nyköpings lasarett	5	127	1	1 585	4	10	12	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Gust. Westmans barnbördsahus, Linköping	21	535	1	4 763	13	23	9	40 524	24 724	—	15 256	—	—	40 524	8 144	947	—
Barnbördsahuset i Motala ¹⁰	18	299	1	3 589	10	19	12	80 121	13 965	16 156	—	—	—	30 121	6 879	4 239	—
Barnbördsavd. vid Norrköpings lasarett ²	28	804	2	8 513	23	34	11	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
» » Jönköpings » ²	28	533	—	7 027	19	31	13	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
» » Ljungby » ²	10	175	1	1 869	5	10	11	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
» » Kalmar » ²	12	426	—	3 427	9	13	8	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
» » Västerviks » ²	13	330	—	4 367	12	21	13	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Barnbördsahuset i Karlskrona	10	280	—	2 631	7	14	9	19 136	9 806	1 250	—	8 061	—	19 136	5 605	—	—
Barnbördsavd. vid Kristianstads lasarett ³	13	541	6	5 049	14	21	9	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
» » Lunds » ²	³ 60	1 957	5	21 651	59	80	11	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
» » Malmö » ⁴	80	1 838	21	25 799	70	84	14	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Barnbördsahuset i Hälsoingborg	41	1 028	4	12 297	34	48	12	91 687	66 359	5 400	—	19 508	—	91 687	23 703	—	—
» » Göteborg	¹⁴ 125	3 609	18	33 062	90	111	9	267 387	134 016	—	—	118 371	—	267 387	42 262	10 000	—
» » Borås	18	681	—	6 734	18	29	10	48 314	33 876	—	14 438	—	—	48 314	14 664	—	—
Barnbördsavd. ¹⁸ vid Västerås lasarett ²	24	349	2	3 296	¹⁸ 13	24	9	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Barnbördsahuset i Falun	23	509	2	5 742	16	29	11	44 057	32 968	3 800	4 500	2 784	—	44 057	14 473	—	—
» » Gävle	18	499	—	4 751	13	19	10	51 851	20 278	—	—	31 006	—	51 851	11 039	—	—
Barnbördsavd. vid Hudiksvalls lasarett ³	10	198	—	3 120	9	13	16	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
» » Härnösands » ²	28	321	2	4 031	11	20	13	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
» » Sundsvalls » ²	⁸ 20	733	2	7 302	20	31	10	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
» » Sollefteå » ²	.	36	1	540	3	7	15	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
» » Örnsköldsviks » ²	14	305	1	4 051	11	17	13	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
» » Östersunds » ²	3	132	—	1 254	3	.	9	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
» » Svegs » ²	2	67	2	879	2	6	13	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
H. Asyl för spettkiska	84	2	—	4 743				22 132	—	—	—	—	—	22 132	—	—	—
Järvsö sjukhus [*]	34	2	—	4 743	13	.	.	22 132	—	—	—	—	—	22 132	7 312	—	—

Anm. Ekonomiska siffror, särskilt för sådana anstalter, som endast utgöra sjukavdelning av försörjningsförordning, äro endast beräknade.

¹ Se anm. — ² Ingår i Tab. 10—12. — ³ För barnbördsavd. och avd. för kvinnosjukd. inalles 108 platser; här beräknad siffra. — ⁴ Avd. för kvinnosjukd. och barnbördsavd. Se även not 2. — ⁵ Ekon. siffror avse 1/7 1927—^{30.6} 1928 med 57 734 underhållsdagar. Enskilda avd. inbegripen. — ⁶ Avd. för sinnessjuka (614 pl.) fr. o. m. år 1928 här utesluten efter överenskommelse med staten rörande sinnessjukvården (se Sinnessjukvården i riket). Avd. för kroniskt sjuka är här inbegripen. — ⁷ Avd. för sinnessjuka (18 pl.) fr. o. m. år 1928 här utesluten; intagen såsom kommunalt sinnessjukhus i Sinnessjukvården i riket (textavd.). — ⁸ Minskad från 75 under året. — ⁹ Ökat under året från 400. — ¹⁰ Samtliga vårdade. — ¹¹ Minskad under året från 77. — ¹² Jfr not 7. — ¹³ Därav statsbidrag 3 438 kr. — ¹⁴ Ökat under året från 109. — ¹⁵ Här ingår även avd. för kroniskt sjuka. — ¹⁶ Motala Sparbanks jub.-fonds barnbördsahus. — ¹⁷ För de anstalter som lämnat uppgifter härom. — ¹⁸ Avd. öppnades i febr. — ¹⁹ D:o på sommaren.

* *Uti inkomstsumman ingår statsanslag till drift:*
Radiumhemmet i Stockholm 44 300 kr.
Guldbröllopsminnet vid Nynäshamn . . . 11 347 »
Kronprinsessan Victorias kustsanatorium . 124 677 »

Kustaan. Apelviken (exkl. t.byggn. 15 375) . 260 978 kr.
Kustsjukh. på Styrö 74 962 »
Ljungsäter, Malm. län 23 831 »
Vanförestalten, Stockh. (Klinik, poliklinik) 46 463 »

Hälsingborgs vanförestalt (Klinik, polikl.) 44 440 kr.
Göteborgs vanförestalt (d:o d:o) 46 914 »
Allm. barnbördsahuset i Stockholm . . . 157 848 »
Järvsö sjukhus 21 867 »

Tab. 19. Vårdsanstalter för kroniskt sjuka angående antalet sjuksängar, intagna, döda och underhållsdagar samt inkomster och utgifter för år 1928.

10

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Sjukhem äldersdomshem (å.h.) försörjningsanstalt (f.a.) kommunhem (k.h.)	Ordin. antal sjuk- sängar d. 31/12	Antal patienter under året		Vård- dagar för samtliga vårdade	Medel- tal pr dag vårdade	Summa in- komster, kr.	D ä r a v					Summa ut- gifter, kr.	Därav ny-, till- och om- bygg- nader
		in- tagna	döda				patient- avgifter	stats- bidrag till drift	tillskott av landsting	tillskott av kommun	avkast- ning av donation		
Stockholms stad	232	155	97	63 924		678 424	263 667	—	—	—	401 170	495 626	—
Stockholms sjukhem	212	151	95	56 851	155	647 254	263 667	—	—	—	370 000	464 456	70 000
Diakonissanstaltens sjukhem	20	4	2	7 073	19	31 170	—	—	—	—	31 170	31 170	—
Stockholms län	283	115	28	94 867		395 809	23 161	29 968	180 732	42 965	108 575	887 918	
Eugeniahemmet (utom sjukavd.)	176	30	2	65 749	180	252 181	—	5 000	149 034	—	98 147	1252 181	73 661
Vaxholms sjukhem ²	28	17	1	675	11	18 483	1 133	555	16 787	—	—	18 483	240
Lidingö å.h:s sjukavd.	4	4	1	1 440	4	2 764	—	1 253	1 511	—	—	2 764	—
Sundbybergs sjukhem	15	25	7	4 590	13	17 243	859	3 766	4 829	7 789	—	17 243	—
Hammarby	37	14	9	14 388	39	48 769	21 169	12 172	5 000	—	10 428	40 873	—
Huddinge å.h:s sjukavd.	10	5	5	3 645	10	7 752	—	3 280	2 192	2 280	—	7 752	—
Knivstaortens ³ å.h:s sjukavd.	8	11	2	2 558	7	44 283	—	2 302	679	30 902	—	44 283	35 268
Sorunda å.h:s sjukavd.	5	9	1	1 822	5	4 334	—	1 640	700	1 994	—	4 334	400
Uppsala län	55	119	32	20 219		62 788	19 036	15 649	20 547	7 556	—	62 788	
Enköpings sjukhem	30	87	21	12 630	35	48 865	18 436	9 882	20 547	—	—	48 865	—
Films å.h:s sjukavd.	8	18	5	1 707	5	2 902	—	473	—	2 429	—	2 902	—
Lena	4	4	1	1 329	4	1 866	—	1 196	—	670	—	1 866	—
Älvkarleby å.h.	13	10	5	4 553	12	9 155	600	4 098	—	4 457	—	9 155	—
Södermanlands län	114	136	37	40 701		119 225	48 233	22 735	22 870	7 431	14 662	118 569	
Nyköpings å.h.	64	106	26	22 954	63	76 376	31 677	18 535	22 870	—	—	76 376	—
Katrineholms å.h:s sjukavd.	15	25	6	5 217	14	12 990	1 359	4 200	—	7 431	—	12 990	—
Flens sjukhem	35	5	5	12 530	35	29 859	15 197	—	—	—	14 662	29 203	—
Östergötlands län	216	174	89	75 511		215 896	106 620	30 520	13 223	8 281	57 252	216 331	
Östergötlands sjukhem, Linköping . . .	37	7	5	13 505	37	30 832	26 721	—	—	—	4 111	31 267	—
» » Söderköping	45	35	29	14 192	39	36 077	21 288	12 707	2 082	—	—	36 077	—
» » Vadstena	32	79	27	11 202	31	34 609	17 895	9 639	7 075	—	—	34 609	617
Motala å.h:s sjukavd.	26	34	9	9 082	25	22 886	2 365	8 174	4 066	8 281	—	22 886	—
J. o. M. Lemings sjukhem Norrköping .	76	19	19	27 530	75	91 492	38 351	—	—	—	53 141	91 492	—

Jönköpings län	178	195	66	47 099		146 955	35 512	14 970	12 141	48 367	35 254	126 501	
Jönköpings f.a.s sjukavd.	48	51	36	14 098	39	31 774	634	—	8 157	22 982	—	31 774	—
Huskvarna å.h.s sjukavd.	13	11	2	2 508	7	8 770	1 695	2 258	670	4 147	—	8 770	2 484
Eksjö , ,	12	15	3	4 206	11	11 658	1 694	—	1 945	8 019	—	11 658	—
Nässjö , ,	17	22	4	5 872	16	13 976	2 120	—	—	11 856	—	13 976	—
Långaryds , ,	8	8	3	2 311	6	3 443	—	2 080	—	1 363	—	3 443	—
Nobynäs sjukhem ⁴	49	69	7	8 036	41	22 424	12 055	7 155	—	—	3 214	21 167	—
Åkers å.h.s sjukavd. ⁵	12	12	6	3 863	11	8 730	3 174	3 477	1 369	710	—	8 730	—
Sjukh. Anna Kjellbergs minne (stiftelse)	13	7	5	6 805	19	46 180	14 140	—	—	—	32 040	26 983	—
Kronobergs län	46	25	15	16 643		42 189	6 999	10 294	1 771	12 176	10 949	38 405	
Ekeberga å.h.s sjukavd.	7	7	3	2 562	7	—	—	—	—	—	—	—	—
Hälleberga , ,	5	3	—	1 098	3	3 723	—	84	1 046	2 593	—	3 723	1 388
Telestads , ,	8	10	3	2 407	7	4 761	—	2 227	725	1 809	—	4 761	—
Veka , ,	10	5	7	5 000	14	12 234	1 166	3 294	—	7 774	—	12 234	—
Öjaby sjukhem	16	—	2	5 576	15	21 471	5 833	4 689	—	—	10 949	17 687	—
Kalmar län	28	49	17	6 130		19 435	2 440	4 788	—	12 207	—	19 435	
Västerviks sjukhem	20	34	13	4 616	13	16 710	2 440	3 392	—	10 878	—	16 710	—
Högsby , ,	8	15	4	1 514	4	2 725	—	1 396	—	1 329	—	2 725	—
Blekinge län	56	71	13	20 001		46 956	5 116	18 001	4 470	19 369	—	46 956	
Karlskrona f.a.s sjukavd.	27	41	—	9 882	27	22 432	—	8 894	—	13 538	—	22 432	—
Ronneby å.h.s sjukavd.	16	21	3	5 722	16	12 474	3 711	5 150	2 335	1 278	—	12 474	—
Bräkne-Hoby f.v.-anst. sjukavd.	13	9	10	4 397	12	12 050	1 405	3 957	2 135	4 553	—	12 050	809
Kristianstads län	43	72	16	16 797		53 760	19 225	12 339	18 507	6 769	—	53 760	
Mansdala sjukhem	30	48	10	13 258	36	40 821	16 573	9 882	12 446	—	—	40 821	6 450
Kristianstads , ⁶	8	19	6	1 714	6	8 155	2 652	810	374	4 319	—	8 155	—
Angelholms å.h.s sjukavd.	5	5	—	1 825	5	4 784	—	1 647	687	2 450	—	4 784	—
Malmöhus län	227	462	79	48 084		223 458	56 073	7 486	117 056	41 677	—	223 458	
Landskrona sjukhem	110	316	51	36 123	99	92 872	38 953	7 486	12 872	32 550	—	92 872	—
Ystads , ,	16	42	13	5 053	14	13 795	6 773	—	—	7 022	—	13 795	—
Anderslövs , ,	26	15	3	1 150	3	24 289	2 252	—	22 057	—	—	24 289	15 644
Billesholms , ,	16	17	3	1 084	3	22 454	1 747	—	20 707	—	—	22 454	16 360
Skurups , ,	17	17	—	1 313	4	23 553	2 241	—	21 312	—	—	23 553	17 209
Svedala , ,	18	24	2	1 740	5	19 921	3 141	—	16 780	—	—	19 921	12 810
Täckomatorps , ,	24	31	7	2 221	6	26 574	986	—	23 328	2 105	—	26 574	15 628
Hallands län	67	92	34	21 727		50 484	5 845	17 800	5 599	20 367	—	50 484	
Halmstads f.a.s sjukavd.	38	44	24	11 914	33	28 272	—	10 723	—	17 549	—	28 272	—
Falkenbergs å.h.s sjukavd.	10	13	3	3 488	9	7 499	—	2 149	2 943	1 534	—	7 499	—
Varbergs sjukhem	19	35	7	6 325	17	14 713	5 845	4 928	2 656	1 284	—	14 713	—

¹ Därav för själva driften 178 520 kr. samt större reparationer 73 661 kr. Härtill kommer utgifter för verkstäder 8 218 kr., för skolan 23 626 kr. och för Norrbacka gård 11 078 kr. — ² Började verksamheten den 1 nov. 1928. — ³ Knivsta, Laggas, Östuna och Alviks kommuner. — ⁴ Togs i bruk den 18 juni 1928. — ⁵ D:o den 1 jan. 1927. — ⁶ D:o den 1 mars 1928. — ⁷ Dessutom byggnadsbidrag av staten 10 400 kr. — ⁸ D:o 32 000 kr.

Tab. 19. (Forts.). *Sammanställning av uppgifterna från vårdanstalter för kroniskt sjuka angående sjuksängar, intagna, döda och underhållsdagar samt inkomster och utgifter för år 1928.*

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Sjukhem älderdomshem (ä.h.) försörjningsanstalt (f.a.) kommunalhem (k.h.)	Ordin. antal sjuk- sängar d. 31/12	Antal patienter under året		Vård- dagar för samtliga vårdade	Medel- tal pr dag vård- dade	Summa in- komster, kr.	D ä r a v					Summa ut- gifter, kr.	Därav ny-, till- och om- bygg- nader
		in- tagna	döda				patient- avgifter	stats- bidrag till drift	tillskott av länsting	tillskott av kommun	avkast- ning av donation		
Göteborgs stad	95	14	9	34 160		150 263	34 930	—	—	—	115 334	99 686	
Vårdhemmet Gibraltar, sjukvård. ¹¹	[115]	.	.	.		.	.	[38 218]	.	.	.	.	.
Göteborgs sjukhem (stift.)	95	14	9	34 160	93	150 263	34 930	—	—	—	115 334	99 686	—
Göteborgs och Bohus län	115	126	21	36 594		92 906	15 004	23 819	14 504	25 899	11 418	85 944	
Uddevalla sjukhem (stift.)	11	6	4	3 648	10	16 075	7 647	—	—	—	8 429	9 118	—
Lysekils sjukhem	7	8	1	2 562	7	6 010	—	2 306	2 334	1 370	—	6 010	—
Mölnåls ä.h:s sjukvård.	16	29	8	5 530	15	22 560	192	14 977	2 884	11 834	—	22 560	6 417
Backa sjukhem	14	11	1	3 813	9	8 667	18	2 982	2 681	2 986	—	8 667	—
Brastads ä.h:s sjukvård.	6	8	2	1 719	5	.	.	[1 629]	[928]	.	.	.	—
Jonsereds ä.h.	11	11	2	2 716	7	9 484	4 028	2 417	—	.	2 989	9 434	—
Krokstads sjukhem	7	8	1	2 475	6	.	.	[2 228]	[1 361]	.	.	.	—
Råda ä.h:s sjukvård.	6	7	1	1 914	5	7 082	554	1 723	719	4 086	—	7 082	—
Stenkyrka ä.h:s sjukvård.	5	5	—	1 825	5	.	.	[1 318]	.	.	.	.	—
Tenums	10	11	1	3 144	9	6 351	1 087	2 830	1 117	1 817	—	6 351	—
Tossene	6	6	—	1 908	5	4 755	1 568	828	676	1 683	—	4 755	—
Trolltorps ä.h. (Orust)	16	16	—	5 840	16	11 972	—	5 256	4 093	2 623	—	11 972	—
Älvsborgs län	44	27	14	15 601		45 854	19 556	14 041	—	853	4 404	45 854	
Vänersborgs sjukhem	[13]	.	.	.		.	.	[3 573]	.	.	.	.	.
Ulricehamns	37	9	6	13 245	36	33 200	16 022	11 921	—	863	4 404	33 200	—
Sunnanå ä.h:s sjukvård.	7	18	8	2 356	6	12 654	3 534	2 120	—	—	—	12 654	7 000
Skaraborgs län	243	175	88	87 427		258 645	164 697	12 778	24 223	7 089	7 948	250 298	—
Lidköpings ä.h:s sjukvård.	13	13	9	3 909	11	8 938	—	3 520	4 826	637	—	8 938	1 700
Skövde sjukhem (stift.)	57	21	17	26 322	72	51 646	41 324	—	5 000	—	5 323	51 646	—
Skövde ä.h:s sjukvård.	.	.	.	.	.	.	.	[3 280]	.	.	.	.	—
Tidaholms sjukhem	12	24	2	5 280	14	13 602	4 928	662	1 610	6 402	—	13 602	—
Hjo	41	63	16	9 551	26	74 921	19 578	48 596	9 787	—	—	74 921	44 592
Haga (stiftelse)	120	54	39	42 365	116	104 493	98 867	—	3 000	—	2 625	101 141	22 818
Värmlands län	186	168	63	36 373		114 361	40 490	19 445	32 159	22 267	—	114 361	—
Karlstads f.a:s sjukvård.	38	68	23	9 834	27	33 607	25 770	—	—	7 837	—	33 607	—
Arvika sjukhem (länets)	22	12	9	7 999	22	29 373	9 405	6 357	13 611	—	—	29 373	—
Arvika ä.h:s sjukvård. (stadens)	8	8	1	1 920	5	9 960	—	1 728	1 050	7 182	.	9 960	5 000

Filipstads å.h:s sjukavd.	18	18	4	6 022	16	11 219	1 459	3 047	4 158	2 555	—	11 219	—
Eda sjukhem	15	17	6	3 903	11	8 942	1 517	3 227	2 311	1 887	—	8 942	—
Ekshärads sjukhem	11	29	14	2 919	8	10 849	1 712	574	8 563	—	—	10 849	—
Kroppa å.h:s sjukavd.	12	10	3	2 344	6	7 178	627	3 113	1 720	1 718	—	7 178	—
Norra Råda sjukhem	12	6	3	1 432	4	3 233	—	1 399	746	1 088	—	3 233	—
Örebro län	40	39	14	17 288		35 380	4 380	7 457	9 670	13 873	—	35 380	—
Hamnars å.h:s sjukavd.	13	19	6	4 618	13	8 869	1 235	4 163	3 096	375	—	8 869	—
Lerbäcks » 7	10	12	2	3 660	10	7 686	568	3 294	—	3 824	—	7 686	—
Ljusnarsbergs sjukhem	17	8	6	9 005	25	18 825	2 577	—	6 574	9 674	—	18 825	—
Kopparbergs län	55	81	14	17 635		41 777	9 247	12 006	12 864	7 660	—	41 777	—
Grangärde å.h:s sjukavd.	15	22	6	4 058	11	8 935	911	—	2 148	5 876	—	8 935	—
Huläns »	19	40	4	6 370	17	19 193	7 958	5 686	5 549	—	—	19 193	—
Malungs »	9	12	3	3 107	8	6 646	—	2 796	2 066	1 784	—	6 646	—
Rättviks »	12	7	1	4 100	11	7 003	378	3 524	3 101	—	—	7 003	—
Gävleborgs län	68	91	22	22 873	—	72 608	1 814	16 728	11 429	42 638	—	72 608	—
Gävle sjukhem ¹¹	[19]					[17 124]	[6 083]						
Hudiksvalls å.h:s sjukavd.	15	17	1	5 463	15	30 957	200	2 457	3 609	24 691	—	30 957	—
Hanebo k.h:s sjukavd.	10	16	2	3 629	10	7 916	1 260	1 638	1 380	3 638	—	7 916	—
Järvsö sjukhem	8	13	5	2 448	7	5 971	196	2 432	1 103	2 240	—	5 971	—
Ljnsdals »	11	18	6	4 014	11	7 462	—	3 613	1 341	2 508	—	7 462	—
Söderala »	20	25	7	6 794	19	19 147	—	6 115	3 775	9 258	—	19 147	—
Oster-Färnebo å.h:s sjukavd.	4	2	1	525	2	1 155	158	473	221	303	—	1 155	—
Västernorrlands län	121	124	40	41 139		106 497	62 277	3 164	12 850	28 206	—	106 497	—
Härnösands å.h:s sjukavd.	55	21	4	18 237	50	50 156	50 156	—	—	—	—	50 156	—
Sundsvalls sjukhem	54	83	31	19 017	52	46 978	12 121	—	8 850	26 007	—	46 978	—
Nätra »	12	20	5	3 885	11	9 363	—	3 164	4 000	2 199	—	9 363	—
Jämtlands län	37	42	13	9 029		4 347	27	1 318		3 002	—	4 347	—
Östersunds sjukhem ⁹	11	14	2	768	⁹ 10	—	—	[697]	—	—	—	—	—
Kvarnsveds »	21	18	6	6 797	19	—	—	[6 111]	—	—	—	—	—
Ströms å.h:s sjukavd.	5	10	5	1 464	4	4 347	27	1 318	—	3 002	—	4 347	621
Västerbottens län	22	35	12	7 117		17 305	1 643	4 949	2 248	8 465	—	17 305	—
Skellefteå å.h:s sjukavd.	14	24	11	4 398	12	10 345	791	3 958	2 248	3 348	—	10 345	—
Åsele »	8	11	1	2 719	7	6 960	852	991	—	5 117	—	6 960	893
Norrbottens län	35	30	9	9 904		34 038	531	8 750	7 043	16 914	—	33 238	—
Luleå k.h:s sjukavd.	10	1	1	3 660	10	7 027	531	3 130	—	3 366	—	7 027	—
Gällivare » ¹⁰	16	14	3	4 412	12	17 208	—	3 971	5 956	7 281	—	17 208	2 610
Porjus sjukhem	9	15	5	1 832	5	9 003	—	1 649	1 087	6 267	—	9 003	—
Hela riket	2 556	2 617	837	808 038		3024360	946 613	308 505	518915	403981	766 966	2747486	360 119

Anm. Ekonomiska siffror utom i kol. 9 och 10 för sjukavdelning vid anstalt äro endast beräknade.

¹ Hårtill byggnadsbidrag om 2 673 kr. — ² Av bolag. — ³ Frånsett byggnadsbidrag om 7 000 kr. — ⁴ D:o 34 760 kr. — ⁵ Började verksamheten den 8 mars 1928. — ⁶ Årsavgifter. — ⁷ Började verksamheten den 1 januari 1928. — ⁸ Håri även ränta och amortering å lån m. m. 4 661 kr. — ⁹ Började verksamheten den 12 okt. 1928. — ¹⁰ D:o den 1 januari 1928. — ¹¹ Siffror för anstalten i sin helhet anföras i Tab. 18.

Tab. 20 a. Översikt över å lasarett och sjukstugor intagna fall av skador och förgiftningar med hänsyn till skadans natur och påföljd år 1928.

1	2	3	4	5	6	7
Skadans natur	Under året intagna			Skadans påföljd		
	m.	kv.	Summa	Döden	Kvarstående men	Övergående men
Sår utan komplikationer (vulnus)	1 673	389	2 062	7	40	2 015
Kontusioner (contusio)	1 110	385	1 495	9	30	1 456
Inträngd främmande kropp	160	94	254	2	10	242
Varbildning i följd av inträngd kropp, skada å huden eller subkutana bindväven (sepsis)	1 241	416	1 657	62	272	1 323
Ledvrickning (distorsio, luxatio)	684	230	914	2	55	857
Utgjutning i led (synovitis traumat., hæmarthrosis)	398	113	511	—	18	493
Öppnande av större leder (vulnus perforans)	247	17	264	2	19	243
Benbrott, enkelt ¹ (fractura simplex)	5 044	2 974	8 018	271	1 239	6 508
» , komplicerat ¹ (fractura complicata)	641	117	758	47	212	499
Avskärning av muskel, sena, nerv	527	60	587	4	113	470
Skada å större kärl	20	6	26	3	2	21
Krossning, avbuggning, avslitning (amputatio traumatica, laceratio) av 1—2 fingrar	230	26	256	1	218	37
» av 3—5 fingrar, hand	154	9	163	1	145	17
» av arm	26	4	30	1	25	4
» av tår eller fot	87	6	93	1	30	12
» av ben	25	7	32	2	14	16
» av andra kroppsdelar	25	12	37	3	6	28
Förbränning (combustio) av fingrar, hand	60	28	88	1	14	73
» » ansikte	134	43	177	5	13	159
» » andra kroppsdelar	282	220	502	67	13	422
Förfrysning (congelatio) av fingrar, hand	6	2	8	—	4	4
» » tår, fot	45	5	50	2	13	35
» » andra kroppsdelar	3	1	4	1	—	3
Öppnande av bukhålan (vulnus perforans)	9	2	11	2	—	9
Skada å magsäck eller tarm (vulnus perforans, ruptura)	67	8	75	32	3	40
Skada å lever, mjälte, njure, urinblåsa, urinrör	163	26	189	23	7	159
Öppnande av lung- eller hjärtsäck (vulnus perforans)	20	4	24	2	3	19
Skada å struphuvud eller luftstrupe	16	3	19	6	2	11
Hjärnskakning (commotio cerebri)	990	303	1 293	9	15	1 269
Brott å hjärnskålens botten (fractura baseos cranii)	459	117	576	85	59	432
Direkt skada å hjärna eller ryggmärg	95	17	112	62	31	19
Slag å ögat (contusio oculi)	212	28	240	—	86	154
Skada å hornhinnan	437	65	502	—	258	244
Främmande kropp inträngd i ögat	265	18	283	—	210	73
Övriga skador å ögat	224	25	249	—	159	90
Skottskada	122	7	129	8	32	89
Förgiftning med arsenik	4	3	7	1	3	3
» » sublimat	6	4	10	3	—	7
» » andra metallsalter	6	1	7	1	—	6
» » lysol, karbolsyra, kreolin	3	2	5	—	—	5
» » alkohol	16	4	20	—	—	20
» » metylalkohol	7	—	7	2	2	3
» » morfin, opium	4	6	10	2	—	8
» » antipyrin, veronal, trional, sulfonal, chloral etc.	39	27	66	6	—	60
» » kolos	15	14	29	5	—	24
» » lysgas	18	35	53	3	—	50
» » salpetersyra, saltsyra	5	4	9	—	3	6
» » andra syror eller alkalier	25	12	37	4	7	26
Andra förgiftningar	27	32	59	4	—	55
Ormbett	56	66	122	—	—	122
Övriga skador	151	49	200	8	22	170
Summa	16 233	6 046	22 279	762	3 407	18 110

Anm. Se anm. till Tab. 20 b.

¹ Brott å hjärnskålens botten upptagas ej här.

Tab. 20 b. Översikt över å lasarett och sjukstugor intagna fall av skador och förgiftningar, fördelade efter skadans tillkomstsätt och påföljd år 1928.

1 Skadans tillkomstsätt	2 8 4 Under året intagna			5 6 7 Skadans påföljd		
	m.	kv.	Summa	Döden	Kvar- stående men	Över- gående men
A. Olycksfall i arbete.						
Vid hushållsgöromål	83	817	900	37	165	698
» hanterandet av yxa	931	15	946	4	88	854
» » » lie	40	6	46	1	7	38
» » » hammare, slägga	127	—	127	—	83	44
» » » kniv, sax, såg	85	2	87	—	19	68
» » » andra verktyg	78	8	86	2	18	66
» arbetsmaskiner inom jordbruk:						
tröskverk	126	15	141	9	54	78
hackelsemaskin	37	4	41	1	23	17
andra maskiner	147	16	163	8	41	114
» arbetsmaskiner inom industri:						
gruvdrift och malmförädling	45	—	45	2	12	31
jord-, sten- och glasindustri	174	1	175	2	67	106
träindustri { cirkelsåg	191	1	192	1	105	86
ångmaskiner och transmissioner	22	1	23	—	11	12
andra maskiner	127	—	127	2	37	88
metall- och ångmaskiner och transmissioner	22	—	22	—	9	13
maskin- { elektriska motorer och ledningar	26	—	26	1	9	16
industri { andra maskinella anordningar	146	2	148	2	48	98
varv och skepps- { ångmaskiner och transmissioner	3	—	3	—	1	2
byggeri { hissar, lyftkranar etc.	35	1	36	3	3	30
textil- och beklädnadsindustri	31	7	38	—	11	27
närings- och njutningsämnasindustri	31	7	38	1	13	24
trämas- och pappersindustri	81	1	82	2	21	59
grafisk industri	11	—	11	—	3	8
kemisk-teknisk- och belysningsindustri	34	4	38	4	10	24
andra industrier	49	4	53	1	11	41
Genom slag, stöt eller bett av djur	414	113	527	19	63	445
» beröring med hett vatten, ånga	59	33	92	2	6	84
» beröring med smält eller het metall, glas m. m.	82	7	89	—	15	74
» beröring med syror eller alkalier	40	7	47	2	6	39
» förgiftning	8	1	9	—	—	9
» sprängskott	66	—	66	4	32	30
Vid hanterandet av dynamit eller andra explosiva ämnen	64	—	64	5	23	36
Genom fall från stege, avsats, ställning; genom halkning, nedstörtande föremål, ras						
vid jordbruksarbete	664	94	758	13	99	646
» byggnadsarbete	519	2	521	13	78	430
i gruvor	64	—	64	—	11	53
inom träindustrien	463	1	464	9	49	406
» andra industrier	505	28	533	18	55	460
Genom inträngande föremål, såsom träflisor, spikar, glasskärvor	725	83	808	17	222	569
På- eller överkörning, under arbete, av järnvägsvagn	51	—	51	3	10	38
» motorfordon	135	6	141	10	14	117
» annat fordon	80	7	87	—	9	78
Vid körning av motorfordon	163	—	163	3	17	143
» annat fordon	426	23	449	11	40	398
Vid lossning och lastning av gods o. d.	491	2	493	12	55	426
» militärtjänst, tjänstgöring vid poliskår, brandkår	108	—	108	5	9	94
» sjöfart	168	3	171	2	23	146
Övriga skador	201	52	253	9	46	198
Skogsarbete	258	—	258	4	43	211
Jordbruksarbete	20	2	22	1	—	21
Summa	8 456	1 376	9 832	245	1 794	7 793

116 TAB. 20 b. (Forts.) ÖVERSIKT ÖVER OLYCKSFALL EFTER SKADANS TILKKOMSTSÄTT.

1	2	3	4	5	6	7
Skadans tillkomstsätt	Under året intagna			Skadans påföljd		
	m.	kv.	Summa	döden	kvarstående men	övergående men
B. Olycksfall utom arbete.						
Under resa på järnväg	22	22	44	1	9	34
med spårvagn	26	34	60	1	11	48
» fartyg, motorbåt	7	—	7	—	1	6
» motorfordon	557	168	725	22	77	626
» cykel	13	5	18	2	1	15
» annat fordon	218	103	321	11	22	288
Genom på- eller överkörning av järnvägsavagn	31	11	42	8	7	27
» spårvagn	26	9	35	1	4	30
» motorfordon	785	300	1 085	57	82	946
» annat fordon	129	78	207	7	20	180
Vid sport och gymnastik: gymnastik	136	20	156	2	6	148
fotboll, segling, badning, idrott	131	14	145	1	3	141
jakt { skottskada	133	1	134	7	44	83
» annan skada	26	1	27	—	5	22
fiske	18	—	18	—	2	16
åkning med motorfordon	344	51	395	8	34	353
» velociped	491	256	747	8	37	702
ridning	21	11	32	—	1	31
skridskoåkning o. d.	59	24	83	—	6	77
skidåkning, källåkning	119	40	159	3	11	145
lek	1 273	432	1 705	24	193	1 488
Vid slagsmål och överfall	239	30	269	3	29	237
Under rnssets inflytande	237	7	244	9	17	218
I följd av sjukdom (epilepsi, svimning m. m.)	75	86	161	20	24	117
Fall, halkning	1 516	2 351	3 867	218	718	2 931
Nedstörtande föremål, ras	74	32	106	1	7	98
Inträngande skarpa föremål, hanterande av skarpa föremål	468	189	657	6	152	499
Eldevåda, brännskada	42	22	64	15	4	45
Vådaskott	6	—	6	—	1	5
Hett vatten, kaffe	75	58	133	16	3	114
Förgiftning	68	64	132	10	11	111
Bett av djur, slag, stöt	113	79	192	7	7	178
Hantering av explosiva ämnen	32	6	38	2	17	19
Övriga	128	77	205	5	28	172
Summa	7 638	4 581	12 219	475	1 594	10 150
C. Självbrandsförsök, självmord.						
Med skärande vapen	53	14	67	13	7	47
» skjutvapen	8	2	10	2	2	6
» sprängskott	2	—	2	2	—	—
» hängning, kvävning	4	1	5	—	—	5
» dränkning	3	—	3	—	—	3
» nedstörtande från höjd	3	11	14	7	4	3
» förgiftning	61	61	122	17	5	100
Övriga	5	—	5	1	1	3
Summa	139	89	228	42	19	167
Summa summarum	16 233	6 046	22 279	762	3 407	18 110

Anm. Fall, i vilka flera av de här anförda skadorna samtidigt förekomma, upptagas under den rubrik som motsvarar den viktigaste eller svåraste skadan. — Såväl olycksfall som skador genom annans vållande och självmordsförsök upptagas i denna tabell. — Rubriceringen efter skadans påföljd äger rum vid utskrivningen. — Tabellen avser samtliga i Tab. 10 upptagna lasarett (utom sinnessjukhusen i Stockholm, där knappast några olycksfall förekommit) samt i Tab. 13 upptagna sjukstugor.

¹ Därav med cykel 21 och med flygmaskin 4. — ² D:o 6, resp. 2. — ³ D:o cykel 1. — ⁴ D:o cykel 1, flygmaskin 1.